
Industridepartementet.

Vedlegg til St. prp. nr. 1,
1971—72, Vassdrags- og
elektrisitetsvesenet.

MEDDELTE VASSDRAGSKONSESJONER

(ERVERVS-, REGULERINGS- OG KRAFTLEIETILLATELSER)

TILLATELSER MEDDELT I 1970

Innholdsfortegnelse.

	Side
1. Sundsbarm Kraftverk. Regulering og overføring i Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Daleåi. Kongsesjon av 5. juli 1963. Fristforlengelse. Industridepartementets tillatelse 5. januar 1970. Jfr. bind 1963 nr. 24 og 1968 nr. 29	5
2. Ytterligere statsregulering av Bjerka-Plura m.v. Reguleringsbestemmelser fastsatt ved kongelig resolusjon av 23. august 1968. Planendring. Industridepartementets samtykke 5. januar 1970. Jfr. bind 1968 nr. 27	5
3. Gulskogen Cellulosefabrik. Kongsesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 15. januar 1970	5
4. Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S. Erverv av faste eiendommer i Farsund kommune og kraftleie fra statskraftverkene for drift av aluminiumsverk på Lista. Kongelig resolusjon av 16. januar 1970	6
5. Elkem A/S. Kongsesjon på ytterligere kraftleie fra Skiensfjordens komm. Kraftselskap til drift av smelteverket i Porsgrunn. Kongelig resolusjon av 16. januar 1970. Jfr. bind 1968 nr. 3	13
6. A/S And. H. Kiær & Co. Ltd. Kongsesjon på kraftleie fra A/S Hafslund til drift av trelastbruket i Fredrikstad. Gitt av Industridepartementet 4. februar 1970	18
7. A/S Meraker Smelteverk. Kongsesjon på kraftleie fra statskraftverkene til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker. Kongelig resolusjon av 20. februar 1970	20
8. A/S National industri. Kongsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk. Gitt av Industridepartementet 6. mars 1970	25
9. A/S Foss Jernstøperi. Kongsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker. Gitt av Industridepartementet 6. mars 1970	26
10. Saugbrugsforeningen. Kongsesjon på: 1) Ytterligere kraftleie fra statskraftverkene til drift av selskapets industrianlegg i Halden kommune og 2) leie av spillkraft fra A/S Hafslund. Kongelig resolusjon 13. mars 1970	27
11. A/S Hansa Bryggeri. Kongsesjon på kraftleie fra Bergens Elektrisitetsverk til drift av sitt anlegg i Bergen. Kongelig resolusjon 13. mars 1970	33
12. Hamar, Vang og Furnes kommunale kraftselskap. Tillatelse til ekspropriasjoner m.v. for utbygging av Løpet kraftverk. Kongelig resolusjon 20. mars 1970	37
13. Ryttervik Fabrikker Jens Hetland. Kongsesjon på kraftleie fra Eigersund Elektrisitetsverk. Gitt av Industridepartementet 23. mars 1970	48
14. A/S Norsk Ståltrådtrekkeri. Kongsesjon på kraftleie fra Trondheim Elektrisitetsverk. Gitt av Industridepartementet 23. mars 1970	49
15. Oppheving av statsregulering av Rødungen. Tillatelse for Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering til å regulere Rødungen og å overføre avløpet til Hallingdalsvassdraget. Jfr. bind V nr. 6 og bind XII (1925) nr. 15	51
16. A/S Bjørkaasen Gruber. Endring av manøvreringsreglementet for Børsvatn i Ballangen. Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970. Jfr. bind 1968 nr. 11	56
17. A/S Schous Bryggeri. Kongsesjon på kraftleie. Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970	59
18. A/S Jarlsberg Paper Mills. Kongsesjon på kraftleie. Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970	62
19. Stavanger Electro-Staalverk A/S. Kongsesjon på kraftleie. Kronprinsregentens resolusjon av 6. mai 1970	65
20. A/S Askim Gummivarefabrik. Kongsesjon på kraftleie. Kronprinsregentes resolusjon av 6. mai 1970	68
21. A/S Sonnichsen, Rørvalseverket. Kongsesjon på kraftleie. Kronprinsregentens resolusjon av 15. mai 1970	71
22. A/S Kværner Brug. Kongsesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 21. mai 1970	76
23. A/S Norsk Elektrisk & Brown Boveri. Kongsesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 29. mai 1970	77

	Side
24. Emaljeverket A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 3. juni 1970	78
25. O. Mustad & Søn. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 25. juni 1970	80
26. Buskerud fylke. Konesjon på erverv av fallrettigheter i Døvikfoss. Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970. Jfr. bind 1939 nr. 13	81
27. Samtykke til svensk regulering av Sitasjaure. Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970	87
28. A/S Saundefaldene. Tillatelse til ytterligere regulering av Nedre Sandvatn i Storelva i Sauda. Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970. Jfr. bind 1966 nr. 23	91
29. Granvin kommune. Regulering av Krokavatn i Folkedalselv. Ytterligere fristforlengelse. Industridepartementets tillatelse 9. juli 1970. Jfr. bind 1960 nr. 27	101
30. Otteraaens Brugseierforening. Regulering av Hovatn. (Konesjon av 16. juni 1967). Plan- endring m. v. Industridepartementets samtykke 9. juli 1970. Jfr. bind 1967 nr. 22	101
31. Statsregulering i forbindelse med utbygging av Grytten kraftanlegg m. v. Fastsettelse av reguleringsbestemmelser m. v. Kongelig resolusjon av 31. juli 1970	101
32. A/S Nidelvens Vandkraft. Erverv av fall i Nidelva. Konesjon gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 23. august 1957. Ytterligere fristforlengelse. Industridepartementets tillatelse 3. august 1970. Jfr. bind 1957 nr. 29	106
33. Røldal-Suldal Kraft A/S. Planendring m. v. vedrørende tillatelse til ytterligere regulering m. v. av Stølsåna i Røldal-Suldalvassdragene m. v. (Kongelig resolusjon av 10. juli 1964). Industridepartementets tillatelse av 12. august 1970. Jfr. bind 1964 nr. 28	106
34. Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning. Overføringer og reguleringer m. v. i Adamselv og Frierfjordelv i Lebesby i Finnmark. Kongelig resolusjon av 14. august 1970	107
35. Troms fylkes kraftforsyning. Tillatelse til å regulere Devdisvatn m. v. i Målselv kommune, Troms fylke. Kongelig resolusjon 14. august 1970	112
36. Arendals Vassdrags Brukseierforening. Ytterligere regulering og overføring i Finndøla- vassdraget i Fyresdal kommune, Telemark fylke. Kongelig resolusjon av 14. august 1970 ..	116
37. A/S Van Severen & Co. Ltd. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 29. august 1970	122
38. Mjøndalen Cellulose A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 8. september 1970	123
39. Løvenskiold-Vækero. Konesjon på kraftleie. Kongelig resolusjon av 10. september 1970 ..	125
40. A/S Star Paper Mill. Konesjon på kraftleie. Kongelig resolusjon av 10. september 1970 ..	128
41. A/S Ila og Lilleby Smelteverker. Konesjon på kraftleie fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne. Kongelig resolusjon av 10. september 1970	132
42. Porsgrunds Porselænsfabrik og Egersund Fayancefabriks Co. A/S. Konesjoner på kraftleie til drift av sitt produksjonsanlegg i Eigersund kommune og til sine anlegg for produksjon av hotellporselen m. v. og for produksjon av sanitærporselen m. v. i Porsgrunn	139
43. Salsbruket Tresliperi (innehaver Albert Collett). Konesjon på kraftleie. Gitt av Industri- departementet 16. september 1970	144
44. Moss Rosenberg Verft A/S. Konesjon på kraftleie til drift av Rosenberg Verft på Buøy i Stavanger kommune. Kongelig resolusjon av 18. september 1970	145
45. Nora Fabrikker A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 22. september 1970	149
46. Larvik Smelteverk. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 22. september 1970	150
47. Bergenshalvøens kommunale kraftselskap. Endring av planene m. v. for reguleringer i Teigdals- og Eksingedalsvassdragene m. v. Kongelig resolusjon av 25. september 1970. Jfr. bind 1966 nr. 9 og bind 1969 nr. 33	151
48. Vestfold Flatbrødfabrikk A/S. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 28. september 1970	155
49. Kammerfos Bruk A/S. Konesjon på kraftleie. Kongelig resolusjon av 2. oktober 1970	156
50. Nordenfjelske Treforedling A/S. Konesjon på ytterligere kraftleie. Gitt av Industri- departementet 12. oktober 1970	160
51. A/S Greaker Cellulosefabrik. Konesjon på kraftleie til drift av selskapets anlegg i Tune kommune. Kongelig resolusjon av 16. oktober 1970	161
52. Fosdalens Bergverks-Aktieselskab. Konesjon på kraftleie til drift av sitt anlegg i Verran kommune. Kongelig resolusjon av 30. oktober 1970	165
53. A/S Tronstad Brug Ltd. Konesjon på kraftleie. Gitt av Industridepartementet 3. november 1970	168

	Side
54. L/L Sunnhordland Kraftlag. Planendring m.v. vedrørende konsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 12. august 1966 for regulering av Blådalsvassdraget. Kongelig resolusjon av 6. november 1970. Jfr. bind 1966 nr. 29	170
55. Varanger Kraftlag A/L. Tillatelse til å innføre inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år fra Sovjet-Samveldet. Regjeringens resolusjon av 12. november 1970	176
56. Finndøla Kraftverk. Erverv av fallrettigheter i Finndøla i Fyresdal kommune i Telemark fylke	177
57. A/S Krogstad Cellulosefabrik. Konsesjon på kraftleie. Regjeringens resolusjon av 12. november 1970	181
58. Statsregulering av Bjerka-Plura m.v. Endring av planene m.v. Regjeringens resolusjon av 12. november 1970. Jfr. bind 1962 nr. 59	185
59. Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning. Erverv av bruksrett til vannfall i Frierfjordelv og Adamselv i Lebesby i Finnmark. Kongelig resolusjon av 20. november 1970	189
60. L/L Tussa Kraft. Endring i vilkårene for lagets bruksretts- og reguleringskonsesjoner. Kongelig resolusjon av 20. november 1970. Jfr. bind 1957 nr. 23, bind 1962 nr. 29 og bind 1965 nr. 56	193
61. A/S Sagnfossen Kraftanlegg. Endring av ervervskonsesjon stadfestet ved Regjeringens resolusjon 19. juli 1946, til å gjelde på ubegrenset tid. Kongelig resolusjon av 27. november 1970. Jfr. bind 1946 nr. 24	197
62. Drangedal kommunale elektrisitetsverk. Fornyelse av konsesjon av 3. februar 1963 på regulering og overføring i Lianelv og Holmevatn i Telemark fylke. Kongelig resolusjon av 27. november 1970. Jfr. bind 1963 nr. 12	206
63. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR). Ytterligere regulering av Yljevassdraget med overføringer fra Leineåni m.v. Kongelig resolusjon av 27. november 1970. Jfr. bind 1948 nr. 12	208

1. Sundsbarm Kraftverk.

(Reguleringsstillatelse for Flatdalsvassdraget, Morgedalsvassdraget og Daleåi i Telemark.

Kongelig resolusjon av 5. juli 1963. —
Fristforlengelse.)

Industridepartementets tillatelse av 5. januar 1970.

I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 § 12 pkt. 1 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon 28. juni 1946 forlenges fullføringsfristen for arbeider i henhold til ovennevnte konsesjon med 2 år. Ny frist, jfr. post 6 i konsesjonsvilkårene settes til 5. juli 1972. Det vises til søknad datert 27. oktober 1969 fra kraftverket.

2. Bjerka—Plura.

(Ytterligere statsregulering av Bjerka—Plura m. v. Kongelig resolusjon 23. august 1968. —
Planendring.)

Industridepartementets samtykke av 5. januar 1970.

Under henvisning til forslag i NVE's brev 9. juni 1969, jnr. 1889/69 V, finner departementet å kunne samtykke i at punkt 1 h i manøvreringsreglementet for ovennevnte regulering går ut, og erstattes med en bestemmelse om minstevannføring i Leirelva.

Punkt 1 h i manøvreringsreglementet for ytterligere statsregulering av Bjerka—Plura m. v. gis etter dette slik ordlyd:

«Når vannføringen i Leirelva ved samløpet ved Finnbakbekken er mindre enn 0,3 m³/sek., skal det tappes minst 0,3 m³/sek. gjennom eller forbi Bjerka kraftverk.»

3. A/S Gulskogen Cellulosefabrikk.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 15. januar 1970.

Selskapets søknad av 11. oktober 1969 og brev av 7. november 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S Gulskogen Cellulosefabrikk å leie inntil 4 900 kW fra Drammens Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1980.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om retts høve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til de-

partementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens § 31 og § 32 får i tilfelle tilsvarende anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

4. Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S.

(Tillatelse til erverv av faste eiendommer i Farsund kommune og til kraftleie fra statskraftverkene for drift av aluminiumsverk på Lista.)

Kgl. res. av 16. januar 1970.

Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S har i forbindelse med det planlagte aluminiumsverk på Lista søkt om konsesjon i medhold av skog- og jordkonsesjonslovene på erverv av visse faste eiendommer i Lunde-vågen i Farsund og om konsesjon etter ervervslovens kap. IV på kraftleie fra statskraftverkene.

I.

Gjennom ekspropriasjon og frivillig oppkjøp har selskapene ervervet ca. 3 200 dekar sammenhengende jord, skog og fjellrabber ved Lunde-vågen i Farsund kommune, og har i mai 1967 søkt om konsesjon på ervervet. I henhold til avtale med Landbruksdepartementet vil denne sak bli fremmet av Industridepartementet sammen med forslag om konsesjon for kraftleien.

Vel 450 dekar i vestre del av nevnte område er dyrket mark som selskapene opprinnelig tok sikte på å erverve for å unngå deling av eiendommer og under henvisning til post IV i rammeavtalen med Industridepartementet av 1966. Sistnevnte bestemmelse, sitert i St. prp. nr. 118 for 1965—66 s. 9, er sålydende:

«Selskapene er klar over at Industridepartementet legger betydelig vekt på om det i Norge kan reises anlegg for videreføring av råaluminium. De vil bearbeide prosjektet med denne mulighet for øye, og vil holde departe-

mentet orientert om sitt arbeid med dette. I forbindelse med kjøp eller ekspropriasjon av Industritomten vil det bli søkt ervervet tilstrekkelig grunn til et eventuelt videreforedlingsanlegg.»

Også uten nevnte vel 450 dekar vil imidlertid selskapene få meget betydelige arealer for fremtidige videreforedlingsanlegg. I samråd med de lokale jordbruksmyndigheter og de berørte departementer har selskapene derfor akseptert at konsesjon ikke blir meddelt på erverv av dette areal. Nevnte myndigheter er enige om å tilrå konsesjon på erverv av det resterende areal, herunder henimot 400 dekar bratt fjellgrunn i østre del av området, som selskapene i og for seg ikke hadde behov for, men som tilhørte grunneiere innenfor området for øvrig og som disse krevde medtatt.

Det egentlige industriareal utgjør således ca. 2 350 dekar grunn, som i det vesentlige består av ubebodd og udyrket mark. Ca. $\frac{1}{3}$ av dette er bratt fjellgrunn som selskapene ikke kan gjøre seg noen bruk av, men som er tatt med, dels på grunn av krav fra grunneierne og dels fordi selskapene ikke ønsket fremmed grunn innenfor industritomtens yttergrenser. Unntak fra det siste er bare gjort for et tankanlegg som tilhører Forsvaret og som for en stor del ligger nedsprenget i fjell. På den annen side kommer som nevnt ytterligere 400 dekar bratt fjellgrunn utenfor det egentlige industriareal i tillegg.

I samråd med lokale jordbruksmyndigheter og Landbruksdepartementet er Industriedepartementet således kommet til at konsesjon bør meddeles på erverv av til sammen ca. 2 700 dekar sammenhengende jord, skog og fjellrabber. Med hjemmel i lov av 18. september 1909 nr. 5 om erverv av skog og lov av 10. desember 1920 nr. 3 om erverv av dyrket mark, tilrås at selskapene meddeles konsesjon på erverv av følgende eiendommer i Farsund kommune:

A. *Under Huseby, gnr. 2:*

Bnr. 25, 32, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 44, 47, 48, 49, 50, 53, 54, 56, 66 og 75, samt ca. 788 dekar av fellesmark tilhørende bnr. 1, 2, 3, 4, 5, 23, 25, 26, 33, 37, og 64, ca. 126 dekar av bnr. 1 og 23 og ca. 28 dekar av bnr. 3.

B. *Under Lunde, gnr. 6:*

Bnr. 1, 2, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 44, 47, 53, 54, 55, 56, 57, 66, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 87, 92, 93 og 94.

C. *Under Skjoldnes gnr. 7:*

Ca. 18 dekar av fellesmark, tilhørende bnr. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 13 og 14.

II.

Stortinget samtykket i møte 14. desember 1966 i at det ble inngått kontrakt mellom statskraftverkene og Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S om levering av 400—600 GWh pr. år til det planlagte aluminiumsverk på Lista. Man viser til St. prp. nr. 118 for 1965—66 og Innst. S. nr. 66 for 1966—67.

Kontrakten ble undertegnet 23. februar 1968. Den forutsatte levering av 600 GWh pr. år fra 1. august 1971 og inneholdt for øvrig bl. a. bestemmelser om opsjon på ytterligere kraft opp til totalt 1 500 GWh/år etter hvert som Sira—Kvina blir utbygget.

I St. prp. nr. 45, jfr. Innst. S. nr. 84, for 1968—69 ble det fremsatt forslag om godkjenning av et kontraktsutkast om ytterligere kraftleveranse. Etter forslaget skulle kontraktskvantumet økes med 450 GWh/år fra 1. oktober 1973 og med ytterligere 450 GWh/år fra 1. oktober 1976 til totalt 1 500 GWh/år, med en viss adgang for selskapene til å skyte ut tidspunktet for levering av de siste 450 GWh. Stortinget ga i møte 10. januar 1969 samtykke til den ytterligere kraftlevering.

I brev fra Elektrokemisk A/S (Elkem A/S) av 16. mai 1969 søkes det om konsesjon på leie av 188 MW (timemiddel) og 1 500 GWh pr. driftsår.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 20. oktober 1969 gitt følgende uttalelse angående søknaden:

«*Elektrokemisk A/S. Søknad av 16. mai 1969 om konsesjon på kraftleie fra statskraftverkene til nytt aluminiumsverk på Lista.*

1. *Innledning.*

I brev av 10. mars 1967 til departementet søkte Elektrokemisk A/S på vegne av de to selskaper Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S om konsesjon på leie av kraft fra statskraftverkene til drift av nytt aluminiumsverk på Lista i Farsund kommune. Søknaden ble av departementet stillet i bero i påvente av Stortingets avgjørelse i spørsmålet om ytterligere kraft.

I møte 10. januar 1969 samtykket Stortinget i at det ble inngått kontrakt om ytterligere kraftleveranse fra statskraftverkene til Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S's aluminiumsverk på Lista i samsvar med departementets tilråding av 29. november 1968, jfr. St. prp. nr. 45 for 1968—69 og Innst. S. nr. 84 for 1968—69.

Under henvisning til Stortingets samtykke har Elektrokemisk A/S i brev av 16. mai 1969 til departementet søkt om konsesjon på leie av det forhøyede kraftkvantum på i alt 188 MW (timemiddel) og 1 500 GWh pr. drifts-

år. En går ut fra at foreliggende søknad også gjelder på vegne av de to nevnte selskaper, selv om det ikke er uttrykkelig uttalt.

I brev av 6. juni 1969 — jnr. 1238/69 IDV — har departementet bedt om Hovedstyrets uttalelse til søknaden.

2. Søknaden av 16. mai 1969

har følgende ordlyd:

«Vi viser til vår konsesjonsansøking av 10. mars 1967 og til senere korrespondanse, senest departementets brev av 10. februar d. å.

Da det nå med Stortingets samtykke er inngått kontrakt om ytterligere kraftleveranser fra Statskraftverkene til Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S for drift av aluminiumverket på Lista i Farsund, tillater vi oss herved å anmode om at konsesjon må bli meddelt på det forhøyede kraftkvantum på 1 500 GWh (188 MW timemiddel). Vi viser til St. prp. nr. 45 for 1968—69 hvor bl. a. utkast til kraftleieavtale er tatt inn.

Når det gjelder konsesjonsvilkårene, tillater vi oss å vise til vårt brev av 17. juli 1968. Utformingen av punkt 4 i departementets utkast har senere vært nærmere drøftet med statsråd Rostoft og statssekretær Kjos, og vi forstår at departementet er villig til å foreslå at dette punkt utformes overensstemmende med de vilkår som er fastsatt for partnernes bedrift i Mosjøen.

Vi forstår at konsesjonsansøkingen for erverv av de eiendommer som er kjøpt eller ekspropriert i Lundevågen, vil bli behandlet samtidig med kraftleiekonsesjonen. Både av hensyn til det endelige oppgjør for disse eiendommer og fordi anleggsarbeidet for aluminiumverket for lengst er igang, vil vi sette pris på om saken kan undergis hurtigst mulig behandling. I betraktning av at saken tidligere i prinsippet allerede har vært forelagt og behandlet i alle instanser i distriktet, vil det antagelig være tilstrekkelig om saken forelegges formannskapet i Farsund kommune.»

3. Kraftleiekontrakten.

I henhold til den inngåtte kraftleiekontrakt er NVE-statskraftverkene forpliktet til å stille til disposisjon for Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S følgende kraftkvanta til drift av det nye aluminiumsverket:

- a) Fra 1. august 1971:
Effekt: 75 MW (timemiddel).
Energi: 600 GWh pr. driftsår.
- b) Fra 1. oktober 1973 ytterligere:
Effekt: 56,5 MW (timemiddel).
Energi: 450 GWh pr. driftsår.
- c) Fra 1. oktober 1976 ytterligere:
Effekt: 56,5 MW (timemiddel).
Energi: 450 GWh pr. driftsår.

Dvs. tilsammen 188 MW (timemiddel) og 1 500 GWh pr. driftsår fra 1. oktober 1976.

I følge kontrakten kan selskapene kreve det kvantum som er nevnt under pkt. c) levert

fra et senere tidspunkt, dog ikke senere enn fra 1. juli 1982. Kravet må fremsettes så tidlig som mulig, senest 1. oktober 1974, og meddelelse om nytt tidspunkt for levering av kraften må gis med minst 3 år varsel, senest 1. juli 1979. «Hvis meddelelse ikke er gitt innen 1. juli 1979 bortfaller leveringsforpliktelsen.

Statskraftverkene er ikke forpliktet til å levere garantert kraft med mindre enn 5 års varsel, men vil stille ikke garantert kraft til disposisjon i det mellomliggende tidsrom i den utstrekning statskraftverkene øvrige forpliktelser tillater det.

Selskapene er forpliktet til fra de samme tidspunkter som nevnt pr. driftsår å betale for minst $\frac{3}{4}$ av de nevnte energikvanta, selv om det i vedkommende år ikke er tatt ut så meget, dog med visse unntak.

Leveringen skal ta til så snart begge parter anlegg gjør dette teknisk mulig. Statskraftverkene leveringsforpliktelse inntreffer dog ikke før Tonstad II og fjernledningen Tonstad —Feda—Lista er satt i drift.

Kraften skal leveres ved selskapenes anlegg på Lista med en spenning av ca. 275 kV, idet det ved reguleringen skal tas hensyn til anleggets behov.

Kraftleveringen skal måles samme sted, hvor selskapene setter opp kWh-måler med 1 times registreringsperiode samt registrerende MW-MVAr meter.

For kraftleveringen nevnt under pkt. a) ovenfor skal prisen være 1,8 øre/kWh + 18,5 pst. Kraftprisen skal gjelde uforandret til 1. juli 1972.

For kraftleveringene nevnt under pkt. b) og c) ovenfor skal prisen være 2,2 øre/kWh + 13,5 pst. Denne kraftpris skal gjelde uforandret til 30. juni 1982.

Fra 1. juli 1982 skal betales den pris som fremkommer av de pris- og reguleringsvilkår som Stortinget måtte fastsette første gang det reviderer de generelle vilkår for levering til den kraftkrevende industri, behandlet i St. prp. nr. 145 for 1961—62.

Driftsåret skal regnes fra og med 1. juli til og med 30. juni. Kontrakten skal normalt gjelde til 1. august 2011, dog ikke utover konsesjonstiden.

Ifølge kontraktens særbestemmelser skal statskraftverkene besørge bygget to 275 kV ledninger fra Feda transformatorstasjon til selskapenes anlegg. Ledningene skal være i drift senest ved den oppstartingsdato som selskapene oppgir i henhold til kontraktens § 1, pkt. 4, forutsatt minst 28 måneders varsel om denne dato.

Kontrakten trer istedenfor kontrakt mellom partene av 23. februar 1968. Hvis selskapene ikke har startet kommersiell produksjon i alu-

miniumsverket på Lista innen 1. august 1973 — eller en senere dato som eventuelt måtte bli godkjent av statskraftverkene — skal partene falle tilbake på kraftleiekontrakten av 23. februar 1968.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har av NVE vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte. Således har

4.1. Farsund kommunestyre i møte 1. september 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale den foreliggende konsesjonssøknad innvilget.

4.2. Fylkesmannen i Vest-Agder har i påtegning hit av 15. september 1969 under henvisning til vedlagt utskrift fra behandlingen av sak nr. 139 i Farsund kommunestyre meddelt, at han slutter seg til den anbefaling som er gitt av kommunestyret.

4.3. Statskraftverkene har i brev av 11. juli 1969 til Elektrisitetsdirektoratet meddelt:

«Vi har ikke innvendinger å gjøre mot at selskapet meddeles kraftleiekonsesjon på 1 500 GWh pr. år som omsøkt.

For ordens skyld skal dog påpekes bestemmelsen i kontraktens § 13 pkt. 5. Skulle kommersiell produksjon ikke være startet innen 1. august 1973, bortfaller den nå godkjente kontrakt og man faller tilbake på kontrakten av 23. februar 1968. Denne omfatter kun 400—600 GWh pr. år, riktignok med opsjon opp til 1 500 GWh pr. år.»

Søknaden har dessuten av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt:

4.4. Departementets Statsselskapsavdeling, som i ekspedisjon av 12. juni 1969 til departementets Vassdragsavdeling har fremsatt visse bemerkninger til departementets utkast til vilkår for konsesjon på erverv av faste eiendommer samt på kraftleie for drift av nytt aluminiumsverk på Lista, jfr. departementets brev til Hovedstyret av 17. juni 1969 — jnr. 1379/69 IDV.

4.5. Departementets Industriavdeling, som i brev av 24. juni 1969 med vedlagt notat av samme dag til departementets Vassdragsavdeling har meddelt at den vil anbefale konsesjonen innvilget og har ikke andre forslag til betingelser enn de som foreligger som bilag til Vassdragsavdelingens ekspedisjon til Industriavdelingen av 6. juni 1969 — jnr. 1238/69 IDV, jfr. departementets brev til Hovedstyret av 17. juli 1969 — jnr. 1475/69 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Den 14. desember 1966 samtykket Stortinget i at det ble inngått kontrakt om kraft-

leveranse til det planlagte aluminiumsverk på Lista i samsvar med St. prp. nr. 118 for 1965—66.

Kontrakten mellom Elektrokemisk/Norsk Alcoa ble formelt undertegnet 23. februar 1968 og forutsetter levering av 600 GWh/år fra 1. august 1971. Kraftprisen er 1,8 øre/kWh + 18,5 pst. levert 275 kV ved fabrikkannlegget. Pris og indeksregulering er den hittil vanlige.

I kontrakten er tatt med bestemmelse om opsjon på ytterligere kraft opp til totalt 1 500 GWh/år etter hvert som Sira—Kvina blir bygget ut. Kraftpris og vilkår for øvrig for tilleggsleveringen skal være de som gjelder ved inngåelse av nye kontrakter for levering til storindustri.

Etter at saken var behandlet i Stortinget, ble det kjent at det forelå planer om bygging av store aluminiumsverk både i England og Tyskland. Ifølge Elektrokemisk/Norsk Alcoa vil disse utbygginger gjøre det særlig vanskelig å starte lønnsom produksjon av råaluminium på Lista i begynnelsen av 1970-årene på basis av de opprinnelige kontraherte 600 GWh/år. Selskapet har hevdet at produksjonen må tilsvare ca. 1 000 GWh/år før verket kan bli lønnsomt.

På denne bakgrunn har selskapet gitt uttrykk for at det helst ønsker å utsette aluminiumsverket på Lista noen tid. Selskapet har dog sagt seg villig til å garantere første byggetrinn i drift senest ved årsskiftet 1972/73 såfremt selskapet allerede nå kan garanteres et større kraftkvantum til fast pris.

I de forhandlinger som ble innledet med Elektrokemisk/Norsk Alcoa i denne forbindelse ble det tatt utgangspunkt i følgende uttalelse i innstillingen fra Stortingets industrikomité vedrørende St. prp. nr. 118 for 1965—66:

«Komitéen går ut fra at departementet ikke tar opp til realitetsdrøftelse nye kraftleiekontrakter til storindustri før Stortinget har tatt standpunkt til prinsippene for indeksregulering.

Dersom Lista-prosjektet ikke skulle forsinkes vesentlig — med den fare for oppgivelse av prosjektet som det måtte medføre — fant Stortinget at det ikke ville være mulig å utsette inngåelsen av tilleggskontrakter inntil de fremtidige priser og leveringsvilkår var fastsatt av Stortinget.

I St. prp. nr. 45 for 1968—69 er pekt på at det betyr meget for storindustrien å ha noenlunde sikkerhet for hva utgiftene vil bli de første 10 år etter oppstartning.

Etter det kontraktsforslag som Stortinget ga sin tilslutning i møte 10. januar 1969 skal

kontraktskvantumet 600 GWh/år økes med 450 GWh/år fra 1. oktober 1973 og med ytterligere 450 GWh/år fra 1. oktober 1976 til totalt 1 500 GWh/år, hvilket svarer til opsjonsforpliktelsene i den tidligere kontrakten, undertegnet av partene 23. februar 1968. Det er gitt selskapene en viss anledning til å skyte ut tidspunktet for når det siste kvantum på 450 GWh/år skal leveres, noe som eventuelt vil føre til at selskapenes fordel av fast pris til 1982 vil bli redusert.

Forutsetningen for den nye kontrakten er som nevnt at selskapene forplikter seg til å bygge aluminiumsverket på Lista med et første trinn på ca. 25 000 tonn ferdigstillet senest ved årsskiftet 1972/73. Dette er i kontraktsforslagets § 13, pkt. 5 tatt vare på slik:

«Om kjøperen ikke har startet komersiell produksjon i sitt aluminiumsverk på Lista pr. 1. august 1973 — eller en senere dato som eventuelt måtte bli godkjent av selgeren — faller partene tilbake på kraftleiekontrakt underskrevet 23. februar 1968.»

Det er i St. prp. nr. 45 for 1968—69 presisert at man ved en inngåelse av omhandlede kontrakt, samtidig forplikter seg til å realisere utbygginger til tidspunkter som i realiteten bestemmes av kjøper. Den videre utbygging av Sira—Kvina vil m. a. o. måtte skje slik at kraften kan stilles til disposisjon til de på forhånd fastsatte tidspunkter.

Det er i proposisjonen på den annen side pekt på at man ved en inngåelse av omhandlede kontrakt vil være sikret etableringen av en bedrift som betyr svært meget for distriktet. Det er antydning at bedriften vil kunne beskjeftige 400—500 personer.

Smelteverket på Lista er under bygging og det er opplyst at 1. byggetrinn med en kapasitet på 33 000 tonn pr. år vil kunne stå ferdig ved årsskiftet 1970/71. 2. byggetrinn på opptil vel 50 000 tonn pr. år er regnet ferdig i løpet av 1973. Brutto forbruk av elektrisk kraft ved full produksjon i 1. byggetrinn regnes å bli 560 GWh og 2. trinn ca. 850 GWh pr. år.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at de to selskaper Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S til drift av det nye aluminiumsverk ved Lundevågen i Farsund kommune gis konsesjon på leie av i alt inntil 188 MW (timemiddel) og 1 500 GWh pr. driftsår fra statskraftverkene fordelt med inntil 75 MW/600 GWh pr. driftsår fra det tidspunkt 1. byggetrinn kommer i drift ved årsskiftet 1970/71 og ytterligere inntil 56,5 MW/450 GWh pr. driftsår fra 1. okto-

ber 1973 samt ytterligere inntil 56,5 MW/450 GWh pr. driftsår fra 1. oktober 1976.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleiekontrakten mellom partene står ved makt, dog ikke utover 40 år regnet fra kraftleveringens begynnelse.

Hovedstyret vil anbefale at det fastsettes vilkår om at så vel Elektrokemisk Aluminium A/S som Norsk Alcoa A/S skal være selvstendige norske aksjeselskaper med sete i Norge og at flertallet i begge selskapers styre samt styreformennene til enhver tid skal bestå av norske statsborgere og at begge selskapers vedtekter, samt kompaniskapsavtalen mellom dem skal være undergitt departementets godkjenning.

Hovedstyret vil videre anbefale at det fastsettes vilkår om en årlig avgift av kr. 2 pr. kW av den kraft som det i henholdt til kraftleiekontrakten skal betales leie for og beregnet etter formelen: kWh/8 760. Avgiften forutsettes i helhet å tilfalle staten etter den praksis som nå følges. Avgiftssatsen forutsettes å kunne tas opp til revisjon etter 20 år regnet fra konsesjonens datum i samsvar med loven slik den nå lyder etter revisjonen av 19. juni 1969. Avgiften forutsettes å forfalle ved hvert års utgang.

For øvrig anbefaler Hovedstyret inntatt vilkår om produksjon m. v., om legehjelp og sykehus, om husrom, tomter m. v. og om veier, broer og kaier.

Ellers forutsettes konsesjonen gitt på vanlige vilkår.

Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner anbefales sløffet i samsvar med den praksis som ble lagt til grunn ved meddelelsen av konsesjonene til Sør-Norge Aluminium A/S og Mosjøen Aluminiumverk, Elektrokemisk Aluminium A/S & Co. på leie av kraft fra statskraftverkene, gitt ved kongelig resolusjoner av henholdsvis 26. april 1963 og 26. april 1968.

Behandlet i hovedstyremøte den 20. oktober 1969.»

Den nye kraftleiekontrakt er ifølge opplysning fra NVE undertegnet av samtlige parter, og er datert 10. oktober 1969. Kontrakten er i samsvar med det utkast som var inntatt i St. prp. nr. 45 for 1968—69. Den trer istedenfor den tidligere kontrakt av 23. februar 1968. Det er imidlertid i kontrakten inntatt en bestemmelse om at hvis ikke kommersiell produksjon i aluminiumsverket er startet pr. 1. august 1973 — eller en senere dato som måtte være godkjent av staten — faller partene tilbake på den tidligere kraftleiekontrakt.

Om innholdet av kontrakten viser man ellers til proposisjonen og til det som er anført i Hovedstyrets foranstående uttalelse.

Departementet vil med Hovedstyret anbefale at det gis Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S konsesjon på den omhandlede kraftleie, på vilkår i det vesentlige som foreslått av Hovedstyret, jfr. lov av 19. juni 1969 om endring i konsesjonsloven.

Angående konsesjonsvilkårene har man samarbeidet med Hovedstyret og med Landbruksdepartementet. Det foreslås følgende felles vilkår for konsesjonen på de faste eiendommer og for kraftleien.

Utkast til vilkår for konsesjon på erverv av faste eiendommer samt på kraftleie for drift av nytt aluminiumsverk på Lista:

«1. *Konsesjonens varighet.*

Tillatelsen til å erverve faste eiendommer gjelder på ubegrenset tid.

Tillatelsen til å erverve elektrisk energi gjelder så lenge kontrakten med Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen om leie av inntil 188 MW (timemiddel) og 1 500 GWh pr. driftsår til drift av aluminiumsverk ved Lundevågen i Farsund står ved makt, dog ikke utover 40 år regnet fra kraftleveringens begynnelse.

2. *Bruk av ervervede dyrkede arealer.*

Ervervede dyrkede arealer skal — inntil de anvendes etter forutsetningen — fortsatt drives på jordbruksmessig forsvarlig måte. Dersom dette skjer ved at innmarksarealer blir bortforpaktet, skal bortforpaktning fortrinnsvis skje til de bruk som har avstått grunn til Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S.

3. *Styre m. v.*

Så vel Elektrokemisk Aluminium A/S som Norsk Alcoa A/S skal være selvstendige norske aksjeselskaper med sete i Norge.

Flertallet i begge selskapers styre samt styreformennene, skal til enhver tid bestå av norske statsborgere.

Begge selskapers vedtekter, samt kompaniskapsavtalen mellom dem, skal være undergitt departementets godkjennelse.

Overdragelse av aksjer i noen av selskapene skal ikke kunne finne sted uten departementets godkjennelse.

4. *Produksjon m. v.*

Produksjons- og salgsvirksomheten skal ledes fra Norge etter sunne forretningsmessige prinsipper.

Bedriften må ikke uten departementets samtykke drive annen virksomhet enn produksjon og salg av aluminium og aluminiumsprodukter, samt hva dermed står i forbindelse.

De norske selskapers (bedriftens) forret-

ningsforbindelse med Aluminium Company of America og selskaper dette har interesser i, skal være basert på reelle priser og de for de norske selskaper (bedriften) gunstigst mulige forretningsvilkår.

5. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet. Handler bedriften mot denne bestemmelse, skal den for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

6. *Søksmål etter lov om rettshove mellom grannar.*

Brukes energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelse av ovennevnte lov.

7. *Norsk arbeid og materiell.*

Til byggingen og driften av det til utnyttelse av kraften nødvendige elektriske materiell, elektriske maskiner og utstyr, skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at det blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstilling av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreves opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

8. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

9. Avgift.

Av kraft som det i henhold til kraftleiekontrakten skal betales leie for erlegges en årlig avgift av kr. 2 til staten pr. kW beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760}.$$

Avgiftssatsen skal kunne tas opp til revisjon etter 20 år fra konsesjonens datum.

Avgiften forfaller til betaling 30. juni hvert år. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

10. Legehjelp og sykehus.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for de ved fabrikkkanlegget beskjeftigede arbeidere og funksjonærer og disses familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

11. Husrom, tomter m. v.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelig vilkår og uten bereg-

ning av noen fortjeneste å skaffe de ved fabrikkkanlegget samt ved driften beskjeftigede arbeidere og funksjonærer og disses familier sundt og tilstrekkelig husrom og tomter til bygging av egne hjem med veger, vann, kloakk og elektrisitet samt grunn til fellesanlegg — alt etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren plikter helt eller delvis å dekke utgiftene til reguleringsplan for den bymessige bebyggelse på stedet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

12. Veier, broer og kaier.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig økt ved anleggsarbeidet og ved transporten til og fra de bedrifter som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft som leies i henhold til nærværende konsesjon. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er tilstede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

13. Beskyttelse av naturforekomster m. v.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg i forbindelse med bestemmelser i denne post. Anleggenes eier plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddedelse.

14. Kontroll.

Konsesjonæren plikter å rette seg etter de bestemmelser som vedkommende departement måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir overholdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det

offentlige etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

15. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene kan departementet fastsette en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag. Gjentatte eller fortsatte overtredelser av vilkårene kan medføre at konsesjonen tilbakekalles, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

Det er en forutsetning at eventuelt salg av jordbruksprodukter, jfr. post 2, er unntatt fra bestemmelsen i post 4 annet ledd.

I forbindelse med post 6 vises til bestemmelsene i lov av 16. juni 1961 om rettshøve mellom grannar.

Kraftuttaket er undergitt de til en hver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov av 18. september 1909 nr. 5 og lov av 10. desember 1920 nr. 3 tillates Elektrokemisk Aluminium A/S og Norsk Alcoa A/S å erverve de i Industridepartementets tilråding av 16. januar 1970 nevnte eiendommer i Farsund kommune.
2. I medhold av lov av 14. desember 1917 nr. 16 kap. IV tillates ovennevnte selskaper å leie inntil 188 MW (timemiddel) og 1 500 GWh fra statskraftverkene til drift av aluminiumsverk ved Lundevågen i Farsund.
3. Ovennevnte tillatelser meddeles på de vilkår og under den forutsetning som er foreslått i Industridepartementets ovennevnte tilråding.

5. Elkem A/S.

(Konsesjon på leie av ytterligere inntil 15 000 kW og 120 GWh pr. år fra Skiensfjordens komm. Kraftselskap.)

Kgl. res. av 16. januar 1970.

I forbindelse med overtakelse av Porsgrunn Elektrometallurgiske Aksjeselskaps smelteverk i Porsgrunn fikk Elektrokemisk A/S ved kongelig resolusjon av 19. januar 1968 konsesjon etter lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV på leie av inntil 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) fra Skiensfjordens komm. Kraftselskap (SKK), og videre fikk Elektrokemisk A/S ved Industridepartementets brev av 31. januar 1968 konsesjon etter lovens § 36 på erverv av samtlige aksjer i Porsgrunn Elek-

trometallurgiske Aksjeselskap (PEA), jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1968 side 10 flg.

I anledning av en søknad av 23. april 1969 fra Elektrokemisk A/S om konsesjon på ytterligere kraftleie fra SKK til drift av smelteverket i Porsgrunn har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet i brev av 18. november 1969 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Elektrokemisk A/S. Porsgrunn elektrometallurgiske (PEA). — Søknad om konsesjon på ytterligere kraftleie fra Skiensfjordens kommunale Kraftselskap.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 19. januar 1968 — jfr. departementets brev av 31. januar 1968 jnr. 3231/67 IDV — er Elektrokemisk A/S gitt tillatelse til for drift av smelteverk i Porsgrunn å leie inntil 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) fra Skiensfjordens komm. kraftselskap (SKK). Tillatelsen er tidsbegrenset til 50 år regnet fra 1. juli 1966.

I brev av 23. april 1969 til departementet har selskapet søkt om konsesjon på leie av ytterligere 15 000 kW og 120 mill. kWh pr. år fra SKK innenfor rammen av tidligere kraftleieavtale mellom partene av 29. juni/14. juli 1966.

I påtegnning av 2. mai 1969 — 1010/69 IDV — har departementet bedt om Hovedstyrets uttalelse til søknaden.

2. Søknaden.

Selskapets søknad av 23. april 1969 lyder:

«Vi viser til våre ansøkninger av 25. februar 1965 og 9. mars 1967 og til departementets brev av 31. januar 1968 hvorved vi ble meddelt konsesjon på leie av inntil 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap (SKK).

I kraftleieavtalen av 29. juni/14. juli 1969 mellom SKK og PEA (oversendt departementet ved vårt brev av 31. mars 1967) heter det i § 2 pkt. 1 avsnitt 2:

«PEA's behov for suppleringskraft vil SKK dekke av egen krafttilgang når dette er mulig. Er SKK's krafttilgang utilstrekkelig, vil man påta seg nødvendig formidling av annen kraft for dekning av PEA's behov til så gunstige betingelser som mulig.»

Etter at det elektriske anlegg på enkelte av våre eksisterende anlegg er forsterket, kan vi ved en rasjonell og maksimal utnyttelse av det bestående anlegg i perioder med rikelig krafttilgang — utnytte vesentlig mer enn de 45 000 kW vi har konsesjon på. Vi har foretatt beregninger som viser at vi under gunstige omstendigheter kan komme opp i en total last på 58 000—60 000 kW (ca. 470 mill. kWh pr. år). En slik intensivt utnyttelse av det

eksisterende anlegg i perioder med rikelig krafttilgang vil være av den største betydning for en økonomisk og lønnsom drift, og vi tillater oss derfor å søke om å forhøye konsesjonsgrensen fra 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) til 60 000 kW (470 mill. kWh pr. år.)

Det bemerkes at vi har vært noe i tvil om det i nærværende tilfelle er nødvendig å søke om konsesjon, idet departementet tidligere har godkjent bestemmelsene i kraftleieavtalen, men vi har likevel funnet det riktigst å forelegge saken for departementet.

Vi kan opplyse at SKK er innforstått med at vi søker om å forhøye konsesjonsgrensen.»

På henvendelse herfra har selskapet i brev hit av 9. juni 1969 meddelt:

«Etter vår oppfatning vil levering av det ytterligere kraftkvantum uten videre kunne skje innenfor rammen av vår eksisterende kontrakt med kraftselskapet. Dette er også i overensstemmelse med Kraftselskapets syn, hvilket vil fremgå av Kraftselskapets brev til Dem av 2/6, hvorav gjenpart er sendt oss.»

3. Kraftleieavtalen av 29. juni/14. juli 1966.

Kraftleieavtalen er opprinnelig inngått mellom tidligere Porsgrunn Elektrometallurgiske A/S (PEA) og SKK. Aksjene i PEA er som kjent senere overtatt av Elkem A/S og i den forbindelse ble aksjeselskapet PEA besluttet oppløst og fra samme tid — 1. januar 1967 — trådte Elkem A/S inn som part i kraftleiekontrakten med SKK.

Ifølge kontrakten er SKK forpliktet til å stille til disposisjon for drift av smelteverket i Porsgrunn 40 MW (momentanverdi) og 250 mill. kWh pr. år.

Ifølge kontraktens § 2, pkt. 1) vil SKK dekke selskapets behov for suppleringskraft av egen krafttilgang når dette er mulig. Hvis SKK's krafttilgang er utilstrekkelig, vil SKK påta seg nødvendig formidling av annen kraft for dekning av selskapets behov til så gunstige betingelser som mulig.

I kontraktens § 2, pkt. 2) er anført at ved videre utbygging av bedriften vil selskapet få et ytterligere kraftbehov. SKK vil av egen krafttilgang først kunne dekke dette økede kraftbehov etter at utbygging av Sundsbarm kraftverk er realisert eller annen ny kraftverksutbygging i tillegg til utbyggingen av Sira—Kvina's første og annet byggetrinn. Hvis selskapets videre utbygging av bedriften blir gjennomført tidligere enn slik egen kraftutbygging blir realisert, er bestemt at SKK skal søke å få dekket selskapets kraftbehov ved midlertidig kontrahering av kraft. Så snart selskapets videre utbygging av bedriften er gjennomført og en av de nevnte forutsetninger for øket kraftlevering fra SKK er oppfylt, skal kontraktens effektkvantum

økes til 55 MW (momentanverdi) og 350 mill. kWh pr. år.

Selskapet er forpliktet til pr. driftsår å betale for minst $\frac{3}{4}$ av energikvantumet, selv om det i vedkommende år ikke er tatt ut så meget.

For kraftlevering av SKK's egen krafttilgang — dog for all kraftlevering innen grensen av kontraktmessig kvantum i henhold til kontraktens § 2, pkt. 1 og 2, skal betales 2,4 øre/kWh. Hvis SKK i henhold til § 2, pkt. 2, må dekke selskapets ytterligere kraftbehov ved midlertidig kontrahering av kraft, skal betales den merpris SKK betaler for denne kraft utover 2,4 øre/kWh ÷ 8 pst., levert i Knardalstrand Koplingsanlegg. For kraft utover de nevnte fastsatte kraftkvanta, som er formidlet fra Samkjøringen, skal betales de utgifter SKK har med å skaffe kraften til veie og med tillegg av 0,15 øre/kWh i formidlingsavgift.

Kraftprisen gjelder for hovedkvantumets vedkommende uforandret til 1. juli 1971. Hvis den av Stortinget fastsatte kraftpris for den alminnelige kraftforsyning, som fra 1. oktober 1962 ble fastsatt til kr. 145,40 pr. kW/år med 6 000 timers brukstid, er endret pr. nevnte dato, skal kraftprisen for hovedkvantumet reguleres opp eller ned i samme forhold etter nærmere i kontrakten fastsatte regler.

Kontrakten gjelder i 50 år regnet fra 1. juli 1966, dog ikke ut over konsesjonstiden.

Om kontraktens nærmere bestemmelser vises for øvrig til Hovedstyrets brev til departementet av 19. september 1967 i forbindelse med Elkem's fortløpige søknad av 13. mai 1966 om bl. a. tillatelse til å leie de opprinnelige 45 000 kW/350 mill. kWh pr. år fra SKK istedenfor tidligere Porsgrunn Elektrometallurgiske A/S.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Søknaden har herfra vært forelagt SKK, som i brev av 2. juni 1969 har meddelt:

«I den kontrakt SKK har med Elkem A/S (PEA) om kraftlevering, er det etter idriftsettelsen av Sundsbarm Kraftverk garantert levert et energikvantum på 350 mill. kWh — 45 MW. PEA har anledning til ved driftsstans eller driftsinnskrenkning å unnlate å betale for mere enn 75 pst. av dette kvantum. På den annen side inneholder kontrakten bestemmelser om at SKK skal dekke bedriftens behov for suppleringskraft ut over det kontraktmessige kvantum, og oppgjøret for slik levering av suppleringskraft skal så sant den skaffes av SKK's egen krafttilgang, betales med samme pris som for det kontraktmessige kvantum, for tiden 2,4 øre pr. kWh. Hvis suppleringskraften må skaffes til veie ved formidling av kraft annen steds fra, skal PEA betale de utgifter SKK har med å skaffe kraften til veie og med tillegg av 0,15 øre pr. kWh i formidlingsavgift.

Denne kontraktsformulering er etter konferanse med Kraftverksavdelingen i Vassdragsvesenet gjort mest mulig overensstemmende med de kontrakter man der anvender for kraftforbrukende storindustri, og hvor det også på tilsvarende måte leveres store mengder suppleringskraft ut over det kontraktsmessige fastsatte kvantum.

Det er ikke forhandlet med Elkem A/S (PEA) om noe annet grunnlag for levering av ytterligere kraftmengder til bedriften enn det som er hjemlet av de ovennevnte bestemmelser i den någjeldende kontrakt.

Med de transformatorinstallasjoner vi har for PEA og med den krafttilgang vi får i årene fremover, regner vi med at vi i alt overveiende grad vil kunne imøtekomme de behov bedriften har for kraftdekning, og at dette best kan skje innenfor rammen av den kontrakt som tidligere er avtalt.»

For øvrig har søknaden på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse. Således har

4.2. Plan- og boligrådmannen i Porsgrunn i innstilling av 17. juni 1969 uttalt og foreslått:

«En viser til bystyresak 18 for 1967 hvor kommunen anbefalte Elkem konsesjon etter grannelovens § 19 til anlegg og drift av smelteovn for manganlegeringer ved bedriften på Roligheten. En viser også til bystyresak 39 for 1967 om garanti for lån til Sundsbarm kraftverk. Ved formannskapets vedtak i sak nr. 478 den 16. juni 1967 hadde formannskapet intet å merke til at Elektrokemisk A/S fikk konsesjon på erverv av aksjene i Porsgrunn Elektrometallurgiske A/S og fikk overført rettighetene til leie av kraft fra SKK. Driften av selskapet har pr. 1. januar 1967 skjedd ved Elkem.

Nårværende søknad om konsesjon på utvidelse av kraftforbruket fra 350 til 470 mill. kWh pr. år er fremkommet for å oppnå en økonomisk og lønnsom drift og en er ikke kjent med at «almene hensyn» taler imot at søknaden innvilges, jfr. konsesjonslovens § 23.

Det foreslåes et slikt vedtak:

Porsgrunn kommunestyre har intet å merke til at konsesjon gis.»

4.3. Porsgrunn bystyre har i møte 15. september 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig gjort slikt vedtak:

«Porsgrunn kommunestyre har intet å merke til at konsesjon gis.»

I bystyrets møte var fremsatt følgende forslag:

Birger Uldal:

«Konsesjonen anbefales under forutsetning av at sivilbefolkningen ikke blir skadelidende prismessig eller leveringsmessig i perioder med vanskelige vannforhold.»

Bjotveit:

«Porsgrunn kommunestyre anbefaler at konsesjon gis, under den forutsetning at den plan-

lagte produksjonsøkning ligger innenfor den ramme og de betingelser som er fastsatt av Røykskaderådet i tidligere gitte konsesjoner.»

Begge tilleggsforslagene ble forkastet med henholdsvis 64 mot 5 stemmer og 48 mot 21 stemmer.

4.4. Fylkesmannen i Telemark har i påtegning hit av 29. september 1969 meddelt, at han for sitt vedkommende ikke har noe å merke til søknaden.

4.5. Dessuten har søknaden av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt departementets Industriavdeling, som i notat av 30. mai 1969 har anbefalt at selskapet meddeles konsesjon på leie av inntil 60 000 kW.

Industriavdelingen har ikke hatt forslag til spesielle konsesjonsvilkår utover vilkårene i konsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 19. januar 1968. Jfr. departementets brev hit av 4. juni 1969 — 1290/69 IDV.

5. Den tidligere gitte kraftleiekonsesjon.

Ved kongelig resolusjon av 19. januar 1968 er Elektrokemisk A/S som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) fra SKK.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleiekontrakten av 29. juni/14. juli 1966 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 50 år regnet fra 1. juli 1966.

Selskapets styre skal til enhver tid utelukke bestå av norske statsborgere.

Videre er bestemt i konsesjonsvilkårenes post 2 at selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende departements godkjennelse andre norske banker eller selskaper. Industridepartementet kan imidlertid dispensere fra bestemmelsen for mindre aksjeposters vedkommende, dog ikke utover $\frac{2}{10}$ av aksjekapitalen.

Selskapets vedtekter såvel som senere forandringer i disse skal forelegges vedkommende departement til godkjennelse.

Konsesjonen er videre gitt med vilkår om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8\ 760 = kW$. Etter 20 år fra konsesjonens datum kan konsesjonsmyndighetene ta fastsettelsen av avgiften opp til ny prøvelse.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1968. For 1968 var den kr. 60 739,50.

For øvrig er konsesjonen gitt med vanlige vilkår. Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til

kommuner er sløyfet, da bedriften er beliggende i Porsgrunn by og hører til SKK's forsyningsområde.

6. Hovedstyrets uttalelse.

Den foreliggende søknad gjelder leie av ytterligere 15 000 kW/120 mill. kWh pr. år fra SKK i tillegg til de tidligere konsederte 45 000 kW/350 mill. kWh pr. år.

I forbindelse med Elkem's søknad av 9. mars 1967 om konsesjon på de opprinnelige 45 000 kW/350 GWh pr. år fra SKK uttalte Hovedstyret i brev til departementet av 19. september 1967 (side 12):

«På grunnlag av tidligere uttalelse vedrørende den videre utbygging av særlig kraftkrevende industri i Sør-Norge vil Hovedstyret rå til at det meddeles Elektrokemisk A/S, at selskapet ikke kan påregne å bli innvilget konsesjon på ytterligere leie av kraft til drift av PEA utover de 45 000 kW.»

Det økte kraftbehov nå er begrunnet med at det elektriske anlegg på enkelte av bedriftens eksisterende anlegg er forsterket, slik at det ved en rasjonell og masimal utnyttelse av anlegget i perioder med rikelig krafttilgang — kan utnytte vesentlig mer enn de 45 000 kW selskapet i dag har konsesjon på. Selskapet har foretatt beregninger som viser at det under gunstige omstendigheter kan nå opp i en total belastning på 58 000 kW—60 000 kW og ca. 470 mill. kWh/år, som tilsvarer en brukstid på ca. 7 800 t. En slik intensivert utnyttelse av det eksisterende anlegg vil — etter selskapets mening — være av den største betydning for en økonomisk og lønnsom drift.

Det er opplyst at det i 1968 er tatt i bruk en lukket manganovn på 30 000 kW, og at det fra tidligere er i bruk 2 slike ovner. Til sammen har disse 3 ovner en effekt på ca. 47 000 kW. I følge vilkårene for røykskadekonsesjonen skal de 4 andre åpne ovner være ute av drift i løpet av 1969, og etter den tid bare brukes leilighetsvis og bare én av gangen. Disse ovner er opplyst å være på ca. 6 000 kW hver.

Departementets industriavdeling har fremhevet betydningen av at de eksisterende anlegg ved smelteverket i Porsgrunn blir drevet rasjonelt og utnyttet så langt det er tilrådelig ut fra luftforurensningshensyn.

Den ytterligere kraftlevering er av partene forutsatt å skulle skje innenfor rammen av den nå gjeldende kontrakt av 29. juni/14. juli 1966 (jfr. foran under pkt. 3). SKK har således uttalt at det ikke er forhandlet med selskapet om noe annet grunnlag for levering av ytterligere kraft enn det som er hjemlet i bestemmelsene i kontrakten av 1966. Med de

transformatorinstallasjoner SKK har for PEA og med den krafttilgang SKK får i årene fremover, regner kraftselskapet med at det i alt overveiende grad vil kunne imøtekomme de behov bedriften har for kraftdekning, og at dette best kan skje innenfor rammen av den kontrakt som alt er inngått.

7. Hovedstyrets konklusjon.

Som referert anbefalte Hovedstyret overfor departementet at Elektrokemisk A/S i forbindelse med utferdigelsen av konsesjonen på de opprinnelige 45 000 kW/350 GWh pr. år ble meddelt at selskapet ikke kunne påregne å bli innvilget konsesjon på ytterligere kraftleie til drift av PEA utover de 45 000 kW/350 GWh pr. år. Hovedstyrets standpunkt var at videre utbygging av særlig kraftkrevende industri i Sør-Norge fortrinnsvis burde legges til Vestlandet, hvor kraftgrunnlaget var vesentlig bedre.

Konsesjonen av 19. januar 1968 på leie av de 45 000 kW inneholder imidlertid intet forbehold som nevnt ovenfor.

Under henvisning til at det økte kraftbehov er grunnet på en rasjonell og maksimal utnyttelse av det allerede eksisterende anlegg i perioder med rikelig krafttilgang og at kraft utover de opprinnelige 45 000 kW/350 mill. kWh pr. år etter kontraktens § 2, pkt. 1) bare blir å levere i den utstrekning dette er mulig for SKK, finner Hovedstyret etter omstendighetene likevel å kunne anbefale at det meddeles konsesjon til Elektrokemisk A/S på leie av 15 000 kW og 120 mill. kWh pr. år fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap — i tillegg til de tidligere konsederte 45 000 kW/350 mill. kWh pr. år — for drift av selskapets smelteverk i Porsgrunn (PEA).

Konsesjonen foreslås gitt med samme tidsbegrensning som konsesjonen av 19. januar 1968, nemlig 50 år regnet fra 1. juli 1966.

Hovedstyret vil foreslå at det som for konsesjonen av 1968 fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8\,760 = \text{kW}$. Det forutsettes — i likhet med det som er bestemt for konsesjonen av 1968 — at konsesjonsmyndighetene etter 20 år fra konsesjonens datum kan ta fastsettelsen av avgiften opp til ny prøvelse, (jfr. lovens § 23 a, post 4, etter lovendringen 19. juni 1969).

For øvrig foreslås konsesjonen gitt med samme vilkår som kraftleiekonsesjonen av 19. januar 1968.

Vilkår om kraftavståelse til staten og kommuner forutsettes fortsatt sløyfet.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Det er av departementets Industriavdeling, som nevnt, ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår utover vilkårene i konsesjonen av 19. januar 1968.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 17. november 1969.»

Departementet skal bemerke:

Den foreliggende søknad fra Elektrokemisk A/S om konsesjon på ytterligere kraftleie står i forbindelse med at selskapet har planlagt å utvide produksjonen ved smelteverket i Porsgrunn gjennom maksimal utnyttelse av sitt bestående produksjonsanlegg i perioder med rikelig krafttilgang.

Som det fremgår regner Skiensfjordens komm. Kraftselskap med å kunne skaffe de omsøkte ytterligere 15 000 kW og 120 GWh pr. år, som i tilfelle vil bli levert i henhold til den bestående kraftleiekontrakt av 29. juni/14. juli 1966 mellom partene i den utstrekning det er mulig, jfr. bestemmelsen i kraftleiekontraktens § 2, pkt. 1 om eventuell plikt for SKK til å dekke selskapets behov for supplementingskraft.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret anbefale at Elkem A/S for drift av smelteverket i Porsgrunn gis den søkte konsesjon på leie av ytterligere inntil 15 000 kW og 120 GWh pr. år fra Skiensfjordens komm. Kraftselskap utover de 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) som omfattes av selskapets bestående kraftleiekonsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 19. januar 1968 og på vilkår i det vesentlige som foreslått av Hovedstyret. Disse vilkår er stort sett de samme som for kraftleiekonsesjonen av 19. januar 1968.

Departementet vil således foreslå at konsesjonen — på samme måte som den nevnte konsesjon av 19. januar 1968 — tidsbegrenses til 50 år regnet fra 1. juli 1966, dvs. til 1. juli år 2016, jfr. post 1 i utkastet nedenfor til vilkår.

I post 7 er det foreslått betinget en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW.

Konsesjonsmyndighetene kan etter 20 år fra konsesjonens datum ta fastsettelsen av avgiften opp til ny prøvelse, jfr. lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23, pkt. 4 slik den lyder etter endringsloven av 19. juni 1969.

Departementet vil foreslå at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleiekontrakten av 29. juni/14. juli 1966 mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 50 år regnet fra 1. juli 1966.

2. Styre m. v.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pansettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende departements godkjennelse andre norske banker eller selskaper. Industridepartementet kan dispensere fra denne bestemmelse for mindre aksjepostert vedkommende, dog ikke utover to tiendedeler av aksjekapitalen.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjennelse.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til de-

partementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}$.

Etter 20 år fra konsesjonens datum kan konsesjonsmyndighetene ta fastsettelsen av avgiften opp til ny prøvelse.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, sva-res deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens be-regning og erleggelse fastsettes av vedkom-mende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de be-stemmelser som Industridepartementet måtte

treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestem-melse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konse-sjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med kraftleiekonsesjonen er det ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt Elektrokemisk A/S vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Elkem A/S for drift av smelteverk i Porsgrunn å leie ytterligere inn-til 15 000 kW og 120 GWh pr. år fra Skiens-fjordens komm. Kraftselskap utover de 45 000 kW (350 mill. kWh pr. år) som omfattes av selskapets kraftleiekonsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 19. januar 1968.

Konsesjonen på ytterligere kraftleie gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartemen-tets tilråding av 16. januar 1970.

6. A/S And. H. Kiær & Co. Ltd.

(Konsesjon på kraftleie fra A/S Hafslund.)

Gitt av Industridepartementet 4. februar 1970.

Selskapets søknad av 24. oktober 1969 på vegne av A/S And. H. Kiær & Co. Ltd.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S And. H. Kiær & Co. Ltd. å leie inntil 1 500 kW prima-kraft fra A/S Hafslund til drift av trelast-bruket i Fredrikstad.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleiefor-holdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 3. april 1974.

2. Styret.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innen-

landsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til rimelig pris. Unighet om prisen avgjøres av vedkommende departement. For øvrig leveres kraften så langt det passer på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for konsesjonæren. Unighet om leveringsvilkårene avgjøres av departementet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

7. A/S Meraker Smelteverk.

(Konsesjon på leie av inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. driftsår fra statskraftverkene til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune.)

Kgl. res. av 20. februar 1970.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 18. november 1969 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 24. juni 1969 fra A/S Meraker Smelteverk om konsesjon på kraftleie fra statskraftverkene:

A/S Meraker Smelteverk. Søknad om konsesjon på kraftleie fra NVE-Statskraftverkene. «1. Innledning.

I brev til departementet av 24. juni 1969 har A/S Meraker Smelteverk søkt om tillatelse til å leie inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. år fra NVE-Statskraftverkene til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune.

I møte 10. januar 1969 har Stortinget samtykket i inngåelse av kraftleiekontrakt i overensstemmelse med St. prp. nr. 13 for 1968—69 og Innst. S. nr. 65 for 1968—69.

Søknaden er sendt Hovedstyret til uttalelse med departementets påtegning av 17. juli 1969 — jnr. 1479/69 IDV.

2. Søknaden.

Søknaden av 24. juni 1969 fra A/S Meraker Smelteverk lyder:

«Stortinget ga den 10. januar d. å. sitt samtykke til inngåelse av kontrakt om levering av 120 GWh pr. år fra Statskraftverkene til A/S Meraker Smelteverk, jfr. St. prp. nr. 13 for 1968—69. Under henvisning til kap. IV i den alminnelige konsesjonslov av 14. desember 1917 nr. 16, søkes herved om den nødvendige konsesjon. Dersom det ærede departement skulle trenge ytterligere opplysninger, ber vi om å få beskjed.»

3. Kraftleiekontrakten.

Ifølge kontrakten skal NVE-Statskraftverkene være forpliktet til å stille til disposisjon for selskapet i alt inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. driftsår.

Leveringen tar til så snart begge parter anlegg gjør dette teknisk mulig, og økes så suksessivt opp til kontraktskvantumet etter følgende program:

Leveringen påbegynnes 1. desember 1966 med ikke garantert kraft. Leveringsplikten inntreffer fra det tidspunkt 2. aggregat i Rana kraftverk blir satt i drift, forutsetningsvis 1. desember 1968. Det er videre forutsetning for leveransen at NVE-Statskraftverkene får anledning til for egen regning å bygge ut Forra kraftverk når dette anses nødvendig for å skaffe dekning.

Selskapet skal være forpliktet til fra samme tidspunkt pr. driftsår å betale for minst $\frac{3}{4}$ av det nevnte energikvantum selv om det i vedkommende år ikke har tatt ut så meget.

Selskapet skal videre ikke uten NVE-Statskraftverkene samtykke kunne kjøpe kraft fra andre leverandører eller selv bygge ut egne vannkraftverk for den bedrift som kontrakten gjelder, hvis NVE-Statskraftverkene kan tilfredsstille selskapets behov ved med rimelig frist å øke leveringen.

Kraften skal leveres ved Eidum transformatorstasjon med en spenning på ca. 120 kV, idet det ved reguleringen skal tas hensyn til selskapets behov.

Måling av kraftleveringen skal skje i Eidum transformatorstasjon, hvor det settes opp kWh-måler med 1 times registreringsperiode samt registrerende MW-MVAr meter.

For kraftlevering innenfor kontraktskvantumet skal betales 1,8 øre pr. kWh + 17 pst., som skal gjelde uforandret til 1. juli 1972 med en viss adgang til opp- eller nedregulering.

Eventuelt uttak av overforbruk skal bare kunne skje etter forhåndsavtale med NVE-Statskraftverkene og betales etter spesielt avtalt pris. Jfr. nedenfor om kontraktens særbestemmelser.

Driftsåret skal regnes fra og med 1. juli til og med 30. juni.

Kontrakten skal gjelde i 40 år fra leveringsbegynnelse, dog ikke utover konsesjonstiden.

Hvis selskapet ikke finner anvendelse for en kraftmengde tilsvarende minstebetalingen, ($\frac{3}{4}$ av energikvantumet), skal det kunne si opp kontrakten med 5 års varsel. Kontrakten kan dog tidligst bringes til opphør 10 år etter leveringsbegynnelse.

Skulle forholdene endre seg slik at kontraktens bestemmelser finnes åpenbart urimelige, kan hver av partene kreve tatt opp forhandlinger om endringer, dog tidligst 10 år etter leveringsbegynnelse. Eventuelt endrede bestemmelser skal gjelde i minst 10 år.

Ifølge kontraktens særbestemmelser skal leveringsstedet og tillegget til basisprisen kunne tas opp til drøftelse når Forra kraftverk måtte bli satt i drift.

Ifølge særbestemmelsene skal eventuelt overforbruk på inntil 25 pst. utover kontraktskvantumet (120 GWh pr. år) betales med samme pris som for kontraktskvantumet.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har av NVE vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte. Således har:

4.1. Meråker kommunestyre i møte 25. september 1969 vedtatt følgende innstilling fra formannskapet:

«Stortinget har etter tilråding fra Industridepartementet av 4. oktober 1968, den 10. januar 1969 samtykket i inngåelse av kontrakt om levering av 120 GWh pr. år fra Statskraftverkene.

Meråker kommunestyre har spesielt merket seg ordlyden i St. prp. nr. 13, første avsnitt, om at kraften skal brukes til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå.

Ut fra dette har kommunestyret ingen innvendinger mot at nevnte konsesjon blir gitt.

Vedtaket:

Formannskapet innstilling bifalles.
Vedtaket er enstemmig.»

4.2. Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk har i påtegning av 11. oktober 1969 til fylkesmannen i Nord-Trøndelag meddelt:

«Kontrakten mellom Statskraftverkene og A/S Meraker Smelteverk om levering av 120 GWh pr. år ble berørt av Nord-Trøndelag fylkesting i juli d. å. i forbindelse med fylkestingets behandling av spørsmålet om utbygging av Forra.

Utskrift av behandlingen av saken i vårt styre, kopi av fylkesmannens forelegg for fylkestinget og av innstillingen fra fylkestingets spesialnemnd, som ble enstemmig vedtatt av fylkestinget i møte den 2. juli d. å., ble oversendt til Vassdragsvesenet ved ekspedisjon herfra 7. juli d. å. Avtrykk av disse dokumenter vedlegges også denne sak, til

orientering for de myndigheter som behandler konsesjonssøknaden.

Vi har for øvrig ikke noe å bemerke til den foreliggende søknad.»

4.3. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har i påtegning hit av 15. oktober 1969 meddelt at han henholder seg til uttalelsen av 11. oktober 1969 fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk.

Søknaden har av Elektrisitetsdirektoratet videre vært forelagt:

4.4. Direktoratet for statskraftverkene, som i brev av 1. august 1969 har uttalt:

«Som det fremgår av St. prp. nr. 13 for 1968—69 er det i kontrakten tatt inn det spesielle forbehold at kontraktsforholdet kan bringes til opphør dersom det gjennom Stortingsbeslutning blir klarlagt at Forra ikke blir bygget ut av staten.

Vi anmoder om at det blir tatt tilbørlig hensyn til dette forhold under utforming av konsesjonen.»

Søknaden har av departementets vassdragsavdeling dessuten vært forelagt:

4.5. Departementets Industriavdeling, som i brev av 22. september 1969 har bemerket at Røykskaderådet nylig har avslått konsesjon for drift av smelteovn i Muruvik og at avgjørelsen antakelig vil bli anket til Industridepartementet.

Videre peker Industriavdelingen på den uttalelse — som Industriministeren ga i Stortinget som svar på et spørsmål fra stortingsmann Leirfall i vårsesjonen i år — om at selskapet ikke hadde planer om å anvende statskraft utenfor Meråker. Industriavdelingen antar at konsesjonsteksten bør være i samsvar med denne uttalelse.

Industriavdelingen har anført at det ingen forslag har til spesielle konsesjonsvilkår for A/S Meraker Smelteverk.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Meraker Smelteverk A/S' hovedanlegg er beliggende i Kopperå med produksjon av silisiummetall, kalcium-karbid, ferrocrom og ferrosilisium av spesiell type. Energiforbruket er i alt ca. 300 GWh pr. år, hvorav vel 170 GWh blir levert fra egne kraftverk. For det resterende trenger selskapet tilførsel. Den 10. januar 1969 samtykket Stortinget i at det ble inngått kontrakt om levering av inntil 17MW/120 GWh pr. driftsår fra NVE-Statskraftverkene til A/S Meraker Smelteverk for drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune i samsvar med St. prp. nr. 13 for 1968—69.

I proposisjonen er anført at saken må ses

i sammenheng med departementets forslag om levering av kraft til A/S Ila og Lilleby Smelteverker og Orkla Grube-Aktiebolag, som ble fremmet for Stortinget samtidig (jfr. St. prp. nr. 15 og 14). Om disse to saker kan vises til Hovedstyrets brev til departementet av henholdsvis 20. august 1965 og 17. juni 1969.

Leveringen av det her omhandlede kraftkvantum har tidligere vært besørget av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk på midlertidig kontrakt. Forutsetningen har imidlertid vært at staten skulle påta seg leveringen, da fylkesverket som før hadde et visst kraftoverskudd nå har vanskeligheter med å skaffe dekning for behovsstigningen.

Kontrakten mellom NVE-Statskraftverkene og selskapet ble formelt undertegnet av partene 13. februar 1969 og forutsetter at leveringen tar til så snart begge parters anlegg gjør dette teknisk mulig. Leveringen er ifølge kontraktsforslaget forutsatt å skulle ta til 1. desember 1966 med ikke garantert kraft. Tidspunktet ble imidlertid forskjøvet til 15. oktober 1967. Leveringsplikten inntrer fra det tidspunkt 2. aggregat i Rana kraftverk blir satt i drift, forutsetningsvis 1. desember 1968.

Ifølge kontrakten er det videre en forutsetning for leveransen at NVE-Statskraftverkene får anledning til for egen regning å bygge ut Forra kraftverk når dette anses nødvendig for å skaffe dekning. NVE-Statskraftverkene kan med 5 års varsel si opp kontrakten, hvis det gjennom stortingsbeslutning blir klarlagt at NVE-Statskraftverkene ikke får disponere de for leveransen nødvendige kraftmengder fra Forra. Kontrakten kan dog tidligst bringes til opphør 10 år etter leveringsens begynnelse.

Med hensyn til de rettigheter som er forbeholdt staten vedrørende utbygging av Forra er i St. prp. nr. 13 for 1968—69 bemerket at det ved inngåelse av kraftleiekontrakten ikke er tatt noe standpunkt til om staten skal benytte denne rett. Departementet bemerker at dette må avgjøres når det måtte bli aktuelt.

Selskapets ønske om i omhandlede kontrakt å få inntatt bestemmelse om opsjon på levering av totalt 400 GWh pr. år innen 1. januar 1971, fant departementet i likhet med Hovedstyret ikke å kunne anbefale på bakgrunn av kraftsituasjonen og de foreliggende muligheter for krafttilgang på lang sikt i Trøndelagsområdet.

Den foreliggende søknad om konsesjon har som nevnt vært forelagt Meråker kommune, Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk og fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Meråker kommune har ikke noe å innvende mot at konsesjon blir gitt — ut fra ordlyden i St. prp. nr. 13 for

1968—69 om at kraften skal brukes til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk har ikke hatt noe å bemerke til søknaden utover det fylket tidligere har uttalt om fylkets utbygging av Forra og vilkåret herfor om at fylket i tilfelle skal ha plikt til å overta omhandlede kraftleveranse. Fylkesverket viser i den forbindelse til dets uttalelse i brev av 18. juni 1969 til styrets medlemmer, til fylkesverkets vedtak i styremøte 25. juni 1969, til fylkesmannens innstilling av 25. juni 1969 til fylkestinget, samt til innstilling av 1. juli 1969 fra spesialnemnda.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har meddelt at han henholder seg til fylkesverkets uttalelse.

Søknaden har videre vært forelagt Direktoratet for statskraftverkene, som i sin uttalelse har pekt på det spesielle forbehold om at kontraktsforholdet kan bringes til opphør, hvis det gjennom Stortingsbeslutning blir klarlagt at Forra ikke blir utbygget av staten. Direktoratet har anmodet om at det blir tatt tilbørlig hensyn til dette forhold under utformingen av konsesjonen.

Departementets Industriavdeling har bl. a. pekt på at Industriministeren i Stortinget 28. mai 1969 uttalte, at selskapet ikke hadde planer om å anvende statskraft utenfor Meråker kommune. Industriavdelingen antar at konsesjonsteksten bør være i samsvar med denne uttalelse.

Industriavdelingen har for øvrig ingen forslag til spesielle konsesjonsvilkår for A/S Meraker Smelteverk.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette for sitt vedkommende rå til at A/S Meraker Smelteverk gis konsesjon på leie av inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. driftsår fra NVE-Statskraftverkene til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleiekontrakten av 13. februar 1969 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 40 år regnet fra leveringsens begynnelse 15. oktober 1967.

Hovedstyret vil foreslå at det som vanlig fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Avgiften som blir å betale ved utgangen av hvert år, forutsettes å bli å oppkreve fra det tidspunkt kraftleveringen tok til.

For øvrig foreslås konsesjonen gitt med

vanlige vilkår, herunder vilkår om selskapets styre. Vilkår om kraftavståelse til staten og kommuner foreslås sløffet i samsvar med den praksis som nå følges ved meddelelse av konsesjoner på leie av statskraft.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Behandlet i hovedstyremøte den 17. november 1969.»

I forbindelse med søknaden har A/S Meraker Smelteverk i følgende brev av 29. november 1969 gitt opplysninger om selskapets ledelse m. v.:

«Vår styre har denne sammensetning:
H.r.advokat Erling Christiansen, Oslo — norsk statsborger (formann).
Adm. direktør Hans Chr. Henriksen, Oslo — norsk statsborger.
Adm. direktør Aksel K. Prestrud, Sauda — norsk statsborger.
Product Director George R. Barrow, Geneva — amerikansk statsborger.
Vice President William R. Lewis, New York — amerikansk statsborger.
A/S Meraker Smelteverk's aksjeportefølje.
N. kr. 4 millioner eies i sin helhet av Union Carbide Canada Ltd., som er et datterselskap av Union Carbide Corporation med hovedkontor i New York.»

Departementet skal bemerke:

Med brev av 21. januar 1970 fra styrefor-
mannen har A/S Meraker Smelteverk framlagt en erklæring undertegnet av samtlige medlemmer av selskapets styre om at de opplysninger som er gitt i selskapets nevnte brev av 29. november 1969 om ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker det reelle forhold, jfr. ervervslovens § 24.

A/S Meraker Smelteverk søker nå konsesjon på kraftleie fra statskraftverkene i henhold til selskapets kraftleiekontrakt av 13. februar 1969 med statskraftverkene. Kontrakten gjelder levering til A/S Meraker Smelteverk av inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. driftsår og slik at det er en forutsetning for leveransen at statskraftverkene får anledning til for egen regning å bygge ut Forra kraftverk når dette ansees nødvendig for å skaffe dekning, jfr. kontraktens § 1.

Kraftleiekontrakten gjelder i 40 år fra leveringens begynnelse 16. oktober 1967, og gir statskraftverkene rett til å si opp kontrakten med 5 års varsel — dog tidligst etter 10 år fra leveringens begynnelse — dersom det gjennom stortingsbeslutning blir klarlagt at statskraftverkene ikke får disponere de for leveransen nødvendige kraftmengder fra Forra, jfr. kontraktens § 11, jfr. § 13.

Stortinget har samtykket i kraftleveringen, jfr. herom Stortingets vedtak 10. januar 1969,

jfr. Innst. S. nr. 65 for 1968—69 og St. prp. nr. 13 for s.å. om levering av kraft fra statskraftverkene til A/S Meraker Smelteverk for produksjon i Kopperå.

Til tross for at kraftleiekontrakten etter sin ordlyd omhandler levering av elektrisk energi fra statskraftverkene til A/S Meraker Smelteverk til selskapets «industrianlegg i Kopperå/Meråker/Muruvik», er det partenes forutsetning at kontrakten gjelder kraftlevering til selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune.

En viser herom til Stortingets nevnte vedtak 10. januar 1969 om å samtykke i kraftleveringen og til Industriministerens svar i Stortinget 28. mai 1969 på et grunnlagt spørsmål fra stortingsmann Leirfall. Det fremgår av dette svar at det ikke har vært meningen å nytte den omhandlede kraft utenfor Meråker kommune.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Meraker Smelteverk gis konsesjon på leie av de omhandlede inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. driftsår fra statskraftverkene til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune for den tid kraftleiekontrakten av 13. februar 1969 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 15. oktober 2007 (40 år fra leveringens begynnelse).

Departementet vil foreslå konsesjonen gitt på vilkår om bl. a. at selskapets styre skal ha sete i Norge og om at styrets flertall, formannen innbefattet, skal være norske statsborgere. Videre foreslås vilkår om årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW til staten av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og slik at avgift skal betales fra det tidspunkt da kraftleveringen tok til (15. oktober 1967).

Departementet foreslår konsesjonen gitt på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleiekontrakten av 13. februar 1969 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 15. oktober 2007.

2. Styre.

Selskapets skal ha sitt sete her i riket. Styrets flertall, formannen innbefattet, skal være norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må

settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra det tidspunkt kraftleveringen tok til.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med kraftleiekonsesjonen er ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Meraker Smelteverk vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Meraker Smelteverk konsesjon på leie av inntil 17 MW (momentanverdi) og 120 GWh pr. driftsår fra statskraftverkene til drift av selskapets hovedanlegg i Kopperå i Meråker kommune.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 20. februar 1970.

8. A/S National Industri.

(Konsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk.)

Gitt av Industridepartementet 6. mars 1970.

Selskapets søknad av 15. oktober 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917, § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S National Industri, Drammen, konsesjon på leie av inntil 3 000 kW fra Drammens Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske mate-

riell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

9. A/S Foss Jernstøperi.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 6. mars 1970.

Selskapets søknad av 13. oktober 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Foss Jernstøperi konsesjon på leie av inntil 3 500 kW fra Oslo Lysverker.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innen-

landsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.»

10. Saugbrugsforeningen.

(Konsesjon på:

1. leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets industrianlegg i Halden kommune.
2. leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling.)

Kgl. res. av 13. mars 1970.

Saugbrugsforeningen fikk ved kongelig resolusjon av 26. august 1966 konsesjon på leie av inntil 16,5 MW/99 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden og Berg kommuner, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1966 side 155 flg. Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, og ikke lenger enn til 1. januar 1976.

I anledning av en søknad av 14. oktober 1969 fra Saugbrugsforeningen om konsesjon på leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden kommune har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet gitt følgende uttalelse av 31. januar 1970 til departementet:

«Saugbrugsforeningen. Søknad av 14. oktober 1969 om konsesjon på leie av ytterligere kraft fra statskraftverkene.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 26. august 1966 er Saugbrugsforeningen gitt tillatelse til å leie inntil 16,5 MW/99 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden og Berg kommuner. Tillatelsen er tidsbegrenset til 1. januar 1976.

For driftsåret 1968—69 ble av selskapet innbetalt i alt kr. 12 213 i avgift i henhold til ovennevnte konsesjon på basis av et uttak på 71 326 600 kWh. Av Direktoratet for statskraftverkene ble det samlede uttak for 1968—69 imidlertid oppgitt til 159 959 300 kWh i henhold til kontrakt av 26. juli 1968 som gjelder levering av tilsammen 26,5 MW/159 GWh pr. år. Ved brev av 22. september 1969 fra Elektrisitetsdirektoratet ble selskapet bedt om uttalelse. Som svar meddelte Saugbrugsforeningen i brev av 30. september 1969:

«Med Deres skrivelse av 22. ds. meddelte De oss at det ikke foreligger konsesjon på leie

av de siste kontraherte 10 MW statskraft. Vi vil i den anledning få anføre:

Den tidligere kontrakt på 16,5 MW/99 GWh pr. år er basert på Departementets konsesjon datert 24. september 1966. Da vi kontraherte de nye 10 MW, ble dette kraftkvantum slått sammen med det gamle kvantum på 16,5 MW til en ny kontrakt på 26,5 MW/159 GWh pr. år, og denne kontrakt er datert 26. juli 1968. Vi har oppfattet konsesjonsspørsmålet således at den opprinnelige konsesjon av 24. september 1966 også kunne benyttes for den nye kontrakt på 26,5 MW.

Vi ber Dem meddele oss om det er nødvendig å gå til innsendelse av et nytt konsesjons- andragende eller om Elektrisitetsdirektoratet uten videre kan heve det i den gitte kraftleiekonsesjon av 24. september 1966 anførte effekt- og energikvantum til 26 MW/159 GWh pr. år.

Så snart vi har mottatt Deres meddelelse, vil vi komme tilbake til innbetaling av konsesjonsavgiften.»

Under henvisning til dette ble selskapet i brev fra Elektrisitetsdirektoratet av 7. oktober 1969 bedt sende inn søknad om konsesjon for leie av de siste kontraherte 10 MW fra statskraftverkene.

2. Søknaden.

I brev hit av 14. oktober 1969 har Saugbrugsforeningen søkt om konsesjon på leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene i henhold til kontrakten av 26. juli 1968. Søknaden lyder slik:

«I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. 4 tillater vi oss å søke Hovedstyret om kraftleiekonsesjon på leie av inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra Statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden kommune. Kraften anvendes til produksjon av papir, kartong og cellulose i våre industrianlegg i Halden.

Som det fremgår av vedlagte avskrift av kontrakten mellom Statskraftverkene og oss datert 26. juli 1968, lyder kontrakten på 26,5 MW/159 GWh pr. år. Vi vil hertil bemerke at vi allerede har kraftleiekonsesjon datert 24. september 1966 på 16,5 MW/99 GWh pr. år. Da vi kontraherte de nye 10 MW/60 GWh, ble dette kraftkvantum slått sammen med det gamle kvantum på 16,5 MW til en ny kontrakt på 26,5 MW/159 GWh pr. år.

Vi tør be Hovedstyret om kraftleiekonsesjon på leie av inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra Statskraftverkene og ber om velvillig behandling av vårt andragende.»

3. Kraftleiekontrakten.

I henhold til den tidligere kontrakt — datert 23. desember 1964 — var NVE forpliktet til fra 1. januar 1964 å stille til disposisjon for Saugbrugsforeningen 16,5 MW og 99 GWh pr. år. Denne kontrakt er nå bortfalt og erstattet av ny kontrakt datert 26. juli 1968. I henhold til denne er NVE forpliktet til fra 1. juli 1968 å stille til disposisjon for Saugbrugsforeningen 26,5 MW og 159 GWh pr. år.

Fra samme tidspunkt er selskapet forpliktet til å betale for hele effektkvantumet og for vinterkraftens vedkommende også for energikvantumet. For årskraften skal betales for energien etter det faktiske energiuttak, jfr. dog kontraktens § 8. For 10 MW er Saugbrugsforeningen ifølge kontraktens § 13 forpliktet til å betale for hele det tilhørende energikvantum.

Effektkvantumet skal leveres med vanlig brukstid, dvs.

3 600 timer i tiden 16/10—15/4
450 » - » 16/4 —15/5 og
1 950 » - » 16/5 —15/10.

Kraften skal leveres i Hasle transformatorstasjon som trefaset vekselstrøm med en spenning av ca. 45 kV, idet det ved reguleringen skal tas hensyn til selskapets behov.

Kraftleveringen måles samme sted, hvor NVE setter opp kWh-måler med 1 times registrerperiode samt registrerende MW-MVAr meter.

For kraften skal betales den til enhver tid gjeldende statskraftpris, som for tiden er:

Effektavgift:

Årskraft	kr. 79,50 pr. kW/år
Vinterkraft	» 65,00 pr. kW/år

Energiavgift:

Fra og med 16. mai til og med 15. oktober:	0,8 øre/kWh
Fra og med 16. oktober til og med 15. mai:	1,6 øre/kWh

Inntil videre er den samlede avgift for årskraft med 6 000 brukstimer kr. 159,90 pr. kW/år og for vinterkraft med 4 050 brukstimer kr. 129,80 pr. kW/år.

Stortinget kan uavhengig av oppsigelsestiden justere kraftprisen.

Kontrakten gjelder med 5 års gjensidig oppsigelse. Hvis kraftprisen blir justert oppover har selskapet rett til å si opp kontrakten, eventuelt rett til å redusere kontraktskvantumet, med en kortere oppsigelsestid.

Kontrakten er undertegnet av begge parter.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse. Således har

4.1. Halden Elverk i brev av 27. november 1969 til Halden kommune uttalt:

«Konsesjonene omfatter leie av 10 MW/60 GWh fra Statskraftverkene til drift av Saugbrugsforeningens anlegg i Halden og inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling for anleggene i Halden.

Kraftleieavtalene har ingen innvirkning på

driften av våre anlegg. De omfatter leveranser som er nødvendige for driften av Saugbrugsforeningens anlegg i Halden, og konsesjon bør anbefales gitt.»

4.2. Halden kommunestyre har i møte 16. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet gjort slikt enstemmig vedtak:

«I henhold til konsesjonslovens § 24, 5. ledd, anbefaler kommunestyret følgende konsesjons-søknader fra Saugbrugsforeningen innvilget:

1. Konsesjonssøknad av 1. november 1969 vedrørende spørsmålet om konsesjon på kraftleie på 10 MW/60 GWh pr. år fra Statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden.
2. Konsesjonssøknad om fornyet kraftleiekonsesjon for levering av inntil 18 000 kW elektrisk spillkraft.»

4.3. Fylkesmannen i Østfold har i brev hit av 8. januar 1970 meddelt:

«Saugbrugsforeningens 2 søknader av 14. oktober 1969 på henholdsvis ytterligere 10 MW/60 GWh og spillkraft har på deres anmodning vært forelagt Halden kommune til uttalelse.

Av den vedlagte særutskrift fra behandlingen i Halden kommunestyre fremgår at kommunen anbefaler konsesjon innvilget.

Jeg har ikke noe å bemerke og anbefaler konsesjon gitt.»

For så vidt angår søknaden om fornyet konsesjon på leie av spillkraft fra A/S Hafslund vises til annet brev til departementet i dag fra Hovedstyret.

Omhandlede søknad har av Elektrisitetsdirektoratet også vært forelagt

4.4. Direktoratet for statskraftverkene, som i brev av 5. november 1969 har meddelt:

«Statskraftverkene har ikke noe å bemerke i anledning av ovennevnte konsesjonssøknad fra Saugbrugsforeningen.»

Dessuten har søknaden av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt:

4.5. Departementets Industriavdeling, som i brev til Vassdragsavdelingen har meddelt «at den intet har å bemerke til at søknaden blir innvilget». Det er heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår. Jfr. departementets brev hit av 14. november 1969 — 2440/69 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 26. august 1968 er Saugbrugsforeningen som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 16,5 MW/99 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden og Berg kommuner.

Tillatelsen, som er tidsbegrenset til 1. januar 1976, er gitt på de vanlige vilkår, her-

under vilkår om helt norsk styre, om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og om 10 pst. kraftavståelse til kommuner.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for driftsåret 1968—69. For 1968—69 var den kr. 12 213.

Tillatelsen refererer seg til tidligere kraftleiekontrakt av 1964, som gjaldt levering av 16,5 MW/99 GWh pr. år. Kontrakten er avløst av ny kontrakt av 26. juli 1968, som omfatter levering av i alt 26,5 MW/159 GWh pr. år, inklusive de tidligere 16,5 MW/99 GWh pr. år. Kontrakten skal gjelde med 5 års gjensidig oppsigelse.

Den foreliggende søknad gjelder tillatelse til å leie det ytterligere kraftkvantum på 10 MW/60 GWh pr. år.

Det er opplyst i søknaden at de ytterligere 10 MW/60 GWh pr. år skal anvendes til produksjon av papir, kartong og cellulose i selskapets industrianlegg i Halden.

Søknaden har vært forelagt Halden kommune og fylkesmannen i Østfold, som anbefaler at konsesjon blir gitt.

Dessuten har søknaden vært forelagt Direktoratet for statskraftverkene og departementets Industriavdeling, som ikke har hatt noe å innvende mot søknaden. Det er av Industriavdelingen heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil anbefale at Saugbrugsforeningen gis konsesjon på leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden kommune, som søkt om.

Konsesjonen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1976, slik at konsesjonen gis samme tidsbegrensning som den ved kongelig resolusjon av 26. august 1966 gitte konsesjon på leie av de første 16,5 MW/99 GWh pr. år til anleggene i Halden og Berg kommuner.

Konsesjonen foreslås i det vesentlige gitt med samme vilkår som konsesjonen av 1966, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Avgiften som forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år, forutsettes å bli å oppkreve fra det tidspunkt leveringen av de ytterligere 10 MW/60 GWh pr. år tok til.

Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner foreslås imidlertid sløyfet, etter den praksis som nå vanlig følges ved meddelelse

av konsesjon på leie av kraft fra statskraftverkene.

For øvrig vises til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Behandlet i hovedstyremøte den 26. januar 1970.

Sakens dokumenter vedlegges.»

Departementet skal i denne forbindelse få bemerke:

Den nye kraftleiekontrakten av 26. juli 1968 mellom Saugbrugsforeningen og statskraftverkene, som avløser den tidligere kontrakt av 23. desember 1964 mellom partene, gjelder leie fra 1. juli 1968 av inntil 26,5 MW/159 GWh pr. år — inklusive de inntil 16,5 MW/99 GWh pr. år som omfattes av selskapets kraftleiekonsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 26. august 1966.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at Saugbrugsforeningen gis den søkte konsesjon på leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden kommune for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1976, og på vilkår om bl. a. årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten. Den nevnte avgift blir å erlegge fra det tidspunkt da leveringen av de omhandlede ytterligere 10 MW/60 GWh pr. år tok til.

I anledning av en søknad av 14. oktober 1969 fra Saugbrugsforeningen om konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling har Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetvesenet i brev av 31. januar 1970 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Saugbrugsforeningen. Søknad av 14. oktober 1969 om fornyet konsesjon på leie av spillkraft fra A/S Hafslund.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 9. desember 1960 ble Saugbrugsforeningen gitt tillatelse til å leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

I brev fra Elektrisitetsdirektoratet av 3. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonens utløp og bedt sende inn søknad om fornyelse i god tid, hvis kraftleieforholdet skulle fortsette.

2. Søknaden.

I brev av 14. oktober 1969 har Saugbrugsforeningen under henvisning til NVE's brev av 3. oktober 1969 søkt om fornyelse av konsesjonen og med samme kraftkvantum som tidligere. Søknaden har denne ordlyd:

«Vi henviser til Deres skrivelse av 3. ds. i

anledning fornyelse av vår kraftleiekonsesjon av 9. desember 1960 på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund og oversender Dem vedlagt en kopi av skrivelse fra A/S Hafslund datert 24. februar 1960, samt en svarskrivelse fra oss til A/S Hafslund datert 5. mars 1960. Av forannevnte skrivelser fremgår at vi er blitt enige om å la spillkraftavtalen på 18 000 kW som egentlig løp ut 31. desember 1954, fortsatt gjelde for 1 år av gangen med rett til oppsigelse med 6 mndrs. skriftlig varsel fra hver av partene.

Da man ikke betaler konsesjonsavgift for spillkraft, tør vi be om at kraftleiekonsesjonen av 9. desember 1960 prolongeres så lenge spillkraftkontrakten mellom A/S Hafslund og Saugbrugsforeningen er gyldig. Vi vedlegger en kopi av nevnte spillkraftkontrakt og tør imøtese nærmere meddelelse.»

3. Spillkraftkontrakten.

Med søknaden fulgte avskrift av spillkraftkontrakt datert 20. februar 1945. Kontrakten utløp 31. desember 1954, men partene er enige om fortsatt å basere seg på kontrakten av 1945, slik at denne fortsatt skal være gyldig for ett år av gangen. Om dette har A/S Hafslund uttalt seg i brev av 24. februar 1960 til Saugbrugsforeningen således:

«»Vi henviser til Deres brev av 13. f. m. angående spørsmålet om en ny spillkraftkontrakt, idet den tidligere gjeldende avtale datert 20. februar 1945 er utløpet.

Uten å ta standpunkt til detaljene i kontrakten av 1945 har vi funnet at en ny kontrakt i tilfelle måtte bli å utferdige i det vesentlige overensstemmende med denne overenskomst. Vi vil derfor foreslå at man ikke utferdiger noen ny avtale, men baserer seg på kontrakten av 1945, slik at denne fortsatt skal være gyldig for et år ad gangen med rett til oppsigelse med 6 måneders skriftlig varsel fra hver av partene. § 5 i kontrakten om kraftpris og avregning settes dog ut av kraft, idet prisen for spillkraft fra våre egne anlegg og vilkårene for overføring av transittkraft fastsettes for hvert enkelt år ved forhandling mellom partene.

Hvis De er enig i det foranstående, tør vi be om Deres bekreftelse på dette. Nærværende brev og Deres svarbrev kan da vedlegges kontrakten av 1945, og utferdigelse av en helt ny fullstendig kontrakt skulle etter vår oppfatning være unødvendig.»

Dette er godtatt av Saugbrugsforeningen i brev til A/S Hafslund av 5. mars 1960, som lyder:

«Vedr.: Spillkraftkontrakten/Deres ref. 742—42.

Vi bekrefter mottakelsen av Deres skrivelse av 24. februar og erklærer oss enig i at man fortsatt baserer seg på spillkraftkontrakten av 1945, slik at denne fortsatt skal være gyldig for et år ad gangen med rett til oppsigelse med 6 måneders skriftlig varsel fra hver av partene. Vi er også inneforstått med at kontraktens § 5 settes ut av kraft, da prisen for spillkraft fra Deres anlegg og vilkårene for

overføring av transittkraft fastsettes for hvert enkelt år ved forhandling mellom partene.

Nærværende brev og Deres skrivelse av 24. februar vedlegges kontrakten av 1945.»

Ifølge den foreliggende avskrift av kontrakten av 1945 leverer A/S Hafslund inntil 12 000 kW spillkraft til Saugbrugsforeningen for fremstilling av damp i dets elektriske kjele-anlegg i fabrikkene på «Kaken», bestående av 3 elektrokjeler hver på 6 000 kW og 5 kV driftsspenning.

Ifølge kontrakten leveres kraften inntil videre gjennom overføringsanlegget Hafslund/Porsnes tilhørende kommunene Halden, Berg og Idd (som fra 1967 er slått sammen til Halden kommune) og Halden Lysverker, overensstemmende med den avtale Saugbrugsforeningen slutter med disse. Avtalen skal godkjennes av A/S Hafslund.

Saugbrugsforeningen bekoster og vedlikeholder utstyr og innretninger som er nødvendig til måling av spillkraften.

Fra det tidspunkt Saugbrugsforeningens nye fjernledning fra Hafslund transformatorstasjon til fabrikk på «Kaken» ble gjennomført var forutsatt at kraftkvantumet skulle forhøyes til 18 000 kW spillkraft.

Når A/S Hafslund ikke har tilstrekkelig spillkraft disponibel, skal det være villig til å formidle overføring av kraft fra Samkjøringen til Saugbrugsforeningens kjeler. Slik overføring skal dog ikke skje til fortrengsel for A/S Hafslunds egne primakraftleveringer.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har av Elektrisitetsdirektoratet på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt. Således har:

4.1. Halden Elverk i brev til Halden kommune av 27. november 1969 uttalt:

«Konsesjonene omfatter leie av 10 MW/60 GWh fra Statskraftverkene til drift av Saugbrugsforeningens anlegg i Halden og inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling for anleggene i Halden.

Kraftleieavtalene har ingen innvirkning på driften av våre anlegg. De omfatter leveranser som er nødvendige for driften av Saugbrugsforeningens anlegg i Halden, og konsesjon bør anbefales gitt.»

4.2. Halden kommunestyre har i møte 16. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig gjort slikt vedtak:

«I henhold til konsesjonslovens § 24, 5. ledd, anbefaler kommunestyret følgende konsesjonssøknader fra Saugbrugsforeningen innvilget: 1. Konsesjonssøknad av 1. november 1969 vedrørende spørsmålet om konsesjon på kraftleie på 10 MW/60 GWh pr. år fra Statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden.

2. Konsesjonssøknad om fornyet kraftleiekonsesjon for levering av inntil 18 000 kW elektrisk spillkraft.»

4.3. Fylkesmannen i Østfold har i brev hit av 8. januar 1970 meddelt:

«Saugbrugsforeningens 2 søknader av 14. oktober 1969 på henholdsvis ytterligere 10 MW/60 GWh og spillkraft har på Deres anmodning vært forelagt Halden kommune til uttalelse.

Av den vedlagte særutskrift fra behandlingen i Halden kommunestyre fremgår at kommunen anbefaler konsesjon innvilget.

Jeg har ikke noe å bemerke og anbefaler konsesjon gitt.»

For så vidt angår søknaden om leie av de 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene vises til annet brev fra Hovedstyret i dag til departementet.

Søknaden har dessuten av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt:

4.4. Departementets Industriavdeling, som i brev til Vassdragsavdelingen av 4. november 1969 har meddelt «at den intet har å bemerke til at søknaden innvilges». Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

Jfr. departementets brev hit av 10. november 1969 — 2409/69 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 9. desember 1960 ble Saugbrugsforeningen som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund.

Tillatelsen, som var tidsbegrenset til 1. januar 1970, er gitt på de vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om 10 pst. kraftavståelse til kommuner. Vilkår om en årlig avgift til staten er sløyfet, idet det dreier seg om leie av spillkraft til dampfremstilling.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av konsesjonen av 1960 og med samme kraftkvantum som tidligere.

Søknaden har vært forelagt Halden kommune og fylkesmannen i Østfold, som har anbefalt at søknaden innvilges.

Likeledes har søknaden vært forelagt departementets industriavdeling, som ikke har hatt noe å innvende mot søknaden. Den har heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret har ikke noe å innvende mot et fortsatt kraftleieforhold og vil anbefale at Saugbrugsforeningen gis fornyet tillatelse til å leie inntil 18 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra A/S Hafslund.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraft-

leieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970 (det tidspunkt den tidligere konsesjon av 1960 utløp).

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt med samme vilkår som konsesjonen av 1960, herunder vilkår om helt norsk styre og uten vilkår om årlig avgift til staten, da det her gjelder levering av spillkraft til dampfremstilling.

Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner foreslås sløyfet etter den praksis som nå følges ved meddelelse av konsesjon på leie av spillkraft til dampfremstilling.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 26. januar 1970.»

Departementet skal i den anledning få bemerke:

Saugbrugsforeningen fikk ved kongelig resolusjon av 9. desember 1960 konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund. Konsesjonen utløp 1. januar 1970.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at Saugbrugsforeningen gis den søkte konsesjon på leie av inntil 18 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra A/S Hafslund for den tid dette kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980 og også ellers på vilkår stort sett som foreslått av Hovedstyret. Departementet er således bl. a. enig med Hovedstyret i at det for denne konsesjonen ikke oppstilles noe vilkår om avgift.

Departementet vil anbefale de to foran foreslåtte konsesjoner til Saugbrugsforeningen henholdsvis på ytterligere kraftleie fra statskraftverkene og på leie av spillkraft fra A/S Hafslund gitt på felles konsesjonsvilkår.

Departementets forslag til felles vilkår for de to konsesjoner er sålydende:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen på leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets anlegg i Halden gjelder så lenge dette kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1976.

Konsesjonen på leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling gjelder så lenge dette kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet,

må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

For leien av ytterligere kraft fra statskraftverkene erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

Avgiften blir å erlegge fra det tidspunkt da leveringen av de ytterligere 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene tok til.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner to tusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

Departementet har i forbindelse med kraftleiekonsesjonene ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt Saugbrugsforeningen vil trenge røykskadekonsesjon etter lov av 16. juni 1961 om rettshøve mellom grannar.

Kraftuttakene vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis Saugbrugsforeningen konsesjon på:

1. leie av ytterligere inntil 10 MW/60 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av selskapets industrianlegg i Halden kommune.
2. leie av inntil 18 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund til dampfremstilling.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 13. mars 1970.

II. A/S Hansa Bryggeri, Bergen.

(Konsesjon på kraftleie fra Bergens Elektrisitetsverk til drift av sitt anlegg i Bergen.)

Kgl. res. av 13. mars 1970.

A/S Hansa Bryggeri, Bergen, fikk ved kongelig resolusjon av 8. april 1960 konsesjon på leie av inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 500 kW primakraft fra Bergens Elektrisitetsverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1960 side 45 flg. Konsesjonen utløp 1. januar 1970.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 17. februar 1960 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 31. oktober 1969 fra A/S Hansa Bryggeri om fornyet konsesjon på kraftleie fra Bergens Elektrisitetsverk:

«A/S Hansa Bryggeri, Bergen. Søknad av 31. oktober 1969 om fornyelse av konsesjon på kraftleie.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 8. april 1960 ble A/S Hansa Bryggeri gitt tillatelse til å leie inntil 5 000 kW spillkraft og inntil 500 kW primakraft fra Bergens elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

I brev herfra av 6. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonens utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette

forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden m. v.

I brev hit av 31. oktober 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonen. Søknaden lyder slik:

«Idet vi viser til Deres brev av 6. oktober 1969 tillater vi oss å søke om tillatelse til, hos Bergens Elektrisitetsverk å leie inntil 1 200 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft.

Spillkraften er bestemt for dampfremstilling i elektrodedampkjel.

Nærværende søknad gjelder fornyelse av vår konsesjon av 8. april 1960. I forhold til gitte konsesjon er primakraftmengden øket fra 500 til 1 200 kW, nødvendiggjort ved de senere års pågående og videre planlagte maskinelle utvidelser ved bedriften.

Vi vedlegger til Deres orientering de gjeldende kraftleiekontrakter med Bergens Elektrisitetsverk.»

Med selskapets brev av 27. november 1969 til NVE er mottatt erklæring (udatert) fra styret, hvor det er gitt opplysninger om ledelsen av selskapet og aksjekapitalen. Erklæringen har slik ordlyd:

«I forbindelse med A/S Hansa Bryggeri's søknad av 31. oktober 1969 om fornyelse av konsesjon på kraftleie, erklærer vi, undertegnede medlemmer av A/S Hansa Bryggeri's direksjon, at denne nå består av:

Formann, kjøpmann Wilhelm Neumann, født 7. februar 1905.
Varaformann, adm. direktør Arne L. Thorstenson, født 18. desember 1916.
Medlem, adm. direktør Arthur Jonsson, født 19. mai 1905.

Sistnevnte er selskapets adm. direktør. Alle er norske statsborgere, og representerer hverken direkte eller indirekte noen utenlandske interesser i firmaet.

Aksjekapitalen er på kr. 5 250 000 fordelt på 5 250 aksjer à pålydende kr. 1 000.

Selskapet hadde pr. 31. desember 1968 1 000 aksjonærer, hvorav 909 personlige. Største aksjonær har 200 aksjer, dvs. 3,8 pst. av aksjekapitalen.

Pr. dags dato eies 147 aksjer, eller 2,8 pst. av utenlandske statsborgere og nordmenn bosatt i utlandet.»

Erklæringen er undertegnet av samtlige styremedlemmer.

3. Kraftleiekontrakten.

3.1. Spillkraftkontrakten.

Den gjeldende spillkraftkontrakt er datert 3. desember 1957/7. januar 1958 og er den samme som konsesjonen av 8. april 1960 refererte seg til, bortsett fra kontraktens § 2, 3. ledd, om forståelsen av oljepris som er endret, jfr. kopi av brev av 19. februar 1959 fra Bergens elektrisitetsverk til selskapet.

I henhold til kontrakten er Bergens elektrisitetsverk forpliktet til å levere til selskapet elektrisk kraft til dampfremstilling. Kraften leveres fra transformatoriosk i selskapets bryggeri i Kalfarvei med en spenning på ca. 7,3 kV.

Kraften kan kun uttas på de tider av året da Bergens elektrisitetsverk har ledig effekt. Elektrisitetsverket har forbeholdt seg rett til for kortere eller lengere tid å avbryte leveransen når det av hensyn til driftsforholdene eller andre grunner finner det nødvendig. Elektrisitetsverket overtar intet ansvar for strømavbrytelser ifølge kontrakten.

For kraften betales en pris pr. kWh basert på prisen for olje nr. 4.

Kontrakten gjelder inntil den med 3 måneders varsel blir oppsagt av en av partene.

3.2. Primakraftkontrakten.

Ifølge foreliggende kopi av foreløpig primakraftkontrakt av 31. januar 1948 er Bergens elektrisitetsverk forpliktet til å levere inntil 350 kW med en spenning på ca. 220 kV til lys, drivkraft og annet teknisk bruk.

Kontrakten som er foreløpig, trådte i kraft fra 1. juli 1948 og kan av Bergens elektrisitetsverk med et halvt års varsel tas opp til revisjon og avslutning av endelig kontrakt.

I henhold til elektrisitetsverkets uttalelse i påtegning av 28. november 1969 til finansrådmannen har det ikke noe å bemerke til at det gis konsesjon for inntil 1 200 kW primakraft.

For kraften skal betales kr. 140 pr. kWh/år plus 2,6 øre/kWh for de første 2 000 bruks-timer og 2 øre/kWh for det overskytende forbruk. Jfr. kopi av Bergens elektrisitetsverks brev av 11. desember 1968 til selskapet.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Bergens elektrisitetsverk

har i påtegning av 28. november 1969 til finansrådmannen uttalt:

«I henhold til vedtak av lysverkstyret i møte 3. juni 1958 har elektrisitetsverket påtatt seg å levere inntil 3 000 kW spillkraft til drift av elektroddekjel for dampfremstilling. Vi har dog ikke noe å bemerke til at der gies konsesjon for en kjel på 5 000 kW.

Vi har heller ikke noe å bemerke til at der gies konsesjon for inntil 1 200 kW primakraft.»

4.2. Bergen formannskap

har i møte 10. desember 1969 vedtatt følgende anbefaling fra finansrådmannen:

«Idet en viser til elektrisitetsverkets foranstående bemerkninger, anbefaler en at formannskapet uttaler at det ikke har noe å bemerke til at A/S Hansa Bryggeris søknad av 31. oktober 1969 om fornyelse av konsesjon

på kraftleie fra Bergen elektrisitetsverk imøtekommes.»

4.3. Fylkesmannen i Bergen og Hordaland

har i påtegning hit av 19. januar 1970 under henvisning til Bergen formannskaps uttalelse meddelt at han anbefaler søknaden.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 8. april 1960 ble A/S Hansa Bryggeri som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 500 kW primakraft fra Bergens elektrisitetsverk. Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. januar 1970 er gitt på de vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre. Vilkår om en årlig avgift til staten var sløffet i helhet, da det dreide seg om spillkraft til dampfremstilling og «et relativt mindre tariffmessig leiet primakraftkvantum». Likeledes var vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner sløffet i samsvar med loven.

Den foreliggende søknad om fornyelse gjelder samme spillkraftkvantum som tidligere. Primakraftkvantumet søkes derimot forhøyet fra 500 kW til 1 200 kW, hvilket — ifølge søknaden — er nødvendiggjort ved de senere års pågående og videre planlagte maskinelle utvidelser ved bedriften.

Bergens elektrisitetsverk har uttalt at det ikke har noe å bemerke til at søknaden innvilges. Bergen formannskap og fylkesmannen i Bergen og Hordaland har anbefalt søknaden.

H o v e d s t y r e t vil etter dette anbefale at A/S Hansa Bryggeri gis ny tillatelse til å leie inntil 1 200 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft til dampfremstilling for drift av selskapets anlegg i Bergen, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

Da det konsederte primakraftkvantum i tilfelle nå vil overstige den konsesjonsfrie grense på 1 000 kW, foreslås i samsvar med vanlig praksis inntatt vilkår om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8\,760 = \text{kW}$. Avgiften som i tilfelle forfaller til betaling pr. 31. desember hvert år forutsettes å bli å oppkreve fra det tidspunkt den maksimale effekt måtte ha oversteg 1 000 kW, dog senest fra og med året 1970.

For øvrig forutsettes konsesjonen i det vesentlige gitt på samme vilkår som konsesjonen av 1960, således med bl. a. vilkår om helt norsk styre. Vilkår om 10 pst. konsesjons-

kraft til kommuner forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med loven.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 16. februar 1970.»

D e p a r t e m e n t e t skal bemerke:

I forbindelse med utvidelse av sitt anlegg for produksjon av øl og mineralvann i Bergen har A/S Hansa Bryggeri fått økt behov for primakraft, mens spillkraftbehovet er uforandret.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Hansa Bryggeri til drift av sitt anlegg i Bergen gis den søkte konsesjon på leie av inntil 1 200 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Bergens Elektrisitetsverk for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1980.

Departementet vil med hovedstyret foreslå konsesjonen gitt på vilkår om bl. a. årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og slik at avgift forutsettes betalt fra det tidspunkt da den maksimale effekt måtte ha oversteg 1 000 kW, dog senest fra og med året 1970.

Departementet vil foreslå konsesjonen gitt på følgende vilkår.

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshove mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder

overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstilling av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}.$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra det tidspunkt da den maksimale effekt måtte ha oversteget 1 000 kW, dog senest fra og med året 1970.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med kraftleiekonsesjonen er ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Hansa Bryggeri vil trenge røyk-skadekonsesjon, jfr. lov av 16. juni 1961 om rettshøve mellom grannar.

Kraftuttakene — såvel primakraft som spillkraft — er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Hansa Bryggeri, Bergen, konsesjon på leie av inntil 1 200 kW prima-

kraft og inntil 5 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Bergens Elektrisitetsverk til drift av sitt anlegg i Bergen.

Konsesjonen gis på de vilkår som er forelått i Industridepartementets tilråding av 13. mars 1970.

12. Hamar, Vang og Furnes kommunale kraftselskap.

(Tillatelse til ekspropriasjoner m.v. for utbygging av Løpet kraftverk.)

Kgl. res. av 20. mars 1970.

Hamar, Vang og Furnes kommunale kraftselskap har besluttet å bygge ut Løpet, et fall på 18,5 m i Rena elv, ca. 5 km ovenfor Rena jernbanestasjon.

Bakgrunnen er at den andel kraftselskapet har i Nedre Vinstra i tillegg til den kraftselskapet kjøper av Statskraftverkene og av Hedmark kraftverk, tilsammen ca. 311,87 GWh, ikke er tilstrekkelig til å dekke behovet i et bestemmende år.

I brev av 27. januar 1969 til NVE har sivilingeniør Elliot Strømme på vegne av selskapet søkt om de tillatelser etter vassdragsloven som utbygging av Løpet kraftverk nødvendiggjør. I anledning av søknaden har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet i brev av 3. desember 1969 til departementet, avgitt følgende uttalelse:

«Sivilingeniør Elliot Strømme A/S har på vegne av Hamar, Vang og Furnes kommunale kraftselskap sendt Hovedstyret følgende søknad datert 27. januar 1969:

«Hamar, Vang og Furnes Komm. Kraftselskap har besluttet å bygge ut Løpet kraftverk i Søndre Rena. Anleggsarbeidene er nå påbegynt og anlegget forutsettes satt i drift 1. desember 1970.

Til tross for at Kraftselskapet ved kontrakter har sikret seg de alt vesentlige rettigheter og fallstrekninger som trenges, kan vi ikke utelukke at det kan komme til å opptre grunneiere som vi ikke har kontrakt med og som vil hevde at de eier visse fallstrekninger eller andre rettigheter som berøres av utbyggingsplanen.

Ekspropriasjonssøknadens formål er foruten å få ervervet de rettigheter som Selskapet kjenner til, men som det ikke har oppnådd kontrakt på, også å sikre seg adgang til å kunne ekspropriere øvrige fallstrekninger og rettigheter som det kan oppstå tvist om og derfor ellers vil kunne sinke og vanskeliggjøre utbyggingen.

Vi vil derfor sette pris på om ekspropriasjonstillatelsen blir gitt generelt, slik at Kraftselskapet får adgang til å ekspropriere de fallstrekninger og den grunn og øvrige rettigheter som ikke allerede er sikret gjennom kontrakt. Vi mener bestemt at ekspropriasjonens omfang er beskjedent.

På vegne av Hamar, Vang og Furnes Komm. Kraftselskap søker vi om tillatelse etter vassdragsloven av 15. mars 1940, § 62, til å ekspropriere den grunn og de rettigheter som trengs for utbygging av Løpet kraftverk i det vesentlige i overensstemmelse med de foreliggende planer — se vedlagte utredning med tegninger fra sivilingeniør Elliot Strømme A/S:

«Løpet kraftverk. Beskrivelse og hydrologi» — datert Oslo, 7. januar 1969.

Det samlede areal som beslaglegges utgjør ca. 1 700 dekar, herav neddemmes ca. 1 500 dekar. Selskapet har ervervet ca. 300 dekar og ved kontrakter sikret seg rett til å erverve ca. 1 050 av de ca. 1 400 dekar som gjenstår. (Se vedlagte kopi av kontrakt mellom Rena Kartonfabrik A/S og Hedmark Fylke.)

Med bakgrunn i det som er anført i ovennevnte utredning søkes det om:

1. Rett til å regulere inntaksbassenget mellom grensene:

Høyeste vannstand	235,500 m o. h.
Laveste vannstand	234,500 m o. h.

Reguleringshøyde	1,000 m
----------------------------	---------

Høydene refererer seg til NVE's høydefastmerke Rena F.M. 3 med høyde m o. h. 218,792.

2. Rett til å korttidsregulere avløpet fra Løpet.

Nærværende søknad gjelder også fallstrekninger, jfr. vassdragslovens § 148. Det som vi kjenner til at det ikke foreligger kontrakt på, er den øverste fallmeter. Det er da denne strekning vår søknad egentlig tar sikte på, men tillatelsen bes også her gitt generelt, idet vi må sørge for ikke å bli stanset i vårt arbeide dersom det skulle opptre grunneiere og andre rettighetshavere som vi i dag ikke har kjennskap til.

Forholdet til fløtningen må bli å ordne etter vassdragslovens vanlige regler.

Vi antar at det er så åpenbart at utbyggingen fremmer almene interesser at det ikke er nødvendig nærmere å understreke dette. De fordeler som må ventes oppnådd ved utbyggingen vil i betydelig grad overstige utgiftene og den skade og ulempe som volder, jfr. vassdragslovens § 126.

Av de grunner som ovenfor er påpekt, tør vi anmode om at tillatelse blir gitt til å innstevne grunneiere og rettighetshavere på den måte som er foreskrevet i vassdragslovens § 130.»

Av sivilingeniør Elliot Strømmes utredning datert 7. januar 1969 framgår at Løpet kraftverk vil utnytte et ca. 18 m høyt fall i Søndre Rena. Verket blir liggende like ved riksveg 215 og 5 km fra Rena jernbanestasjon. Dammen utføres som fyllingsdam med kraftstasjon og flomløp samlet i en betongseksjon ved elveløpet. Inntaksbassenget blir ca. 5 km langt og vil strekke seg noe ovenfor utløpet av Osa i Rena. Vasstanden i bassenget vil ligge mellom grensene kote 234,5 og 235,5. I kraftstasjonen installeres et Kaplanaggregat på 28 MVA som tilsvarende en vassføring på 150 m³/sek. Anleggsarbeidene startet 1. november 1968, og stasjonen skal være klar til

drift 1. desember 1970. Det er fjell i dagen på begge bredder langs det trange elvepartiet og ellers små dybder til fjell i det vestlige damområde. I det østlige område danner løsmassene flere grusterrasser som overlager en underliggende tett sedimentær avsetning.

Om fyllingsdammene og flomløpet heter det i utredningen:

«Fyllingsdammene bygges opp med tegning av naturlige masser, og filter og støt-tefylling av grus. På toppen legges en kro-nebeskyttelse av sprengstein. Nedstrøms damtå utføres likeledes av sprengstein.

De to deler knyttes til den midtre betong-damseksjon med vangemurer i betong. Ulike fundamentforhold gjør at de to deler av dammen får forskjellig utforming av damtverrsnittet.

Den vestre del har sentral tetning som føres til fjell over hele lengden.

Den østre del har frontal tetning som går over i et tetningsteppe på terrenget oppstrøms. Teppet avsluttes i forkant med en grøft ned til tette masser, og føres mot øst oppover skråningen mot riksveien. Tetningen føres til fjell ved tilslutningen til vangemuren.

Ved østre anslutning må riksveien heves over et stykke og midlertidig omlegges.

Flomløp-tegn. nr. 611/078.

Flomløpet som er todelt, er plassert inntil vestre fyllingsdam. I begge løp er valgt segmentluker. De har forskjellige størrel-

ser, henholdsvis $12 \times 7,5$ og 12×5 m. Den minste som skal benyttes til fløtning ligger over omløpskanalen.

N. V. E. Hydrologisk avdeling har vurdert avledningsevnen som er ca. 800 sm^3 og betegnet den som fullt tilstrekkelig.»

Inntaket for kraftstasjonen forsynes med varegrind på ca. 170 m^2 og to rulleluker med tilsammen ca. 90 m^2 netto areal. Det skal utføres endel kanalisering i elva for å bedre avløpet fra kraftstasjonen. Videre bygges fiske-trapp opp fra østre bredd utenfor sugerøret, under adkomstvegen til stasjonen og munner ut i inntaksbassenget mellom kraftstasjonen og østre fyllingsdam. Trappen utføres som kulpetrapp. Kraften fra Løpet forutsettes overført via en 66 kV linje til Rena trafostasjon tilhørende Hedmark kraftverk.

For øvrig fortsetter utredningen slik vedr. hydrologisk oversikt m. v.:

«Vannet kommer foruten fra Rena og Osa også fra Glomma som overføres til Rena gjennom Rendal Kraftverk. Nedslagsfeltet blir da i alt $10\,400 \text{ km}^2$ og midlere vannføring ved Løpet 108 sm^3 . Midlere årsproduksjon er beregnet til ca. 118 GWh som fordeler seg på 68 GWh vinterkraft og 50 GWh sommerkraft.

I våre beregninger har vi tatt hensyn til de eksisterende reguleringer og til den tilleggsregulering i Savalen som det er søkt om konsesjon på. Dette gir følgende magasiner:

Oversikt over de enkelte nedslagsfelt:

	Nedslagsfelt km ²	Midl. vannføring m ³ pr. sek.	Midl. årsavløp Mm ³	Magasin Mm ³	Pst.
Ossjøen	1 193	23,0	725	265	36
Storsjøen	2 274	34,6	1 090	175	16
Glomma	6 560	104,0 ¹⁾	3 300 ¹⁾	423	13
Uregulert felt	386	5,9	185	0	0
Sum	10 413	167,0	5 300	863	16

1) Samlet vannføring. Til Løpet overføres i middel 45 sm^3 og $1\,400 \text{ Mm}^3$ pr. år.»

Av tallene ovenfor ser vi at magasinprosenten er svært lav. Dette fører til stor variasjon i produksjonen fra år til år og fra vinter til vinter.

Vannføringen de enkelte år har vi beregnet med utgangspunkt i det materiale som Brukseierforeningen har utarbeidet for de forskjellige reguleringer. Vi har forutsatt at kraftverket står ca. 2 uker hver sommer på grunn av maskinrevisjon og fløtning. Installasjon er forutsatt tilsvarende 150 m^3 pr. sek. Produksjonen de enkelte år er vist på tegn. nr. 611/003.

De potensielle reguleringsmuligheter i vassdraget har vi bedømt således:

Reguleringen av Atna, Mistra og Slemma (bielv til Osa) blir antakelig så kostbare at de ikke vil bli gjennomført i overskuelig fremtid.

I Øvre Glomma er det noen muligheter i Rien, Riasten og Feragen, og en utbygning av Tolgafallene vil muliggjøre en bedre utnyttelse av Aursund-magasinet. Tilsammen kan vi muligens få opp til 100 Mm^3 tilleggsmaga-

sin, hvilket gir en øket vinterproduksjon på ca. 3 GWh.

Omkostningsoverslag.

Omkostningene for de bygningstekniske arbeider og for turbinen bygger på anbud fra hovedentreprenør og turbinleverandør. Prisene for det øvrige utstyr er dels antydnet av leverandører. Vi regner med dagens priser inkludert omsetningsavgift.

Andelen av vassdragsreguleringene er tatt fra et uforbindtlig overslag utarbeidet av Glommens og Laagens Brukseierforening. Vi har ikke hatt noen mulighet for å bedømme hva en eventuell andel i omkostningene ved overføringen fra Glomma vil beløpe seg til. I overslaget er det derfor ikke tatt med noe beløp for overføringen.

Omkostningsoverslag pr. 1. desember 1968:
Planlegging og administrasjon .. 1,80 Mkr.
Skjønnsutgifter og erstatninger .. 1,50 »
Andel av vassdragsreguleringer
(ekskl. overføring av Glomma) . 2,70 »

Anleggsomkostninger:	
Bygningstekniske	
arbeider	17,40 Mkr.
Luker og grunder	2,15 »
Maskinelt og elektrisk	
utstyr	7,45 »
	27,00 Mkr.
Låneomkostninger, renter i bygge-	
tiden	3,00 »
	Sum 36,00 Mkr.

Døgnregulering og døgnreguleringsbasseng. Driftsforhold i Løpet.

Hamar, Vang og Furnes komm. Kraftselskap eier foruten Løpet Kraftverk ca. en tredjedel av Nedre Vinstra Kraftverk gjennom Vinstra Kraftselskap. Fra Nedre Vinstra har selskapet normalt dekning for sitt behov av toppkraft, men for å gi selskapet en god effektdekning og samtidig gi Rena-distriktet en best mulig strømforsyning, er kraftselskapet avhengig av å kunne drive en viss døgnregulering i Løpet.

Samkjøring med det fremtidige Osa Kraftverk.

Osa prosjekteres for tiden av Hedmark Kraftverk. Dette verk, som utnytter fallet mellom Ossjøen og Løpet, er meget godt egnet til toppkraftproduksjon, og Hedmark Kraftverk har planer om å utnytte disse muligheter. Vi må derfor regne med sterkt varierende avløp.

Det naturlige og det mest rasjonelle er at vannet fra Osa kjøres rett gjennom Løpet. Vi får da samme korttidsvariasjoner i avløpet fra Løpet som i Osa-verkets vannføring.

Flotning forbi kraftverket.

Tømmeret slippes i dag i puljer fra Storsjøen og Ossjøen. Glomma fellesfløtningsforening mener at når vi får det nye inntaksbasseng blir det nødvendig å slippe tømmer gjennom dammen flere ganger mellom hver tapping fra Ossjøen og/ eller slipping fra Storsjøen.

Fløtningsløpet blir utstyrt med en segmentluke på 5×12 m, og fløtningen må foregå med full lukeåpning, hvilket gir 200—270 sm³ vannføring avhengig av vannstanden i bassenget. Da denne vannføring er vesentlig større enn hva vi til enkelte tider kan regne med i tilsig, må vi ha et reguleringsbasseng i Løpet.

Dersom det viser seg at skvalpefløtningen kan foregå effektivt ved lavere vannføringer vil fløtningsvannføringen utenom flomperioder reduseres ved regulering med bjelkestengselet på luketerskelen.

Skader og ulemper.

Jordskader.

Det neddemmede område utgjør ca. 1,5 km². Området er kartlagt, og bonitetsbestemmelse er delvis utført. Mesteparten er gran- og furuskog. Følgende småbruk ligger i neddemningsområdet:

Granrusten	kote 225
Jørgenstuen	» 228
Holmen	» 232
Stormannstuen	» 229

Samtlige bruk blir helt neddemmet. Med de tre første er det sluttet overenskomst om avståelse.

Flomløpene er så rikelig dimensjonert at vannstanden bare rent unntagelsesvis kan tenkes å overstige høyeste reguleringsgrense.

Fiske.

Det foregår et fiske av ervervsmessig betydning av ørret og harr i Søndre Rena. Kraftselskapet har ved kjøpet av fallrettighetene forpliktet seg til å bygge fisketrapp forbi dammen for å opprettholde fiskens frie gang i vassdraget.

Kraftverket fører ikke med seg noen ytterligere reguleringer i vassdraget, og vi kan ikke se at utbyggingen skulle skade fisket når fisketrappen er etablert. Trappen er utformet i samråd med fiskerikonsulent Løkensgard.

Transport.

Det er ingen veier for gjennomgangstransport i neddemningsområdet. Riksvei 215 blir hevet over en lengde på 400 m ved østre damanslutning, og det er opptatt kontakt med Hedmark Vegkontor for å fastlegge den endelige trase og den midlertidige omlegging i anleggsperioden. Etter overenskomst mellom Kraftselskapet og grunneierne ved damstedet, skal de ha anledning til å kjøre tømmer fra vestsiden av elva over det ferdige anlegget.

Flotning.

Anlegget blir utformet slik at fløtningen kan fortsette som før.

Tilstrømningsforhold og lenser, fløtnings terskel og utløpet i elveleiet vil bli prøvet i modell ved Vassdrags- og havnelaboratoriet ved NTH.

Det er enighet med fløtningsforeningen om at eventuelle skadevirkninger for fløtningen nedover Glomma tas opp etter at man har fått noe driftserfaring.

Isgang, vannføring etc. i vassdraget nedenfor Løpet.

Vi mener at isproblemene nedenfor Løpet blir redusert etter utbyggingen.

Det vil trolig legge seg is på inntaksbassenget ganske tidlig, og det vil føre til at sarrproduksjonen reduseres nedenfor verket.

Vi antar derfor at det sannsynligvis blir liten øking av skader og utlemper i vassdraget nedenfor Løpet selv om det drives en viss korttidsregulering.»

Etter at sivilingeniør Erik Ræstad A/S i brev til søkeren av 26. februar 1969 hadde bedt om visse tilleggsopplysninger på vegne av berørte grunneiere, gav søkeren dette svar tilbake den 19. mars 1969:

«Grunnlagsmateriale for oppstuvningsberegninger.

Kartmateriale på strekningen som nevnes er under utarbeidelse. Det gjenstår å måle ca. 1 km av elvestrekningen fra Rødsbru til samløpet mellom Osa og Rena. Kartet vil foreligge i sin helhet i første halvdel av juni, slik at det endelige materialet vil foreligge til skjønn.

For oppstuvningsberegningen vil vi benytte Mannings formel med en k-verdi på 25.

Et foreløpig overslag viser at oppstuvning ved normale vannføringer ($Q=150$ m³/sek.) blir noen få cm.

Samkjøring hydraulisk med Osa Kraftverk.

Det foreligger ved planleggingen av Løpet ingen forutsetninger om en bestemt samkjøring med det fremtidige Osa Kraftverk.

Kraftselskapet ønsker ikke å binde seg til noen begrensning av kjøringen i Løpet, eller av vannstandsvariasjonene i inntaksbassenget innenfor reguleringsgrensene. Dette gjelder såvel i den perioden Løpet kjører alene som etter at Rendalen Kraftverk og eventuelt Osa er kommet i drift.

Forhold under avslag i kraftverket.

Normalt vil turbinvannføringen reguleres ved ledeapparatet. De hurtiglukkende lukene er å betrakte som et nødavstengningsorgan.

Ved avslag i stasjonen vil flomlukene tre i funksjon. Dersom magasin vannstanden ligger under H. R. V., vil tilsiget utover 20 m³/sek. (5 m³/sek. fra Storsjøen og 15 m³/sek. fra Osfallet) benyttes til en heving av vannstanden til H. R. V. I fløtningsperioden kan bare den del av tilsiget holdes tilbake som ikke fellesfløtningsforeningen har krav på gjennom overenskomst.

Fisketrapp.

Fiskerikonsulent Løkensgard har gitt uttrykk for at vannføringen i fisketrappen bør være 1 m³/sek. og trappen er utformet for dette.

Maksimal driftsvannføring.

Turbinens nominelle vannføring er 150 m³/sek. Kaplanturbiner kan normalt overbelastes en del, i dette tilfelle må det regnes med en maksimal vannføring på 170 m³/sek. ved kontinuerlig drift.

Fremtidige reguleringer.

Det forutsettes ikke medtatt andre reguleringer ved skjønnet enn de som det pågående Østerdalskjønn dekker.

Forholdene under fløtningen.

Alle forhold ved fløtningen drøftes med Fellesfløtningsforeningen.

Fløtningen til Løpets inntaksbasseng vil foregå som før, med puljevis slipping både av tømmer og fløtningsvann. Vi må regne med at slippingen gjennom Løpet ikke kan foregå i samme takt, og dette gjør at vi må regne med vannstandsvariasjoner i bassenget innenfor de tillatte grenser.

Fløtningen forbi dammen vil skje gjennom det ene flomløpet. Vassdragslaboratoriet prøver for tiden et regulerbart buestengsel foran segmentluken så fløtningsvannføringen kan reguleres etter behov. I tillegg kan vannføringen gjennom stasjonen reguleres.

I dag er det ikke mulig å si med bestemthet hvordan fløtningen blir gjennomført i detalj. Det er derfor forutsetningen at man de første år prøver seg fram så man får erfaring for det endelige skjemaet blir fastlagt.

Neddemmet areal.

Det neddemmede areal er regnet under kote 235,5. Som nevnt under pkt. 1 foreligger ennå ikke kartmaterialet for en oppstuvningsberging.

Bemerkningen «unntaksvis» overstigelse av høyeste reguleringsgrense gjelder ved dammen. Det tenkes her på en mindre vannstandsstigning som kan oppstå etter en nød-

avstengning hvis øyeblikkelig manøvrering av flomlukene skulle forhindres. Flomlukene forutsettes isolert, slik at isvansker under vintermanøvrering skal reduseres til et minimum.

Som nevnt i beskrivelsen s. 3 er dimensjonerende flom 800 m³/sek.

Fiske.

Det foreligger ikke noen redegjørelse fra fiskerikonsulent Løkensgard om trappens virkning for utøvelsen av fisket. Trappen er utformet i nøye samarbeid med fiskerikonsulenten.

Isforhold nedenfor Løpet.

Skjønnsrettens sakkyndige dr. philos. Olaf Devik og statsmeteorolog Carl A. Boe vil redegjøre nærmere for isforholdene nedenfor Løpet.

N. V. E. utfører termohydrografiske målinger for kraftselskapet for å kunne sammenligne forholdene før og etter utbyggingen når det gjelder frostrøyk.

Arbeider i elveløpet nedenfor.

Noe arbeid utover det som er vist på tegning nr. 611/701 i beskrivelsen vil ikke bli utført i elva nedenfor kraftverket. Denne kanalen vil på midlere vannføringer senke vannstanden ca. 0,5 m i utløpet av elvas trange parti.»

Saken har vært kunngjort på lovbestemt måte bl. a. i Norsk lysingsblad. Den har vært lagt ut til gjennomsyn i distriktet samt vært sendt til uttalelse til berørte organisasjoner, til Åmot kommune og til Fylkesmannen i Hedmark. Det er innkommet følgende uttalelser:

Å m o t k o m m u n e s t y r e vedtok i møte 31. mars 1969 denne innstilling fra formannskapet:

«Åmot kommunestyre anbefaler at Hamar, Vang og Furnes komm. Kraftselskap får tiltalelse til å:

1. Ekspropriere den grunn og de rettigheter som trengs for utbygging av Løpet Kraftverk i det vesentligste i overensstemmelse med de foreliggende planer.
2. Rett til å regulere inntaksbassenget mellom grensene:

Høyeste vannstand	235,500 m o. h.
Laveste vannstand	234,500 m o. h.
		1,000 m o. h.
3. Rett til å korttidsregulere avløpet fra Løpet.

Foran gitte anbefaling er gitt under forutsetning av at konsesjonæren blir pålagt å:

1. Erstatte skader og ulemper fullt ut i ansvar med gjeldende lover.
2. Utføre slike tiltak i vassdragene som sakkyndige på de forskjellige fagområder finner nødvendige og mulige for å redusere skadevirkningene for såvel enkeltpersoner som almenheten.
3. Betale en konsesjons- og reguleringsavgift til et konsesjons- og reguleringsfond for Åmot kommune.
4. Opprette et jordbruksfond for Åmot kommune.

5. Opprette et fiskefond for Åmot kommune.
6. Avgi konsesjonskraft til Åmot kommune fra det tidspunkt som Åmot kommune ønsker slik kraftlevering.
7. Ved avtale eller tiltak å sørge for at fløtingen på vassdragene ikke blir skadelidende.

Formannskapetets innstilling:

Innstillingen enstemmig godkjent med følgende tillegg:

Det vises spesielt til grunneierens skriv av 27. mai 1967 hvor det pekes på en rekke skadevirkninger av den pågående kraftutbygging i Glomma- og Rena-vassdragene.

Kopi av nevnte skriv følger saken som eget vedlegg.»

Nevnte brev fra grunneierne datert 27. mai 1967 — 30 underskrifter — er en uttalelse i forbindelse med Kraftlaget Opplandskrafts søknad av 3. desember 1966 vedrørende ytterligere overføring av 5 m³/sek. fra Glomma til Rena. De samme krav er derfor referert i Hovedstyrets brev av 26. mars 1968 s. 5 vedrørende nevnte sak. For så vidt angår Hovedstyrets kommentar vises til s. 27, 3. avsnitt, i samme brev.

Fylkesmannen i Hedmark uttaler den 23. april 1969:

«Vedlagt oversendes særutskrift av Åmot kommunestyres uttalelse av 31. mars 1969.

Saken har også vært forelagt fylkets elektrisitetskontor, som i påtegning av 16. april 1969 har uttalt:

«Hamar, Vang og Furnes komm. Kraftselskap søker om nødvendige ekspropriasjonstillatelser for utbygging av Løpet kraftverk i Rena elv. Videre søkes om tillatelse til å regulere inntaksbassenget med 1 meter, samt rett til å foreta døgnregulering av bassenget.

Elektrisitetkontoret vil rå til at søknaden blir imøtekommet, idet en forutsetter at eventuelle skader og ulemper som reguleringen vil påføre grunneiere og andre blir erstattet etter skjønn på vanlig måte.

Åmot kommunestyre har enstemmig anbefalt søknaden på visse nærmere spesifiserte vilkår.»

Jeg viser til de nevnte uttalelser, som jeg slutter meg til.»

Glomma Fellesfløtningsforening uttaler i brev av 11. mars 1969 bl. a.:

«Da byggingen av dette kraftverk vil ha stor og uheldig innvirkning på fløtingsforholdene i Søndre Rena, vil det være nødvendig for oss å gi en mer detaljert fremstilling av forholdene enn det som fremgår av konsesjonsansøkningsbilaget med bilag.

I Søndre Rena foregår en betydelig fløting, som vil fremgå av nedenstående tabell over leverte tømmermengder de siste 5 år:

År	Osen med tilløp samt Osa søndre m ³	Rendalen inkl. Storsjøen og Søndre Rena m ³	Sum forbi Løpet m ³
1964	80 696	70 273	150 969
1965	80 389	68 034	148 423
1966	60 245	50 258	110 503
1967	40 818	38 999	79 817
1968	42 719	32 034	74 753
Sum	304 867	259 598	564 465
Gjennomsnitt	60 973	51 920	112 893

I henhold til avgjørelse i skjønn av 19. juli 1931 er det bestemt at det skal avgis 100 m³/sek. vann til fløtingen fra Osen samt til rensk av Osa, dessuten skal Brukseierforeningen avgis 8 mill. m³ vann for sluttrensk av Søndre Rena. Fra Osen foregår der 3—5 slippinger i sesongen. Hver slipping varer omkring ett døgn.

Mellom Glommens og Laagens Brukseierforening og Glomma fellesfløtningsforening er det i 1968 inngått avtale om hvorledes fløtingen fra Storsjøen gjennom den nye reguleringsdam skal foregå. I flomperioder eller når vannføringen gjennom dammen er over 70 m³ skal tømmeret slippes etter hvert som det kommer fram. I perioder med lavere vannføring skal tømmeret samles og slippes gjennom dammen når det er utsikt til å få sluppet ca. 50 000—100 000 stokker.

Slik som vassdraget ligger i dag er det ingen vanskeligheter forbundet med fløtingen gjennom Løpet eller den neddemmede 5 km lange strekning. I den sjø som danner seg mellom Løpet Kraftverk og Osas utløp, vil strømhastigheten på en vesentlig del av strekningen bare være omkring 5 cm pr. sek. Når man vet at fløtingen fra Osen må foregå i sydlig eller sydøstlig vind, vil det ved Løpet Kraftverk med denne vindretning bety motvind for tømmergangen, og tømmeret vil ha meget vanskelig for å ta seg fram i oppdemningsområdet. Selv under stille vær uten vind antar vi at tømmeret uten mekanisk fremdrift vil ta omkring ett døgn for å nå fram til dammen. Dette betyr at vi ved fløtingen fra Osen sjø hvor vi som nevnt som regel tapper ett døgn, lar det forbrukte vann gå forbi uten at vi kan nytte det for fløting gjennom Løpet og videre gjennom Rena og Glomma. Dette er så meget mer alvorlig da vi i lavvannsperioder i Glomma praktisk talt er avhengig for en rimelig fløting her å benytte vannet fra Osen for fløtingen gjennom Elverum og Solør.

Tømmeret fra Osen sjø blir i fremtiden stoppet i Løpets oppdemningsområde og må fløtes videre etter hvert som vi får vann til dette av naturlig tilsig eller tilfældige slippinger fra Storsjøen eller Osen.

Man kan tenke seg at det kan settes inn båter til å varpe eller slepe tømmeret fram og derved innvinne noe tid, men dette er en meget arbeidskrevende og kostbar fløtingsmåte og tid og vann vil man tape i alle tilfelle. Det samme forhold vil gjøre seg gjeldende for slipping av tømmer fra Storsjøen.

Vanlig sluttrensk av det oppdemmede område vil ta lang tid og kreve betydelig mer vannforbruk enn under nåværende forhold.

Med de endrede fløtingsforhold som byggingen av Løpet Kraftverk betyr, anser vi det ikke utelukket at fløtingen må kreve at konsesjonssøkeren må skaffe fløtingen kompensasjon i form av øket vanntilførsel til fløtingen fra magasinene i Osen og Storsjøen, idet det her må tas hensyn til de skader og ulemper fløtingen blir påført i Glomma som følge av de endrede forhold ovenfor Løpet.

Av det fremlagte dokument fremgår at i fløtingsløpet skal det bygges en segmentluke og at vannføringen gjennom dette løp vil ligge på mellom 200—270 m³, samtidig som konsesjonssøkeren regner med å kunne regulere dette løp med et bjelkestengsel for å redusere vanngjennomgangen når det er nødvendig. Vi finner at dette er en meget uhenksmessig lukeanordning og en tungvint reguleringsmåte som tar alt for meget tid. Det må installeres en luke som til enhver tid lett kan reguleres etter vannføringen. Dessuten må kraftstasjonen stenges helt eller delvis alt etter som vi for fløtingen gjennom dammen har behov for vannføringen i vassdraget.

Til nødvendig fremdrift av tømmer over det neddemmede område og gjennomføring gjennom dammen må fløtingen forlange at kraftanlegget stiller de nødvendige tekniske hjelpemidler til disposisjon, så som båter, strømapparater og lenser.

Videre må vi før dammen bygges be om at fløtingsforholdene gjennom denne og de nærmeste områder ovenfor og nedenfor er klarlagt ved de nå pågående modellforsøk i Vassdrags- og havnelaboratoriet.

Skulle partene ved minnelig overenskomst ikke komme fram til enighet om hvorledes forholdene skal ordnes for den fremtidige fløting i Rena og Glomma, må vi forlange at der som skjønnsrett oppnevnes fløtingssakkyndige menn. Dette gjelder såvel utformingen av dam og luke som de øvrige forhold.»

Åmot Jakt- og Fiskeforening uttaler seg slik den 13. mars 1969:

«Åmot Jakt- og Fiskeforening vil med utgangspunkt i den av sivilingeniør Elliot Strømme A/S utarbeidede beskrivelse og hydrologi fremme en del ankepunkter i saken, idet fisket og fiskestell etter vår mening er alt for overfladisk behandlet der.

1. Døgnreguleringens virkning på fisket er i det hele tatt ikke berørt, og ved slike kontinuerlige opp- og nedadgående vannhøyder vil løsmasser i strandsonen stadig vaskes. En kan regne med at garnfisket blir vanskeliggjort og tildels umulig ved at rusk og kvist stadig flyttes, fester seg i garnmaskene og reduserer utbyttet.

En plastring av bredden er foreslått for fyllingsdammene, men så vidt vi kan se er dette ikke tatt med ellers.

2. Kanaliseringen nedenfor nedre lone vil medføre ytterligere slamføring, og ved bortsprenning av fjell i avløpet må en være oppmerksom på at inngangen til trappen ligger snaue 20 meter ovenfor den øverste fjellnabben. Lokkevannsstrømmen til nederste trinn må ikke bli berørt eller styres i feil retning av skottstein eller på annen måte.

3. Fiskepleien må komme inn (trappen er en sak for seg), fordi det her er ca. 10 kilo-

meter med elv som blir verdiløs eller i beste fall sterkt forringet som fiskeelv.

4. I fisketrappens øverste kammer må det plaseres et elektrisk telleapparat, slik at en kan registrere om oppgang finner sted.
5. Isdannelse i elven nedenfor dammen er det løst antatt vil bli uvesentlig. Vi er ikke enige i dette og forbeholder oss å komme tilbake til dette punkt når en ser hvorledes en døgnregulering virker i dette tilfelle.

Vi mener videre at da det her foreligger flere saker som vanskelig kan bedømmes fullt ut i dag, skal kraftverket pålegges hvert år å utrede et beløp som fastsettes av fiskerikonsulenten, til bruk i elvens fiskestell. Dersom det viser seg at den del av elven som kraftverket tar i bruk blir skadelidende for fisket, kan beløpet etter konsulentens anvisning brukes til å opparbeide annet fiske i distriktet.»

Sigmund Ilsaas framholder i brev av 14. mars 1969:

«Jeg henviser til Almindelige skjønnsforutsetninger for Storsjøreguleringen etter alternativ A. (konsesjon gitt ved kongelig resolusjon av 25. juli 1947). Pkt. 10. Her sies det klart at vannføringsøkningen ikke må overstige 1 sm³ pr. døgn.

Når et slikt hensyn er tatt i forbindelse med Storsjø-reguleringen må det ligge reelle forhold i vassdraget til grunn.

Det er også temmelig åpenbart at med den utformning vassdraget har nedenfor den planlagte dam i Løpet, vil forholdene bli helt uholdbare med en kortidsregulering.

Allerede nu har vi visse tider av året en kjøving, stevling, isdannelse og isgang som gir elvebrudd.

En kortidsregulering vil gjøre forholdene helt uholdbare uten at det foretas betydelige utdypnings- og forbygningsarbeider på strekningen nedenfor dammen i Rena og en mils vei videre nedover Glommen med senkning av Glomstadfossen.

En eventuell tillatelse til kortidsregulering må derfor ikke bli gitt uten i forbindelse med de nødvendige arbeider i vassdraget nedenfor dammen, som antydnet.

Jeg forbeholder meg rett til å komme tilbake til saken.»

H.r. advokat Arne Vislie uttaler den 4. juni 1969:

«Under henvisning til Vassdragsdirektoratets brev av 25. april og 22. mai d.å. tillater jeg meg på vegne av de berørte grunneiere å oversende fortegnelse over de skogeiere som sokner til søndre Rena mellom Rødsbrua og Glomma. I oppstillingen er tilvekstmassene fordelt på de forskjellige velteplasser. Oppstillingen inneholder bare en oversikt og ikke nøyaktige oppgaver for hver enkelt eiendom.

Både de skogeiere som er oppført på listen og de øvrige som driver sitt tømmer til Rena påføres skade ved at de mister tømmervelter de har rett til å bruke.

For en rekke eiendommers vedkommende foreligger det avtaler om erstatning. Bortsett fra de skader som er dekket på den måten,

kan det oppstå utgraving som følge av døgnregulering, isskader, forsumpning, grøfter, vannforsyning, fiske, båt plasser. Alle disse skader forutsettes erstattet etter skjønn.»

Fiskerikonsulenten for det Østenfjelske uttaler den 23. juni 1969:

«I forbindelse med søknad om tillatelse til å ekspropriere grunn og rettigheter i anledning utbygging av Løpet Kraftverk har søkerens tekniske konsulent i samråd med meg utarbeidet planer for fisketrapp gjennom dammen.

I forbindelse med trappen må det påses at det blir satt som vilkår en sperreanordning i nærheten av utløpet til trappen som muliggjør en effektiv oppgang av fisk på trappen.

I forbindelse med damarbeidene vil det bli nødvendig utgraving av endel grusøyrer nedenfor dammen. En må ved dette arbeidet sørge for at det i kanalområdet blir foretatt foranstaltninger som sørger for at fiskens frie gang ikke blir hindret eller vanskeliggjort.

Det pålegges videre konsesjonæren å sette ut yngel og/eller settefisk etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.

Videre bør det pålegges konsesjonæren å bære utgiftene med fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet. Landbruksdepartementet bestemmer til enhver tid omfanget av dette og når de skal iverksettes.»

Direktoratet for Jakt, Viltstell og Ferskvannsfiske uttaler den 15. august 1969:

«Saken har herfra vært forelagt for fiskerikonsulenten for det Østenfjelske. Han har skrevet hertil om saken den 23. juni.

En er enig med konsulenten i at kraftverket bør kunne pålegges å sette ut yngel eller settefisk og å bære utgiftene med fiskeribiologiske undersøkelser etter nærmere pålegg av Landbruksdepartementet.

Når det gjelder fisketrappa, synes denne å ha fått en tilfredsstillende plassering og utforming som vist på siv.ing. Elliot Strømme A/S's tegning nr. 611/851 og 611/852. Ved utløpet av trappa må det plasseres en sperreanordning med tilstrekkelig liten lysåpning slik at fisken ikke søker forbi trappemunningen og inn mot sugerøret. Sperren må plasseres på skrå tvers over utløpskanalen ved trappemunningen og ha samme retning som vassstrømmen ut fra fisketrappa.

Dersom det byr på store tekniske problemer å få bygget et stengsel må trappemunningen flyttes lengre inn i utløpskanalen mot sugerøret.

En går ut fra at kraftverket sørger for å holde trappa vedlike og i full drift og sørger for tilsyn i den periode av året som Landbruksdepartementet fastsetter. Sakens dokumenter følger vedlagt.»

Landbruksdepartementet slutter seg til de nevnte uttalelser fra Fiskerikonsulenten og Direktoratet, jfr. brev av 21. august 1969.

Hovedstyret vil bemerke:

Hamar, Vang og Furnes kommunale Kraftselskap er medeier i Nedre Vinstra med en

andel på $\frac{1}{3}$, og kraftselskapet disponerer fra Jenne stasjon 66,7 MW og 266 GWh av den beregnede årsproduksjon i et «bestemmende år». Ved siden av dette har kraftselskapet kontrakt med Statskraftverkene om levering av 7 MW vinterkraft tilsvarende 28,35 GWh samt kontrakt med Hedmark kraftverk om levering av 2 MW på helårsbasis σ : 17,52 GWh. Disse kraftleveringer kan imidlertid i dag ikke dekke behovet i «bestemmende år», og kraftselskapet har vedtatt utbygging av det ca. 18,5 m høye fallet i Rena—Løpet, ca. 5 km nord for Rena jernbanestasjon i Åmot kommune. Dammen bygges som fyllingsdam med kraftstasjon og flomløp samlet i en betongseksjon ved elveløpet. Ved inntaket heves vasstanden fra nåværende normalvasstand på ca. kote 217 til høyeste overvasstand på kote 235,5. Oppdemmingen vil strekke seg ca. 5 km oppover til noe ovenfor utløpet av Osa i Rena. I stasjonen installeres et Kaplanaggregat på 28 MVA. Midlere årsproduksjon er beregnet til ca. 118 GWh med fordeling 68 GWh vinter- og ca. 50 GWh sommerkraft. Beregningene baserer seg på eksisterende magasiner og den omsøkte tilleggsregulering i Savalen. De potensielle reguleringsmuligheter antydes å ville gi en øket vinterproduksjon på ca. 3 GWh.

Omkostningene er etter revidert overslag beregnet til 39 mill. kroner. Det foreligger godkjenning for låneopptak på i alt 32 mill. kroner fordelt med 10 mill. kroner på 1968 og 22 mill. kroner på 1969. På grunn av vansker med opptak i 1969 utstår imidlertid 10 mill. kroner av sistnevnte beløp til 1970. Arbeidene er i gang, og kraftverket ventes satt i drift i desember 1970.

Den foreliggende sak omfatter søknad om tillatelse i henhold til vassdragslovens §§ 62 og 148 til ekspropriasjon av grunn og rettigheter for bygging av kraftverket og for heving av vasstanden ved inntaket samt til å korttidsregulere inntaksbassenget 1 m mellom kote 235,5 og 234,5 og dessuten rett til ekspropriasjon av eventuelt manglende fallrettigheter. Disse utgjør antagelig bare den øverste fallmeter — resten er overtatt fra Hedmark fylke.

Hovedstyret antar at utbyggingen også er avhengig av tillatelse i henhold til nevnte lovs §§ 104 og 105 av hensyn til almene interesser.

Det beslaglegges i alt ca. 1700 da grunn, og av dette utgjør neddemningsarealet ca. 1500 da. Det demmes ned 4 småbruk, men for øvrig er det gran- og furuskog som blir berørt.

Saken har bl. a. vært forelagt Åmot kommunestyre som har gitt sin anbefaling. Den

stiller imidlertid betingelser bl. a. om jordbruks- og fiskefond, og om tiltak av hensyn til fløtningsinteressene.

Utbyggingen fører med seg skade på fisket både ved at fiskens gang i vassdraget hindres og ved at gyteområder berøres ved oppdemningen over en flere kilometer lang strekning. Døgnreguleringen kan også føre til ulemper for utøvelse av fisket.

Den nye ca. 5 km lange sjø som dannes, vil medføre forsinkelse av fløtningen, først og fremst på dette sted i vassdraget. Imidlertid kan da heller ikke fløtningsvatnet i samme grad som tidligere rasjonelt utnyttes for den videre fløtning nedover i Rena og Glomma, slik at ulempene kan forplante seg nedover angivelig til Elverum og Solør. Også tilleggingsplasser for tømmer kan bli berørt.

Det er reist visse innvendinger mot korttidsreguleringen, og det nevnes i denne forbindelse nåværende isvanskeligheter som kjøving, isgang m. v. Særlig gjelder dette strekningen fra dammen og nedover til noe nedenfor Rena. Vassdragsdirektoratets Iskantor har i anledning søknaden uttalt følgende den 10. mars 1969:

«Løpet kraftverk skal etter planen ligge i Rena ca. 5 km ovenfor Rena sentrum. Det får således nytte både av reguleringen i Ossjøen og Storsjøen og dermed også av overføringen av Glomma til Rendalen. Det er klart at den betydelige større vassføringen i Rena som følge av Glommaoverføringen og en ytterligere regulering av Storsjøen, vil føre til endrede isforhold både i Rena og i Glomma nedenfor Rena. Disse forandringene skal imidlertid ikke vurderes her.

Her skal vi bare prøve å vurdere den innvirkning byggingen av Løpet kraftverk med inntaksmagasin vil ha på isforholdene etter at de ovenfornevnte overføringer og reguleringer er fullført.

Virkningen på isforholdene av selve kraftverket vil bli uvesentlige. Det er virkningen av inntaksmagasinet som det er aktuelt å vurdere. Inntaksmagasinet til Løpet kraftverk er planlagt å bli 4—5 km langt med en regulerings høyde på 1 m. Det vil ha en dempende virkning på alle vannstandsvariasjoner i tillopet og gi en jevnere vassføring nedenfor hvis belastningen i Løpet kraftverk ikke varierer enda sterkere på grunn av f. eks. døgnregulering. En slik dempning vil ha positiv virkning på isforholdene nedenfor. Vannet i Rena vil om vinteren vanligvis være avkjølt til nær 0° C før samløpet med Osa. Temperaturen i Osa ved samløpet vil avhenge meget av hvor det nye kraftverk blir plassert. Inntaksmagasinet som sannsynligvis blir helt eller delvis islagt vil redusere avkjølingen av vannet, og det vil også hindre bunnis- og sarrproduksjon på denne strekningen. Den reduserte avkjølingen kan til sine tider føre til at elva nedenfor holder seg åpen lenger nedover, men den negative virkningen av dette vil trolig bli kompensert ved mindre isproduksjon i strykpartiene ovenfor Rena.

Blir det nye Osa kraftverk liggende like ved samløpet med Rena, kan noe av den overtemperaturen avløpsvannet har om vinteren holde seg til vannet har passert Løpet kraftverk spesielt på grunn av inntaksmagasinet. En høyere vanntemperatur har tendens til å gi mer frostrøyk enn en lavere, men virkningen vil trolig ikke bli særlig framtreddende.

Til slutt skal nevnes at hvis Løpet kraftverk kommer til å forårsake en vesentlig økning i korttidsvariasjonene i vassdraget, kan dette føre til overvann og dårligere isforhold nedenfor.»

Etter søknaden ønsket søkeren å stå fritt med hensyn til korttidsreguleringen, jfr. bl. a. sivilingeniør Elliot Strømmes brev til sivilingeniør Erik Ræstad A/S datert 19. mars 1968. Da det dreier seg om betydelige vassføringsendringer — maksimal driftsvassføring i Løpet angis til 170 m³/sek. — og da rent almene hensyn ved siden av hensynet til isulemper som nevnt ikke kan forenes med en slik fri drift, ble spørsmålet om en avgrensning tatt opp. Søkeren har etter dette gått med på at korttidsregulering kun skal finne sted ved tillop over 50 m³/sek. med unntak for fløtningen, jfr. brev fra Hamar, Vang og Furnes kommunale Kraftselskap datert 28. oktober 1969. Med denne frivassføringen skulle en bl. a. også unngå ulemper for Skjefstadsfossen med den utbyggingsgrad som er der i dag. Det foreligger imidlertid planer for betydelige utvidelser av kraftstasjonen samtidig som det også kan komme til andre utbygginger lenger nede i vassdraget. I betraktning av dette samt også i betraktning av eventuelle betydelige skadevirkninger på grunn av isvanskeligheter og utgravninger, mener Hovedstyret at det bør være adgang til å ta omfanget av korttidsreguleringen opp til ny vurdering. For øvrig mener Hovedstyret at en også i fløtningstiden bør forlange en viss minstevassføring og vil foreslå 20 m³/sek. som tilsvarende de forhold en kan ha i vassdraget i dag.

Hovedstyret anbefaler de søkte tillatelser gitt, jfr. vassdragslovens §§ 106 pkt. 1 og 126 pkt. 1 og 148, på de vilkår som er oppstillet i vedlagte utkast.

Om disse bemerkes:

Begrensning av tillatelsen, post 1.

En har stillet opp de foran omtalte begrensninger både hva angår de 50 m³/sek. som skal holdes utenom korttidsreguleringen, henholdsvis 20 m³/sek., dersom fløtningen skulle gjøre det nødvendig, samt at fastsettelsen gjelder inntil videre. Det er forutsatt at endring kan foretas dersom nåværende eller framtidige kraftutbygginger skulle ha betydelig interesse av en endring og likeledes dersom betydelige skader på grunn av end-

rede isforhold og erosjoner skulle kunne påvises.

Fløtning, post 2.

Forholdene til fløtningsinteressene er ikke bragt i orden ennå, og en har derfor stillet opp vilkår om at erstatningsspørsmålet må løses ved avtale eller skjønn.

Rydding, post 3.

En har oppstillet det vanlige ryddevilkår.

Fisket, post 4.

En har tatt inn vilkår om dette i samsvar med det forslag som Landbruksdepartementet har framsatt. Således er anleggets eier tilpliktet bygging, drift og vedlikehold av fiske-trapp gjennom dammen etter vedkommende departements bestemmelse. Det er herunder grunn til å peke på at utbyggeren framholder at et mekanisk stengsel ved utløpet av fiske-trappen i avløpskanalen vil by på store driftsmessige problemer for kraftverket og frarår vilkår om dette. Hovedstyret forstår kommentaren fra Direktoratet for Jakt, Viltstell og Ferskvannsfiske slik at det er et fullt brukbart alternativ å flytte trappemunningen lengre inn i utløpskanalen mot sugerøret. Dette aksepterer utbyggeren. Hovedstyret går da ut fra at det er enighet om dette. For øvrig har en også pålagt plikt til utsetting av yngel og/eller settefisk og plikt til å bære utgiftene til fiskeribiologiske undersøkelser i den berørte elevestrekning. En viser til vassdragslovens § 106, pkt. 2 for så vidt angår det formelle grunnlag for et slikt pålegg.

Offentlig tilsyn, post 5.

Hovedstyret foreslår at det betinges offentlig tilsyn for bygging, vedlikehold og drift av anlegget. Det vil også være en naturlig oppgave for tilsynet å vurdere virkningene av korttidsreguleringen på det nedenfor liggende vassdrag og ta opp spørsmål om eventuell endring av tappingen.

Naturvernvilåret

i sin vanlige form er inntatt som post 6.

Åmot kommunestyres krav om avgifter og konsesjonskraft faller utenfor rammen av denne sak. Avgifter og kraftavgivelse er bestemt av reguleringskonsesjoner som er gitt, eller blir gitt, lengre oppe i vassdraget.

En finner ikke grunnlag for fiskefond og viser herunder til det foreslåtte fiskevilkår. Jordbruksfond kan en heller ikke se det er tilstrekkelig grunnlag for å betinge.

For øvrig krever kommunen tiltak i vassdragene av hensyn til såvel private som almene interesser. Et krav om senking av Glomstadvossen som tidligere er framsatt i forbindelse med Kraftlaget Opplandskrafts søknad av 3. desember 1966 vedrørende ytterligere overføring av 5 m³/sek. fra Glomma til Rena, er gjentatt her. Hovedstyret har i sin kommentar i nevnte sak henvist kravet til skjønnet og inntar ikke noe annet standpunkt nå.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 1. desember 1969.»

H.r.advokat Knutsen har på vegne av kraftselskapet vært forelagt Hovedstyrets forslag til vilkår, og har i den anledning sendt følgende brev datert 4. mars 1970, til departementet:

«Idet jeg viser til konferanse i Åmot mandag den 2. ds., kan jeg anføre følgende:

1. Det neddemte areal er som tidligere opplyst ca. 1 500 dekar. Det er sluttet avtale når det gjelder grunneierne til dette areal med unntak av 9 grunneiere med et areal på ca. 80 dekar, som vesentlig består av skog og forsumpede slätter.

Det er sluttet avtale med eierne av samtlige 4 neddemte bruk, som samlet har et dyrket areal mellom 30 og 40 dekar.

Det som står igjen er foruten de 9 grunneierne, eventuelle tømmertilleggere, samt grunneiere som måtte bli skadelidende nedenfor dammen på grunn av korttidsreguleringen.

2. Om Kraftselskapet vil benytte seg av korttidsreguleringen vil bero på størrelsen av de erstatninger som måtte bli fastsatt. Da Kraftselskapet allerede har satt seg i besittelse av de øvrige rettigheter, ber jeg om at det må bli klarlagt at det dreier seg om to selvstendige tillatelser, slik at ekspropriasjonen kan fremmes selv om korttidsregulering ikke finner sted.

3. Med hensyn til fløtningen har jeg festet meg ved post 2 i utkastet til vilkår, hvor det står at anleggets eier plikter å avhjelpe skader og ulemper på fløtningens interesser i henhold til avtale eller skjønn.

Det forhandles nå med Fløtningsforeningen om en ordning som skal dekke Kraftselskapets forpliktelser etter vassdragslovens §§ 8 og 104.

Som De der vil se, er forpliktelsene overfor fløtningen ikke så vidtgående som overfor private interesser ellers.

Skulle vi mot formodning ikke komme til enighet med Fløtningsforeningen, vil det straks bli begjært forhåndsskjønn etter vassdragslovens § 112.

Jeg tror derfor at post 2 i utkastet kan utgå.

Skulle De ikke være enig, foreslår jeg at posten formuleres slik:

«Forholdet til fløtningen ordnes i henhold til avtale eller forhåndsskjønn etter vassdragslovens § 112, nr. 2 og 3.»

Departementet skal bemerke:

I. Planen.

Hamar, Vang og Furnes kommunale kraftselskaps planer går ut på utbygging av Løpet, et fall på ca. 18,5 m i Rena elv, ved etablering av et inntaksmagasin med oppdemming til kote 235,5 fra nåværende normalvannstand på kote 217. Dette vil skape en kunstig sjø som vil strekke seg ca. 5 km nordover til noe ovenfor utløpet av Osa i Rena. Inntaksbassenget planlegges korttidsregulert 1 m mellom kotene 235,5 og 234,5. (Døgnregulering.) Dammen er planlagt bygget som fyllingsdam med kraftstasjon og flomløp samlet i en betongseksjon ved elveløpet.

II. Fordeler.

Utbyggingen er beregnet å ville gi en midlere årsproduksjon på 118 GWh, hvorav 68 GWh vinterkraft og ca. 50 GWh sommerkraft. Disse beregninger er basert på eksisterende reguleringer ovenfor i vassdraget og den omsøkte tilleggsregulering av Savalen. (Uten Savalen II vil vinterkraftproduksjonen reduseres med 3 GWh som delvis vil bli omgjort til sommerkraft.)

Planen er omkostningsberegnet til 39 mill. kroner, hvorav 32 mill. kroner er godkjent for låneopptak, hvilket gir en utbyggingspris på 33 øre/kWh.

III. Skader.

Utbyggingen vil medføre en del skader og ulemper for fisket og fløtningen, likesom ca. 1 500 dekar grunn vil bli beslaglagt ved oppdemmingen. Herunder vil 4 småbruk bli neddemmet. Inkludert grunn til anlegg, vil i alt ca. 1 700 dekar grunn bli beslaglagt. Bortsett fra den dyrkede mark tilhørende de nevnte 4 småbruk, er det gran- og furuskog som blir satt under vann. Det er ca. 84 dekar dyrket mark, hvorav mesteparten naturlig eng og myrslåtter som ikke er holdt i hevd. Søkeren opplyser at selskapet har inngått avtaler om overtagelse av ca. 1 420 dekar av de i alt 1 500 dekar som vil bli satt under vann, herunder med eierne av de 4 småbruk med areal dyrket mark på 30—40 dekar. Videre regnes det med øket i s g a n g og frostrøyk som følge av korttidsreguleringen.

IV. Uttalelser.

Anlegget vil være beliggende i Åmot kommune. Ved vedtak den 31. mars 1969 ble kraftselskapets søknad anbefalt på visse nærmere angitte vilkår. Av de oppstillede forutsetninger, vil samtlige bli imøtekommet un-

tagen krav om fiskefond og jordbruksfond, og krav om konsesjonsavgifter og konsesjonskraft. Krav om kraft og avgifter fastsettes i forbindelse med tillatelse til reguleringer i henhold til vassdragsreguleringsloven og hører ikke hjemme i denne sammenheng. Når det gjelder krav om jordbruksfond, er departementet enig med Hovedstyret i at skadene på jordbruket ikke er av slikt omfang at det synes å kunne begrunne pålegg om opprettelse av jordbruksfond. Når det gjelder det foresatte krav om fiskefond, vises til det omfattende vilkår som på dette punkt er foreslått, jfr. nedenfor.

Videre har Åmot kommune henvist til krav fra 30 grunneiere i anledning av skadevirkninger av Glommas overføring til Rena. Dette er forhold som må løses i forbindelse med overføringsskjønnet i vedkommende sak (Savallen—Rendalen).

Fylkesmannen i Hedmark slutter seg til uttalelsen fra Åmot kommunestyre, mens Glomma Fellesfløtningsforening peker på utbyggingens uheldige følger for fløtningen i Søndre Rena, og krever en rekke, nærmere spesifiserte tiltak til å avbøte ulempene.

Åmot Jakt- og Fiskeforening fremhever nødvendigheten av tiltak til fordel for fisket i brev 13. mars 1969, og Direktoratet for Jakt, Viltstell og Ferskvannsfiske erklærer i brev 15. august s. å. at det slutter seg til de tiltak som er foreslått i brev av 23. juni samme år fra Fiskerikonsulenten for det Østenfjeldske. De her foreslåtte tiltak, som Landbruksdepartementet slutter seg til i brev av 21. august samme år, er lagt til grunn i den i nærværende tilråds foreslåtte vilkår.

V. Lovhjemmel.

Kraftselskapets planer forutsetter tillatelse i henhold til vassdragslovens §§ 62 og 148 for henholdsvis ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for bygging av kraftstasjon og inntaksbasseng, og korttidsregulering, og for ekspropriasjon av manglende fallrettigheter.

Når det gjelder manglende fallrettigheter regner Hovedstyret med at det bare dreier seg om den øverste fallmeter, idet de øvrige er ervervet fra Hedmark fylke. Det antydes imidlertid i søknaden at det muligens kan være andre mindre fallstrekninger som ikke er ervervet. Departementet finner å kunne anbefale at tillatelsen etter § 148 gis slik det er søkt om.

Videre er det nødvendig med tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 og 105, på grunn av at utbyggingen antas å medføre skader for allmene interesser. Det siktes her til at dammen vil kunne hindre bl. a. fiskens gang (§ 104)

og til at dyrket mark og skog vil bli neddemmet (§ 105).

Representanter for Industridepartementet har vært på befaring på stedet. Vilkårene for å gi tillatelse antas å være til stede og departementet vil anbefale at tillatelsene blir gitt.

VI. Vilkår.

I henhold til vassdragslovens § 106 og § 126, pkt. 2 foreslås de av Hovedstyret oppstilte vilkår gjort gjeldende for tillatelsene, med enkelte mindre endringer.

Utkastet til vilkår blir sålydende:

1.

Vasshøyden i inntaksbassenget må ikke stige høyere enn til kote 235,5 før alle flomløp i dammen er åpnet. Forutsetningen er at disse flomløp kan avlede 800 m³/sek. ved vasstand 235,5.

Dersom kraftselskapet finner det hensiktsmessig, kan det inntil videre etableres en korttidsregulering mellom kotene 235,5 og 234,5 for alt tilløp til inntaksmagasinet som overstiger 50 m³/sek., og i fløtningsøyemed for alt tilløp som overstiger 20 m³/sek.

De tillatte reguleringsgrenser skal betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som godkjennes av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander, samt observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder, temperatur m. v. Dersom det videre forlanges, sendes ved hver måneds utløp avskrift til Hovedstyret.

2.

De neddemte områder ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8 cm stammediameter målt i 25 cm's høyde. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest to år etter første neddemming av vedkommende areal.

3.

Anleggets eier plikter etter vedkommende departements bestemmelse å forestå og betekte bygging, drift og vedlikehold av fisketrapp gjennom dammen.

Anleggets eier plikter å sette ut yngel og/eller settefisk samt å bære utgiftene med fiskeribiologiske undersøkelser i den berørte elvestrekning etter vedkommende departements nærmere bestemmelse.

4.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement til approbasjon detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende utbyggingen. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse såvel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

5.

Det påhviler anleggets eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidene fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende arbeidsledere fornøden meddelelse.

6.

Utbygningsarbeidene skal være fullført og

kraftverket satt i drift innen utgangen av 1971.

Til de enkelte vilkår skal bemerkes:

Søkeren ønsket opprinnelig å stå fritt med hensyn til korttidsreguleringen. Bl. a. av hensyn til ulempene ved øket isgang foreslås begrensninger i adgangen til korttidsregulering i samsvar med de foreslåtte vilkårs post 1. Forslaget til post 3 til fordel for fisket er i samsvar med Landbruksdepartementets forslag. For øvrig er det foreslått vilkår om rydding og naturvern, og offentlig tilsyn for bygging, drift og vedlikehold av anlegget.

Kraftselskapets søknad omfattet også tillatelse til almannastevning. Slik tillatelse blir gitt av departementet, dersom nærværende tilråding bifalles i statsråd.

Når det gjelder forholdet til fløtningen viser man til h.r.advokat Knutsens foran siterte brev av 4. mars d. å. hvorav bl. a. fremgår at han, hvis det ikke oppnås enighet mellom kraftverket og fløtningen, straks vil begjære skjønn etter vassdragslovens § 112. Han foreslår at post 2 i Hovedstyrets utkast til vilkår går ut.

Departementet bemerker at det i søknaden er anført at forholdet til fløtningen må bli ordnet etter vassdragslovens regler, men det er overhodet ikke søkt om tillatelse i henhold til lovens § 104. Det er Hovedstyret som har antatt at dette er nødvendig.

Departementet har forstått det slik at kraftverket mener å kunne fremlegge planer og forslag om avhjelp av skadevirkninger som etter dets egen mening ikke vil føre til at fløtningen utsettes for skader av noen betydning. Når kraftverket derfor er bestemt på, i mangel av enighet, å la avholde skjønn i henhold til vassdragslovens § 112, finner departementet det riktig at man foreløpig ikke tar standpunkt til om det i relasjon til fløtningen er nødvendig med tillatelse etter § 104 pkt. 2, noe som bare er nødvendig hvis planene medfører skade av noen betydning. Spørsmålet om hvorvidt planene kan gjennomføres uten å komme i strid med lovens § 104 avgjøres av skjønnet. Skulle skjønnet komme til at tillatelse blir nødvendig ber departementet om bemyndigelse til å avgjøre saken uten at den forelegges for Kongen.

Det foreslås derfor som en forutsetning at tillatelsen etter vassdragslovens § 104 ikke omfatter fløtningsinteressene, og at eventuell senere tillatelse etter denne paragraf for fløtningens vedkommende kan meddeles av Industridepartementet.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov om vassdragene av 15. mars 1940 §§ 62, 104, 105 og 148 tillates Hamar, Vang og Furnes kommunale kraftselskap å bygge og drive Løpet Kraftverk i Rena, og å ekspropriere manglende fallretigheter i det vesentlige i samsvar med søknad datert 27. januar 1969 og tilleggsopplysninger i brev fra søkeren datert 19. mars 1969.

Tillatelsen gis på de vilkår og under den forutsetning som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 20. mars 1970.

13. Ryttervik Fabrikker.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 23. mars 1970.

Deres søknad av 14. oktober 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis Ryttervik Fabrikker, Jens Hetland, Egersund, konsesjon på leie av inntil 1 000 kW primakraft og inntil 3 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Eigersund Elektrisitetsverk til drift av sitt fabrikkannlegg i Eigersund kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

3. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

4. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinns-

vis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

5. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av Industridepartementet.

7. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 6 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 3 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.»

14. A/S Norsk Ståltrådtrekkeri.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 23. mars 1970.

Selskapets søknad av 15. oktober 1969.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Norsk Ståltrådtrekkeri konsesjon på leie av inntil 3 000 kW fra Trondheim Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre og kapital.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Av selskapets aksjekapital skal minst $\frac{8}{10}$ være på norske hender, regnet på den måte som er fastsatt i § 39 a i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr.

døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til

fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. *Kontroll.*

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. *Overtredelse av konsesjonsvilkårene.*

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.»

15. Foreningen til Hallingdalsvassdragets regulering.

(Oppheving av statsregulering av Rødungen. Tillatelse for Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering til å regulere Rødungen m. v.)

Kgl. res. av 3. april 1970.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets presidentskap i møte 20. mars 1970 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i:

1. At statsreguleringen av Rødungen i Numedalsvassdraget oppheves.
2. At Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering blir tillatt å regulere Rødungen og å overføre avløpet til Hallingdalsvassdraget.
3. Alt i det vesentlige i samsvar med Industridepartementets tilråding av 13. mars 1970.»

Vedtaket samsvarer med Innst. S. nr. 154 for 1969—70, jfr. St. prp. nr. 77 for samme år.

De av Stortinget vedtatte betingelser for vedtaket er sålydende:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vassfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner, deltar i reguleringen og overføringen eller blir medeiere i anlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra 20. juli 1962. Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve disse vassfalleieres andeler i anlegget avstått uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den økning av vasskraften som ved reguleringen og overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 1,50 pr. nat.-hk.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner

som Kongen bestemmer kr. 4,50 pr. nat.-hk, dog slik at hvis kommunene ønsker å øke vannføringen fra Strandefjorden til inntil 12 m³/sek. i sommermånedene, skal avgiften reduseres til kr. 4 pr. nat.-hk, jfr. manøvreingsreglementets post 2, femte ledd og post 3 i vilkår tilknyttet Oslo Lysverkers tillatelse til utbygging av Nes kraftverk m. v.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av lavvassføringen som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregning av økingen forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen og overføringen innvunne vasskraft tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. årlig rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2, kontroll med vassforbruket og angående avgivelse av kraft, jfr. post 16, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestilling — samt til en pris som ikke med mer enn 10 — ti — pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris

(eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger og bruer, hvor disse utgifter er blitt særlig økt ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger og bruer som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

7.

Konsesjonæren plikter i mangel av minnelig avtale å kompensere gjennom kraftlevering det krafttap som påføres kommunale og fylkeskommunale kraftverker i Numedalslågen etter skjønnets nærmere bestemmelse.

Dersom ikke annet er avtalt, skal det ved skjønnsfastsettelse også ytes erstatningskraft for tap av ytelse i nyttbare, men enda utbygde kommunale og fylkeskommunale fall fra den tid utbygging skjer og til en pris som er basert på det ikke reduserte falls utbyggingskostnad.

8.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringen og overføringen fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i

tilfelle kan fremmes i forbindelse med skjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16.

9.

1. og 2. ledd av post 17 i betingelser for konsesjonen av 20. juli 1962 gjøres gjeldende også for denne konsesjonen.

Konsesjonæren plikter å svare en forholdsmessig andel av det fiskefond som er betinget i nevnte post.

10.

Konsesjonæren plikter å ta forholdsmessig del i innbetaling til næringsfondet fastsatt i post 20 i konsesjon gitt ved kongelig resolusjon 20. juli 1962 til Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering angående reguleringer og overføringer i Uste-Hallingdalsvassdraget m. v.

11.

Konsesjonæren plikter å ta forholdsmessig del i de økonomiske ytelse til forsamlingslokale m. v. som er påløpet Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering i henhold til post 21 i konsesjonen gitt ved kongelig resolusjon 20. juli 1962 angående reguleringer og overføringer i Uste-Hallingdalsvassdraget m. v.

12.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene for approbasjon av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

13.

Det skal ikke avgis vatn til den alminnelige fløtning eller annet formål i Numedalslågen. Framføringen av tømmeret må ordnes på annen måte overensstemmende med overenskomst eller skjønn.

For å hindre overskvulping og overløp fra Rødungen til Numedalsvassdraget, skal det bygges en 1 m høy bølgebryter i demningens flomløp.

14.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

For å kunne bedømme tilsigsforholdene og

særskilt vårflommens størrelse, plikter konsesjonæren å anordne nedbørsobservasjoner og snømålinger på den måte og i det omfang som vedkommende myndighet anser påkrevd.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vannet slippes i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 5 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

15.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tapningsgrense betegnes ved fast og tydelig vasstandsmerke, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kartet som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

16.

De vassfalls- og brukseiere, som benytter seg av det ved reguleringen og overføringen innvunne driftsvatn, er forpliktet til å avgli til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene

økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel på 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

17.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i regulerings- og overføringsanleggene, tillatelse til å benytte driftsvatn, som er innvunnet ved reguleringen og

overføringen, mot en årlig godtgjørelse til anleggenes eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

18.

Ved damanlegget skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøye-med.

19.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelege ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Reguleringsanleggets eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelege ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved-

så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Reguleringsanleggets eier har plikt til forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsen i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Til skjønn i anledning av overføringene og reguleringene skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

21.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.»

Stortinget har lagt til grunn følgende forslag til manøvreringsreglement for reguleringen av Finsevatn, Ørteren med Læg Reidvatn og øvre og nedre Trestiklan, Nygårdsvatn, Sløtfjord, Ustevatn og Rødungen og for døgnregulering av Strandefjord:

«1.

I. Reguleringer:

	Sommer- vasstand kote	Øvre kote	Nedre kote	Opp- demning i m	Senkning i m	Reg- høyde i m
Finsevatn	1 214,7	1 215,0	1 211,7	0,3	3,0	3,3
Ørteren	1 138,0	1 147,0	1 134,0	9,0	4,0	13,0
Læg Reidvatn	1 143,2	1 147,0		3,8		3,8
Nedre Trestiklan	1 142,1	1 147,0		4,9		4,9
Øvre Trestiklan	1 146,5	1 147,0		0,5		0,5
Nygårdsvatn	991,0	995,0	984,0	4,0	7,0	11,0
Sløtfjord	984,5	985,0	970,0	0,5	14,5	15,0
Ustevatn	984,5	985,0	967,5	0,5	17,0	17,5
Rødungen	947,9	957,4	943,9	9,5	4,0	13,5
Strandefjord	444,4	445,2	444,0	0,8	0,4	1,2

Kotehøydene er angitt i NGO's høydesystem for 1954.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

II. Overføringer:

Avløpet fra Ustevatn (502 km²) kan, med de begrensninger som fremgår av nedenstående pkt. 2, 4. ledd overføres til Rødungen for magasinering. Avløpet fra Rødungen — 44 km² nedbørfelt — overføres til Hallingdalselva gjennom Uste Kraftverk.

Avløpet fra følgende nedbørfelt overføres til driftstunnelen for Nes kraftverk med unntak av vatn til vassforsyning og vatningsanlegg som måtte bli forlangt avgitt i medhold av de til enhver tid gjeldende vassdragskonsesjoner:

- a) Kula 41,5 km².
- b) Ridøla 41,8 km².
- c) Dokkelvi 60,2 km².
- d) Rukkedalselvi 227,5 km².
- e) Kvinda 56,7 km².
- f) Avløp fra 87,0 km² av Lyas felt føres over til Våtna og videre derfra sammen med avløpet fra 144 km² av Våtνας eget felt over ca. kote 455 til driftstunnelen for Nes kraftverk.

2.

Flomlukene i dammen nedenfor Ustevatns utløpsos skal dimensjoneres slik at de tar største påregnelige flom og skal manøvreres slik at flomvasstanden ikke overstiger tidligere flomvasstand over kote 985,7. For de øvrige magasiner tillates følgende flomstigninger over det faste overløp som legges på samme nivå som høyeste regulerte vasstand:

Finsevatn + 0,50 m, Ørteren + 0,30 m og Nygårdsvatn + 0,90 m.

Lukene i tunnelen som forbinder Rødungen med Ustevatn, manøvreres slik at flomavløp til Numedalslågen forhindres.

Det skal slippes vatn fra Ustevatn slik at det til enhver tid opprettholdes en vassføring på minst 0,2 m³/sek. ved utløpet av Ustedalsfjord. Vasspeilet i fjorden skal være minst i høyde med kote 766,25 (topp grunn dam).

Ved manøvreringen skal for øvrig has for øyet at vassdragets tidligere flomvassføring ikke økes. Lågvassføringen i Ustekveikja og i Hallingdalselva nedenfor Nes kraftverk må heller ikke forminskes til skade for andres rettigheter. Magasinet i Ustevatn — Sløtfjord skal så lenge isen er farbar så vidt mulig manøvreres slik at vasstanden ikke stiger mer enn den ville ha steget uten regulering. Tapping av magasinvatn fra Ustevatn — Sløtfjord, Ørteren, Finsevatn og Nygårdsvatn må

innstilles senest 1. mars. Tapping av naturlig tilsig fra Ustevatn — Sløtfjord innstilles senest 1. mai. Jfr. imidlertid denne posts 3. ledd. Overføring til Rødungen kan skje ved vasstanden over kote 984,0. Magasinvolument i Ustevatn — Sløtfjord over kote 984,0 tillates brukt som flomdempningsmagasin i den tid overføringen til Rødungen pågår. Når Rødungen er fylt skal Ustevatn snarest mulig bringes opp til kote 984,5. Tapping under denne vasstand skal ikke skje før 1. oktober. Finsevatn fylles så snart som mulig etter at Ustevatn — Sløtfjord har nådd kote 984,0 og holdes fylt til lågvassperiodens begynnelse.

I tiden 16. september til 15. mai skal det fra Strandefjord gå en vassføring på minst 2,5 m³/sek. Fra dette tidspunkt økes slippingen til minst 10 m³/sek. De berørte kommuner kan imidlertid kreve at vassføringen fra 16. mai til 15. september blir økt med ytterligere inntil 2 m³/sek., jfr. post 3 i konsesjonsvilkårene og post 3 i vilkår tilknyttet Oslo Lysverkers tillatelse til utbygging av Nes kraftverk m. v. Endringer i vassføringen skal skje gradvis over et tidsrom av minst en uke.

For øvrig kan vassslippingen foregå etter behovet for Uste og Nes kraftverker, under hensyntagen til de øvrige interesserte kraftverk i vassdraget.

3.

Det avgis det til den alminnelige floting i Hallingdalsvassdraget nødvendige vatn overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte regler.

4.

Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere, som godtas av vedkommende departement. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokterne skal bo, og at de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller liknende, og at dammene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over dammenes manøvrering og avleste vasstander samt observeres og noteres, om det forlanges, nedbørmengder, temperaturer, snødybder m. v. Av protokollen sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

6.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av

omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Departementet vil tilråde at Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering gis tillatelse til overtagelsen av statsreguleringen av Rødungen og til å foreta overføring av avløpet til Hallingdal.

Kontrakten mellom FHR og Statskraftverkene om vederlag for overtagelse av reguleringen vil man komme tilbake til senere. I samsvar med Stortingets syn vil man påse at det blir innarbeidet i kontrakten en klausul om at FHR forplikter seg til å gå med på en justeringsadgang for de årlige ulempeerstatninger i forbindelse med reguleringen av Rødungen i samme utstrekning staten er forpliktet til dette.

Det forutsettes som vanlig at departementet kan samtykke i mindre planendringer og foreta de korreksjoner i manøvreringsreglementet som følger av disse.

Industridepartementet

tilrår:

1. Statsreguleringen av Rødungen oppheves.
2. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Foreningen til Hallingdalsvassdragets Regulering å regulere Rødungen og å overføre avløpet til Hallingdalsvassdraget i det vesentlige i samsvar med de fremlagte planer og på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 3. april 1970.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement i samsvar med det i ovennevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

16. A/S Bjørkaasen Gruber.

(Endring av manøvreringsreglement for Børsvatn i Ballangen.)

Kronprinsregentens res. av 6. mai 1970.

A/S Bjørkaasen Gruber fikk ved kongelig resolusjon av 12. juni 1914 tillatelse til erverv av vannrettigheter i Børsvassdraget og til regulering av Børsvatn, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1914 side 201 flg.

Manøvreringsreglement for Børsvatn ble utferdiget ved kongelig resolusjon av 21. januar 1916 i samsvar med forslag fra Vassdragsdirektøren.

Ved kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968 ble det fastsatt nytt manøvreringsreglement. I brev av 5. juni 1969 har konsesjonæren søkt om en endring av planene for reguleringen, som vil nødvendiggjøre at nye manøvreringsreglement endres tilsvarende.

Saken ble mottatt med følgende brev fra Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen av 23. juli 1969:

«Hovedstyret har mottatt følgende brev av 5. juni 1969 fra høyesterettsadvokatene Wiersholm, Bachke og Helliesen:

«A/S Bjørkaasen Gruber søkte den 28. april 1967 om endring av manøvreringsreglement fastsatt ved kongelig resolusjon av 21. januar 1916 slik at det kunne tillates bygget en overløpsdemning i Børsvatn, Ballangen kommune, uten flomluker. Selskapet foreslo en ny dam bygget i en lengde av 18,5 meter og med overløpskrone 50 cm høyere enn den gamle del og uten flomluker med bibehold av 23 meter av den gamle dam med overløpskrone på HRV kote 62,2.

Hovedstyret tilrådet at reguleringsdammen ble tillatt bygget uten flomluker og for øvrig i alt vesentlig i overensstemmelse med forslaget. Hovedstyret fant imidlertid at planene ville medføre endring av de skjønnsforutsetninger som i sin tid ble oppstilt. Industridepartementet sluttet seg til Hovedstyrets tilråding, nytt manøvreringsreglement ble fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968. I det nye reglement er det tatt med bestemmelser om at magasinvolument mellom kotene 62,2 og 61,7 skal tjene som flomdemping.

Disse planene medførte endringer av de skjønnsforutsetningene som tidligere ble satt opp, og selskapet forsøkte å komme til minnelig ordning med grunneierne om erstatningsspørsmålet. Dette lyktes imidlertid ikke, og selskapet har derfor arbeidet med planer for en ny dam som ikke medfører endringer av skjønnsforutsetningene.

Avdelingsingeniør Hveem, Vassdragsdirektoratet, har foreslått at den nye del av dammen bygges med en lavere overløpskrone på kote 61,8 for på den måten å unngå at den beregnede maksimale avløpsflom overstiger kote 62,8 som var forutsetningene for det tidligere skjønn. Med en slik utforming vil dammen få en overløpslengde på 18,5 meter på kote 61,8 og den gamle del av dammen med overløpslengde på 23 meter på kote 62,2. Vassdragsdirektoratets Hydrologiske avdeling har ved brev av 23. mai d. å. bekreftet at en slik utforming av dammen ikke vil endre skjønnsforutsetningene. Vi vedlegger kopi av dette brev.

På dette grunnlag tillater vi oss å søke om tillatelse til å endre planene for den nye dam slik at den bygges med en overløpskrone på kote 61,8 i stedet for kote 62,7 som tidligere planlagt. Det forutsettes at den gamle dammen benyttes i en lengde av 23 meter med overløpskrone på 62,2. Endelige planer for bygging av dammen vil bli sendt Vassdragsdirektoratet for godkjenning så snart tillatelse til planendringen foreligger.»

Brevet følger vedlagt.

Hovedstyret vil innledningsvis bemerke at ovenstående søknad formelt vil innebære en reduksjon av magasinet i Børsvatn, som i henhold til konsesjon av 12. juni 1914 er tillatt regulert 5 m mellom kotene 62,2 og 57,2. Ved Kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968 er imidlertid reglementet endret slik at «magasinvolument mellom kotene 62,2 og 61,7 skal tjene som flomdemping». Det er derfor bestemt at vannstanden skal «søkes nedtappet til kote 61,7 så snart som mulig etter flom».

Etter Hovedstyrets syn vil allerede den fastsatte reglementsending reelt sett bety en innskrenkning av magasinet, idet regulanten ikke lenger har fri råderett høyere enn til nevnte kote 61,7. Den foreliggende søknaden går ut på at HRV fastsettes til kote 61,8, altså 10 cm over nedre grense for flomdempingsmagasinet. Med de endrede ombyggingsplaner for dammen ved Børsvatn vil vannstandsforholdene under alle omstendigheter variere innen de yttergrensene som reglementet av 1968 forutsetter. Hovedstyret har derfor, på bakgrunn av de uttalelser som ble innhentet forrige gang, ansett det overflødig på ny å forelegge saken for distriktet.

Om saken for øvrig kan man i det vesentlige henvisse til Hovedstyrets bemerkninger i brev av 29. januar 1968. Dammens flomavledningskapasitet vil på det nærmeste bli uforandret i forhold til den tidligere ombyggingsplan. Maksimal avløpsflom vil derfor fortsatt bli ca. 55 m³/sek., altså betydelig redusert sammenlignet med forholdene ved den gamle dammen.

Som anført i søknaden har Vassdragsvesenets hydrologiske avdeling beregnet at maksimal flomvannstand i Børsvatn med den nye dammen ikke vil bli høyere enn med det opprinnelige arrangement med flomluker m.v. For så vidt dette punkt angår skulle det således ikke bli nødvendig å avholde nytt skjønn.

Det konsederte magasin i Børsvatn utgjør ca. 55 mill. m³, vassføringsøkingen er fastsatt til 3,5 m³/sek. og det betales avgifter etter en kraftøkning på 3 686 nat.-hk. Avgiftssatsene til stat og kommuner er henholdsvis kr. 0,60 og kr. 1 pr. nat.-hk. Ifall reguleringshøyden reduseres fra 5 m til 4,6 m vil dette medføre en beregningsmessig reduksjon av kraftøkningen på ca. 150 nat.-hk.

Hovedstyret vil tilrå at søknaden blir imøtekommet, idet man som i 1968 har lagt særlig vekt på at planendringen vil medføre reduserte flommer i vassdraget nedenfor. Etter dette vil det måtte gjøres følgende endringer i manøvreringsreglementets post 1:

Øvre reguleringsgrense endres til 61,8. Reguleringshøyden endres til 4,6 m. Postens to midtre avsnitt om flomdempningsmagasin utgår.

Behandlet i henhold til instruksens § 10.»

Post 1 i det i 1968 fastsatte manøvreringsreglement har følgende ordlyd:

	«Reg.grenser		Reg.- høyde m
	Øvre	Nedre	
Børsvatn . . .	62,2	57,2	5,0

Magasinvolument mellom kotene 62,2 og 61,7 skal tjene som flomdemping. Vassstanden skal derfor søkes nedtappet til 61,7 så snart som mulig etter flom. Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vassstandsmerker som Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen godkjenner.»

Departementet fant det nødvendig å innhente ytterligere opplysninger fra NVE om de virkninger planendringen ville medføre sett i forhold til den endring av planene som ble godkjent ved kongelig resolusjon av 26. april 1968.

I den anledning har NVE i brev av 5. februar 1970 meddelt følgende:

«I forbindelse med A/S Bjørkaasen Grubers første plan om ombygging av dammen uttalte Hovedstyret i brev av 29. januar 1968 bl. a. at vassstanden i Børsvatn ved maksimal påregnelig flom ville stige «noe høyere over HRV enn ved eksisterende dam og reglement, nemlig ca. 1,0 m mot nå 0,65 m».

I brev av 23. juli 1969, hvor det for øvrig er henvist til ovennevnte brev, er anført at maksimal flomvassstand i Børsvatn etter de reviderte ombyggingsplaner «ikke vil bli høyere enn med det opprinnelige arrangement med flomluker m.v.»

For så vidt angår selve Børsvatnet skulle det derfor uten videre være klart at de nå aktuelle planene ikke vil kunne føre til så høy flomstigning som de planene som lå til grunn for reglementsendingen i 1968.

Når det gjelder forholdene i vassdraget nedenfor dammen, la Hovedstyret i 1968 vekt på at maksimal avløpsflom ville bli senket fra ca. 90 m³/sek. til 55 m³/sek. (— for mindre flommer relativt sett enda sterkere reduksjon —), og mente at dette ville innebære så vidt store fordeler at disse ville overstige mulige skader og ulemper ved en noe høyere vassstand i Børsvatnet.

Som nevnt i brevet herfra 23. juli 1969 vil maksimal avløpsflom etter de endrede ombyggingsplanene fortsatt bli 55 m³/sek., ettersom avledningskapasiteten på det nærmeste er uforandret. For mindre flommer må det likevel regnes med at den nå aktuelle planen vil medføre noe mindre reduksjon enn 1968-planen.

Til siste avsnitt i Departementets brev bemerkes at skadevirkningene i denne saken

etter NVE's syn har direkte sammenheng med flomvasstandene. Reglementet av 1968 kunne volde skader bare ved magasinet, — planen av 1969 eliminerer slike skader.»

I brev av 25. februar 1970 meddelte departementet NVE at man ikke fant å kunne ta standpunkt til godkjennelse av den omhandlede planendring før den hadde vært forelagt for de grunneiere som ved en godkjennelse ville kunne komme i en ugunstigere stilling enn etter vedtaket av 1968.

Søknaden ble deretter gjennom Ballangen kommune forelagt for de berørte grunneiere. Med brev fra NVE av 8. april 1970 fikk departementet oversendt de innkomne uttalelser.

NVE anførte at uttalelsene ikke endret den oppfatning av situasjonen som tidligere var gitt uttrykk for, og fant derfor ikke grunn til å fremkomme med ytterligere bemerkninger.

I brev av 24. mars 1970 fra Peder Elvenes m. fl. grunneiere anføres følgende:

«Vedrørende regulering av Børsvann.

I henhold til NVE's brev av 6. mars 1970, skal vi få anføre følgende:

Den regulering av flomlukene som til nå har vært foretatt ved Børsvanns dammen er høyst kritikkverdigg. Ved flom er ikke flomlukene blitt åpnet før vannet har steget langt over muren, dette har da medført at vi har fått en kolossal vannføring. Dette er noe som vi mener er fullstendig unødvendig, og noe som ikke er i samsvar med konsesjonen.

Vårt standpunkt i denne sak er at det bygges en ny dam i samme høyde som den nåværende, og dammen skal ha flomluker som reguleres i henhold til konsesjonen.

Grunnen til at vi forlanger en ny dam i samme høyde og med flomluker som den gamle, er at vi mener vannstanden da vil holde seg på et jevnt nivå, både ovenfor og nedenfor dammen. Ved en naturlig regulering av flomlukene vil også vassdraget nedenfor dammen få en høyst nødvendig regulering, noe som ikke vil skje dersom det blir bygd en dam uten flomluker.»

Steinar Leding, Ballangen, anfører i brev av 31. mars 1970 følgende:

«Jeg har mottatt Ballangen formannskaps skriv av 10. mars d. å. med fotostat av overn. vedr. A/S Bjørkaasen Grubers søknad om regulering av Børsvannet av 5. juni 1969.

Så vidt jeg har brakt i erfaring, er jeg den eneste i nabolaget som er blitt forelagt saken, men så er jeg en blandt de som ikke har fått erstatning (veg) for forringelsen ved vassreguleringen.

For oss som bor nedenfor demningen, er kontrollen og sikkerheten med dammen det viktigste.

Et overløp ville gi naturlige vannstander ved flom, men når vi nå engang har en demning, med det dette fører med seg for fiskens gyte-

plass og trivsel m. v., synes jeg det må være rimelig at en får noe igjen for det.

I den dammen som er, er det sluseanlegg, men dette anlegg blir brukt på en lite tilfredsstillende måte. Flere ganger har nedtappingen funnet sted sammen med overløp, slik at store deler av eiendommer har stått under vann, og lave vegstrekninger bare så vidt vært fremkommelig, også min private veg.

Jeg mener det er et berettiget krav, og vil forlange at dammen utstyres med sluser, og at det føres et våkent ettersyn, slik at reguleringen — nedtappingen — av Børsvannet ikke øker vannmengden nedenfor dammen høyere enn til øvre kant av det naturlige flommålet.

Jeg mener det er både rimelig og riktig å få med dette i de nye bestemmelsene vedr. vassreguleringen.»

Departementet skal bemerke:

Som anført i tilrådingen til kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968 ble konsesjonæren bedt om å legge frem en samlet plan for ombygging av dammen ved Børsvatn, hvis tilstand etter hvert var blitt dårlig. Som nevnt tilfaller alle innretninger vedrørende reguleringen og utbygningen staten uten vederlag i 1974 i henhold til konsesjonen av 1914.

Ved den plan som ble godkjent 26. april 1968 ble den tidligere bestemmelse om flomluker sløyfet, og det ble i manøvreringsreglementet tatt inn et avsnitt om flomdempningsmagasin. Det var på det rene at flomvannstanden i selve Børsvatn ville bli noe høyere enn tidligere, mens avløpsflommene ville bli senket vesentlig. Dette siste ble tillagt avgjørende vekt.

Som det fremgår av NVE's uttalelser i den foreliggende sak, vil den nye plan ikke kunne føre til så høy flomstigning i Børsvatn som de planer som lå til grunn for reglementsendingen i 1968. Skadevirkningene ved selve magasinet blir derved redusert i forhold til den nevnte plan. Maksimal avløpsflom i vassdraget nedenfor Børsvatn antas å bli den samme som etter reglementet av 1968. Mindre flommer vil imidlertid ikke bli redusert fullt så meget som etter 1968-planen.

Departementet antar at de samlede skadevirkninger ved den nye plan må antas å bli mindre enn etter den tidligere vedtatte plan, og vil rå til at manøvreringsreglementets post 1 gis følgende nye ordlyd:

«1.

	Reg.grenser		Reg.- høyde m
	Øvre	Nedre	
Børsvatn	61,80	57,20	4,60

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet godkjenner.»

Industridepartementet

tilrår:

Post 1 i det ved kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968 fastsatte manøvreringsreglement for regulering av Børsvatn i Ballangen endres i samsvar med forslag inntatt i Industridepartementets tilråding av 6. mai 1970.

17. A/S Schous Bryggeri.

(Konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker til drift av sitt anlegg i Oslo.)

Kronprinsregentens res. av 6. mai 1970.

A/S Schous Bryggeri fikk ved Industridepartementets brev av 23. august 1960 konsesjon på leie av inntil 600 kW primakraft og inntil 4 000 kW spillkraft fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Oslo, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1960 side 104. Konsesjonen utløp 1. januar 1970.

I anledning av en søknad av 9. oktober 1969 fra A/S Schous Bryggeri om konsesjon på leie av inntil 1 000 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft fra Oslo Lysverker til drift av elektrokjel har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet i brev av 10. mars 1970 gitt følgende uttalelse til departementet:

«1. Innledning.

I henhold til departementets brev av 23. august 1960 — jnr. 2317/60 IDV — ble A/S Schous Bryggeri gitt tillatelse til å leie inntil 4 000 kW spillkraft samt inntil 600 kW primakraft fra Oslo Lysverker med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

I brev herfra av 3. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonens utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden.

I brev hit av 9. oktober 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonen. Søknaden lyder slik:

«Vi har mottatt Deres brev av 3. ds., og tillater oss å søke om fornyelse av vår konsesjon av 23. august 1960 på leie av spillkraft og primakraft.

Konsesjonen omfatter leie av inntil 4 000 kW spillkraft og inntil 600 kW primakraft. Her har det tydeligvis vært en feil. Våre elektrokjeler er tilsammen for 5 000 kW og har alltid vært drevet med denne effekt. Etter krav fra Oslo Lysverker blir våre nuværende kjeler skiftet ut p. g. a. overgang fra 5 kV til 10 kV og i den forbindelse anskaffer vi en kjel på

10 MW. Samtidig med at vi søker om fornyelse av konsesjonen, søker vi endring i denne til 10 000 kW spillkraft.

Forbruket av primakraft har i alle år vist en økende tendens, vår toppbelastning er nu ca. 850 kW. Vi søker derfor om en endring til 1 000 kW primakraft.

I punkt 3, nederst på siden, står nevnt en konvensjonalbot på kr. 1 pr. kWh, her skal det vel stå kW.

Punkt 5 har vel ikke den samme aktualitet som tidligere. Dette punkt kan vel med fordel revideres.»

I brev av 29. oktober 1969 har selskapet meddelt ytterligere:

«Vi har mottatt Deres brev av 14. ds. vedrørende vår søknad om fornyelse av konsesjon på kraftleie fra Oslo Lysverker med 1 000 kW primakraft og 10 000 kW spillkraft.

I henhold til Deres anmodning vedlegger vi kopi av den nu gjeldende kraftleiekontrakt.

Selskapet ledes av et styre som har sete i Norge og som bare består av norske statsborgere.

Av selskapets grunnkapital på kr. 8 400 000 eies kr. 8 300 000 av A/S De Sammensluttede Bryggerier, mens kr. 98 400 av restkapitalen eies av A/S Credo som eies av Frydelunds Bryggeri — et selskap som også eies av De Sammensluttede Bryggerier A/S.

Samtlige aksjonærer er norske statsborgere.»

3. Spillkraftkontrakten.

Ifølge den gjeldende spillkraftkontrakt som er datert 2. mai 1963 og basert på Samkjøringens normalkontrakt har Oslo Lysverker påtatt seg å levere inntil 5 000 kW til selskapets elektrokjel i Trondheimsveien 2. Leveringen skal bare finne sted i den utstrekning det passer Oslo Lysverker å levere slik kraft. Selskapet har på sin side plikt til å utta den kraft som Oslo Lysverker stiller til disposisjon utover 2 500 kW i henhold til kontrakten og i den utstrekning selskapet kan nyttiggjøre seg kraften i elektrokjelen.

Kraften skal leveres ved Trondheimsveien 2 med en spenning av ca. 5 kV. Samme sted er av Oslo Lysverker satt opp kWh-måler.

For kraften skal betales en pris pr. kWh basert på prisen for fyringsolje.

Fra 1. januar 1968 skal kontrakten gjelde uten tidsbegrensning med 1 års gjensidig oppsigelse.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Oslo Lysverker har i påtegning av 22. oktober 1969 til fylkesmannen i Oslo og Akershus meddelt:

«A/S Schous Bryggeri abonnerer på elektrisk kraft etter ordinær tariff T. 3 som fastkraft, med maksimalbelastning ca. 850 kW. Dessuten leveres overskuddskraft til elektrokjelanlegg, som omfatter 2 kjeler, tilsammen 5 MW. Disse kjeler vil bli skiftet ut i forbin-

delse med overgang til spenning 10 kV og får da den dobbelte ydelse, 10 MW. Kjelkraften leveres etter egen kontrakt basert på Samkjøringens normalkontrakt.

Søknaden om konsesjon anbefales.»

4.2. Oslo bystyre har i møte 4. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

4.3. Elektrisitetsforsyningen i Akershus fylke har i påtegning av 18. desember 1969 til Oslo og Akershus fylker uttalt:

«A/S Schous Bryggeri leier ca. 850 kW etter tariff T 3 fra Oslo Lysverker etter konsesjon av 23. august 1960.

Det søkes nå om fornyelse av konsesjonen. Søknaden anbefales.»

4.4. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i brev hit av 11. februar 1970 meddelt at han viser til uttalelsen fra overingeniøren for elektrisitetsforsyningen i Akershus og i samsvar med denne uttalelse anbefaler søknaden.

5. Hovedstyrets uttalelse.

I henhold til departementets brev av 23. august 1960 ble A/S Schous Bryggeri som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 4 000 kW spillkraft og inntil 600 kW primakraft fra Oslo Lysverker. Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. januar 1970 er gitt på de vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre. Vilkår om en årlig avgift til staten var sløffet i helhet, da det dreide seg om spillkraft til dampfremstilling og et primakraftkvantum under den konsesjonspliktige grense på 1 000 kW etter loven. Likeledes var vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner sløffet i samsvar med loven.

Den foreliggende søknad om fornyelse gjelder leie av inntil 10 000 kW spillkraft og inntil 1 000 kW primakraft. Oslo Lysverker har som referert foran anbefalt søknaden. Likeledes er søknaden anbefalt av Oslo bystyre, Elektrisitetsforsyningen i Akershus fylke samt fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at A/S Schous Bryggeri gis ny tillatelse til å leie inntil 1 000 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Oslo, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid selskapet måtte leie fra Oslo Lysverker inntil 10 000 kW spillkraft i henhold til kontrakt av 2. mai 1963 samt inntil 1 000 kW primakraft i henhold til tariff, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesent-

lige gitt med samme vilkår som konsesjonen av 1960, og således uten vilkår om konsesjonskraft til kommuner. Likeledes foreslås fortsatt sløffet i samsvar med vanlig praksis vilkår om en årlig avgift til staten da det dreier seg om spillkraft til dampfremstilling og et primakraftkvantum som isolert sett ikke ville vært konsesjonspliktig. Etter loven kan det leies til og med 1 000 kW uten konsesjon. Om tilsvarende forhold jfr. NVE's brev til departementet av 31. januar 1970 angående søknad av 14. oktober 1969 om fornyelse fra Ryttervik Fabrikker, Egersund.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av 3. november 1969 fra selskapets styre, vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 9. mars 1970.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra styret i A/S Schous Bryggeri om at de opplysninger som er gitt i forbindelse med konsesjonsøknaden om selskapets ledelse og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker det reelle forhold, jfr. lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Schous Bryggeri gis konsesjon på leie av de omsøkte inntil 1 000 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft fra Oslo Lysverker til drift av sitt anlegg i Oslo for den tid nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980, og også ellers på vilkår stort sett som foreslått av Hovedstyret. Departementet er bl. a. enig i at det ikke tas med vilkår om avgift, hverken for leie av primakraft eller av spillkraft.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene om leie av inntil 1 000 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft til dampfremstilling måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse,

skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til

fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 7 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på, medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttakene — såvel primakraft som spillkraft er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Oppgave vedrørende selskapets styre og aksjonærer m. v. bes innsendt til departementet innen utgangen av mars måned hvert år.

Departementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårene og kontrollen med at de blir overholdt.»

Departementet har ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Schous Bryggeri vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettshøve mellom granar av 16. juni 1961.

Kraftuttakene — såvel primakraft som spillkraft — er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Schous Bryggeri å leie inntil 1 000 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft fra Oslo Lysverker til drift av sitt anlegg i Oslo.

Tillatelsen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 6. mai 1970.

18. A/S Jarlsberg Paper Mills.

(Konsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk.)

Kronprinsregentens res. av 6. mai 1970.

A/S Jarlsberg Paper Mills fikk ved kongelig resolusjon av 12. januar 1962 konsesjon på leie av inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft til dampfremstilling fra Drammens Elektrisitetsverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1962 side 21 flg. Konsesjonen utløp 1. januar 1970.

I anledning av en søknad av 9. oktober 1969 fra A/S Jarlsberg Paper Mills om fornyet konsesjon på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet i brev av 31. januar 1970 gitt følgende uttalelse til departementet:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 12. januar 1962 ble A/S Jarlsberg Paper Mills gitt tillatelse til å leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft til dampfremstilling, fra Drammens Elektrisitetsverk. Konsesjonen var tidsbegrenset til 1. januar 1970.

I brev herfra av 7. oktober 1969 ble selskapet gjort oppmerksom på konsesjonens utløp og bedt sende inn søknad om fornyelse i god tid, hvis kraftleieforholdet skulle fortsette.

2. Søknaden.

I brev hit av 9. oktober 1969 har selskapet under henvisning til Elektrisitetsdirektoratets brev av 7. oktober 1969 søkt om fornyelse og med de samme kraftmengder som tidligere. Søknaden har denne ordlyd:

«Vi takker for Deres brev av 7. ds. og tillater oss å søke om fornyelse av vår konsesjon på leie av inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.

Vår kontrakt med Drammens Elektrisitetsverk lyder for tiden på inntil 1 400 kW primakraft og inntil 4 000 kW spillkraft.

Avregningen med verket for året 1968 var 1271 kW — 6 885 238 kWh primakraft, mens

vi i 1968 og hittil i 1969 ikke har anvendt spillkraft.»

Med brev av 7. november 1969 har selskapet sendt inn kopi av gjeldende kraftleiekontrakt samt opplysninger om ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen.

3. Kraftleiekontraktene.

3.1. Primakraftkontrakten. I henhold til den foreliggende kopi av kontrakt av 19. september/23. oktober 1967 har Drammens Elektrisitetsverk forpliktet seg til for et tidsrom av 5 år fra 1. januar 1967 til 31. desember 1971 å levere til A/S Jarlsberg Paper Mills inntil 1 400 kW. For samme tidsrom har selskapet forpliktet seg til å utta eller betale for minimum 930 kW. Maksimalgrensen kan bare overskrides etter nærmere avtale mellom partene.

Kraften skal leveres med en spenning på ca. 4,6 kV i selskapets transformatorstasjon. Samme sted bekoster og vedlikeholder elektrisitetsverket for kontroll og måling en kWh-måler med maksimalviser.

For kraften skal betales kr. 107 pr. kW/år hvis effekten er 1 000 kW eller derover og kr. 113 pr. kW/år hvis effekten er under 1 000 kW. Effekten kan for denne pris utnyttes med inntil 3 500 brukstimer. Forbruk utover 3 500 brukstimer skal betales med 1,8 øre/kWh.

3.2. Spillkraftkontrakten. I henhold til kopi av denne kontrakt — datert 26. april/5. juni 1963 — skal Drammens Elektrisitetsverk levere inntil 4 000 kW spillkraft til en elektrisk dampkjel i selskapets fabrikk. Leveringen skal foregå helt etter elektrisitetsverkets bestemmelse, idet dette helt selvstendig avgjør både om det skal leveres og når det skal leveres spillkraft og i hvilken utstrekning dette skal skje.

Selskapet har forpliktet seg til å bruke elektrisitet til dampfremstilling i den utstrekning slik kraft stilles til disposisjon når bedriften er i gang. Selskapet er ikke forpliktet til å bruke mere enn den spillkraft selskapet til enhver tid har bruk for med de brenselfyrte kjeler ute av drift.

Spillkraften leveres i det elektriske kjelhus som 3-faset vekselstrøm med en spenning på ca. 4,6 kV. Elektrisitetsverket har satt opp kWh-måler med maksimalviser til måling av kWh-forbruket.

For kraften betales en pris pr. kWh. som er basert på prisen for fyringsolje.

Kontrakten gjelder i 10 år fra det tidsrom kjelanlegget tas i bruk, dog ikke utover 1. januar 1973.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Drammen bystyre har i møte 13. november 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale «at A/S Jarlsberg Paper Mills gis konsesjon for leie av inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk».

4.2. Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning hit av 26. november 1969 vist til Drammen bystyres vedtak og samtidig meddelt at han for sitt vedkommende intet har å bemerke til at konsesjon gis.

4.3. Departementets Industriavdeling har i brev av 4. november 1969 til departementets Vassdragsavdeling meddelt at den intet har å bemerke til at søknaden blir innvilget. Det er av Industriavdelingen heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår, jfr. departementets brev hit av 10. november 1969 — 2412/69 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse og konklusjon.

Ved kongelig resolusjon av 12. januar 1962 ble A/S Jarlsberg Paper Mills gitt tillatelse til å leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft til dampfremstilling, fra Drammens Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

Konsesjonen er gitt med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8\,760 = \text{kW}$. Vilkår om konsesjonskraft til kommuner og staten var sløffet i samsvar med loven. For øvrig var konsesjonen gitt på da vanlige vilkår.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1968. For 1968 var den kr. 1 179.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av konsesjonen av 1962 og med de samme kraftmengder som tidligere.

Søknaden har vært forelagt Drammen kommunestyre, som har anbefalt konsesjon gitt. Departementets Industriavdeling og fylkesmannen i Buskerud har ikke hatt noe å innvende. Industriavdelingen har ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

Hovedstyret har heller ikke noe å innvende mot et fortsatt kraftleieforhold, og vil anbefale at A/S Jarlsberg Paper Mills gis fornyet tillatelse til å leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft til dampfremstilling, fra Drammens Elektrisitetsverk.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som

vanlig, regnet fra 1. januar 1970 (det tidspunkt konsesjonen av 1962 utløp).

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige meddelt på samme vilkår som tillatelsen av 1962, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $\text{kWh}/8\,760 = \text{kW}$. Avgiften som forfaller til betaling ved hvert års utløp forutsettes å bli å oppkreve fra og med året 1969, da den som nevnt er betalt til og med for 1968 og på basis av erklæring fra Drammens Elektrisitetsverk over det samlede kWh-uttak hvert år.

Vilkår om konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med loven, idet bedriften er beliggende i Drammen og får kraften fra byens eget verk.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Da de gjeldende kraftleiekontrakter utløper henholdsvis 31. desember 1971 (primakraftkontrakten) og 1. januar 1973 (spillkraftkontrakten), vil Hovedstyret foreslå at selskapet ved meddelelse av den nye konsesjon blir anmodet om snarest mulig å sende inn kopier av de kontrakter som måtte komme til erstatning for de nå gjeldende.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 26. januar 1970.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra styret i A/S Jarlsberg Paper Mills i samsvar med § 24, annet ledd i lov nr. 16 av 14 desember 1917, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Jarlsberg Paper Mills gis den søkte konsesjon på leie av inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk for den tid nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

Departementet vil foreslå at konsesjonen gis på vilkår stort sett i samsvar med Hovedstyrets forslag, bl. a. om årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid A/S Jarlsberg Paper Mills måtte leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft til dampfremstilling fra Drammens elektrisitetsverk, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Selskapets styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren

på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}.$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt kon-

sesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917. Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

Departementet har ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Jarlsberg Paper Mills vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettsløse mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttakene — såvel primakraft som spillkraft — er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Dersom konsesjonen blir gitt, vil departementet i tilfelle ved meddelelsen om konsesjonen be selskapet om å sende Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kopi av de eventuelle nye kraftleiekontrakter som måtte bli inngått med Drammens Elektrisitetsverk til avsløsning av de bestående kontrakter om leie av primakraft og av spillkraft.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Jarlsberg Paper Mills konsesjon på leie av inntil 1 800 kW primakraft og inntil 4 500 kW spillkraft til dampfremstilling fra Drammens elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 6. mai 1970.

19. Stavanger Electro-Staalverk A/S.

(Konsesjon på kraftleie fra Ryfylke Kraftanlæg til drift av selskapets anlegg i Strand kommune.)

Kronprinsregentens res. av 6. mai 1970.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 17. desember 1969 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 13. oktober 1969 fra Stavanger Electro-Staalverk A/S om konsesjon på ytterligere kraftleie fra A/S Ryfylke Kraftanlæg til drift av selskapets anlegg i Strand kommune:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 27. september 1963 er Stavanger Electro-Staalverk A/S gitt tillatelse til å leie ytterligere inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraftanlæg med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

De nevnte kraftkvanta kommer i tillegg til de henholdsvis inntil 2 500 el.HK og de ytterligere 5 500 el.HK som omfattes av de ved

kongelig resolusjon av 7. juli 1911 og kongelig resolusjon av 16. februar 1940 gitte konsesjoner. Konsesjonen av 1911 er gitt uten tidsbegrensning, mens konsesjonen av 1940 er tidsbegrenset til 30. desember 1989.

I brev hit av 13. oktober 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjon av 27. september 1963 med samme kraftkvanta som tidligere.

2. Søknaden.

Søknaden av 13. oktober 1969 lyder som følger:

«Da vår konsesjon av 27. september 1963 på leie av inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraftanlæg utløper den 1. januar 1970, søker vi herved om å få konsesjonen fornyet.

Kraftleiekontraktene som var vedlagt vår konsesjonssøknad av 3. september 1963 er uforandret.

Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at kraftleiekontraktene må revideres i nær framtid, og vi vil da komme tilbake med ny søknad om konsesjon på kraftleie.»

3. Kraftleiekontrakt.

Ifølge søknaden gjelder den kraftleiekontrakt som var vedlagt konsesjonssøknad av 3. september 1963 fortsatt. I henhold til denne kontrakt — datert 4. september 1962 — har A/S Ryfylke Kraftanlæg påtatt seg å levere 3 000 kW primakraft og 5 000 kW spillkraft. Kontrakten kom i tillegg til tidligere inngåtte kontrakter, nemlig:

1. Kontrakt av 18. januar 1911 om leie av inntil 2 500 HK.
2. Kontrakt av 6. mai 1936 om leie av ytterligere 5 500 HK.

I kontrakten av 4. september 1962 er videre anført, at da A/S Ryfylke Kraftanlæg ikke selv kan produsere de ifølge denne kontrakt omforente kraftkvanta, har kraftanlegget inngått avtaler om kraftlevering med:

1. Lyse Kraftverk om levering av 2 200 kW primakraft til en pris av kr. 150 pr. kW/år med brukstid 5 000 timer/år. For overforbruk betales 2 øre/kWh i vinterhalvåret og 1,5 øre/kWh i sommerhalvåret.
2. Midtre Ryfylke elektrisitetslag om levering av 800 kW på samme betingelser som ovenfor nevnte kontrakt.
3. Stavanger elektrisitetsverk om levering av inntil 5 000 kW spillkraft begrenset til 15 mill. kWh/år til en pris av 2,2 øre/kWh.

De nevnte avgifter betales av Stavanger Electro-Staalverk A/S.

Dessuten er selskapet forpliktet til å dekke de utgifter som årlig påløper A/S Ryfylke Kraftanlæg for overføring av kraften. Disse

omfatter avskrivninger på overføringsnettet for den innkjøpte kraft og den del av kraftanlæggets vedlikeholds- og driftsutgifter som faller på dette.

I den foreliggende søknad er opplyst at de nevnte kontrakter må revideres i nær framtid. Underhånden har selskapet opplyst hit at nye kontrakter antagelig ikke vil kunne tre i kraft før omkring 1972.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Strand kommunestyre har i møte 30. oktober 1969 enstemmig vedtatt «å tilrå søknaden».

4.2. Elektrisitetskonsulenten i Rogaland fylke har i påtegning av 10. november 1969 til fylkesmannen meddelt «anbefaling om at konsesjon blir forlenget».

4.3. Fylkesmannen i Rogaland har i påtegning hit av 12. november 1969 meddelt at han tiltrer «konsulentens anbefaling».

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 27. september 1963 er Stavanger Electro-Staalverk A/S som nevnt gitt tillatelse til å leie ytterligere inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraftanlæg.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene vedrørende leie av disse kraftkvanta måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1970.

Konsesjonen er gitt med da vanlige vilkår, herunder om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760}$$

Vilkår om kraftavståelse er sløffet, idet en gikk ut fra at Strand kommune som medlem av Midtre Ryfylke Elektrisitetslag ville få sitt kraftbehov dekket ved kraft fra Lyse kraftverk.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1968. For 1968 var den kr. 2 503,50.

Den foreliggende søknad gjelder som nevnt fornyelse av konsesjonen av 27. september 1963 med de samme kraftkvanta som tidligere.

Søknaden har vært forelagt Strand kommunestyre, elektrisitetskonsulenten og fylkesmannen i Rogaland, som samtlige har anbefalt søknaden.

Hovedstyret har ikke noe å innvende mot et fortsatt kraftleieforhold og vil rå til at Stavanger Electro-Staalverk A/S gis ny tillatelse til å leie inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraft-

anlæg til drift av selskapets anlegg i Strand kommune, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene vedrørende leie av de inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode — som vanlig — regnet fra 1. januar 1970.

Videre foreslås tillatelsen i det vesentlige meddelt på samme vilkår som tillatelsen gitt ved kongelig resolusjon av 27. september 1963, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes. Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Som nevnt foran under pkt. 3 er gjeldende kraftleiekontrakt av 4. september 1962 forutsatt revidert med virkning — antagelig — fra omkring 1972. Hovedstyret går ut fra at selskapet ved meddelelse av omsøkte konsesjon anmodes om å sende inn den nye kontrakt så snart den måtte være inngått.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 15. desember 1969.»

I brev av 20. oktober 1969 har søkeren sendt inn følgende tilleggsopplysninger:

«Styret har fire medlemmer som alle er norske statsborgere:

Styrets formann:

Høyesterettsadvokat Nicolay Wiig, Bergen.

Styremedlemmer:

Adm. direktør Fredrik Munck, Bergen.

Adm. direktør O. G. Kverneland, Kvernaland.

Adm. direktør Knut Kluge, Jørpeland.

Av selskapets aksjekapital er i dag ca. 97 pst. eiet av Bergens Privatbank, mens de resterende 3 pst. er fordelt på ca. 270 aksjonærer, som bortsett fra 3, som tilsammen eier 4 aksjer, alle er bosatt i riket.

Som det vil være kjent fra dagspressen vil bedriftens aksjekapital, i forbindelse med vårt investeringsprogram, i nær fremtid bli utvidet fra ca. 3,5 mill. kroner til 12,5 mill. kroner.

En gruppe finansierings- og industribedrifter, bestående av A/S Investa, Bergen Industri-Investering A/S og Sverre Munck A/S vil da gå inn som nye aksjonærer.

Etter aksjekapitalutvidelsen vil ingen aksjonær alene ha majoritet i selskapet.

Til siste avsnitt i Deres ovennevnte brev vil vi anmerke at de nye kontrakter vil kunne tre i kraft senest fra 1972 og ikke som anført: «fra omkring 1972».

Vi vedlegger den ønskede erklæring fra bedriftens styre, og håper vi derved har gitt Dem de tilstrekkelige tilleggsopplysninger.»

Departementet skal bemerke:

Ved kongelig resolusjon av 7. juli 1911 fikk Stavanger Electro-Staalverk A/S konsesjon på leie av inntil 2 500 el.hk fra A/S Ryfylke Kraftanlæg, jfr. «Meddelte Vassdragskone-

sjoner» bind II side 59—61. Konsesjonen er ikke tidsbegrenset.

Ved kongelig resolusjon av 16. februar 1940 fikk Stavanger Electro-Staalverk A/S konsesjon på leie av ytterligere 5 500 el.hk fra A/S Ryfylke Kraftanlæg, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1940 side 16 flg. Denne konsesjonen gjelder til 30. desember 1989.

Videre fikk Stavanger Electro-Staalverk A/S ved kongelig resolusjon av 27. juni 1963 konsesjon på leie av ytterligere inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraftanlæg til drift av sitt anlegg i Strand kommune. Konsesjonen utløp 1. januar 1970, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1963 side 143 flg.

Stavanger Electro-Staalverk A/S er landets eneste produsent av syrefast og rustfritt stål. Aksjemajoriteten i selskapet innehas for tiden av Bergens Privatbank.

Angående aksjonærforholdene viser man for øvrig til den foran inntatte uttalelse fra selskapet av 20. oktober 1969.

Det foreligger erklæring fra styret i Stavanger Electro-Staalverk A/S om at de opplysninger som er gitt i forbindelse med konsesjonssøknaden om ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker de reelle forhold, jfr. bestemmelsen i § 24 i lov nr. 16 av 14. desember 1917, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at Stavanger Electro-Staalverk A/S til drift av sitt anlegg i Strand kommune gis den søkte konsesjon på leie av ytterligere inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraftanlæg i tillegg til de henholdsvis inntil 2 500 el. hk og ytterligere 5 500 el. hk som omfattes av de ved kongelige resolusjoner av 7. juli 1911 og av 16. februar 1940 gitte konsesjoner.

Departementet vil med Hovedstyret foreslå at konsesjonen gis for den tid nevnte kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980 og ellers på vilkår om bl. a. norsk styre og om årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten av den kraft som gjennomsnittlig nyttes.

Departementet vil foreslå at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene om leie av ytterligere inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innen-

landsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette søg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene bli holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen

kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens § 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

Departementet har ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt Stavanger Electro-Staalverk A/S vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttakene vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Stavanger Electro-Staalverk A/S å leie ytterligere inntil 3 000 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Ryfylke Kraftanlæg til drift av sitt anlegg i Strand kommune.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 6. mai 1970.

20. A/S Askim Gummivarefabrik.

(Konsesjon på krafleie fra Askim Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Askim.)

Kronprinsregentens res. av 6. mai 1970.

I anledning av en søknad av 15. oktober 1969 fra A/S Askim Gummivarefabrik om konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Askim har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet gitt følgende uttalelse i brev av 17. februar 1970 til departementet:

«1. Innledning.

Ved departementets brever av 9. desember 1960 — jnr. 1487/60 og 3. mai 1967 — jnr. 1130/67 IDV — ble Askim Gummivarefabrik gitt tillatelse til å leie henholdsvis 4 000 kW og 2 000 kW fra Askim elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Askim. Begge konsesjoner var tidsbegrenset til 1. januar 1970.

I brev herfra av 8. oktober 1969 ble selskapet gjort oppmerksom på konsesjonenes utløp og for det tilfelle at krafleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden.

Ved brev hit av 15. oktober 1969 har selskapet sendt inn søknad om fornyelse, sålydende:

«Vi har fra tidligere følgende konsesjoner på kraftleie, nemlig:

4 000 kW i henhold til brev 9. desember 1960 fra Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk.

2 000 kW i henhold til brev 3. mai 1967 fra Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk.

Under henvisning til Deres brev av 8. oktober 1969 tillater vi oss høfligst å anmode om fornyelse av konsesjonene for en ny periode.

Vi vedlegger kopi av vår kontrakt med Askim E.verk datert 15. november 1966 og opplyser for øvrig at forholdene ikke er endret ut fra betingelsene ved siste tilståtte konsesjon.»

I brev hit av 9. desember 1969 har selskapet ytterligere meddelt:

«Vi har fra tidligere følgende konsesjoner på kraftleie:

4 000 kW i henhold til brev av 9. desember 1960 fra Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk.

2 000 kW i henhold til brev av 3. mai 1967 fra Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk.

Under henvisning til Deres brev av 8. oktober 1969, tillater vi oss høfligst å anmode om fornyelse av konsesjonene for en ny periode. Vi vedlegger kopi av vår kontrakt med Askim Elektrisitetsverk datert 15. november 1966, og opplyser for øvrig at forholdene ikke er endret ut fra betingelsene ved siste tilståtte konsesjon. Samtidig vedlegger vi erklæring fra selskapets styre i henhold til konsesjonslovens § 24.

I tillegg kan følgende opplysninger gis:

1. Selskapets styre er i dag slik sammensatt: Advokat Hans S. Struksnæs, formann, adm. direktør Christian Langaard, disponent Halvor Heyerdahl, direktør Mikkel Dobloug og fabrikkdirektør Hans P. Struksnæs.
2. Selskapets aksjekapital er delt i ordinære aksjer med stemmerett på til sammen kr. 2 000 000, og en B-kapital uten stemmerett på kr. 6 000 000, som pr. 31. desember d.å. vil bli øket til kr. 14 000 000. Av A-kapitalen er samtlige aksjer på innenlandske hender med unntak av 62 aksjer pålydende kr. 62 000, som disponeres av Hjertrud Koch og Helmuth Koch, arvinger etter en tidligere ansatt i selskapet. For B-kapitalens vedkommende disponeres for tiden 2 255 aksjer av personer bosatt utenfor Norge. 410 av disse aksjer disponeres dog av norske statsborgere. Når det gjelder den nytegnede B-kapital har vi pr. dato ikke oversikt over hvordan denne fordeler seg, men på basis av de tegningslister vi har mottatt synes alt det vesentlige å være tegnet av norske statsborgere eller norske aksjeselskaper.»

3. Kraftleiekontrakten.

I henhold til kopi av gjeldende kraftleiekontrakt datert 15. november 1966 har Askim elektrisitetsverk forpliktet seg til fra 1. januar 1967 å stille til disposisjon for selska-

pet 4 000 kW. I kraftkvantumet er innbefattet de 700 kW Tokke-kraft som selskapet har tegnet andeler for. Ifølge kontrakten skal kraftkvantumet forhøyes fra den tid det gis anledning til å utta mer statskraft.

Kraften skal leveres med følgende brukstider:

3 600 timer fra og med 16. oktober til og med 15. april.

2 400 timer fra og med 16. april til og med 15. oktober.

I tillegg til de 4 000 kW skal elverket være forpliktet til, etter anmodning, å levere ytterligere kraft til selskapet i den utstrekning slik krakt kan skaffes fra elverkets kraftleverandør og i den utstrekning leveringen kan skje uten overbelastning av anleggsdeler.

Kraften leveres i Henstad transformatorstasjon med en spenning på ca. 5 kV.

Kraftleveringen måles samme sted, hvor elverket har satt opp maksimalmåler med 15 minutters registreringsperiode. Måleren viser også energiforbruket i kWh.

For kraftuttak inntil 4 000 kW skal selskapet betale kr. 70 pr. kW pluss 2,8 øre/kWh. Samme pris skal gjelde også for uttak over 4 000 kW, hvis ikke annen avtale foreligger mellom partene.

Driftsåret regnes fra og med 1. januar til og med 31. desember.

Kontrakten gjelder etter 1. januar 1969 med ½ års gjensidig oppsigelse.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt. Således har:

4.1. Askim kommune styre i møte 9. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

4.2. Fylkesmannen i Østfold har i brev hit av 3. januar 1970 meddelt:

«A/S Askim Gummivarefabriks søknad av 15. oktober 1969 om fornyelse av konsesjon på leie av 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk har på Deres anmodning vært forelagt Askim kommune til uttalelse.

Av vedlagte særutskrift fra behandlingen i Askim Kommunestyre fremgår at kommunen anbefaler konsesjon gitt. Jeg har ikke noe å bemerke og anbefaler konsesjon gitt.»

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved departementets brev av 9. desember 1960 og 3. mai 1967 var A/S Askim Gummivarefabrik gitt tillatelse til å leie i alt inntil 6 000 kW fra Askim elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Askim kommune med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

Tillatelsene var gitt på vanlige standardvil-

kår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Vilkår om konsesjonskraft til kommuner var sløffet i samsvar med loven.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1968. For 1968 var den til sammen kr. 3 503,76.

Den foreliggende søknad gjelder som nevnt fornyelse av de to konsesjoner med samme kraftkvantum som tidligere, dvs. til sammen 6 000 kW.

Søknaden har vært forelagt Askim kommunestyre og fylkesmannen i Østfold, som anbefaler søknaden.

Hovedstyret har ikke noe å innvende mot et fortsatt kraftleieforhold og vil rå til at A/S Askim Gummivarefabrik gis ny tillatelse til å leie til sammen inntil 6 000 kW fra Askim elektrisitetsverk for drift av selskapets anlegg i Askim kommune.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

Videre foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsene av 1960 og 1967, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, og beregnet etter formelen: kWh/8 760 = kW. Vilkår om konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med loven, idet bedriften er beliggende i Askim kommune og får kraften fra kommunens eget verk.

Avgiften som forfaller til betaling ved hvert års utgang, forutsettes å bli å oppkreve fra og med 1969, da avgiften som nevnt er betalt til og med for 1968 i henhold til erklæring fra kraftleverandøren over kWh-uttaket for hvert av årene.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av november 1969 fra selskapets styre vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 16. februar 1970.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra styret i A/S Askim Gummivarefabrik vedrørende ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen i samsvar med lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

Som det fremgår fikk A/S Askim Gummivarefabrik ved Industridepartementets brev av 9. desember 1960 og av 3. mai 1967 konsesjo-

ner på leie av henholdsvis inntil 4 000 kW og ytterligere inntil 2 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Askim, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1960 nr. 65 og for 1967 nr. 13. Begge de nevnte konsesjoner utløp 1. januar 1970.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Askim Elektrisitetsverk til drift av sitt anlegg i Askim gis den søkte konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980, og også ellers på vilkår stort sett i samsvar med Hovedstyrets forslag. Departementet vil således med Hovedstyret foreslå tatt med vilkår om årlig avgift til staten. Avgiften settes til kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes fra 1. januar 1970.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassar eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. For-

utsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

Departementet har i forbindelse med konsesjonen ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Askim Gummivarefabrik vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Askim Gummivarefabrik konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra Askim Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Askim.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 6. mai 1970.

21. A/S Sønnichsen, Rørvalseverket.

(Konsesjon på kraftleie fra Maudal Kraftlag til drift av sitt anlegg i Stavanger kommune.)

Kronprinsregentens res. av 15. mai 1970.

A/S Sønnichsen, Rørvalseverket fikk ved kongelig resolusjon av 18. oktober 1957 konsesjon på leie av inntil 4 000 kW fra Maudal Kraftlag, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjo-

ner» for 1957 side 241. Konsesjonen utløp 1. januar 1968.

I anledning av en søknad av 25. september 1969 fra A/S Sønnichsen, Rørvalseverket om ny konsesjon på kraftleie fra Maudal Kraftlag til drift av sitt anlegg på Forus i Stavanger kommune har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet i brev av 10. mars 1970 gitt følgende uttalelse til departementet:

«1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 18. oktober 1957 ble A/S Sønnichsen Rørvalseverket (Rørvalseverket) gitt tillatelse til å leie inntil 4 000 kW fra Maudal kraftlag med tidsbegrensning til 1. januar 1968.

I brev herfra 7. juni 1968 ble selskapet gjort oppmerksom på konsesjonens utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt snarest mulig.

Som svar meddelte selskapet i brev hit av 10. juni 1968 følgende:

«Vi har mottatt Deres brev av 7. ds. vedrørende fornyelse av vår konsesjon på leie av kraft fra Maudal Kraftlag.

Vår nuværende kraftleiekontrakt utløper først den 30. juni i år, og forhandlingene om ny kraftleiekontrakt er ennå ikke avsluttet.

Vi må derfor be om å få vente med vår søknad om forlengelse av konsesjonen til den nye kontrakt foreligger.»

I brev herfra av 24. september 1969 ble Rørvalseverket på ny minnet om innsendelse av søknad om fornyelse.

2. Søknaden.

I brev hit av 25. september 1969 har selskapet søkt om fornyelse. Brevet lyder slik:

«Takk for Deres brev av 24. ds., hvor De elskverdiggst minner om at vår konsesjon av 18. oktober 1957 på leie av inntil 4 000 kW fra Maudal Kraftlag er utløpt pr. 1. januar 1968.

Vi søker herved om fornyelse av konsesjonen, og ber om at denne i overensstemmelse med vår nye kontrakt med Maudal Kraftlag vil gjelde for leie av inntil 6 000 kW i vinterhalvåret/inntil 8 000 kW i sommerhalvåret.

Vi kan videre opplyse at vårt firmas aksjekapital, som i dag er på 4,2 mill. kroner, er helt på norske hender.

Firmaets styre består i dag av diplomingeniør Arne Sønnichsen (enestyre). Dessuten har firmaet et representantskap bestående av høyesterettsdommer J. Chr. Mellbye, direktør William Rode og sivilingeniør Herman Christiansen.

Vi håper at ovenstående opplysninger er tilstrekkelige og imøteser Deres meddelelse om at konsesjonsfornyelsen er innvilget.»

Med selskapets brev av 6. oktober 1969 mottok NVE kopi av den nye kraftleiekontrakt mellom partene.

3. Kraftleiekontrakten.

Konsesjonen av 1957 refererte seg til kraftleiekontrakt mellom partene av 12. juni 1954, hvoretter Maudal Kraftlag var forpliktet til å levere inntil 4 000 kW for det da planlagte rørvalseverk på Forus i tidligere Hetland kommune, nå Stavanger kommune. Kraften leveres i, eventuelt ved, tidligere Hetland elektrisitetsverks (nå Stavanger elektrisitetsverks) transformatorstasjon på Forus med en spenning på 46 kV \pm 5 pst.

I følge kontrakten av 1954 skulle for kraften betales 3,05 øre/kWh. Uansett forbruket skulle betales en minsteavgift på kr. 75 000 pr. år.

Etter kontrakten kan kraften anvendes innen selskapets fabrikkområde til alle formål. Selskapet kan dog ikke bruke kraften til forsyning av funksjonærboliger og arbeiderboliger m. v. utenfor fabrikkområdet og i konkurranse med kraftleverandøren (kontraktens § 7).

Ifølge tillegget av 20./21. mars 1969 til kraftleiekontrakten er fra 1. november 1968 gjort følgende forandringer i kontrakten av 1954:

- a) I vinterhalvåret 1. november—30. april skal leveres inntil 6 000 kW, mens i sommerhalvåret kan selskapet ta ut inntil 8 000 kW (kontraktens § 1, pkt. 1).
- b) For kraften skal betales kr. 73 pr. kW og 1,8 øre pr. kWh. Dog skal betales en minste effektavgift på kr. 219 000 pr. år tilsvarende 3 000 kW (kontraktens § 5, pkt. 1).
- c) Hvis Lyse kraftverk etter 1. januar 1971 øker sin kraftpris, skal kraften i § 5, pkt. 1 økes i samme forhold som Lyse kraftverk måtte øke sin pris i forhold til prisen pr. 1. januar 1969 (kontraktens § 5, pkt. 3).
- d) Kontrakten skal være bindende for begge parter inntil 31. desember 1972 (kontraktens § 14).

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse. Således har

4.1. Finansrådmannen i Stavanger i skriv av 7. november 1969 til formannskapet bl. a. anført:

«Søknaden har vært forelagt Stavanger elektrisitetsverk som den 17. oktober 1969 har gitt slik uttalelse:

«I forbindelse med kommunesammenslutningen Hetland—Madla—Stavanger var det atskillige saker som måtte reguleres vis-à-vis Maudal Kraftlag, hvor Hetland var medeier. En av de sakene var levering av kraft til Sønnichsens Rørvalseverk. Rørvalseverket ligger i tidligere Hetland og får sin strømforsyning direkte fra Maudal Kraftlag. Etter kommunesammenslutningen ligger bedriften i Stavangers forsyningsområde og må da naturlig overføres til Stavanger. I inngått avtale og kontrakt mellom Maudal Kraftlag og Stavanger kommune (vedtatt av Stavanger bystyre 18. desember 1967) skal Stavanger elektrisitetsverk overta strømforsyningen til Sønnichsens Rørvalseverk 1. januar 1973.

I henhold hertil vil en tilrå å A/S Sønnichsens Rørvalseverk får konsesjon på kraftleie som omsøkt fra Maudal Kraftlag inntil 31. desember 1972 og videre kraftleie fra Stavanger e-verk fra 1. januar 1973.»

Videre har søknaden vært forelagt Maudal Kraftlag som den 29. oktober 1969 har gitt slik uttalelse:

«Vi har ikke noe å bemerke til den uttalelse Stavanger elektrisitetsverk har gitt den 17. oktober 1969. Den nye kontrakt mellom A/S Sønnichsen Rørvalseverk og Maudal Kraftlag går ut 31. desember 1972 og det har da vært forutsetningen at kraftleveringen til Rørvalseverket skal skje fra Stavanger elektrisitetsverk.»

Under henvisning til ovenstående foreslår finansrådmannen at formannskapet gjør vedtak om å forelegge saken for bystyret med slik innstilling til

vedtak:

Stavanger kommune anbefaler at A/S Sønnichsen Rørvalseverket gis konsesjon på leie av kraft av inntil 6 000 kW i vinterhalvåret og inntil 8 000 kW i sommerhalvåret.

Inntil 1. januar 1973 forutsettes kraftleien tatt ut fra Maudal Kraftlag og fra 1. januar 1973 forutsettes kraftleien tatt ut fra Stavanger elektrisitetsverk.»

4.2. Finansutvalget tiltrådte 18. november 1969 enstemmig finansrådmannens forslag.

4.3. Stavanger bystyre har i møte 15. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet likeledes enstemmig vedtatt finansrådmannens forslag.

4.4. Elektrisitetskonsulenten i Rogaland har i påtegning av 8. januar 1970 til fylkesmannen meddelt at han anbefaler at konsesjon blir innvilget.

4.5. Fylkesmannen i Rogaland har i påtegning hit av 12. januar 1970 meddelt at han tiltrer konsulentens anbefaling.

Til Stavanger kommunestyres vedtak har Rørvalseverket i brev hit av 11. februar 1970 bemerket:

«Vi har mottatt Deres brev av 27. januar og vedlegger kopi av den opprinnelige kon-

trakt mellom Maudal Kraftlag og vårt firma, datert 12. juni 1954 samt av tillegget, datert den 20. mars 1969.

Vi kan imidlertid ikke være enig i den tilføyelse som Stavanger kommunestyre har bedt om, nemlig at det skal være en forutsetning for konsesjonen at vi fra 1. januar 1973 tar kraft fra Stavanger elektrisitetsverk.

Vi har siden 1954, da bedriften ble etablert i Hetland herred, hatt et meget godt samarbeid med Maudal Kraftlag og funnet forståelse for våre synspunkter vedrørende pris og leveringsbetingelser for den elektriske kraft som er så viktig for en slik konkurransepreget industri. Det er mulig at forholdene med tiden gjør det nødvendig at kraften leveres annetsteds fra, men vi ønsker ikke at vi allerede nu skal være bundet av konsesjonsbetingelsene til å ta kraft fra en bestemt leverandør og fra et på forhånd bestemt tidspunkt.»

I brev herfra av 16. februar 1970 til fylkesmannen i Rogaland ba en om at Stavanger kommune ble gjort kjent med selskapets bemerkninger. Kopi av selskapets brev var vedlagt.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 18. oktober 1957 ble Rørvalseverket som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 4 000 kW fra Maudal kraftlag. Tillatelsen som var tidsbegrenset til 1. januar 1962 var gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre, om 10 pst. kraftavståelse til kommuner og om en årlig avgift til staten av kr. 1,00 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1969. For 1969 var den kr. 1 344,06.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av konsesjonen av 1957 dog slik at det konse- derte kraftkvantum søkes forhøyet fra 4 000 kW til 6 000 kW vinterkraft og 8 000 kW sommerkraft.

Søknaden har vært forelagt Stavanger kommune som har anbefalt søknaden, men slik at kraften fra 1. januar 1973 er forutsatt tatt ut fra Stavanger elektrisitetsverk. Til dette har Maudal kraftlag ikke hatt noe å bemerke og har uttalt at den nye kontrakt mellom kraftlaget og Rørvalseverket går ut 31. desember 1972 og at det har vært forutsetningen at kraftleveringen til Rørvalseverket deretter skal skje fra Stavanger elektrisitetsverk. Sønnichsen har imidlertid bemerket at det ikke ønsker noen tilføyelse om dette i konsesjonen, idet selskapet ikke ønsker allerede nå å skulle «være bundet av konsesjonsbetingelsene til å ta ut kraften fra en bestemt leverandør og fra et på forhånd bestemt tidspunkt».

Søknaden har dessuten vært forelagt elektrisitetskonsulenten og fylkesmannen i Roga-

land, som begge anbefaler at konsesjonen blir innvilget.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at A/S Sønnichsen Rørvalseverket gis ny tillatelse til å leie inntil 6 000 kW i tiden 1. november—30. april og inntil 8 000 kW i tiden 1. mai—31. oktober fra Maudal kraftlag til drift av selskapets anlegg i Stavanger.

Under henvisning til det som er anført i 4. avsnitt under pkt. 5 foran foreslås tillatelsen gitt for den tid kraftleiekontrakten mellom partene av 12. juni 1954 med tillegg av 20./21. mars 1969 gjelder, dvs. til 1. januar 1973.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt med samme vilkår som konsesjonen av 1957, herunder med vilkår om helt norsk styre, om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: kWh/8760 = kW. Avgiften til staten som forfaller til betaling ved hvert års utløp, forutsettes å bli å oppkreve fra og med 1970, da avgiften som nevnt er betalt til og med for 1969 i henhold til erklæring fra kraftleverandøren over kWh-uttaket hvert av årene.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 9. mars 1970.»

Departementet har videre mottatt følgende tilleggsuttalelse av 6. april 1970 fra Elektrisitetsdirektoratet i Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen:

«Under henvisning til hovedstyrets brev av 10. mars 1970 oversendes vedlagt brev hit av 2. april 1970 med vedlegg fra Stavanger elektrisitetsverk. Det nevnte brev av 11. februar 1970 til NVE fra A/S Sønnichsen Rørvalseverket er referert under pkt. 4, side 4 i hovedstyrets brev til departementet.

Elektrisitetsdirektoratet har ikke noe å tilføye til det som er anført i hovedstyrets brev av 10. mars 1970.»

Det nevnte brev av 2. april 1970 fra Stavanger Elektrisitetsverk er sålydende:

«En er gjort kjent med Sønnichsen Rørvalseverks brev av 11. februar 1970 og bedriftens bemerkninger til Stavanger Kommune- styrets uttalelse til konsesjonssøknaden.

Vedlagt oversendes en kopi av den kontrakt som er inngått mellom Maudal Kraftlag og Stavanger Kommune, og som bystyret viste til i sin uttalelse. (Se bilag 3).

I henhold til denne avtale har Stavanger overtatt alle anlegg som Maudal Kraftlag hadde innen tidligere Hetland. Således også de anlegg som er aktuelle for kraftlevering til

Sønnichsen. Selve kraftleveringen til Sønnichsen forutsettes i avtalen å gå over til Stavanger 1. januar 1973, da strømkontrakten mellom Sønnichsen og Maudal utgår.

Det vil skape kompliserte og urene linjer i strømforsyningen i området dersom Maudal kraftlag skulle fortsette leveransen innen Stavangers område.

Den kontrakt som er inngått mellom Maudal og Stavanger har ryddet av veien alle de innviklede strømforsyningsspørsmål som oppstod i forbindelse med kommunesammenslutningen. Avsnittet om strømlevering til Sønnichsens Rørvalseverk er en vesentlig og viktig del av kontrakten.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring av 24. april 1970 fra styret i A/S Sønnichsen, Rørvalseverket om at de opplysninger som er gitt i forbindelse med konsesjonssøknaden om ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker det reelle forhold, jfr. lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, annet ledd, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til hovedstyret rå til at A/S Sønnichsen, Rørvalseverket, til drift av sitt anlegg i Stavanger gis den søkte konsesjon på leie av inntil 6 000 kW i tiden 1. november—30. april og inntil 8 000 kW i tiden 1. mai—31. oktober fra Maudal Kraftlag for den tid kraftleiekontrakten av 12. juni 1954 med tilleggskontrakt av 20./21. mars 1969 mellom partene måtte bestå, det vil si til 1. januar 1973.

Departementet vil videre med hovedstyret foreslå at konsesjonen gis på vilkår om bl. a. kraftavståelse — 10 pst. — til kommuner og om årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten av den kraft som gjennomsnittlig benyttes, og som blir å erlegge fra og med året 1968.

I forbindelse med vilkåret i pkt. 7 vil departementet — dersom konsesjonen blir gitt — gjøre oppmerksom på at den avgift som selskapet har innbetalt for årene 1968 og 1969 etter den tidligere gjeldende avgiftssats — kr. 1 årlig pr. kW — anses som oppgjør for skyldig konsesjonsavgift i henhold til den nye konsesjon, og at selskapet for årene 1968 og 1969 bare plikter å etterbetale avgift med kr. 0,50 pr. kW.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1973.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen. $\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}$.

Avgift blir å erlegge fra og med året 1968.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement. For øvrig leveres kraften så langt det passer på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for konsesjonæren. Uenighet om leveringsvilkårene avgjøres av departementet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelse som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1970.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med konsesjonen er heller ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt A/S Sønnichsen, Rørvalseverket, vil trenge røykskadekonsesjon etter lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Sønnichsen, Rørvalseverket å leie inntil 6 000 kW i tiden 1. november—30. april og inntil 8 000 kW i tiden 1. mai—31. oktober fra Maudal Kraftlag til drift av sitt anlegg i Stavanger kommune.

Tillatelsen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 15. mai 1970.

22. A/S Kværner Brug.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 21. mai 1970.

Selskapets søknad av 13. november 1969 — BJH/dhj — til Norges vassdrags- og elektrisitetstetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S Kværner Brug å leie inntil 2 000 kW primakraft og inntil 1 500 kW spillkraft til dampfremstilling fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Oslo.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot

til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\text{kWh} = \text{kW} \cdot 8760$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av

de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917. Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

23. A/S Norsk Elektrisk & Brown Boveri.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 29. mai 1970.

Selskapets søknad senest av 14. april 1970.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S Norsk Elektrisk & Brown Boveri (NEBB) å leie inntil 5 000 kW fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Oslo.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forut-

setter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes,

erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{kWh}{8\ 760} = kW.$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på, medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

24. Emaljeverket A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 3. juni 1970.

Søknad av 4. november 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917, § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates Emaljeverket A/S å leie inntil 1 500 kW primakraft fra Oslo Lysverker til drift av selskapets anlegg i Oslo.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW}$.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på, medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

25. O. Mustad & Søn.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 25. juni 1970.

Deres søknad av 14. oktober 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates O. Mustad & Søn, Gjøvik, å leie inntil 1 700 kW primarkraft fra Gjøvik Elektrisitetsverk til drift av bedriftens anlegg i Gjøvik kommune.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

3. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

4. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til de-

partementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

5. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes omfram til gløding og herding, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\text{kWh} = \text{kW} \cdot 8760$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 7 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på, medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 3 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshove mellom grannar av 16. juni 1961.»

26. Buskerud fylke.

(Konsesjon på erverv av fallrettigheter i Døvikfoss.)

Kronprinsregentens res. av 26. juni 1970.

A/S Døvik-Søiafoss har i 1967 overdratt sine fallrettigheter i Døvikfoss med tilliggende eiendommer til Buskerud fylke. Da ervervet var konsesjonspliktig i henhold til ervervslovens § 2, post 22, fremmet fylket på Vassdragsdirektoratets foranledning konsesjons-søknad datert 8. januar 1968.

I anledning av søknaden har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet i brev av 20. august 1969 til departementet, avgitt følgende uttalelse:

«Buskerud fylke.

Erverv av fallretter i Døvikfoss.

Departementets påtegningsbrev av 11. desember 1967, jnr. 2942/67 IDV, OS/ABK.

A/S Døvik-Søiafoss meddelte i brev av 6. desember 1967 til Hovedstyret at deres fallrett i Døvikfoss med tilliggende eiendommer var overdratt til Buskerud fylke.

Med departementets ovennevnte ekspedisjon mottok man samme melding fra A/S Holmen-Hellefoss, som er hovedaksjonær i førstnevnte selskap. I meldingen ble opplyst at man i og med salget anså alle sine forpliktelser etter ervervskonsesjonen av 23. juni 1939 som bortfalt, og det ble bedt om underretning i fall så ikke var tilfelle.

Da overdragelsen er konsesjonspliktig, tok Vassdragsdirektoratet saken opp med Buskerud fylke, som i søknad av 8. januar 1968 sier:

«A/S Døvik-Søiafoss har ved skjøte datert 16. august 1967 overdratt og skjøtet til Buskerud fylke følgende eiendommer:

G.nr. 142, bnr. 50 «Døvikfossen Vestre» i Modum av skyld M 5,5

Gnr. 53, bnr. 2 «Døvik vannfall» i Modum av skyld M 0,55

Gnr. 53, bnr. 4 «Hølen» i Modum av skyld M 0,16

for kjøpesum kr. 75 000.

En viser videre til tidligere gitt tillatelse for A/S Døvik-Søiafoss til å erverve Døvikfoss m.v. i Modum og Øvre Eiker kommune i Buskerud fylke, meddelt ved kongelig resolusjon av 23. juni 1939.

Konsesjon er gitt til A/S Døvik-Søiafoss vedrørende Døvikfossen og overdragelsen til Buskerud fylke av de ovennevnte fallretter ansees således konsesjonspliktige i henhold til ervervsloven av 14. desember 1917 § 2 pkt. 22.

Buskerud fylke tillater seg under henvisning til foranstående å søke om tillatelse til å erverve de fallretter m.v. som tidligere A/S Døvik-Søiafoss har vært meddelt konsesjon for i Døvikfossen i Modum kommune.

Forprosjekteringsarbeidene er igangsatt. Det er engasjert konsulenter for disse arbeider og forprosjektet vil formentlig kunne foreligge ferdig bearbeidet medio januar måned 1968.

Døvikfossen fullt utnyttet antas å gi et fall på omlag 5 meter.

Det alt vesentlige av disse eierinteresser er overdratt og skjøtet til Buskerud fylke, dog har A/S Union en fallrett i de øvre deler av elveløpet mellom undervann Embretsfoss og den nåværende Døvikfoss på omlag 0,5 meter. Den eierinteresse som A/S Union har, vil såfremt full utnyttelse av fallet mellom undervann Embretsfoss og undervann Døvikfoss vedtas utbygd, bli søkt ervervet og en vil således ta forbehold om å komme tilbake til dette spørsmål senere.

Ved full utbygging av Døvikfossen vil det bli et sammenhengende vannspeil fra undervann Embretsfoss til damkrone, overvann Døvikfoss.

Drammensvassdragets gjennomsnittlige vannføring antas i følge foreløpige oppgaver å være omlag 240 m³/sek. i året.

Utnyttbar vannføring antas å ha en maksimal øvre grense på et sted mellom 300—350 m³/sek.

Det har vært vurdert ulike alternativer for oppdemning og plassering av kraftstasjonen. En vil så vidt skjønnes konsentrere forundersøkelsene om et rørturbinprosjekt. Plassering av kraftstasjon vil antakelig bli vurdert ut fra følgende to alternativer, nemlig enten ved plassering av stasjoner på østre elvebredd — vannet føres ved dette alternativ i tunnel gjennom fjell, eller at stasjonen blir plassert i elveløpet ved damfot.

Antatt produksjon anslåes foreløpig til omlag 100 GWh pr. år. Med den nåværende reguleringsgrad i vassdraget forventes fordeling på sommer/vinterkraft å bli i forholdet 40/60.

Utbyggingen av Døvikfossen vil eventuelt bli gjennomført av Buskerud fylke.

Omkostningsoverslag, hydrologi og forventet produksjon vil bli avklart gjennom det forprosjekt som er under utredning. Etter våre prognoser og behov synes utbyggingen av dette prosjekt å burde igangsettes i løpet

av 1970. Byggetiden vil alt etter valg av framdriftsplan bli 2 eller 3 år.

Utbyggingskostnadene forventes å være relativt gunstige for dette prosjekt som ligger sentralt i fylkets forsyningsområde.

Under henvisning til foranstående søker Buskerud fylke i henhold til ervervslovens § 2 pkt. 22 om erverv av fallrettene i Døvikfossen m. m. i Modum kommune.»

Saken har gjennom fylkesmannen vært forelagt Modum kommune styre, som ifølge vedtak av 26. november 1968

«anbefaler konsesjon gitt Buskerud fylke for ervervelse av Døvikfoss under følgende forutsetninger:

1. Det pålegges konsesjonæren å avgi den maksimale kraftmengden som er fastsatt i loven, til Modum kommune til rimelig pris.
2. Det tilstås Modum kommune en årlig avgift pr. naturhestekraft.
3. Konsesjonæren pålegges å erstatte kommunen og andre grunneiere enhver skade eller ulempe som er en følge av ervervelsen, derunder erstatning for eventuelt krafttap i Kongsfoss.
4. Konsesjonæren bygger laksetrapp i Døvikfoss.
5. Konsesjonæren åpner adgang til alminnelig ferdsel over dammen i den utstrekning utforming av damkrona gir anledning til det.»

Elektrisitet skonsulent en for Buskerud fylke viser i uttalelse av 11. desember 1968 til brev datert 12. mars s. a. fra Buskerud Kraftverker, der det bl. a. heter:

«Fallhøyde er ikke helt eksakt bestemt, men i henhold til forprosjektet fastsatt til omlag 6,45 m mellom undervann Embretsfoss og overvann Holmen—Hellefoss kraftverk.

Produksjonen i Døvikfossen er beregnet på grunnlag av undersøkelser over 45 år og gir i det absolutt dårligste år 64 GWh, i et midlere år 101 GWh og en maksimal produksjon antas å bli 110 GWh.

Den bestemte årsproduksjon vil ifølge de beregnede tall bli ca. 77 GWh.»

Ifølge samme brev lyder kostnadsoverslaget på 26 mill. kroner.

Fylkesmannen viser i brev av 17. desember til ovennevnte uttalelser og har ellers intet særlig å tilføye.

På Vassdragsdirektoratets anmodning mottok man med brev av 19. mars 1969 det i søknaden nevnte forprosjekt. De ovenfor angitte data blir der bekreftet, samtidig som det gjøres merksom på en viss usikkerhet når det gjelder kostnadsoverslaget.

Hovedstyret skal bemerke:

A/S Døvik-Søiafoss ble gitt tillatelse til erverv av Døvikfoss m. v. i Dramselva ved kongelig resolusjon av 23. juni 1939. Konsesjonsvilkårene var de vanlige, bl. a. med hjemfall til staten etter 50 år.

Fossen som ligger i Modum kommune, er ennå ikke utbygget, men selskapet har fått gjentatte forlengelser av byggefristene. Siste gang, i 1962, ble fristene for påbegynnelse og fullføring av arbeidene satt til henholdsvis 23. juni 1963 og 23. juni 1968. Det ble samtidig gjort merksom på at ytterligere fristforlengelse ikke kunne påregnes. Hovedstyret hadde i forbindelse med den foregående fristforlengelsessak gitt uttrykk for motvilje mot de stadige utsettelsene av arbeidet med Døvikfoss.

Selskapet foreslo da at staten skulle overta Døvikfossen mot en leieavtale som gav moderselskapet, A/S Holmen-Hellefos, adgang til delvis utnyttning av fallet ved oppdemming 1 m av overvannet ved den nedenforliggende Hellefossen. Dette ble avslått bl. a. fordi det ville vanskeliggjøre full utbygging av Døvikfossen.

I 1967 ble så fallrettene m. v. overdratt til Buskerud fylke, som nå søker om konsesjon på ervervet. Tillatelse er nødvendig fordi det tidligere er gitt konsesjon på erverv av samme fall. Jfr. ervervslovens § 2, punkt 22.

Det er søkerens hensikt å gå til full utbygging av fallet, som er ca. 6,45 m mellom overvann Holmen—Hellefoss og undervann Embretsfoss kraftverk. De øvre 0,5 m eies av A/S Union, og spørsmålet om erverv av disse vil i tilfelle bli tatt opp senere.

Forprosjektet er utarbeidet i to alternativ, med kraftstasjon på hver sin side av elveløpet. I begge tilfelle regnes det med en anleggskostnad på ca. 26 mill. kroner. I beløpet er inkludert reguleringskostnad 1 mill. kroner. Med en regulert vassføring på ca. 222 m³/sek. i et medianår, blir innvunnet kraftmengde ca. 19 000 nat.-hk. Midlere årlig produksjon har søkeren oppgitt til ca. 100 GWh, hvorav 58 GWh vinterkraft. Etter dette blir total byggekostnad ca. 26 øre/kWh.

Med anleggets sentrale beliggenhet og de, så vidt man kan se, begrensede skadevirkninger synes prisen ikke urimelig høy. Etter det som foreligger kan Hovedstyret ikke se at det er allmenne hensyn som taler imot at konsesjon blir gitt. Man vil derfor rå til at søknaden imøtekommes.

Utkast til vilkår vedlegges.

Til vilkårene bemerkes:

Erververen må ifølge konsesjonslovens § 2, pkt. 22, underkaste seg de vilkår som gjelder for den nåværende konsesjon. Dessuten kan det settes slike vilkår som ikke kan fravikes etter nå gjeldende lovbestemmelser. Hertil kommer endringer som følger av at erververen nå er en fylkeskommune istedenfor et privat selskap.

Følgende poster i konsesjonsvilkårene av 23. juni 1939 er sløyfet som ikke aktuelle:

- Post 1 vedrørende selskapets styre og aksjer.
- » 3 vedrørende fremmed arbeidskraft.
- » 10 vedrørende fond til fattigkommuner.
- » 16 vedrørende hjemfall til staten.
- » 17 vedrørende innløsningsrett for staten.
- » 22 vedrørende sikkerhetsstillelse.

Dessuten 1. avsnitt i post 6 vedrørende handelsbod, redskap og lønning i naturalia.

Nye poster i utkastet er nr. 1 vedrørende konsesjonstid og revisjon av vilkår, og nr. 16 med vanlige bestemmelser vedrørende for-tidsminner og naturvern.

Post 1, *konsesjonstid*.

Konsesjonen foreslås gitt på ubegrenset tid, med adgang til revisjon av vilkårene etter 50 år.

Post 11, *årlige avgifter*.

Avgiftssatsene pr. nat.-hk ble i 1939 satt til kr. 0,10 til staten og kr. 0,50 til kommuner. Hovedstyret foreslår nå henholdsvis kr. 1 og kr. 3.

De reguleringsavgifter som svares for samme vassfall, kommer her i fradrag, for så vidt angår den del av kraftmengden hvorav slike avgifter erlegges.

Andre merknader.

Modum kommune forutsetter at det gis adgang til alminnelig ferdsel over damkronen i den utstrekning kronens uforming gir anledning til det. Hovedstyret finner det ikke rimelig å foreslå pålegg om dette, men antar spørsmålet eventuelt kan ordnes ved frivillig avtale mellom partene.

Kommunen forutsetter videre at konsesjonæren bygger laksetrapp i Døvikfoss. Der-som damanlegget vil bli til hinder for fiskens frie gang, vil det trenge tillatelse etter vassdragslovens § 104 før arbeidet settes i verk. Spørsmålet om laksetrapp vil da naturlig bli vurdert i den forbindelse. Søkeren bør formentlig underrettes om dette.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 18 august 1969.»

Hovedstyrets utkast til betingelser for til-latelse for Buskerud fylke til erverv av Døvikfoss m. v. i Modum er, med visse mindre end-ringer, som hovedsakelig skyldes den fore-tatte lovendring av 19. juni 1969, sålydende:

«1.

Ervervs- og reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til

alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 2, post 17, annet ledd, som gis tilsvarende anvendelse.

Anleggene må ikke nedlegges uten stats-myndighetene samtykke.

2.

Utbygging av vannfallet må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum og vannbyggingsarbeidene må fullføres og anleggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid inn-satte, på regelmessig drift beregnede maskine-ri energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for stat eller kommune etter post 12 og sådanne stansninger eller inn-skrenkninger må ikke noen sinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragel-ser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 200 — to hundre kroner — pr. dag, hvori vedkommende frister oversittes.

3.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innen-landske tilbud antas det tilbud som represen-terer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisfor-skjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom, avgjøres spørsmålet av departementet.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes departe-mentet med de opplysninger som er nødven-

dige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

4.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

5.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

6.

Konsesjonæren er forpliktet til etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved konsesjonærens anlegg og disses familier, og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

7.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten regning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til helt eller delvis å erstatte utgiftene til vedlikehold av offentlige veier og bruer hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde, som vassfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Sta-

ten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn, som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

10.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vannføring år om annet, og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 3 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreer etter hvert som vasskraften tas i bruk.

Avgiften, hvorav svares 6 pst. rente etter forfall, har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

11.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgiftene etter post 11 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 10, skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

12.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende vannfallets utbygging, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

13.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser, som i det offentliges interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal

tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvorledes målingene er utført.

14.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i god tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommune. Eierne av anleggene plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som er nødvendige for gjennomføring av pålegg gitt i henhold til denne post. Anleggenes eier har plikt til forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier. Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

Midlertidige hjelpeanlegg planlegges så vidt mulig slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

15.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter

nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

16.

For så vidt det måtte påhvile de konsederte eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og lignende heftelser, plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder mulkt, som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser som etter konsesjonens tinglysning (jfr. post 18) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander bortfaller når disse ifølge konsesjonen overgår til staten eller innløses av denne.

17.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av foranstående poster 2, 9, 10 og 15 medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake således at reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

18.

Konsesjonen skal på konsesjonærens bekostning tinglyses som heftelse på de vassfall og anlegg som omfattes av konsesjonen.»

Departementet skal bemerke:

A/S Døvik-Søiafoss fikk ved kongelig resolusjon 23. juni 1939 ervervskonsesjon på Døvikfoss m. v. i Drammenselven. Fossen er enda ikke utbygget, idet selskapet gjentagne ganger er meddelt fristforlengelse, senest i 1962, da fullføringsfrist ble fastsatt til 23. juni 1968. Søkeren ble da gjort oppmerksom på at ny fristforlengelse neppe kunne påregnes.

De fallrettigheter som A/S Døvik-Søiafoss hadde konsesjon på, er under konsesjonsbehandlingen i 1939 og i den foreliggende søknad oppgitt å være på vel 5 m. Fylket har imidlertid til hensikt å bygge ut en noe større fallhøyde — ca. 6,45 m — hvorav bl. a. ca. 0,5 m eies av A/S Union. Fylket vil i tilfelle senere komme tilbake til spørsmålet om erverv av de manglende fallrettigheter.

Buskerud fylkes erverv ville i et hvert fall ha vært konsesjonspliktig i henhold til den nye § 4 i ervervsloven, jfr. § 1 i overgangsbestemmelsene til endringsloven av 19. juni 1969, men da det her gjelder et tidligere konsedert vannfall, kommer spesialreglene i ervervslovens § 2 post 22 til anvendelse.

Ved utbygging av de nevnte 6,45 fallmeter vil etter det opplyste, med en anleggskostnad på ca. 26 mill. kroner, ca. 19 000 nat.-hk

kunne utnyttes, og dette er av søkeren oppgitt å ville gi en midlere årlig produksjon på ca. 100 GWh. Av dette er vinterkraft oppgitt til 58 GWh, på grunn av de ovenforliggende reguleringer i Drammenselven. Utbyggingspris vil bli ca. 26 øre kWh, og departementet er enig med Hovedstyret i at dette ikke er urimelig høyt, de beskjedne skader og den sentrale beliggenhet tatt i betraktning.

Modum kommune anbefaler konsesjon gitt, men at det stilles vilkår om konsesjonskraft og avgifter til kommunen, om almen ferdsel over damkronen dersom denne gis en utforming som tillater slik ferdsel, og videre om laksetrapp i Døvikfossen.

Angående vilkår om konsesjonskraft og om avgifter vises til postene 9 og 10. Når det gjelder bygging av laksetrapp eller ferdsel over damkronen er departementet enig med Hovedstyret i at det ikke er naturlig med et vilkår om dette.

Modum kommune har videre krevd at det blir gitt erstatning for eventuelt krafttap i Kongsfoss, som følge av utbygging av Døvikfoss. Kongsfoss ligger i Simoa like ovenfor Døvikfoss, og det er etter hva det opplyses underhånden fra NVE en mulighet for at dammen ved Døvikfoss kan bevirke en mindre oppstuvning i Kongsfoss.

Departementet forutsetter at spørsmålet om skadevirkninger — for almene eller private interesser — som følge av utbyggingen av Døvikfoss tas opp i henhold til vassdragsloven, jfr. nevnte lovs §§ 104 og 105 og § 62. Det er da mest naturlig at spørsmålet om bl. a. laksetrapp tas opp i den forbindelse.

Hvis ervervstillatelse blir gitt vil departementet gjøre konsesjonæren og kommunen oppmerksom på dette.

For øvrig foreslås en rekke av de vilkår som ble stillet for A/S Døvik-Søiafoss frafalt, på bakgrunn av at søkeren er en fylkeskommune. I tillegg til de vilkår fra 1939 som bibeholdes, kommer vilkår av hensyn til naturvern, vilkår om revisjon av vilkårene, samt de endringer som følger av lov av 19. juni 1969 om endringer i konsesjonsloven, og endelig en endring av konsesjonsavgiftssatsene.

Når det gjelder de enkelte vilkår, skal bemerkes:

Post 1, konsesjonstid. Konsesjonen er foreslått gitt på ubegrenset tid, med adgang til revisjon etter 50 år.

Post 11, årlige avgifter. Satsene ble i 1939 satt til kr. 0,10 til staten og kr. 0,50 til kommuner.

Avgiftene foreslås nå forhøyet til henholdsvis kr. 1 og kr. 3. Departementet slutter seg til dette.

For øvrig vises til Hovedstyrets uttalelse. Departementet anbefaler konsesjon gitt.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 § 2, post 22 gis Buskerud fylke konsesjon på erverv av Døvikfoss m. v. i Modum kommune.

Konsesjonen gis i samsvar med Industridepartementets tilråding av 26. juni 1970 og på de vilkår som er foreslått i samme tilråding.

27. Sitasjaure.

(Samtykke til svensk regulering av Sitasjaure.)

Kronprinsregentens resolusjon 26. juni 1970.

Gjennom Utenriksdepartementet har Industridepartementet mottatt en søknad, datert 22. april 1969 stilet til Norrbygdens Vattendomstol om svensk regulering bl. a. av Sitasjaure, hvorav en del ligger i Nordland fylke.

Spørsmålet om nødvendigheten av norsk samtykke til reguleringen har vært forelagt Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetssvesenet, som i brev av 13. mai 1970 har gitt følgende uttalelse:

«Med Industridepartementets påtegning av 20. september 1969 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse note av 10. s. m. fra Kungl. Svenska Ambassaden, oversendt med Utenriksdepartementets brev av 12. s. m. Noten lyder slik:

«Kungl. Svenska Ambassaden har äran, i enlighet med bestämmelserna i den svensk-norska vattenrättskonventionen den 11 maj 1929, till det Kgl. Utenriksdepartement härmed överlämna ett exemplar av ansökningshandlingarna jämte kungörelse i två vid Övre Norrbygdens Vattendomstol anhängiggjorda mål angående dels ansökan från Kungl. Maj:t och Kronan genom Statens Vattenfallsverk om tillstånd till Autajaures reglering m. m., dels ansökan av Norska staten genom Norges vassdrags- og elektrisitetssvesen om tillstånd att avleda vatten från Sitasjaure m. m., allt inom Gällivare kommun i Norrbottens län.

Vattendomstolen har hemställt att ärendena måtte behandlas med största möjliga skyndsamhet.»

Søknaden til Övre Norrbygdens Vattendomstol er datert 22. april 1969 og den medfølgende tekniske plan er datert april 1969. Den søknad som er nevnt i siste del av noten gjelder transitt av vatn fra Langevatn via Sitasjaure til Kjårdavatn i forbindelse med utbyggingen av Skjomen kraftverk. En viser om dette til

Hovedstyrets brev til Departementet av 14. oktober 1969 hvor en antok at norsk samtykke i henhold til art. 12 i den norsk-svenske konsesjon ikke var nødvendig.

Den foreliggende sak gjelder da spørsmålet om norsk samtykke til regulering av Autasjaure—Sitasjaure. Denne berører norsk område, idet ca. 1 km² av Sitasjaures nordvestre ende ligger i Norge.

I søknaden heter det innledningsvis:

«Sökande: Kungl. Maj:t och Kronan genom Statens Vattenfallsverk.

Ombud: Avdelningsdirektören, jur. kand. Svante Frost, Statens Vattenfallsverk, Fack, 162 87 Vällingby 1.

Sakägare: De fastighetsägare och övriga personer vilka företaget enligt 14. kap. 4 § vattenlagen angår.

Saken: Ansökan om tillstånd till reglering av sjöarna Sitasjaure och Autajaure i Gällivare socken, Norrbottens län, och till Ritsems kraftstation mellan sistnämnda sjö och Suorvasjöarna.

Under åberopande av den närmare redogörelsen i bifogade tekniska beskrivning, till vars förslag søknaden allmänt anhåller om bifall, får sökanden hemställa om tillstånd

1. att anlägga huvuddamm och flodutskov vid Autajaures utlopp samt spärrdamm två km norr därom vid Suorketjärro;
2. att utspränga sänkningstunnel vid Sitasjaures utlopp;
3. att utspränga tilloppstunnel till Ritsems kraftstation ungefär sju km NV om huvuddammen;
4. att anlägga grunddamm i Ritsemjokk och att medelst svallgalleriet för kraftstationen utformat som en lutande bergort till grunddammen öppna väg för jokkens vatten till kraftstationen;
5. att anlägga Ritsems kraftstation med — utöver under 3 och 4 angivna anläggningsdelar — intag, maskinstation, aggregat för en vattenföring utan skadlig kavitation, aggregat för en vattenföring utan skadlig kavitation om 240 m³/s, ställverk och avloppstunnel till Suorvasjöarna;
6. att uppdämma vattnet i Sitasjaure och Autajaure till +613 m;
7. att bortleda vatten från Autajaure till kraftstationen;
8. att årsreglera vattnets avrinning ut Autajaure och Sitasjaure och för detta ändamål variera vattenytan mellan dämningssgränsen +613,0 m och en sänkningsgräns på +603,0 m samt fritt handha tappningen från magasinet;
9. att genom överföring av årsreglerad tappning från natt- och helgtid till dagtid bedriva korttidsreglering vid kraftstationen mellan noll m³/s och den högsta vattenföring turbinen kan nyttiggöra; samt
10. att borleda vatten från Ritsemjokk.

Sökanden anhåller härutöver om tillstånd att under bygnadstiden göra den inverkan under högsta kända vattenståndet som erfordras för arbetenas rätta bedrivande. Tillika anhålles, med hänsyn till den rätt till här ifrågakvarande områdens uteslutande begagnande, som tillkommer lapparna, om tillstånd att taga i anspråk den mark, som för all

framtid erfordras såsom grund for de bestående anleggningsdelarna och som närmare framgår av tekniska beskrivningen. Samma slags tillstånd kräva även vad gäller sådana områden som erfordras under byggnadstiden for vägar, kontor, verkstäder, bostäder m. m. I det avseendet anhåller sökanden dock att senare under målets gång få lämna preciserade yrkanden eftersom de närmare detaljerna i utformningen av detta markbehov är beroende av i vilken utsträckning mark for utbyggnaden skall undantagas från Stora Sjöfallets nationalpark. Sökanden anhåller även att senare få precisera lämplig strömfallsfastighet for vilken då skall åberopas 2 kap. 16 § första stycket vattenlagen.

For rätten att tillgodogöra vattenkraft i Ritsems kraftstation åberopar sökanden Kronans äganderätt till hela den ifrågakomma fallhöjden och vad gäller sitsordet som regleringssökande Kronans äganderätt till de kraftstationer vari båtnad uppkommer enligt närmare redogörelse i tekniska beskrivningen.

Med hänsyn till den avsevärda fördelen ur utredningssynpunkt hemställer sökanden om deldom beträffande företagens tillåtlighet och tillstånd till byggnadsarbetena.

Det anhålles att blivande tillstånd måtte få verkställas utan hinder av att de icke vunnit laga kraft.»

Av den tekniske utredning gjøres nedenfor de utdrag som er nødvendige for å bedømme virkningen for norske interesser og for fordelene for de svenske søkere.

I den innledende orientering heter det:

«De övre delarna av Stora Luleälven består av en sydlig älvgren, Vuojatgrenen eller Stora Luleälven, och en nordlig, Vietasgrenen. Dessa grenar sammanflyter i Langas översta del, omedelbart nedströms Stora Sjöfallet.

I den södra grenen utnyttjas Suorvamagasinet, som efter slutförandet av nu pågående arbeten for Suorvas 4:e reglering kommer att rymma ca. 5 900 Mm³ mellan regleringsgränserna +453 och +423 m. ö. h. I den norra grenen utnyttjas Satisjauremagasinet, som

togs i bruk 1966 och som rymmer 1 240 Mm³ mellan regleringsgränserna +457 och +438 m. ö. h. Vattnet från dessa magasin ledes i var sin bergtunnel till Vietas kraftstation, som är belägen drygt en kilometer nordost om Store Sæöfallet. Uppströms Satisjaure ligger sjöarna Teusajaure, Suorkejaure, Autajaure och Sitasjaure.

I det följande redovisas dels förslag till utbyggnad av fallhöjden mellan Sitasjaure med dämning till +613 m. ö. h. — naturligt medelvattenstånd +612,5 m. ö. h. — och Suorvamagasinet i et kraftstation benämnd Ritsems Kraftstation

dels förslag till reglering av Sitasjaure och Autajaure med dämning till +613 m. ö. h. och sänkning till 603 m. ö. h. i ett regleringsföretag benämnt Autajaure Reglering dels och förslag till korttidsreglering av vattenföringen genom kraftstationen benämnt Ritsems Korttidsreglering.

Kraftstationen erhåller sitt drivvatten till största delen från Vietasjokks nederbördsområde och till en mindre del från Ritsemjokks nederbördsområde. I geologiskt avseende ligger området över den marina gränsen och jordarterna består därför huvudsakligen av morän. Berggrunden består i dammläget av hårdskiffer och längs tunnelsträckningen av mylonit av utmärkt beskaffenhet.»

Hydrologiske data avgis slik:

«Sjön Sitasjaure är belägen i nordligsta delen av Luleälvens flodområde nära gränsen mot Norge och med sin nordvästra spets inne på norskt område. Sitasjaures naturliga sjöareal är 68 km². Naturligt vattenstånd varierar mellan ca. 612 m. ö. h. och ca. 613,5 m. ö. h.

Nära nedströms Sitasjaure ligger sjön Autajaure, som även kommer att ingå i det planerade regleringsmagasinet. Autajaures naturliga area är 9,8 km² och dess naturliga vattennivå ligger vid ca. 580 m. ö. h., drygt 30 m lägre än Sitasjaure. Det må anmärkas att på äldre kartor anges sjöarnas höjdläge till ett ca. 3 meter för högt värde (+616 m. ö. h. respektive +583 m. ö. h.).

For naturliga förhållanden i Sitasjaure och Autajaure anger SMHI följande värden:

	Sitasjaure	Autajaure
Högsta högvattenföring	290,0 m ³ /s	310,0 m ³ /s
Normal högvattenföring	208,0 m ³ /s	215,0 m ³ /s
Normal medelvattenföring	39,5 m ³ /s	43,0 m ³ /s
Normal lågvattenföring	4,1 m ³ /s	4,5 m ³ /s
Lägsta lågvattenföring	2,2 m ³ /s	2,5 m ³ /s
Nederbördsområde ¹⁾	982 km ²	1 101 km ²
Sjöprocent	17,2	16,4

¹⁾ därav 329 km² i Norge.»

Det framgår at magazine i Autajaure—Sitasjaure vil bli 820 mill. m³ som tilsvare 60 pst. av normalt årlig tilsig. I Sitasjaure ligger demningsgrensen omtrent på naturlig normal høyvasstand og senkningsgrensen ca. 9 meter under laveste naturlige vasstand. Magasintappingen begynner normalt i oktober—november, og magasinet regnes å være tomt i slutten av april. Fyllingen begynner når

vårflommen inntreer, og høyeste regulerte nås vanligvis i løpet av august måned.

I omtalen av korttidsregulering og vassshusholdning heter det:

«Ritsems kraftstation föreslås bli dimentionerad for korttidsreglerad vattenföring og relativt högt effektuttag. Kontinuerlig kraftproduksjon vid årsreglerad vattenföring kan därför (på grund av låg verkningsgrad) icke

ske med god økonomi. Korttidsregleringen avser i første hand økning av dagtappingen genom overføring av årsreglerad tapping fra natt- og helgtid till dagtid. Diagram, bilaga B 21, visar typveckor med korttidsreglerade vattenføringer og vattenstand under vinter — respektive sommarperiod. Beraknede korttidsreglerade vattenstand har lagts in med utgangspunkt fra en grundlinje, vars lutning ungefär motsvarer normal årsvariation i respektive magasin. Vissa effektuttag, t. ex. sådana som avser att ersätta bortfall av annan produksionsenhet inom Vattenfalls produksjonssystem, kan medføre behov av maksimal tapping även under annan tid än dagtid.

Korttidsregleringens inverkan på vattenføringer og vattenstand.

Foreslagen utbyggnadsvattenføring ger oftest utrymme for overføring av all tapping till dagtid. Ur inverkningsynspunkt är forholdendene med ytmæssigt sett store magasin både oppstrøms og nedstrøms Ritsems kraftstation gunnsomme for korttidsreglering.

Inverkan blir begrenset till de båda magasinene og vattenstandsvariationerne blir relativt sett små. Såsom nærmere framgår av de typ-tappinger, som visas å bilaga 21, blir veckoamplituden vintertid omkring 0,1 m i Autajaure—Sitasjaure og 0,05 m i Suorvajaure. Motsvarande värden sommertid blir omkring 0,1 m respektive 0,05 m. Dygnsvariationerne bli hälften så store som veckoamplituden eller ännu mindre.

Vattenhushållning

Vattenfall bör begära rätt att under iakttagende av nedan foreslagna vattenhushållningsbestemmelser, dels avlede hele eller del av Vietasjokks vattenføring fra Autajaure till Suorvamagasinet i Stora Luleälven, dels bedrive årsreglering i Autajauremagasinet og att for detta ändamål variera vattenytan mellan dæmnings- og sænkingsgrænserne samt fritt handha tappingen fra magasinet, dels og bedrive korttidsreglering vid Ritsems kraftstation mellan noll m³/s og den högsta vattenføring turbinen kan forbruka.

Forslag till vattenhushållningsbestemmelser

1. Det av vind oberoende vattenstandet i Autajauremagasinet, omfattande sjöarna Autajaure og Sitasjaure, må ej overskrida dæmningsgrænsen +613,0 m i annat fall än som sægs i punkt 2 og ej heller underskrida sænkingsgrænsen +603,0 m.
2. Avbörning av vatten, som ej tillgodogøres i Ritsems kraftstation, får ske over anordnet skibord med krønhøjden +613,0 m. Vattenstandet i magasinet får då stiga till den højde, som erfordras for avbörningen.
3. Korttidsreglering får bedrivas året rundt vid Ritsems kraftstation med variationer i tappingen mellan 0 m³/s og vad som kan forbrukas i turbinen.
4. Innehållendet av vatten og tappingen fra magasinet skall bedrivas på sådant sätt att efterlevnaden av de for kraftstationer og øvrige regleringsmagasin gældende vattenhushållningsbestemmelser icke æventyras.

Kontroll

Som kontrollant for foretagen bör foreslås Sveriges Meteorologiska og Hydrologiska Institut.»

Om anlegget sies følgende:

«Vid Autajaures utlopp bygges en 50 m hög damm og vid en svacke i terrängen ca. 2 km norr om utloppet og søder om berget Suorke-tjärro bygges en spærrdam. Härigenom möjliggøres en oppdæmning av vattenstandet i Autajaure till +613,0. Ungefär 7 km i NVN riktning, fra huvuddamm raknat, vid Autajaures sydvästra hörn utspränges stationens drivvattenintag. Genom en ca. 7 km lång tilloppstunnel samt en lutande trycktub ledes vattnet till maskinstationen og därifra genom en avloppstunnel ut i Suorvamagasinet.

Den planerade anleggningens læge inom Lule älvs flodområde framgår av bilaga C 1, där även øvrige anleggninger inom området redovisas. Bilaga C 2 visar en fallprofil av den planerade anleggningen.

Anleggningens huvuddata

Reglering av Autajaure og Sitasjaure	
Dæmningsgrænse	+613,0 m. ö. h.
Sænkingsgrænse	+603,0 m. ö. h.
Magasinvolym	820 milj. m ³

Vid exceptionella forholdanden avbördas overskottsvatten over en overfallsdam till vänster om huvuddammen. Härvid kan dæmningsgrænsen komma att overskridas med omkring 0,5 m.

Ritsems kraftstation

Bruttofallhøjden mellan dæmningsgrænsen i Autajaure (+613,0 m. ö. h.) og dæmningsgrænsen i Suorvamagasinet efter idrifttagning av Suorvas 4:e reglering (+453,0 m. ö. h.) blir 160 m. Bruttofallhøjden skulle således kunna variera mellan 150 og 190 meter på grund av vattenstandsvariationer i de båda magasinene. Emellertid är det ej lønande att utnyttja hele registret eftersom Suorvamagasinet mycket sällan kommer att helt avsænkas. Därför foreslås att en trøskel anordnas vid tunnelutloppet, vilken begrænser nedstrømsvattenytan till +440 m. ö. h. vid utbyggnadsvattenførningen. Maximifallhøjden blir således 173 m. Fallförlusten i vattenvägarna uppskattas till omkring 13 m vid en vattenføring av ca. 170 m³/s, som ger bästa totalverkningsgrad.

Utbyggnadsvattenførningen blir 240 m³/s og utbyggnaden foreslås ske med ett maskinaggregat med en maximal effekt av 300 MW. Energiproduktionen i Ritsems kraftstation beraknas oppgå till ca. 515 milj. kWh/år.»

Selve anleggsomkostningene er beregnet til 178,2 mill. sv. kroner.

Det fremgår av avsnittet «Allmänt om foretagets inverkan på motstående interessen» at Vattenfall har anmodet «naturvårdsverket» om å utføre naturvitenskapelige undersøkelser av de områder som nærmest berøres av utbyggingen. Av de rapporter som er blitt utarbeidet i denne forbindelse fremgår det, etter søkerens vurdering, at området er interessant fra såvel

botanisk som zoologisk synspunkt, men det oppviser ikke noen særskilt beskyttelsesverdige eller betydningsfulle naturvernobjekter.

Om fisket heter det:

«Foreslagen utbyggnad kommer att inverka på fisket och fiskets bedrivande inom Sitasjaure och Autajaure och i vattendraget nedströms Autajaure till och med Teusajaure. I särskild promemoria, bilaga F 1, redovisas närmare företagens inverkan på fisket.

Inom de förstnämnda sjöarna förekommer endast röding. I vattendraget nedströms där- om och i Teusajaure tillkommer dessutom öring. Bruttovärdet av de årliga fångsterna inom Sitasjaure, Autajaure, Suorkejaure och Teusajaure uppgår till drygt 50 000 kronor per år. Härtill kommer värdet av tillfälliga upplåtelser av fiskerätt inklusive försäljning av fiskekort.

Genom utbyggnaden kommer fisknäring- produktionen att försämras inom reglerings- magasinet, vilket sannolikt kommer att med- föra viss minskning av beståndet och även en sänkning av medelvikten. Genom höjningen av vattenytan i Autajaure kommer vatten- volymen och sjöytan att öka högst avsevärt. Detta i förening med förväntad positiv däm- ningseffekt kommer till en början att eliminera och för framtiden att reducera dessa skade- verkninger. Några speciella åtgärder till fiskets skydd utöver viss röjning på de över- dämnda områdena föreslås icke.

För tillåtlighetskalkylen upptages följande belopp:

Ersättning för skada å fisket på dämningområdet	368 000 kr
Ersättning för skada å fisket på nedströmssträckan	82 000 »
Ersättning för skada å fisket under byggnadstiden	10 000 »
Summa	<u>460 000 kr</u>

Rätten att fiska inom de fiskevatten, som enligt ovan kommer att påverkas av företaget, tillkommer samerna.»

Det heter videre at det ikke finnes fast bebyggelse innenfor oppdemningsområdet. Det finnes et mindre antall kåter og stuer for oppsyn med reinhjordene og for fisket.

For så vidt angår båtfart på sjøene fore- kommer denne i hovedsaken i forbindelse med fiske, men det nevnes at det opprettholdes regulær båttrafikk mellom Sitasstugan ved Sitasjaures utløp og bl. a. Narvik og Omegns turistforenings anlegg på norsk område i vestre enden av Sitasjaure. Vattenfall er inn- stillet på å utføre nødvendig tiltak i samråd med Svenska turistforeningen (STF) for å avhjelpe skadene for den regulære båttrafikk.

Det neddemmede areal berører sommer- beiteland for reinsdyr.

Om «naturvårdsåtgärder» heter det bl. a.:

«Den mark, som överdämnes eller kommer att erfordras för byggnadsändamål, tillhör Kronan. Dämningen av Autajaure med ca.

32 meter medför att ca. 1 350 hektar mark med ställvis, i huvudsak gles fjällbjörkskog sätts under vatten. Det kan givetvis ifråga- sättas om det ur allmän synspunkt är moti- verat att utföra någon som helst röjning inom Autajaureområdet. Fisket i denna del av ma- gasinet beräknas emellertid kunna fortsätta i betydande omfattning även under reglerade förhållanden. Men hänsyn härtill och till den negativa inverkan på landskapsbilden, som skulle uppkomma om ingen röjning utfördes, bör sådan röjning föreslås, att man med rim- liga tekniske och ekonomiska insatser uppnår ett ur landskapsvårds- och fiskesyndpunkt acceptabelt resultat. I detta sammanhang bör anmärkas at ingen trädvegetation inom Sitas- jaureområdet beröres av dämningen.

Vattenfall föreslår för tillåtlighetsbedöm- ningen en röjning som innebär att alle träd (i huvudsak fjällbjörk och tall) högre än 1,5 meter inom zonen +600— +613 borttages och brännes att alla övriga träd under nivån +600 kapas så att ingen del når högre än +602 samt att alle sådana lösa träd- och buskresten inom hela dämningområdet, som kan flyta upp vid dämningen, hopsamlas och brännes.

En röjning i ovan angiven utsträckning har kostnadsberäknats till en miljon kronor.»

Det angis at verdien av kraftproduksjonen vil bli 12,555 sv. kr./år.

Søknaden har vært kunngjort i lokalpres- sen og i Norsk lysingsblad på lovbestemt måte og har vært sendt distriktet til utlegging og behandling med følgende resultat:

Ballangen kommune styre uttaler følgende i møte 29. desember 1969:

«Kommunestyret viser til innlandsfiske- nemndens uttalelse av 5. desember 1969, og vil for øvrig uttale at da denne regulering av Autajaure-Sitasjaure, etter det opplyste, ikke vil skape noen vanskeligheter for den norske utbygging av Skjomenvassdragene, har kommunestyret ikke noe å innvende mot søk- naden.»

Uttalelsen fra Ballangen Innlands- fiskene mnd av 5. desember 1969 lyder:

«Ei regulering av Sitasjaure vil uten tvil være til skade for fiskebestanden i vatnet, og en vil derfor be om at det blir tatt mest mulig hensyn til dette ved ei eventuell regulering, slik at skadevirkningene blir minst mulige.»

Nordland Naturvernforening har i brev av 19. desember 1969 til Kommu- naldepartementet uttalt:

«Den svenske søknaden omfatter bl. a. regu- lering av Sitasjaure. En del av denne sjøen ligger på norsk side, og det tilhørende norske nedbørområde er på 329 km².

Naturlig middelvannstand i Sitasjaure er i dag på kote + 612,5 m o. h. Forslaget gjel-

der en regulering mellom + 613 som høyeste vannstand og + 603 m o. h. som nedre reguleringsgrense. Dette blir en senkningsgrense på 9 meter under nåværende minstevannstand.

I saksdokumentene er der Skadekart i mål 1:10 000. Blad 1 gjelder den norske del av Sitasjaure. Dessverre er det ikke koter for sjøbunnen, slik at en kan bedømme situasjonene ved nedtapping. På blad 2 viser det seg at + 600 går like ved norskegrensen, på svensk side. Det ser ut som + 605 kan gå tvers over, like innenfor grensen, slik at den norske del av sjøen blir helt tørrlagt ved nedre reguleringsgrense + 603. En bør søke å få dette klarlagt.

På norsk side mener en ved Skjomenutbyggingen å bruke Langvatnet som magasin. Det er søkt til Sverige om tillatelse til gjennomstrømming av Sitasjaure. En bør også klarlegge hvordan dette vil virke, sett i sammenheng med den svenske reguleringen. Utslipet fra Langvatn i den nedbørfattige tiden vil vel lage en renne langs ev. djupål i Sitasjaure fra elveutløpet og nedover? Hvilke konsekvenser har dette, og hvordan virker det, om den norske del av Sitasjaure blir tørrlagt deler av året, unntatt «tappingselven» fra Langvatn?

Når det gjelder den svenske utbyggingen for øvrig, er det vel av betydning også for Norge at den berører Sjaunja fuglereservat.

På den internasjonale Mar-listen står Sjaunja oppført som ett av Europas mest verneverdige naturområder. Likedan blir deler av Stora Sjøfallet Nationalpark neddemt, og det blir store anleggsarbeider innenfor dette området. De tre sammenhengende svenske nasjonalparkene nær grensen: Stora Sjøfallet, Sarek og Padjelanta har betydning også for oss nordmenn. Statens naturverninspektør Kristen Krogh har foreslått Storskogområdet i Sørfold med Lille Værivatn og fjellområder som nasjonalpark, i tilknytning til den svenske Padjelanta. En må vel også regne med et mere utstrakt skandinaviske samarbeid innen naturvernet i fremtiden. Jamfør «Naturvernplanlegging i svensk-norske grensestrøk» — et arbeid som er tatt opp mellom Statens Naturvårdsverk, Sverige, og Naturvernrådet, Norge.

Vi mener dette er synspunkter som bør komme til uttrykk fra norsk side, i forbindelse med den svenske søknaden.»

Nordland fylkes friluftsnemnd har i brev av 19. desember 1969 til Kommunaldepartementet uttalt seg slik:

«En har forstått det slik at det er kun området på norsk side det blir bedt om uttalelse for.

I dokumentene til saken er det svært lite å finne om forholdene for det området på norsk side som reguleringen gjelder, og en har derfor forsøkt å gjette seg til en del ut fra opplysninger om det tilstøtende areal på svensk side. Dessuten har en dratt nytte av opplysninger innhentet under arbeid med uttalelse i forbindelse med utbygging av Skjomenvassdragene, og en har under saksforberedelsen hatt kontakt med Ballangen friluftsnemnd, og Narvik og Omegns Turistforening og Nordland Naturvernforening. Sistnevnte har selv fått saken til uttalelse, men har ennå ikke fattet noen beslutning i sakens anledning.

Området på norsk side som blir berørt av Sitasjaurereguleringen ligger inntil og må sees i sammenheng med utbyggingen av Skjomenvassdraget.

Sitasjaure ligger i nordligste delen av Lulelvvassdraget med sin nordvestre spiss inne på norsk område. Sitasjaures naturlige sjøareal er 68 km², derav ligger ca. 1 km² på norsk side av grensen. Naturlig vannstand varierer mellom ca. 612 m o. h. og ca. 613,5 m o. h. Langvatnet har gjennom Forsvatnet sitt naturlige utløp i sitasjaure. Ved utbygging av Skjomenvassdraget er Langvatnet planlagt som magasin, slik at vannet derfra om vinteren overføres til Kjårdavatnet ved tunneler og gjennomstrømming av Sitasjaure.

Demningsgrensen for Sitasjaure vil etter planen ligge på 613 m o. h. Nedtappingen vil normalt ta til i oktober—november og en regner at magasinet vil være tomt sist på april. Oppfyllingen begynner så under vårflommen og demningsgrensen er beregnet nådd i august. Reguleringshøyden er 10 m. Da demningshøyden reguleres ved overfallsdam, kan vannet under ekstreme forhold stige til 613,5 m o. h., dette samsvarer med høyeste naturlige vannstand i dag. Islegging av vannet begynner normalt i november og isløsningen først på juli.

Etter kartet å dømme er terrenget rundt Sitasjaure på norsk område ganske bratt på sør- og vestsida, noe slakere innerst i bukta mot nordvest og nord, men blir så brattere igjen østover langs bredden. I nordvest, ved utløpet av elva fra Langvatn—Forsvatn, har Narvik og Omegn Turistforening et leskur på høyde 622,1 m o. h. med en brygge nedenfor. Her er sjøen ganske langgrunn.

Det har ikke vært mulig å få konstatert hvor høyt bunnen i denne bukten av Sitasjaure ligger, men etter de høydemålinger som er utført på svensk side og som er vist på kart K blad 2, ligger bunnen høyere enn 600 m o. h. Da kan det være mulig at hele bukten blir tørrlagt i vårmånedene, bortsett fra et elvefar for gjennomstrømmingsvatn fra Langvatnet.

Vegetasjonen rundt Sitasjaure består for det meste av mose, lyng og kratt, det er ikke skog av betydning i området. Jordartene innenfor demningsområdet er omtalt å være av en slik beskaffenhet, at en ikke regner med det vil oppstå skade ovenfor demningsgrensen.

Da det for området på norsk side bare er snakk om nedtapping av Sitasjaure, kan en vel regne med at reguleringen ikke får nevneverdig innflytelse for reinbeitene her.

Den foreslåtte utbygging kommer til å få uheldig innvirkning på fisket i Sitasjaure. Nedsenking på vinterstid til 9 m under normal lavvannstand vil skade fiskenæringsproduksjonen på de grunner som tørrlegges. Dette vil føre til nedgang i fiskebestanden så vel som av gjennomsnittsveksten på fisken. Nå er det hovedsakelig rør som fiskes i Sitasjaure, og det hevdes at røren har så gode tilpassings-evner at skadene blir forholdsvis små. Derfor er det ikke planlagt noe tiltak for å bøte på disse skader. Dessuten blir det opplyst at det er svært få turister fra Norge som søker til Sitasjaure for fiskesportens skyld.

Båtbruk på sjøen forekommer hovedsakelig i forbindelse med fiske og da fra svensk side. Dessuten har Svenska Turistforeningen enkelte dager i uken hatt fast båtforbindelse mellom

Narvik og Omegns Turistforenings anlegg i nord-vestre bukt, Morfarsbukten og Sitasstugan ved Sitasjaures utløp.

Ballangen friluftsnemnd og Narvik og Omegns Turistforening hadde ingen spesielle bemerkninger i forbindelse med reguleringen av Sitasjaure. Turistforeningen har ingen merkede ruter i området, men regnet med å ta hensyn til reguleringen ved fremtidig planlegging av turistruter.

Det er opplagt at tørrlegging av strendene — eller hele bukten — vil medføre store skadevirkninger for naturen. De uttørka og oppsprukne leir- og sandbankene vil danne et stygt sår i landskapsbildet. Dette vil komme best til syne i de tidligere vårmånedene, men i turistsesongen juli, august og september skulle det være såpass fylling i magasinet at skadene på norsk område virker mindre.

Konklusjon:

Nordland fylkes friluftsnemnd har intet å innvende mot regulering av Sitasjaure. Denne reguleringen må for Norges vedkommende sees i sammenheng med utbygging av Skjomenvassdragene, og fylkesfriluftsnemnda viser til uttalelsene av 2. september 1968 for så vidt angår bevarende tiltak og landskapspleie.»

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, har gitt følgende uttalelse datert 14. januar 1970:

«Søknaden av 22. april 1969 fra Statens Vattenfallsverk om regulering av Autajaure-Sitasjaure er herfra forelagt Ballangen kommunestyre og Ballangen innländsfiskenemnd. Saken er dessuten behandlet i Nordland fylkes friluftsnemnd og Nordland Naturvernforening. Utskrift av de avgitte uttalelser vedlegges.

Søknaden omfatter bl.a. regulering av Sitasjaure på 68 km², hvorav ca. 1 km² ligger på norsk side. Sitasjaure forutsettes regulert mellom 613,0 og 603,0 m o. h. Høyeste regulerte vannstand vil ligge 0,5 m over naturlig middelvannstand og laveste regulerte vannstand 9,0 m under laveste naturlige vannstand. Ved flom kan vannstanden stige til ca. 613,5, som svarer til høyeste naturlige vannstand i dag.

Magasinsenknningen vil normalt begynne i oktober/november, og magasinet beregnes å være tomt sist i april. Oppfyllingen begynner med vårfloppen, og demningsgrensen nås normalt i august.

De foreliggende kart viser ikke bunnforholdene i den del av Sitasjaure som ligger på norsk side, men så vidt man kan bedømme etter bunnkart over det tilstøtende parti i Sverige, ligger den største del av bunnen på norsk side høyere enn 603 m o. h. Dermed vil antagelig det meste av vannet på norsk side bli tørrlagt i vårmånedene.

I forbindelse med Skjomenutbyggingen forutsettes regulering av Langvatn med gjennomstrømming gjennom Sitasjaure. Man vil dermed i tappeperiodene få et elvefar gjennom det tørrlagte område.

Reguleringen av Sitasjaure vil formentlig medføre skade på fisket. Dessuten kan tørrlegging av sjøbunnen i vårmånedene virke skjæmmende. Utover sommeren når magasinet fylles vil forholdene bedres, idet man reg-

ner med fullt magasin fra august til tappingen begynner i oktober/november.

Vi viser for øvrig til de avgitte uttalelser, og tør anbefale at søknaden kan bli innvilget.»

Fylkesmannen i Nordland har gitt denne påtegning datert 19. januar 1970:

«Sendes med vedlegg Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, Vassdragsdirektoratet, Oslo, idet jeg viser til uttalelse av 14. januar 1970 fra Nordland fylkes elektrisitetskontor. Jeg viser ellers til vedlagte uttalelser fra Ballangen kommunestyre, Ballangen innländsfiskenemnd, Nordland fylkes friluftsnemnd og Nordland Naturvernforening og vil ikke ha noe å innvende mot at søknaden fra Statens Vattenfallsverk om regulering av Autajaure-Sitasjaure m. v. innvilges.

Jeg har fått bekreftet fra Ballangen formannskapskontor at saken etter kunngjøring i pressen har vært utlagt til gjennomsyn for interesserte.»

Landbruksdepartementet uttaler den 5. februar 1970 følgende:

«Saken har vært forelagt fiskerikonsulenten for Nordland og Troms som har uttalt seg i vedlagte ekspedisjon av 2. januar 1970.

Den planlagte regulering vil etter det opplyste virke særlig hardt inn på den norske delen av Sitasjaure, fordi denne er relativt grunn.

For øvrig viser direktoratet og departementet til fiskerikonsulentens utredning og forslag til konsesjonsvilkår som en slutter seg til.»

Konsulenten for ferskvannsfisket i Nordland og Troms uttaler 2. januar 1970:

«Uttalelsen er basert på de opplysninger som er gitt i konsesjonssøknaden av 22. april 1969, fra formannen i Ankenes innländsfiskenemnd samt fra Fiskeriintendenten i Øvre Norra Distriktet, Gunnar Sellerberg, Luleå. Sistnevnte har i to år foretatt biologiske inventeringer i de berørte områder.

Søknaden kom fiskerikonsulenten i hende først 5. november 1969. Det har derfor ikke vært mulig å foreta en fiskeribiologisk forundersøkelse på den norske siden av riksgrensen i det området som vil bli berørt ved den søkte regulering.

Generelt.

Den delen av søknaden som i første rekke berører norske interesser er en foreslått senkning av sjøen Sitasjaure (fig. 1). Denne innebærer at demningsgrensen kommer til å ligge 0,5 m under den naturlige sommervannstand (NSV) på kote 613 og senkningsgrensen (LRV) ca. 9 m under den laveste naturlige vannstand.

Sitasjaure er ca. 68 km². Den norske delen utgjør ca. 1 000 dekar (1 km²). Samlet deklagsfelt for hele sjøen er 982 km², hvorav i Norge 329 km².

Med den foreslåtte regulering vil overflatearealet ved LRV for den delen av Sitasjaure som ligger på svensk grunn utgjøre ca. 83 pst. av arealet ved NSV.

Av søknadens vedlagte dybdekart (Bilag K, blad 1 og 2) får man et inntrykk av at den norske delen, som ikke er opploddet, er relativt grunn. Dette bekreftes av fiskeriintendant Sellerberg som anslår den overveiende delen av vannbyggen til å være av størrelsesorden 7—8 m. Hvis så er tilfelle må man regne med en fullstendig tørrlegging av den delen av Sitasjaure som befinner seg på den norske siden av riksgrensen når sjøen er på sitt laveste.

Ifølge vedleggene (Bilag B 9—1 — 9—3) vil sjøen være helt nedtappet (LRV) i april/mai, og på sitt høyeste nivå (HRV) i juli/august. Alt avhengig av forholdene er magasinet fullt bare et par måneders tid, i alminnelighet august—oktober.

Fiskebestanden.

I Sitasjaure finnes kun én fiskeart, røye. Fiskeriintendant Sellerberg kan opplyse at det utførte prøvofiske viser at røya er av god individstørrelse, av utmerket kvalitet og i tilsvarende god kondisjon. Det er ikke grunn til å anta at forholdene på den norske delen av sjøen avviker fra disse erfaringer.

Produksjonen i sjøen er som rimelig kan være relativt lav, de klimatiske forhold tatt i betraktning. I 1968 var temperaturen i Sitasjaure bare sjeldent over 4° C.

Fiskens ernæringsforhold.

Sellerbergs undersøkelser av fiskemager bragte for dagen at røye fanget på bunngarn, særlig i 1968, hadde en utpreget preferanse for Chironomider (larver og pupper). I 1969, da sommeren var betydelig varmere, fant han også småfisk, luftinnsekter og linsekrepser.

Røye som var fanget på flytegarn i juli 1969 hadde fortrinnsvis luftinnsekter på menyen. Chironomider spilte for disse individene en beskjeden rolle.

Fiskebestandens alderssammensetning og fiskens tilvekst.

Sellerberg fant at Sitasjaures røyebestand domineres av 6. og 7. vintringer når fangstresultatene under prøvofisken legges til grunn, men at også eldre fisk (7—10 vintre) spiller en viktig rolle.

Røyematerialet fra Sitasjaure viser en oppdeling i to fraksjoner, nemlig en langsomtvoksende bestand (dvergroye) og en mere hurtigvoksende røyetype. Det er kun den sistnevnte som har noen økonomisk interesse av betydning.

Den årlige lengdetilveksten hos den alminnelige røyetyper i Sitasjaure de første 6 leveår er ca. 5 cm, hvilket må betegnes som meget godt, sjøens beliggenhet tatt i betraktning.

Fritidsfiske i det berørte området.

Etter opplysninger innhentet hos formannen i Ankenes innlandsfiskeremnd er det relativt beskjedne fiskemengder som i dag tas opp på den norske delen av Sitasjaure. Dette fisket utøves fortrinnsvis av oppsitterne fra Sør-Skjomen samt av tilfeldige fjellvandrere.

Reguleringens virkninger.

En senkning på 9 m i vinterhalvåret under laveste naturlige lavvann vil føre til en gjenomgripende forandring på sjøens røyebe-

stand. Spesielt vil dette merkes på den norske delen. Ifølge tilgjengelige opplysninger må man regne med en total tørrlegging av bunnearealene med en tilnærmet 100 pst. ødeleggelse av all bunndyrproduksjon. Røya blir således avhengig av overflateinnsjekter samt organismer som blir tilført fra den svenske delen av sjøen etter hvert som vannstanden stiger.

Eventuelle gyteplasser må helt avskrives og reproduksjonen med denne dersom antagelsene om dybdeforholdene holder stikk.

Den fremtidige røyebestanden på den norske delen av Sitasjaure vil i sin helhet være avhengig av tilførsler fra den svenske røyestammen, om ikke røya finner mulighet for gyting i irennende elver og bekker i sjøens nordvestlige del, og som dertil kan gi levedyktige avkom.

Dersom konsesjon gis til den søkte regulering kommer røyebestanden til å bli vesentlig tynnere og bestå av individer med lavere gjennomsnittstilvekst og dårligere kondisjon enn hva tilfelle er i dag.

En fangststatistikk over solgt røye av yrkesfiskere på den svenske delen av Sitasjaure viser at det i årene 1962—67 gjennomsnittlig ble omsatt 5 922 kg pr. år. I tillegg kom så fiske til eget bruk av oppsitterne til sjøen. Med et tillegg som ble gjort for disse kommer det årlige omsatte kvantum på 6 515 kg. Beregnet avkastning, når det rene fangstkvanter legges til grunn, skulle da for den svenske delens vedkommende bli i underkant av 1,0 kg/ha. Ved en antatt avkastning på 2 kg/ha, hvilket Sellerberg regner med, vil en komme opp i ca. S.kr. 7 200 i fangsttap ved 30 pst. skade. Ved 90 pst. skade, som en må regne med på norsk side, vil en således få en kapitalisert skade på ca. S.kr. 21 600. (Opplyst pr. telefon.) Dette tilsvarende neppe sjøens årlige fiskeproduksjon.

Fiskeriintendanten anslår at en regulering som foreslått vil medføre en fangstreduksjon på 30 pst., motsvarende et kapitalisert beløp på sv. kr. 243 000.

Det er hevet over tvil at skadene på den norske del av sjøen vil bli betydelig større enn på den svenske, uten at omfanget kan bedømmes nøyaktig med den manglende kjennskap man her har til det berørte området. En skadeprosent på 90 vil antagelig ligge nær opp til de faktiske forhold.

Det fisket som utøves på norsk side i dag har intet med næringsfiske å gjøre. Man finner det imidlertid rimelig at regulanten yter en erstatning for det produksjonstap som vil oppstå, samt for den verdi dette område måtte påregnes å få i fremtiden, dersom Sitasjaure ikke hadde blitt regulert.

Det svenske fisket i Sitasjaure motsvarer, som nevnt, i underkant av 100 g pr. hektar. Sjøens yteevne er sannsynligvis langt større. Om man regner med det tidobbelte motsvarende 1 kg pr. hektar er selv dette anslag sannsynligvis i minste laget.

Regner man litt på de svenske tallene, hva den av Sellerberg stipulerte fangstreduksjon angår, og sammenligner disse med muligheten på den norske delen av sjøen som utgjør ¹/₆₈ av hele Sitasjaure, vil en påført skade på 30 pst. medføre et kapitalisert fangsttap på ca. sv. kr. 3 600. Legger man imidlertid sjøens årlige produksjon til grunn, vil tapet bli betydelig større.

Skader på utøvelsen av fisket.

Da det ved den foreslåtte regulering utelukkende dreier seg om en senkning av vannstanden i Sitasjaure, regner man ikke med særlige vanskeligheter m. h. t. utøvelsen av fisket. Et eventuelt isfiske i vårmånedene kan ved en regulering som foreslått, totalt avskrives. På sommeren når vannspeilet er relativt høyt vil man få problemer i forbindelse med båtplasser som det rimeligvis må tas hensyn til.

Da det ikke finnes trevegetasjon i Sitasområdet som blir neddemt eller berørt ved den foreslåtte regulering, regner man ikke med øket slitasje av betydning på de ulike redskapstyper.

Forslag til konsesjonsbetingelser.

Med utgangspunkt i det forannevnte fremsettes følgende forslag til konsesjonsbetingelser for Kungl. Maj:t. och Kronan gjennom Statens Vattenfallsverk:

1. Konsesjonæren tilpliktes å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet, herunder om nødvendig også langtidsundersøkelser etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.»

Kommunaldepartementet har gitt følgende uttalelse datert 28. februar 1970:

«Saken har vært forelagt:

1. Fylkesfriluttsnemnda i Nordland.
2. Nordland Naturvernforening.
3. Den Norske Turistforening.
4. Norges Jeger- og Fiskeforbund.
5. Kontaktutvalget ved Universitetet i Oslo for naturvitenskapelige interesser ved vassdragsreguleringer.

En har mottatt uttalelse fra institusjonene nevnt under punktene 1—3, jfr. vedlegg.

Idet en viser til uttalelsene, har en ikke noe å merke til søknaden.»

Den Norske Turistforening har i sin uttalelse av 20. januar 1970 ikke hatt noe å bemerke i anledning søknaden.

Hovedstyret vil bemerke:

Den foreliggende søknad fra Statens Vattenfallsverk fremkommer i forbindelse med en plan om utbygging av det ca. 160 m høye fall mellom Autajaure og Suorvamagasinet — Ritsem kraftstasjon — Luleälv. Kraftverket planlegges for en maksimal ytelse på 300 MW (240 m³/sek.) og årsproduksjonen beregnes å bli 515,1 GWh, hvorav 68,3 pst. angis å være vinterkraft. En rasjonell utbygging forutsetter imidlertid en regulering av tilløpet. I samsvar med konvensjonen av 1929 mellom Norge og Sverige om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten, søkes det om norsk samtykke — og svensk tillatelse — til å regulere på årsbasis Sitasjaure—Autajaure mellom kotene 613,0 og 603,0 ved felles dam ved utløpet av Autajaure. Demningsgrensen ligger ca. 0,5 m under Sitasjaures midlere flom-

vasstand. Det oppnås med dette et magasin på 820 mill. m³.

Søknaden omfatter dessuten samtykke/tillatelse til å korttidsregulere sjøen med en ukevariasjon på 0,1 m og en døgnvariasjon på maksimalt 0,05 m.

Sitasjaure har et sjøareal på kote 613,0 på 68,5 km² og av dette er det ca. 1 km² av sjøens nordvestre ende — hvor elva fra Langvatn har sitt utløp — som ligger i Norge. Elva fra Langvatn vil, når Skjomenanlegget er i drift, føre magasinvatn fra Langvatn via Sitasjaure til dette anlegget. Statskraftverkene har hatt kontakt med Statens Vattenfall vedrørende planlegging av reguleringen i Sitasjaure og den søkte regulering vil være direkte fordelaktig for utnyttelsen av Langvatns magasin.

Norske næringsinteresser blir ikke direkte berørt ved reguleringen. Fisket drives i liten utstrekning, og det er relativt beskjedne mengder som tas opp i den norske del.

Fiskearten er røye. Den hevdes å være av utmerket kvalitet. Da den norske delen er forholdsvis grunn, antas det at den blir helt tørrlagt ved senkningen, noe som vil føre til uforholdsmessig store skadevirkninger for fisket. Naturvernorganisasjonene har likeledes fremholdt at hel tørrlegging er uheldig også sett fra et estetisk synspunkt, idet det hevdes at det vil dannes et stygt sår i landskapet. Det fremgår imidlertid av fyllingsberegningene at sjøen omkring 1. juli vil ha nådd kote 607—608 og må derved antas å dekke store deler av det tørrlagte område.

Hovedstyret kan ikke se at det utseendemessig betyr noe fra eller til at elva fra Langvatn vil gjennomstrømme den tørrlagte strandsonen.

En eventuell tilbakegående erosjon vil ikke kunne nå over HRV, idet det er overveiende fjell i dagen i strandlinjen.

For så vidt angår det norske område, vil Hovedstyret slutte seg til de anbefalinger som så samstemmig er gitt fra distriktet m. v., og idet en viser til reguleringslovens § 8 anbefaler Hovedstyret at det gis norsk samtykke til regulering av Sitasjaure.

I samsvar med Landbruksdepartementets forslag, anbefales følgende vilkår:

1.

Konsesjonæren tilpliktes å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet, herunder om nødvendig også langtidsundersøkelser etter Landbruksdepartementets bestemmelse.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 11. mai 1970.»

Departementet skal bemerke:

I henhold til konvensjonen mellom Norge og Sverige av 11. mai 1929 oppstår det spørsmål om norsk samtykke til den svenske regulering og korttidsregulering av Sitasjaure.

Som det fremgår av Hovedstyrets uttalelse er søknaden anbefalt av Ballangen kommune og av Nordland fylke og distriktets fiske-, friluft- og naturvernorganisasjoner samt Landbruksdepartementet og Kommunaldepartementet har ikke motsatt seg den foreslåtte regulering.

De vesentlige skadevirkninger i forbindelse med en eventuell regulering vil oppstå i forbindelse med fisket, idet den norske del av vatnet ved laveste vannstand delvis kommer til å bli tørrlagt.

Departementet viser til Hovedstyrets uttalelse og vil i samsvar med Hovedstyrets anbefaling rå til at samtykke blir meddelt og at det blir tilknyttet det vilkår angående fiskeribiologiske undersøkelser som er foreslått av Landbruksdepartementet, og inntatt i Hovedstyrets uttalelse.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av § 14 i lov av 12. juni 1931, jfr. art. 12, 13 og 20 i konvensjon mellom Norge og Sverige av 11. mai 1929 om visse spørsmål vedrørende vassdragsretten, meddeles samtykke til svensk regulering av Sitasjaure i samsvar med søknad av 22. april 1969 fra Statens Vattenfallsverk til Norrbygdens Vattendomstol.

Samtykket meddeles på det vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 26. juni 1970.

28. A/S Saudefaldene.

(Tillatelse til ytterligere regulering av Nedre Sandvatn i Storelva i Sauda.)

Kronprinsregentes resolusjon av 26. juni 1970.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 21. april 1970 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 5. september 1969 fra A/S Saudefaldene om ytterligere regulering av Nedre Sandvatn i Storelvassdraget i Sauda:

«Med Departementets påtegning 12. september 1969 har man mottatt til uttalelse følgende søknad fra Aktieselskabet Saudefaldene, dattert 5. s. m.:

«Ved kongelig resolusjon av 11. desember 1914 er Aktieselskabet Saudefaldene gitt til-

latelse til erverv og regulering av Storelvassdraget i Sauda. Heri er innbefattet Nedre Sandvann som delvis ligger i Sauda — delvis i Odda kommune. Vannet utnyttes i Dalvann kraftstasjon, Storlivann kraftstasjon og Søndena kraftstasjon med et samlet maksimalt brutto fall på 743 m.

Hvelvdammen av betong som ble ferdig bygget i 1925 er i dag i så dårlig forfatning at den må fornyes, og vi har i denne forbindelse planlagt en øket regulering.

I henhold til lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1940 søker vi herved om tillatelse til ytterligere oppdemming av Nedre Sandvann fra nåværende HRV k. 1027,0 til k. 1033,0, samt senking fra nåværende LRV k. 1018,50 til k. 1017,0.

Den økede regulering vil gi et totalt magasin på 19,4 Mm³, tilsvarende en økning på 10,0 Mm³ eller en øket vinterkraftproduksjon på 16,0 GWh.

Alternativt tillater vi oss å søke om en ytterligere oppdemming fra nåværende HRV k. 1027,0 til k. 1034,0, samt senking fra nåværende LRV k. 1018,50 til k. 1017,0. Dette gir et totalt magasin på 21,1 Mm³ tilsvarende en økning på 12,1 Mm³ eller 18,6 GWh i øket vinterkraftproduksjon.

Anleggsmkostningene er beregnet til ca. 3,5 mill. kroner, tilsvarende 11,5 øre pr. magasinert kWh.

Vi tør betinge oss valg av alternativ når de konstruktive og økonomiske detaljer er klarlagt.

Den nye dammen er planlagt utført som hvelvdam med platedamtilslutninger. Hvelvdammen får en maks. høyde på 21—22 m og kronelengde på ca. 50 m. Platedammen får en maks. høyde på 10—11 m og kronelengde (platedam + massivdam) ca. 90 m. Dessuten må det bygges en mindre sperredam syd for Krokstjern.

For ankomst vil det bli anlagt en bilveg med utgangspunkt fra r. v. 520 øst for Svartevann.

Vannrettigheter, eiendomsforhold, terrengforhold.

Aktieselskabet Saudefaldene eier samtlige vannrettigheter i vassdraget. Selskapet eier også all grunn på vestsiden av fylkesgrensen ved Nedre Sandvann, samt grunnen til k. 1032 langs den øvrige del av vannet på østsiden av fylkesgrensen. Grunnen over k. 1032 på denne side eies av 2 bruk i Røldal.

Terrenget rundt vannet består hovedsakelig av fjell i dagen med ubetydelig vegetasjon slik at jordskadene antas å bli meget små.

Helsetjeneste.

Arbeidene vil praktisk talt i sin helhet foregå innen Sauda kommune med kort avstand til Sauda Sjukehus.

Fonds.

Sikringsfondet, kr. 100 000, i henhold til konsesjonen av 1914, kapitel III, pkt. 1, forutsettes å gjelde også for ovennevnte arbeider.

Det av Electric Furnace Products Company, Limited opprettede fond på kr. 500 000 i henhold til lov av 19. mai 1900, kap. 4, forutsettes å gjelde for nevnte arbeider, idet fondet omfatter begge selskaper.

Konsesjoner.

Aktieselskabet Saudefaldene har i dag følgende ervervs- og reguleringskonsesjoner:

1. Erverv og regulering av Storelven i Sauda gitt ved kongelig resolusjon av 11. desember 1914.
2. Forandring av ovennevnte konsesjon i henhold til kongelig resolusjon 2. oktober 1925.
3. Ytterligere regulering i Bergdalen og av Holmevann gitt ved kongelig resolusjon av 5. februar 1954.
4. Ytterligere oppdemming i Slettedalen gitt ved kongelig resolusjon av 18. oktober 1957.
5. Innføring av Breikvamsbekken og Raundalsbekken i driftstunnelen for Søndena kraftverk i henhold til kongelig resolusjon av 10. november 1961.
6. Tillatelse til reguleringer og overføringer av felter i Moringdalen, Austrheimsdalen og Herheimsdalen til Slettedalsvann m. v. gitt ved kongelig resolusjon av 15. juli 1966.

Vi viser også til kontrakt av 22. juni 1966 mellom Staten v/ NVE og Aktieselskabet Saudefaldene om overdragelse og utleie av kraftanleggene.

Følgende dokumenter vedlegges:

Bilag 1: Gradteigskart Fjæra i målestokk 1 : 50 000.

- » 2: Oversiktskart over Aktieselskabet Saudefaldenes nedslagsfelter, tegn. nr. 250-020.
- » 3: Magasinkart for Nedre Sandvann.
- » 4: Prosjekttegninger nr. 207-101 og 207-102.

Damarbeidene er planlagt igangsatt i 1970 eller 1971 og ventes å være fullført i løpet av 2 år.»

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lysingsblad og i 5 lokalaviser. Den har på vanlig måte vært forelagt distriktet, Landbruksdepartementet og Kommunaldepartementet og har i henhold til de nye bestemmelsene i reguleringslovens § 6 også vært lagt ut til etter-syn.

Sauda kommunestyre gjorde i møte 22. desember 1969 slikt vedtak:

«Sauda kommunestyre rår til at søknaden blir imøtekomen og at Aktieselskabet Saudefaldene kan velja alternativ I eller II.

Vilkåra må vera i samsvar med tidlegare konsesjonsvilkår i dette reguleringsområdet.»

Elektrisitetskonsulenten i Rogaland har 3. februar 1970 anbefalt konsesjon innvilget.

Fylkesmannen i Rogaland har i påtegning 5. februar 1970 sluttet seg til elektrisitetskonsulentens anbefaling.

Odda kommunestyre har i møte 28. januar 1970 gjort vedtak om at kommunen for sin del ikke har noe imot at søknaden innvilges på vanlige vilkår.

Fylkesmannen i Bergen og

Hordaland har i brev av 16. mars 1970 ingen spesielle bemerkninger til planen.

Sauda Jeger og Fiskerforening har 20. november 1969 uttalt:

«Vi mener at en fiskerikonsulent bør se på forholdet ved reguleringen, og at A/S Saudefaldene blir pålagt eventuelle tiltak han måtte komme frem til.»

Kommunaldepartementet har i brev av 27. november 1969 opplyst at departementet har innhentet uttalelse fra fylkesfriluftsnemnda i Rogaland, Rogaland Naturvern og Den Norske Turistforening og at uttalelsene ikke gir grunnlag for merknader til søknaden.

Hovedstyret vil bemerke:

A/S Saudefaldene fikk ved kongelig resolusjon 11. desember 1914 konsesjon på erverv og regulering av Storelva i Sauda. Selskapet har senere flere ganger fått tillatelse til endring og utvidelse av de opprinnelige planene, senest ved kongelig resolusjon 15. juli 1966 til regulering og overføring av avløpet fra felter i Moringdalen, Austrheimsdalen og Herheimsdalen m. v.

Den foreliggende søknaden omfatter ytterligere regulering av Nedre Sandvatn, et av de magasiner som var med allerede i planen fra 1914 og som fra før er regulert 8,5 m, herav 7 m ved oppdemming. Dette tidligere konsederte magasin utgjør 9 mill. m³ eller ca. 22 pst. av normalt partielt årstilløp.

Søknaden går ut på 1,5 m ytterligere senking og 6,0 m — alternativt 7,0 m — ytterligere oppdemming. Senere har søkeren meddelt at det er sistnevnte oppdemming som vil bli aktuell. Totalt magasin i Nedre Sandvatn vil etter dette bli 21,1 mill. m³ eller ca. 50 pst. av partielt årstilløp.

Hovedstyret antar at magasintilveksten vil føre til en øket regulert vassføring i et bestemmende år i de nedenforliggende kraftverkene Sauda II, Sauda I og Sauda III på henholdsvis 0,43 m³/sek., 0,37 m³/sek. og 0,35 m³/sek. Total innvunnet kraftmengde vil utgjøre ca. 3 700 nat.-hk. Man tar vanlig forbehold vedrørende økingsberegningene.

Anleggskostnadene er i søknaden beregnet til 3,5 mill. kroner for 6 m oppdemming. På Hovedstyrets henvendelse har selskapet opplyst at kostnadene for 7 m oppdemming, basert på innhentede anbud, vil bli 4,3 mill. kroner. I de nevnte beløp inngår imidlertid kostnader på ca. 2,2 mill. kroner, som selskapet i alle tilfelle måtte ut med til ny dam til erstatning for den nåværende, som er i dårlig forfatning. Etablering av det nye magasinet vil følgelig komme på ca. 2,1 mill. kroner, som tilsvarer 17,4 øre/m³ eller ca. 10 øre/kWh.

Skader og ulemper.

Nedre Sandvatn ligger mer enn 1 000 m o. h., og de arealer som demmes ned, ca. 430 dekar, er i det vesentlige snaufjell med ubetydelig vegetasjon.

Ettersom reguleringshøyden økes fra 8,5 m til 17 m, må det regnes med en viss øking i skade på fisket og dårligere fyllingsmuligheter.

For øvrig antar Hovedstyret at det ikke vil oppstå skader eller ulemper av nevneverdig betydning.

Det er ikke innkommet innvendinger mot søknaden.

Hovedstyret antar at vilkårene i reguleringslovens § 8 er oppfylt og vil tilrå at søknaden imøtekommes på de vilkår som er oppstilt i vedlagte utkast.

Om vilkårene bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Konsesjonen foreslås gjort gjeldende for den tid avtalen mellom staten og A/S Saudefaldene står ved makt, nemlig inntil 31. desember 2009.

Avgifter, post 2.

De berørte kommuner har ikke direkte tatt opp avgiftsspørsmålet, men både Sauda og Odda har generelt påpekt at vilkårene må være i samsvar med tidligere konsesjonsvilkår i reguleringsområdet.

Hovedstyret foreslår samme avgiftssatser som for A/S Saudefaldenes reguleringstillatelse av 1966, kr. 3,50 pr. nat.-hk til kommuner og kr. 1 pr. nat.-hk til staten.

Fiske, post 10.

Til tross for at man har minnet om saken, har man ennå ikke mottatt uttalelse fra Landbruksdepartementet. Hovedstyret vil tilrå at vilkåret om fiske utformes på tilsvarende måte som for søkerens tilleggsregulering i Bergdalen og Holmevatn (1954) og ytterligere oppdemning i Slettedalen (1957), — nemlig at det pålegges plikt til utsetting av yngel og/eller settefisk i den utstrekning vedkommende departement måtte finne nødvendig.

De øvrige vilkårene trenger formentlig ingen kommentarer.

Manøvreringsreglement.

I gjeldende reglement, fastsatt ved kongelig resolusjon 14. februar 1936, må punkt I B erstattes med:

- «Dam ved Nedre Sandvatn.
 a) Regulert høyvann .. kote 1 034,00 m o. h.
 b) Regulert lavvann .. kote 1 017,00 m o. h.
 c) Reguleringshøyde .. 17,00 m
 d) hvorav heving ved dammen 14,00 m»

Sakens dokumenter følger vedlagt.
 Behandlet i møte 20. april 1970.»

Departementet skal bemerke:

A/S Saudefaldene fikk ved kongelig resolusjon av 11. desember 1914 konsesjon på erverv og regulering av Storelva i Sauda. Det er senere flere ganger foretatt endringer og utvidelser av de vedtatte planer, bl. a. ved ytterligere regulering i Bergdalen m. v. (konsesjon av 5. februar 1954) og i Slettedalen (konsesjon av 18. oktober 1957) og senest ved kongelig resolusjon 15. juli 1966, da det ble meddelt konsesjon for regulering og overføring av avløpet fra tre felter i Moringdalen, Austrheimsdalen og Herheimsdalen m. v.

A/S Saudefaldenes vassfall og kraftanlegg er i 1966 overdradd til staten og av denne bortleidd til selskapet til utgangen av år 2009.

Manøvreringsreglement for regulering av Storelva ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 14. februar 1936. Endringer er foretatt ved kongelig resolusjon 5. februar 1954 og 18. oktober 1957.

Reguleringen av Sandvatn var innbefattet i konsesjonen av 1914 med en reguleringshøyde ifølge reglementet på 8,5 m, hvorav 7 m oppdemning.

Den foreliggende søknad går ut på ytterligere 7 m oppdemning og 1,5 m senking, slik at reguleringshøyden blir 17 m.

Reguleringen vil kunne utnyttes i følgende kraftstasjoner: Sauda II, Sauda I og Sauda III. Total innvunnet kraftmengde er av hovedstyret foreløpig beregnet til 3 700 nat.-hk.

Omkostningsoverslaget er på 4,3 mill. kroner. I dette beløp inngår imidlertid ca. 2,2 mill. kroner til en ny dam som under enhver omstendighet måtte bygges, da den gamle var i dårlig forfatning. Ut fra hovedstyrets beregninger vil etableringen av det nye magasin da komme på ca. 10 øre/kWh.

Det er ikke kommet innvendinger mot reguleringen, hverken fra distriktet eller fra Kommunal- og arbeidsdepartementet på vegne av friluft- og naturverninteressenter.

Nedre Sandvatn ligger mer enn 1 000 m over havet, og de arealer som demmes ned, ca. 430 dekar, er vesentlig snaufjell med ubetydelig vegetasjon. Som følge av den store reguleringshøyde må det imidlertid regnes med skade for fisket og dårligere fyllingsmuligheter.

Departementet finner med hovedstyret at vilkårene for å kunne gi konsesjon er oppfylt, og vil rå til at tillatelse blir meddelt i alt vesentlig på de vilkår som hovedstyret har foreslått.

Konsesjonstiden, se post 1 i de nedenfor

inntatte vilkår, er foreslått fastsatt i samsvar med leietiden for bortleien av kraftanleggene.

Konsesjonsavgiftene, se post 2, er foreslått til kr. 3,50 pr. nat.-hk årlig til kommuner og kr. 1 pr. nat.-hk årlig til staten. Dette er samme avgiftssatser som gjelder for selskapets konsesjon av 1966.

For så vidt angår forholdet til fisket, er søknaden forelagt for Landbruksdepartementet ved NVE's brev av 24. september 1969, og sendt videre til Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske til uttalelse. Det opplyses underhånden fra Landbruksdepartementet at det tross purringer ikke er kommet svar fra direktoratet. Departementet vil derfor i samsvar med hovedstyrets forslag anbefale inntatt samme vilkår som ble fastsatt i konsesjonene for tilleggsreguleringen i Bergdalen i 1954 og for den ytterligere oppdemning i Slettedalen i 1957, nemlig plikt til utsetting av yngel eller settefisk etter vedkommende departements nærmere bestemmelse. I tillegg er i samsvar med vilkårene i senere konsesjoner inntatt bestemmelse om adgang til å pålegge konsesjonæren å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser og utfiskinger dersom reguleringen skulle medføre overbefolkning i Sandvatn.

For øvrig er vilkårene de vanlige.
De foreslåtte vilkår er følgende:

1.

Konsesjonen gjelder for den tid avtalen mellom staten og konsesjonæren står ved makt, dog ikke utover 31. desember 2009.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte anlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Anlegget skal ved konsesjonstidens utløp være i full driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle tvist ved skjønn på konsesjonærens bekostning, og denne plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den økning av vasskraften som ved

reguleringen tilflytter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 3,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av vassføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering og overføring. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinene utnyttes på en sånn måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne økning av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vasskraft er tatt i bruk.

Avgifter har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 15, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen 2 år og fullføres innen ytterligere 5 år fra konsesjonens datum. Under særlige omstendigheter kan fristen forlenges av Kongen.

I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag fristen uten tillatelse meddelt av Kongen måtte oversittes, erlegger konsesjonshaveren en løpende mulkt til statskassen av kr. 1 000.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er ut-

vist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 — ti — pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte forskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden, helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og disses familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidslykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønnet på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier, som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse. Ferdselsveger og stier som er i bruk må omlegges dersom de demmes ned.

De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige anleggsveger.

10.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement plikter konsesjonæren:

1. Å foreta utsetting av yngel og/eller settefisk,
2. Å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser og
3. Å foreta utfisking (uttynninger) dersom reguleringen medfører overbefolkning eller en forverring av de naturlige forhold i Sandvatn.

11.

Konsesjonæren plikter å forelegge departementet detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget. Planene skal approberes av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

12.

Ved damanlegget skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse.

Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

13.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstat-

ning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vatnet slippes i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 5 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

14.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentliges interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

15.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne økning av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form departementet bestemmer. Kreves den avgitt i annen form enn den produseres, plikter konsesjonæren på departementets forlangende å bygge sitt anlegg således at kraftens omforming og avgivelse ikke unødige fordyres for mottakeren. Sådant forlangende må fremsettes innen 6 måneder etter konsesjonens datum.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonene eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av levering som ikke skyldes vis major,

streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til annet ledd, kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

16.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette ansees ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget. Plassering av stein og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post.

Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

Det påligger konsesjonæren så vidt mulig å planlegge midlertidige hjelpeanlegg slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

17.

Konsesjonæren underskaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av departementet fastsatte regler.

18.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av vilkårenes poster 2, 4, 13, 15 eller 17 medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i vassdragsreguleringslovens § 12 post 17 annet ledd.

19.

Alle heftelser som hviler på anlegget faller bort når og i den utstrekning det i henhold til konsesjonen går over til staten.

20.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

Departementet vil videre rå til at manøvreringsreglementet for Nedre Sandvatns vedkommende blir endret i samsvar med hovedstyrets foran inntatte forslag.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates A/S Saudefaldene å foreta en ytterligere regulering av Nedre Sandvatn i Storelva i Sauda på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 26. juni 1970.
2. Pkt. IB i manøvreringsreglement for regulering av Storelva endres som foreslått i ovennevnte tilråding.

29. Granvin kommune.

(Regulering av Krokavatn i Folkedalselv. Tillatelse til ytterligere fristforlengelse.)

Gitt av Industridepartementet 9. juli 1970.

Elektrisitettsverkets stønad av 7. mars 1970.

I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 § 12 pkt. 1 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 28. juni 1946 bestemmer departementet:

Den i kommunens reguleringstillatelse av 2. juli 1942, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13. september 1946, fastsatte frist for fullføring av reguleringsarbeidene ved Krokavatn, som ved departementets brev av 16. juni 1951 ble forlenget til 2. juli 1956, og senest ved departementets brev av 23. mai 1960 ble forlenget til 2. juli 1964, forlenges herved ytterligere til 2. juli 1974.

30. Otteraaens Brugseierforening.

(Regulering av Hovatn. Konsesjon av 16. juni 1967. Planendring og endring av manøvreringsreglement.)

Industridepartementets samtykke 9. juli 1970.

Departementet samtykker i at planen for ovennevnte regulering endres slik at øvre reguleringsgrense blir på kote 685,68. Reguleringshøyden blir da 11,84 m.

Samtidig foretas det endring av manøvreringsreglementets pkt. 1 slik at dette nå lyder:

1. Reguleringsgrensene er:	
Øvre grense	685,68
Nedre grense	673,84
Reguleringshøyde	<u>11,84</u>

Det vises til søknad av 18. juni 1970. Til orientering legger man ved gjenpart av en fra Norges vassdrags- og elektrisitettsvesen innhentet uttalelse, datert 26. juni d. å.

31. Statsregulering for utbygging av Grytten kraftanlegg m. v.

(Fastsettelse av reguleringsbestemmelser m. v.)

Kgl. res. av 31. juli 1970.

Stortinget har i møte den 18. juni 1970 fattet følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i statsregulering for utbygging av Grytten kraftanlegg m. v. og i fastsettelse av reguleringsbestemmelser i samsvar med Industridepartementets tilråding av 28. november 1969 og de endringer som er foreslått i denne innstilling.»

Vedtaket var i samsvar med innstilling fra industrikomiteens flertall i Innst. S. nr. 301 for 1969—70. Denne bygget på departementets tilråding i St. prp. nr. 42 for samme år, men fravek proposisjonen når det gjaldt utkastet til reguleringsbestemmelser, på følgende fire punkter:

1. Veitilskuddet i post 8 til vedlikehold og fullføring av forbindelsesvei Finset—Aursjøen—Lesja økes fra 1,5 til 3,5 mill. kroner.
2. I tillegg til den i post 9 foreslåtte bestemmelse om plikt til å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i tilføyd et punkt om viltbiologiske undersøkelser.
3. Forslag om ny post 20 om anordning av sperredam med lukeinnretning i tilløpet til Mardalstjern, slik at fossen kan gis tilbake sin naturlige vannføring, samt plikt for statskraftverkene til å slippe 3 m³/sek. i Mardalsfossen i juli måned de første 10 år etter at reguleringen er tatt i bruk.
4. Ny post 21 med pålegg om tilskudd til vanningsanlegg og ny vannforsyning i Eresfjord og Eikesdal til avverging av tørkeskader som følge av reguleringen.

Etter at de av Stortinget vedtatte endringer er innarbeidet, blir reguleringsbestemmelsene sålydende:

1.

Reguleringsbestemmelsene gjelder i ubegrenset tid, men kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

2.

For den økning av vasskraften som innvinnnes ved reguleringene og overføringene erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 1 pr. nat.-hk.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økningen av vasskraften beregnes på grunnlag av den økning av lågvassføringen, som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringene og overføringene innvunne økning av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede

avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantsikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 14, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Anleggenes eier er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene ved å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege, et for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges anleggenes eier etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan anleggenes eier etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

5.

Anleggenes eier er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier sunt og tilstrekkelige husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

6.

Anleggenes eier er forpliktet til ved arbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget eller, hvis departementet måtte anse det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring eller utbedring av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Anleggenes eier skal stille inntil kr. 50 000 til rådighet til almindennende virksomhet blant arbeiderne og til geistlig betjening etter

vedkommende departements nærmere bestemmelse.

7.

Før reguleringene og overføringene tas i bruk, plikter anleggenes eier å innbetale til Nesset kommune kr. 7 000 000 som avsettes til et næringsfond for kommunen. Fondet anvendes etter nærmere bestemmelse av kommunestyret til fremme av næringslivet i kommunen. Fondet skal dog fortrinnsvis anvendes til beste for de berørte distrikter innen kommunen.

Vedtekter for næringsfondet skal være undergitt Industridepartementets godkjennelse.

8.

Anleggenes eier er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige vegger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på anleggenes eiers bekostning. Vegger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige anleggsveger.

Anleggenes eier skal innbetale til Nesset kommune eller Møre og Romsdal fylke 1,5 mill. kroner, som skal brukes til å sette forbindelsesveien mellom Finnset og Aursjøen i forsvarlig stand. Vilåret for innbetalingen er at kommunen eller fylket gir erklæring om at de overtar det fremtidige vedlikehold.

Anleggenes eier skal videre etter departementets nærmere bestemmelse innbetale 2 mill. kroner, som skal anvendes til fullføring av veien langs Aursjøens østside. Vilåret for innbetalingen er at de berørte kommuner eller fylker inngår avtale om veianlegg og vedlikehold.

9.

a) Anleggenes eier plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement:

1. Å bygge og drive stamfiskanlegg for laks og sjøaure eller å delta med andelsinnskudd i et større fellesanlegg for distriktet.
2. Å bekoste eller foreta utsetting av yngel og/eller settefisk av laks, sjøaure og innlandsaure.
3. Å bekoste fiskeribiologiske og viltbiologiske undersøkelser innen reguleringsområdet.
4. Å anordne sperregittere foran tunneler,

tappeluker eller avløp fra kraftstasjon hvis kostnaden med tiltaket står i et rimelig forhold til det som oppnås.

5. Å dekke utgiftene til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggsperioden.

b) Anleggenes eier plikter å påse at hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar nødvendige hensyn for å forebygge fare for forurensning av vassdragene. Spyling av tunneler skal så vidt mulig foretas når vassføringen er stor.

c) Dersom det som følge av kraftverksutbyggingen skulle oppstå uforutsette ting vedrørende fisket som ikke dekkes av de oppstilte vilkår, kan anleggenes eier tilpliktes å bekoste ytterligere tiltak som departementet finner nødvendig for å bøte på skadene, såfremt omkostningene med tiltakene står i et rimelig forhold til hva som derved kan vinnes.

10.

Anleggenes eier plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å utføre og vedlikeholde grunndammer (terskler) i de elvestrekninger som berøres av utbyggingene særlig av hensyn til fiske, utseende og ferdsel, grunnvasstand og vassforsyning, samt foreta mindre strandjusteringer og opprensning i elvefaret med bygging av ledemurer (deflektorer).

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og gjennomføres så snart som mulig deretter. Utførelsen undergis offentlig tilsyn. De med planlegging og tilsyn forbundne utgifter utredes av kraftverket.

11.

Anleggenes eier plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse, så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

12.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

13.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Reguleringsgrensene betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som opptas i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

14.

Anleggenes eier er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2).

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften.

Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2.

ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

15.

Ved reguleringsanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

16.

Det påhviler regulerings- og overføringsanleggenes eier i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Anleggenes eier skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelse av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniør eller arbeidsleder fornøden meddelelse.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

17.

Til skjønn i anledning av reguleringene og overføringene skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

18.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de fastsatte bestemmelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

19.

Reguleringsbestemmelsene skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke

reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

20.

Anleggenes eier plikter å utføre sperredam i tillopet til Mardalstjern med en slik lukeanordning at Mardalsfossen kan gis tilbake sin naturlige vannføring etter nærmere vedtak av Stortinget.

I de første 10 år etter at anleggene er tatt i bruk, plikter også eieren å holde en vannføring i Østre Mardalsfoss på 3 m³/sek. i juli måned.

21.

Anleggenes eier plikter etter nærmere bestemmelse av skjønnet å yte støtte til ny vannforsyning og vanningsanlegg i Eresfjord og Eikesdal til avverging av tørkeskader som følge av reguleringen.

Det av Stortinget vedtatte manøvreringsreglement for statsregulering for Grytten kraftverk er sålydende:

1.

A. Reguleringsmagasiner.

	Nat.vst.	Reg.grenser		Reg.høyde m
		Øvre	Nedre	
Store Sandgrovatn	1 083,6	1 090,6	1 067,6	23,0
Nedre Mardalsvatn	839,1	842,1	837,1	5,0
Grøttavatn	972,9	979,9	924,9	55,0
Mongevatn	910,9	922,9	890,9	32,0

I flomdempningsøyemed kan Fossafjellvatn (kote 989,8) senkes 7 m, Rangåhøvatn (kote 1126,5) senkes 3 m og demmes 1 m og et vatn på kote 1128 i Vengedalen senkes 5 m.

Høyden for reguleringsmagasinene refererer seg til Vassdragsvesenets lengdenivelllement nr. 478 og 484.

Samtlige reguleringsdammer utføres med faste overløp, og vasstanden i de enkelte vatn kan derfor stige noe over øvre reguleringsgrense under flom. Reguleringsgrensene skal angis ved faste og tydelige vasstandsmerker.

B. Overføringer.

a. Avløpet fra følgende vassdrag overføres til Grøttavatn:

1. Østre Mardøla ved Fossafjellvatn (67,5 km² inkl. overføring fra Bruå, jfr. pkt. c).
2. Vestre Mardøla ved Nedre Mardalsvatn (41,6 km² — herav overføres avløpet fra 24,2 km² via Mardal pumpestasjon).

3. Rangå ved Rangåhøvatn (4,4 km²).

4. Mongebekken ved kote ca. 980 (10,8 km²).

b. Avløpet fra følgende vassdrag overføres til Grytten kraftverks driftstunnel:

1. Mongebekken (ndf kote ca. 980) ved Mongevatn (10,3 km²).

2. Bielv til Glutra ved vatn kote 1128 (1,3 km²).

c. Avløpet fra Bruå ved kote ca. 1103 (25,2 km²) overføres til Østre Mardøla og videre til Grøttavatn.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flommen i vassdragene nedenfor magasinene så vidt mulig ikke økes.

I de første 10 år etter at anlegget er tatt i bruk skal det holdes en vannføring på 3 m³/sek. i Østre Mardalsfoss i juli måned.

For øvrig kan vasslippingen foregå etter behovet i statens kraftverk.

3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som tilsettes av Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

4.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammer og luker til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander, og eventuelt observeres og noteres nedbørmengder, temperatur m. v.

Departementet vil tilrå at det fastsettes reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement i samsvar med foranstående.

Komitéflertallet slutter seg til et næringsfond til Nesset kommune på 7 mill. kroner, og forutsetter at departementet ved godkjenning av vedtektene for fondet påser at Eresfjord og Eikesdal blir særlig tilgodesett ved anvendelsen av fondsmidler. Flertallet mener også at Eikesdal og Eresfjord må sikres en rimelig representasjon i fondsstyret

Departementet vil ta opp spørsmålet med fylkesmannen i Møre og Romsdal dersom nærværende tilråding bifalles.

Komitéflertallet er klar over at utbyggingen kan forårsake skader på fisket i Eira og forutsetter at skjønnnet kan gi pålegg om bygging av terskler for å bevare fisket best mulig.

Om tilskuddet til vei på 3,5 mill. kroner, uttaler komitéen i innstillingen, s. 511, sp. 1:

«Flertallet viser til at vilkåret for dette tilskudd er at de berørte kommuner, eventuelt Oppland og Møre og Romsdal fylker inngår en tilfredsstillende avtale om anlegg av veiene samt om det framtidige vedlikehold. Flertallet vil understreke at denne avtalen må bringes i orden snarest, slik at bygging av disse veianleggene kan komme i gang omtrent samtidig som den øvrige anleggsvirk-somhet.»

Industrikomitéens mindretall går inn for utbygging i Eikesdal og fredning av Mongefoss. Til sikring av vannføringen og dermed lakse- og sjørrettffisket i Eira, foreslås også bygging av en dam i Eikesdalsvann, i Eiras utløp.

Når det gjelder samarbeidet mellom statskraftverkene og Tafjord Kraftselskap slutter industrikomitéen seg enstemmig til proposisjonen idet spørsmålet om samarbeidskontrak-tens nærmere utforming forutsettes løst ved forhandlinger mellom partene.

Industridepartementet forutsetter at det er bemyndiget til å samtykke i mindre plan-endringer, herunder i de endringer av manøvreringsreglementet som slike planendringer måtte betinget.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 fastsettes reguleringsbestemmelser for statsregulering i forbindelse med utbygging av Grytten kraftanlegg m. v., i samsvar med Industridepartementets tilråding av 31. juli 1970.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringene og overføringene i samsvar med det i ovennevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

32. A/S Nidelvens Vandkraft.

(Erverv av fall i Nidelva — Kronprinsregentens resolusjon av 23. august 1957 — Ytterligere fristforlengelse.)

Industridepartementets tillatelse 3. august 1970.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 2, post 3 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 28. juni 1964, forlenges den fastsatte frist for A/S Nidelvens Vandkraft til fullføring av utbyggingsarbeidene, jfr. ovennevnte konsesjon.

Ny fullføringsfrist settes til 23. august 1974.

Departementet gjør oppmerksom på at planleggings- og finansieringsarbeidet bør intensiveres og at ytterligere fristforlengelse ikke kan påregnes.

33. Røldal-Suldal Kraft A/S.

(Kongelig resolusjon 10. juli 1964. Planendring m. v.)

Industridepartementets godkjenning 12. august 1970.

I henhold til bemyndigelse gitt i kongelig resolusjon 10. juli 1964 godkjenner departementet en planendring for vannslipping i Suldalslågen i samsvar med Kraftselskapets søknad av 8. april 1970.

Manøvreringsreglementet, fastsatt ved kongelig resolusjon 10. juli 1964, gis en tilføyelse i post 2, 3. avsnitt, slik at hele avsnittet får denne ordlyd:

«I fyllingstiden tappes magasinene slik at avløpet fra Suldal I og Suldal II til sammen utgjør minst 40 m³/sek., men alt uregulert tilløp til Røldalsvatn i denne periode brukes til å fylle dette vatn opp til kote 378,00. Røldalsvatn må ikke tappes under denne grense før 1. oktober.

Forannevnte plikt til å tappe minst 40 m³/sek. bortfaller etter 1. august hvert år, dog slik at konsesjonæren i fyllingstiden er forpliktet til også etter dette tidspunkt å holde en minimumsvannføring fra Suldal I og Suldal II på tilsammen opptil 40 m³/sek. dersom en av rettighetshaverne på forhånd

utpekt representant krever dette. Kravet om en slik minimumsvannføring på opptil 40 m³/sek. må være fremsatt innen fredag kl. 10 for den derpå følgende uke.»

34. Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning.

(Tillatelse til overføringer og reguleringer m. v. i Adamselv og Frierfjordelv i Lebesby i Finnmark.)

Kgl. res. av 14. august 1970.

Stortinget har i møte den 15. juni 1970 fattet følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning får tillatelse til:

1. Å erverve bruksrett til vannfall i Frierfjordelv i Lebesby.
2. Å foreta overføringer og reguleringer i Adamselv og Frierfjordelv samme sted. — alt i det vesentlige i samsvar med Industridepartementets tilråding av 6. mai 1970 og med de endringer som fremgår av denne innstilling.»

Vedtaket var i samsvar med innstilling fra industrikomiteén i Innst. S. nr. 257 for 1969—70. Denne bygget på departementets tilråding i St. prp. nr. 136 for samme år, bortsett fra endring på ett punkt:

Konsesjonsavgiften til kommuner i post 2 på kr. 1,50 pr. nat.-hk økes til kr. 2,50 pr. nat.-hk.

Etter at den av Stortinget vedtatte endring er innarbeidet, blir reguleringsbestemmelsene sålydende:

1.

Konsesjon gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10 post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som

vassfallene etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 1,50 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vasskraften tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad

om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved konsesjonærens anlegg og bedrifter og disses familier, og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Det kan pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommunes alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til ved reguleringsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mere hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 20 000 til rådighet til allmenndannende virksomhet og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

9.

Konsesjonærene er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten bereg-

ning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmennheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse. Ved utstikking av anleggsveger skal de stedlige myndigheter tas med på råd.

Konsesjonæren er forpliktet til å legge om flyttveier og stier der de demmes ned. Spørsmålet om hvilke omlegginger som skal utføres, avgjøres i tilfelle av tvist av regulerings-skjønnen.

11.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

12.

- a) Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement:
1. å sette ut yngel og/eller settefisk. Vedkommende departement bestemmer også hvilke fiskearter og hvilken størrelse og kvalitet som skal benyttes, samt måte, tid og sted for utsettingen.
 2. å sørge for nødvendig fangst av stamfisk og å dekke alle utgifter med klekking og transport.
 3. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser innen området, herunder også langtidsundersøkelser.
 4. å anordne sperregittere foran tappe-tunneler og utløpet fra kraftstasjonen hvis kostnaden med tiltaket står i rimelig forhold til det som derved oppnås.
 5. å dekke utgiftene til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.
 6. å bygge om laksetrappen og bygge terskler og holer i Frierfjordelva i den utstrekning dette kan gi oppvekstom-

råder for yngel og smolt til en rimelig kostnad.

- b) Konsesjonæren plikter å påse at hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar nødvendige hensyn for å forebygge fare for tilslamming og annen forurensning av vassdraget.

13.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken.

Ryddingen skal være utført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

14.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringene og overføringene fører med seg for samenes interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som kan fremmes i forbindelse med skjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene og vassdragets utbygging således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almen interesse, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbe-

gynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 2 000 for hver gang etter departementets bestemmelse.

17.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttakelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd, å stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallene etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner.

Fordelingen av kraften bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegg om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vass-

fallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 3. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft i henhold til bestemmelsene i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

19.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter

å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommune. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Konsesjonæren plikter så vidt mulig å planlegge og bygge midlertidige hjelpeanlegg slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

21.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2, 4, 16, 18 og 21 kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i ervervslovens § 26 og vassdragsreguleringslovens § 12, post 17.

23.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

Det av Stortinget vedtatte manøvreringsreglement for reguleringer og overføringer i Adamselva og Frierfjordelva er sålydende:

1.

A. Reguleringer.

	Nat.v.st.	Reg.grenser		Reg.høyde m
		Øvre	Nedre	
Store Måsevatn	195,6	207,0	175,0	32,0
Offervatn	208,4	212,7	208,0	4,7
Gabbavatn	209,5	212,8	208,4	4,4
Muoratisvatn	201,8	213,0	209,6	3,4
Mardasvatn	210,0	213,0	210,0	3,0
Krokvatn	198,0	213,0	209,6	3,4

For de 5 sistnevnte magasiners vedkommende skal vasstanden i tiden fra vårløprens kulminasjon og til 1. oktober ikke være lavere enn 0,5 m under øvre reguleringsgrense.

Høydene refererer seg til nivellement tilknyttet NGO's nivellement ved Landersfjord.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

B. Overføringer.

Avløpet fra følgende nedbørsfelter overføres via tunneler og kanaler til Gabbavatn i Måsevatnfeltet:

Vazzejokka	(133 km ²)
Gaissavuolesjokka	(149 km ²)
Dærdnoelv	(12 km ²)
Tranelv ved Krokvatn	(252 km ²)

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringene i vassdragene utenom selve regulerings- og overføringsområdet så vidt mulig ikke økes.

For øvrig kan vasslippingen foregå etter Adamselv kraftverks behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m.v. Av protokollen sendes ved hver måneds utgang avskrift til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende

departement. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Departementet vil tilrå at det fastsettes reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement i samsvar med det foranstående.

Industridepartementet forutsetter at det er bemyndiget til å samtykke i mindre planendringer, herunder i de endringer av manøvreringsreglementet som slike planendringer måtte betinge.

Industridepartementet

tilråar:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 gis Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning tillatelse til overføringer og reguleringer m.v. i Adamselv og Frierfjordelv i Finnmark fylke, på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 14. august 1970.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for overføringene og reguleringene i samsvar med det i ovennevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

35. Troms fylkes kraftforsyning.

(Tillatelse til å regulere Devdisvatn m.v. i Målselv kommune, Troms fylke.)

Kgl. res. av 14. august 1970.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets Presidentskap, i møte 15. juni 1970 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at Troms fylkes kraftforsyning får tillatelse til å regulere Devdisvatn m.v. i Målselv kommune, alt på vilkår som samsvarer med Industridepartementets tilråding av 10. april 1970 og endringer i denne innstilling.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 278 for 1969—70 og innebærer visse endringer i det forslag til vilkår som er fremlagt med St. prp. nr. 99 for s. å. Endringene går ut på at konsesjonsavgiften til kommuner er forhøyet fra kr. 3,50 til kr. 4,50 pr. år (post 2). Det er videre foreslått en tilføyelse til post 12 om årlig tilskott kr. 3 000 til Troms laksestyre til drift av et stamfiskbasseng.

De vilkår som er lagt til grunn for Stortingets samtykke blir da sålydende:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra denne konsesjons datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og vassdragsreguleringslovens § 10 post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 0,10 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 4,50 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vasskraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved konsesjonærens anlegg og bedrifter og disses familier, og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Det kan pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommunes alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til ved reguleringsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mere hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 20 000 til rådighet til allmenndannende virksomhet og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av of-

fentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse. Ved utstikking av anleggsveger skal de stedlige myndigheter tas med på råd.

Konsesjonæren er forpliktet til å legge om flyttveger og stier der de demmes ned. Spørsmålet om hvilke omlegginger som skal utføres avgjøres i tilfelle av tvist av regulerings-skjønnet.

11.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprængning i krigstilfelle, uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

12.

- a. Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement:
1. å sette ut yngel og/eller settefisk. Vedkommende departement bestemmer også hvilke fiskearter og hvilken størrelse og kvalitet som skal benyttes samt måte, tid og sted for utsettingen.
 2. å sørge for nødvendig fangst av stamfisk og å dekke alle utgifter med klekking og transport.
 3. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser innen området, herunder også langtidsundersøkelser.
 4. å dekke utgiftene til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.
 5. å bygge om innløpet og/eller utløpet av laksetrappen i Målselvfossen dersom det viser seg at lakseoppgangen blir dårligere som følge av reguleringen.
 6. å betale et årlig tilskott på kr. 3 000 til Troms laksestyre til drift av stamfiskbassenget på Forøya i Malangen.
- b. Konsesjonæren plikter å påse at hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar nødvendige hensyn for å forebygge fare for forurensning av vassdraget.

13.

Det neddemte areal ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8

cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

14.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringen fører med seg for bygdefolkets og samenes interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som kan fremmes i forbindelse med skjønnen etter vassdragsreguleringslovens § 16, eventuelt § 19.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte, og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for allmenn interesse, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 2 000 for hver gang etter departementets bestemmelse.

17.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tyde-

lige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta av anleggene skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgis inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft i henhold til bestemmelsene i denne post uten

at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingete kraft.

19.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommune. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Til skjønn i anledning av reguleringen skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

21.

Reguleringsanleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2, 4, 16, 18 og 21 kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med ervervslovens § 26 og vassdragsreguleringslovens § 12, post 17.

23.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringer kan medføre forpliktelser.

Stortinget har lagt følgende manøvreringsreglement til grunn:

1.

Devdisvatn:
 Naturlig vasstand 410,0
 Øvre reguleringsgrense 413,0
 Nedre reguleringsgrense 380,0
 Reguleringshøyde 33,0 m
 Høydene refererer seg til kartblad 1 532 i Dividalen.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragenes flomvassføring ikke økes. Alle endringer i vasslippingen for kraftverksdriften må skje med så myke overganger som mulig. For øvrig kan vasslippingen foregå etter Dividalen kraftverks behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m.v. Av protokoller sendes ved hver måneds utgang avskrift til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

I innstillingen fra Stortingskomitéen er regulerings virkninger for reindriftsnæringen spesielt omtalt. Komitéen anfører:

«Når det gjelder reindriftsamenes krav om en årlig erstatning på kr. 15 000—20 000, uttaler Lappefogden i brev av 26. mai 1970 til industrikomitéen at det er lite tilfredsstillende at dette krav er henvist til skjønn som i praksis viser seg å komme seks sju år etter at anlegget er satt i verk.

Komitéen er enig med departementet i at erstatningens størrelse bør avgjøres av skjønn. Men komitéen vil likevel foreslå som en midlertidig ordning inntil det endelige skjønn holdes, at det utbetales forskottsvis og årlig kr. 10 000 til reindriftsnæringen i det berørte område. Komitéen forutsetter at skjønn vil avgjøre såvel erstatningens endelige størrelse som formene for utbetaling av en videre erstatning.»

Dersom tillatelse blir gitt, vil departementet oppta stortingskomitéens forslag som en konsesjonsforutsetning.

Nærværende sak gjelder bare Devdisvassdraget. Troms fylkes kraftforsyning har imidlertid samtidig søkt om tillatelse til å dimensjonere Dividalen kraftverk for eventuell fremtidig overføring av Rostaelv. Industridepartementet har av naturverngrunner gått imot dette. Stortingskomitéen uttalte:

«I likhet med departementet må komitéen frarå at det i dag legges til rette for en videre regulering.»

Departementet foreslår at det allerede nå gjøres klart for konsesjonæren at et anlegg som tar sikte på også mulige fremtidige overføringer, ikke vil bli godkjent.

Departementet vil rå til at det gis tillatelse til Troms fylkes kraftforsyning til regule-

ring av Devdisvatn m. v. på de foreslåtte vilkår.

Disse er utformet også under forutsetning av at nødvendig ervervs- og bruksrettskonsesjon vil bli meddelt. Om dette vises til proposisjonen s. 19, 2. spalte og s. 23, 1. spalte. Det forutsettes at Industridepartementet er bemyndiget til å meddele slik konsesjon.

Det foreslås videre oppstillet forutsetning om midlertidig årlig utbetaling til reindriftsamene som unntak foran og manøvreringsreglement i samsvar med utkast.

Det er som vanlig forutsatt at departementet er bemyndiget til å samtykke i mindre planendringer og foreta tilsvarende endringer i manøvreringsreglementet.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 tillates Troms fylkes kraftforsyning å regulere Devdisvatn m. v. i Målselv kommune i Troms fylke på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 14. august 1970.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for Devdisvatn i samsvar med utkast inntatt i samme tilråding som gjeldende inntil videre.

36. Arendals Vassdrags Brukseierforening.

(Ytterligere regulering og overføring i Finndølavassdraget i Fyresdal kommune, Telemark fylke.)

Kgl. res. av 14. august 1970.

Stortinget har i møte 15. juni 1970 fattet følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at Arendals Vassdrags Brukseierforening får tillatelse til reguleringer og overføringer i forbindelse med I/S Finndøla Kraftverks utbygging i Finndølavassdraget i Fyresdal kommune i Telemark fylke i samsvar med Industridepartementets tilråding av 10. april 1970.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 256 for 1969—70 som slutter seg til St. prp. nr. 105 for s. å. uten merknader.

De vilkår for tillatelsen som ligger til grunn for Stortingets vedtak er sålydende:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått

underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vassfall, som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i anlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfalleieres andeler i anlegget staten uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte anlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vasskraften som ved reguleringene og overføringene tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4,50 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med de tidligere gjennomførte reguleringer i vassdraget. For fall i Liå beregnes økingen på grunnlag av den økning av lavvassføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringene og overføringene innvunne økning av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreier etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantsikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr.

post 20, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tilatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsen i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og disses familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykker i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til ved reguleringsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring eller utbedring av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille kr. 30 000 til rådighet for almindennende virksomhet og geistlig betjening.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse. Ved utstikking av anleggsveger skal de stedlige myndigheter tas med på råd. Konsesjonæren plikter å legge om veger og stier som demmes ned.

11.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag

vedkommende regulerings- og overføringsanleggene således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

12.

I den utstrekning vedkommende departement finner det påkrevet, skal konsesjonæren være forpliktet til å sette ut yngel og/eller settefisk, bygge og vedlikeholde fiskesperre og bekoste fiskeribologiske undersøkelser i de berørte områder samt foreta finrydding av fiskeplasser etter skjønnsrettens bestemmelser. Utgifter som følger med pålagte tiltak bæres av konsesjonæren. Denne bekoster likeledes — etter vedkommende departements bestemmelse — utgiftene til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden. Konsesjonæren skal innbetale kr. 100 000 til Fyresdal kommune til fiskefond.

13.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å utføre og vedlikeholde grunndammer (terskler) samt foreta opprensknings- og strandjusteringsarbeid i de elvestrekninger som berøres av regulerings- og overføringene.

14.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye.

Høyden regnes vinkelrett mot bakken.

Ryddingen skal være utført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

15.

De partier av isen på magasinet som mister sin bæreevne på grunn av regulerings- og overføringene skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten, innsirkles det svekkede parti med tau festet til påler som settes fast i isen med passende mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflaten på mellom 0,5 og 1 m.

16.

Regulerings- og overføringsanleggenes eier plikter å treffe tiltak samt hvor annet ikke er bestemt å avgi vatn i nødvendig utstrekning slik at den alminnelige ferdsel og fløting

forulempes så lite som mulig ved regulerings- og overføringene. Spørsmålet herom samt om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn i henhold til reguleringslovens § 19 pkt. 1.

Skade eller ulempe for ferdsel og fløting som ikke på denne måte avhjelpest, blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

17.

Vassslipping skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen på inntil kr. 5 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

18.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

19.

Eieren skal uten vederlag for de utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

20.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringene og overføringene innvunne driftsvatn er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av

kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettene hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens utakelse av ledningene økende utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av levering som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

21.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

22.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i reguleringsanleggene tillatelse til å benytte driftsvatn som er innvunnet ved reguleringene og overføringene mot en

årlig godtgjørelse til anleggenes eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

23.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 5 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommune.

Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg i forbindelse med denne post. Konsesjonshaveren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av

anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

24.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 17, 20 og 24, første eller annet ledd, medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake eller til enkelte deltakeres rett til å bruke reguleringsvatn faller bort, i samsvar med vassdragsreguleringslovens § 12, post 17, annet og tredje ledd.

25.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

Utkast til manøvreringsreglement for reguleringer og overføringer i Finndølavassdraget er sålydende:

1.

Reguleringer:

Magasin	Naturlig sommervst. kote	Reguleringsgrenser		Flomstign. til kote	Oppd. m	Senkn. m	Reg.høyde m
		Øvre kote	Nedre kote				
Hovvatn	596,3	617,0	596,0	618,2	20,7	0,3	21,0
Fistøylvatn	—	617,0	nat.vst.	618,2	—	—	—
Rauvatn	—	617,0	nat.vst.	618,2	—	—	—
Øysæ	665,0	682,0	658,0	682,2	17,0	7,0	24,0
Våtna	567,0	590,0	567,0	590,9	23,0	0,0	23,0
Midtvatn	568,0	590,0	nat.vst.	590,9	22,0	—	—
Svånevatn	573,6	590,0	nat.vst.	590,9	16,4	—	—
Gausvatn	587,0	589,0	550,0	589,3	2,0	37,0	39,0

Kotehøydene for Hovvatn, Fistøylvatn og Rauvatn refererer seg til magasinkart over Finndøla av 1955 (L—28¹).

Kotehøydene for Øysæ refererer seg til NVE's vassdragsnivellelement nr. 392 — FM9, kote 667,853 ved nåværende Øysædam.

Kotehøydene for Våtna, Svånevatn og Midt-
vatn refererer seg til NVE's nivellelement nr. 391 — FM9, kote 570,189 ved nåværende Våt-
nadam.

For Gausvatn refererer kotehøydene seg til NVE's nivellelement nr. 472 — FM3, kote 589,225.

Overføringer:

Avløpet fra Øyufsvatn og Reimåstjern — nedbørfelt 18 km² — overføres til Mørketjern.

Avløpet fra Kleppsvatn — nedbørfelt 3 km² — overføres til Ulvsvatn i Bondøla.

Avløpet fra Ulvsvatn med ovennevnte overføringer — nedbørfelt 98 km² — overføres til Haukereivatn i Finndøla.

Avløpet fra Tussetjønn med mindre bekk fra nord — nedbørfelt 7 km² — overføres til Ramsvatn.

Avløpet fra Våtna med ovennevnte overføringer — nedbørfelt 318 km² — overføres til Gausvatn.

Avløpet fra Grimsvatn — nedbørfelt 5,5 km² — overføres til tunnelen Våtna—Gausvatn.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øyet at vassdragets flomvassføring ikke forøkes. Heller ikke må lavvassføringen på strekningene mellom magasinene i Finndøla og i Nidelva nedenfor Fyresvatn forminskes til skade for andres rettigheter. Fra vårflommens kulminasjon og fram til 30. september skal det slippes vatn fra Ulvsvatn tilstrekkelig til å opprettholde en vassføring på minimum 1,5 m³/sek. ved Finndøla vassmerke. For øvrig kan vassslippingen skje etter Finndøla Kraftverks behov — for Hovvatn—Fistøylvatn og Rauvatns vedkommende, etter Brukseierforeningens bestemmelse.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander samt observeres og noteres om det forlanges, nedbørmengder, temperatur,

snødybder m. v. Av protokollen sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Hovedstyret kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

4.

Viser det seg at slipping etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Til å foreslå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Departementet vil rå til at det blir gitt Arendals Vassdrags Brukseierforening tillatelse til vassdragsreguleringer og overføringer i Finndølavassdraget på de vilkår som er vedtatt av Stortinget, og at det blir fastsatt manøvreringsreglement som inntatt foran. Tillatelsen omfatter rett til som omsøkt å rå over alt vatn fra Våtna, Gausvatn og i Liå til reguleringsformål.

Det foreslås som forutsatt i proposisjonen at spørsmålet om trasévalg for midlertidig linje for anleggskraft i mangel av minnelig overenskomst med de berørte rettighetshavere, blir å forelegge for departementet. Konsesjonæren vil bli gjort kjent med dette og at det under enhver omstendighet må være klart at ekspropriasjon for den fremtidige innføringslinje på Brokkelinjen vil måtte behandles som egen sak. Når søknad om anlegg og drift av denne linje kommer vil departementet stå helt fritt ved vurderingen.

Dersom reguleringstillatelse blir meddelt vil tillatelse til ervervskonsesjon kunne meddeles ved kongelig resolusjon uten at saken foreligger Stortinget.

Søknad er under behandling i hovedstyret.

Det foreslås at Industridepartementet bemyndiges til å meddele slik tillatelse.

Det er videre søkt om almenningsstevning som vil kunne meddeles av departementet i henhold til bemyndigelse. Det samme gjelder eventuell nødvendig tillatelse etter vassdragslovens § 62.

Det er som vanlig forutsatt at departementet kan samtykke i mindre planendringer, herunder endringer i manøvreringsreglementet som følger av planendringen.

Industridepartementet

tilråd:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Arendals Vassdrags Brukseierforening å foreta ytterligere reguleringer og overføringer i Finndølavassdraget m. fl. i Fyresdal kommune i Telemark fylke på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 14. august 1970.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringer og overføringer i Finndølavassdraget i samsvar med utkast inntatt i samme tilråding som gjeldende inntil videre.

37. A/S Van Severen & Co. Ltd.*(Konsesjon på kraftleie.)*

Gitt av Industridepartementet 29. august 1970.

Selskapets søknad av 29. oktober 1969.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis A/S Van Severen & Co. Ltd. konsesjon på leie av inntil 3 500 kW fra A/S Namdalens Træsliperi til drift av sitt sliperianlegg på Lauvsnes i Flatanger kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder for den tid kraftleieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke utover 31. desember 1983.

2. Styre og kapital.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Av selskapets aksjekapital skal minst $\frac{8}{10}$ være på norske hender, regnet på den måte som er fastsatt i § 39 a i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

3. Begrensning i adgangen til å erverve norsk bartrevirke m. v.

A/S Van Severen & Co. Ltd. kan til sitt sliperi på Lauvsnes (tidligere A/S Namdalen Træsliperi) av norsk virke bare erverve inntil 90 000 fm³ bartrevirke pr. år (heri inkludert virke fra egne skoger, men ikke flis og bakhon fra selskapets eget trelastbruk i Namsos). Med norsk bartrevirke forstås rundvirke, hugget flis, bakhon og annet sagbruksavfall av bartre.

Selskapet kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke ut-

over det fastsatte kvantum når ikke kjøperorganisasjonene kan anvise kjøpere til visse tommerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene

når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industri-departementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement. For øvrig leveres kraften så langt det passer på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for konsesjonæren. Uenighet om leveringsvilkårene avgjøres av departementet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 10 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

— — — — —»

38. Mjøndalens Cellulose A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 8. september 1970.

Selskapets søknad av 21. oktober 1969, jfr. brev av 31. oktober 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis Mjøndalen Cellulose A/S konsesjon på leie av inntil 3 500 kW fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleiekontrakten av 1. juli/5. desember 1969 mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt

39. Løvenskiold—Vækerø.

(Konsesjon på kraftleie fra Hurum Elektrisitetsverk.)

Kgl. res. av 10. september 1970.

I anledning av en søknad av 3. november 1969 fra Løvenskiold—Vækerø om konsesjon på leie av inntil 6 000 kW primakraft fra Hurum Elektrisitetsverk har Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen i brev av 23. april 1970 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Løvenskiold—Vækerø. Søknad av 3. november 1969 om fornyelse av konsesjon på kraftleie fra Hurum elektrisitetsverk.

1. Innledning.

Ved departementets brev av 23. november 1960 — jnr. 2827/60 IDV — ble Løvenskiold—Vækerø v/ Hurum Fabriker gitt tillatelse til å leie inntil 2 500 kW primakraft og inntil 1 200 kW spillkraft fra Hurum elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

Ved departementets brev av 16. februar 1967 — jnr. 3277/66 IDV — ble selskapet gitt tillatelse til å leie ytterligere inntil 3 500 kW primakraft fra Hurum elektrisitetsverk med samme tidsbegrensning.

I brev herfra av 8. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonenes utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden.

I brev til NVE av 3. november 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonene på leie av primakraften, mens konsesjon på leie av spillkraften foreløpig ikke vil bli søkt fornyet. Søknaden lyder slik:

«Vi takker for Deres påminnelse om våre konsesjoner som utløper 1. januar 1970.

Det vises til konsesjoner av 23. november 1960 og 16. februar 1967 som tilsammen utgjør leie av inntil 6 000 kW primakraft og inntil 1 200 kW spillkraft, levert av Hurum Elektrisitetsverk.

Vi søker herved om å få fornyet vår konsesjon på leie av inntil 6 000 kW primakraft, levert av Hurum Elektrisitetsverk. Vedrørende den tidligere konsesjon på leie av inntil 1 200 kW spillkraft, vil det foreløpig ikke bli søkt om fornyelse av denne.

Kopi av den utarbeidete kraftleiekontrakt med Hurum Elektrisitetsverk vedlegges.»

3. Kraftleiekontrakten.

Hurum elektrisitetsverk har meddelt hit underhånden, at det foreløpig ikke er undertegnet noen ny kraftleiekontrakt mellom partene, men at forslag til ny kontrakt av elektrisitetsverket er sendt selskapet. Ifølge elek-

trisitetsverket har selskapets ledelse overfor verket meddelt at forslaget er godtatt. Dette er for øvrig muntlig bekreftet hit av selskapet, som samtidig opplyste at det overfor elektrisitetsverket hadde forsøkt å få inn visse endringer i kontraktsforslaget, bl. a. i bestemmelsen om avregningsmåten, men uten at dette hadde ført frem. Kopi av kontraktsforslaget er vedlagt konsesjonssøknaden. Formell kontrakt i samsvar med det foreliggende forslag er av partene forutsatt å bli undertegnet noe senere.

Etter dette har Hurum elektrisitetsverk forpliktet seg til fra 1. januar 1969 å stille til disposisjon for selskapet 4 400 kW helårskraft med en viss adgang til overskridelse av kontraktskvantumet etter avtale.

Kraften skal leveres med følgende maksimale brukstider:

Fra og med 16/10 til og med 15/4 = 3 600 t
Fra og med 16/4 til og med 15/5 = 450 t
Fra og med 16/5 til og med 15/10 = 1 950 t

Selskapet må ikke overskride effektkvantumet og/eller brukstidene uten elektrisitetsverkets godkjennelse.

Kraften skal leveres til selskapets transformatorstasjoner som trefaset vekselstrøm med en spenning på ca. 53 kV.

Kraftleveringen skal måles samme sted, hvor elektrisitetsverket setter opp kWh- og kVAr-målere med 1 times registreringsperiode.

For kraften skal betales den til enhver tid gjeldende kraftpris, som fra 1. januar 1969 er angitt til:

Kr. 160 pr. kWh/år + 1,6 øre/kWh i tiden 16/10—15/5, og 0,8 øre/kWh i tiden 16/5—15/10.

For uttak utover rekvirert effektkvantum og brukstid skal betales 1,6 øre/kWh i tiden 16/10—15/5 og 1,0 øre/kWh i tiden 16/5—15/10 og med Samkjøringens til enhver tid gjeldende pris for dag, natt, søn- og helligdagskraft i tillegg.

Kontrakten er forutsatt å gjelde fra 1. januar 1969 og med 1 års oppsigelse.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse. Således har

4.1. Hurum elektrisitetsverk i brev av 12. januar 1970 til Hurum kommune meddelt:

«Bedriftens rekvirerte kontraktskvantum er på 4 400 kW helårskraft etter brukstid 6 000 timer.

Når bedriften nå søker om forhøyelse av konsesjon for belastning inntil 6 000 kW, tillater en seg å be formannskapet anbefale søknaden innvilget.»

4.2. Hurum kommunestyre har i møte 17. februar 1970 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt:

«Søknad fra Løvenskiold—Vækerø om forhøyelse av konsesjon på leie inntil 6 000 kW prima kraft, levert av Hurum elektrisitetsverk, anbefales.»

4.3. Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning hit av 6. mars 1970 meddelt, at han for sin del ingen merknader har «til at søknaden fra Løvenskiold—Vækerø, Hurum Fabriker om konsesjonsfornyelse for levering av inntil 6 000 kW primakraft fra Hurum El-verk blir inøtekommet».

Dessuten har søknaden av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt:

4.4. Departementets Industriavdeling, som i brev av 23. februar 1970 har meddelt departementets Vassdragsavdeling «at den intet har å bemerke til at søknaden blir innvilget». Det er heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

Jfr. departementets brev hit av 5. mars 1970 — Id. 2199/70 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved departementets brev av 23. november 1960 fikk Løvenskiold—Vækerø v/ Hurum Fabriker som nevnt tillatelse til å leie inntil 2 500 kW primakraft og inntil 1 200 kW spillkraft fra Hurum elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

Ved departementets brev av 16. februar 1967 ble selskapet gitt tillatelse til å leie ytterligere inntil 3 500 kW primakraft fra Hurum elektrisitetsverk med samme tidsbegrensning.

Begge tillatelser ble gitt på da vanlige vilkår, herunder om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner ble sløffet i samsvar med konsesjonsloven.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1968. For 1968 var den kr. 5 252.

Den foreliggende søknad gjelder tillatelse til fortsatt å leie inntil 6 000 kW primakraft fra Hurum elektrisitetsverk, mens tillatelsen til å leie spillkraft foreløpig ikke er søkt fornyet. Dette skyldes ifølge selskapets opplysning hit underhånden, at det i flere år ikke har hatt installert mottrykksggregat eller kjeler til bruk for spillkraft. Det er mulig at bedriften senere vil anskaffe mottrykksggregat og selskapet vil da i tilfelle komme tilbake til spørsmålet om konsesjon på leie av spillkraft.

Partene er etter det som er opplyst enige om innholdet til ny primakraftkontrakt, som

er forutsatt å skulle gjelde fra 1. januar 1969 med 1 års oppsigelse. Kontraktskvantumet er fastsatt til 4 400 kW med en viss adgang til overskridelse etter nærmere avtale mellom partene.

Søknaden har vært forelagt Hurum elektrisitetsverk, Hurum kommunestyre og fylkesmannen i Buskerud, som har anbefalt at søknaden blir innvilget.

Dessuten har søknaden vært forelagt departementets Industriavdeling som ikke har hatt noe å bemerke til at søknaden blir innvilget. Det er heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at Løvenskiold—Vækerø gis fornyet konsesjon på leie av inntil 6 000 kW primakraft fra Hurum elektrisitetsverk til drift av Hurum Fabriker i Hurum kommune.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsene av 1960 og 1967, herunder med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Avgiften til staten som i tilfelle forfaller til betaling ved hvert års utgang forutsettes å bli å oppkreve fra og med året 1970.

Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med konsesjonsloven, idet bedriften er beliggende i Hurum og får kraften fra kommunens eget elektrisitetsverk.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Da den nye kraftleiekontrakt som nevnt foreløpig ikke er undertegnet av partene, vil hovedstyret foreslå at selskapet ved meddelelse av ny konsesjon blir bedt sende inn kopi av kontrakten så snart den er undertegnet.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 20. april 1970.»

Departementet skal bemerke:

De ved Industridepartementets brev av 23. november 1960 og av 16. februar 1967 gitte konsesjoner til Løvenskiold—Vækerø på kraftleie fra Hurum Elektrisitetsverk utløp begge 1. januar 1970.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til hovedstyret rå til at Løvenskiold—Vækerø gis den søkte konsesjon på

leie av inntil 6 000 kW primakraft fra Hurum Elektrisitetsverk for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980 og ellers på vilkår om bl. a. årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

3. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

4. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbudsvilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor månn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

5. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

6. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges fra og med året 1970 til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW}.$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 7 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på, medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

I forbindelse med bestemmelsen i vilkårenes pkt. 3 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettsheve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 gis Løvenskiold—Vækerø konsesjon på leie av inntil 6 000 kW primakraft fra Hurum Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 10. september 1970.

10. A/S Star Paper Mill.

(Konsesjon på kraftleie til drift av sitt anlegg i Drammen.)

Kgl. res. av 10. september 1970.

A/S Star Paper Mill har i brev av 11. desember 1969, jfr. brev av 21. januar 1970 søkt konsesjon på leie av inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Drammens Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Drammen.

Hovedstyret for Norges vassdrags og elektrisitetsvesen har gitt følgende uttalelse i brev av 23. april 1970 til departementet:

«A/S Star Paper Mill. Søknad av 11. desember 1969 om fornyelse av konsesjon på kraftleie fra Drammens elektrisitetsverk.

1. Innledning.

Ved departementets brev av 24. november 1960 — jnr. 3202/60 — ble A/S Star Paper Mill gitt tillatelse til å leie inntil 1 500 kW primakraft og inntil 2 500 kW spillkraft fra Drammens elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

Ved kongelig resolusjon av 30. september 1966 ble selskapet gitt tillatelse til å leie ytterligere inntil 5 500 kW spillkraft fra Drammens elektrisitetsverk med samme tidsbegrensning.

I brev herfra av 7. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonenes utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden.

I brev hit av 11. desember 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonene. Søknaden som gjelder leie av i alt inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft lyder slik:

«Vi henviser til Deres skrivelse av 7. oktober 1969 angående våre konsesjoner på leie av inntil 2 500 kW primakraft og 8 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.

Da disse konsesjoner utløper pr. 1. januar 1970, tillater vi oss herved formelt å søke om fornyelse med uforandrede kvanta.

Fotostatkopier av våre nåværende kontrakter med Drammens Elektrisitetsverk vedlegges.

Vi kan opplyse at vårt selskaps aksjekapital når er kr. 2 800 000, og at styret har følgende sammensetning:

Disponent Sverre K. Nedberg — formann,
Boks 58,
3073 Galleberg.

Disponent E. Blandhol,
Granbakken 28,
3000 Drammen.

Tekstilingeniør Norodd Nedberg,
Vindernveien 18,
Oslo 3.

Disponent Peter Wessel,
Reistadlia 15,
3425 Reistad.

Rabrikant Sigurd Moland,
Gamleveien,
3030 Konnerud.

Samtlige styremedlemmer er norske statsborgere.

Foreskreven erklæring undertegnet av vårt selskaps styre vedlegges.

Vi går ut fra at fornyelse av våre nåværende konsesjoner kan innvilges oss, og takker på forhånd herfor.»

I brev hit av 21. januar 1970 er spillkraftkvantumet søkt forhøyet fra 8 000 kW til 10 000 kW. Brevet lyder slik:

«Vi tillater oss herved å henvise til vår søknad av 11. desember 1969 om fornyelse av våre konsesjoner på leie av inntil 2 500 kW primakraft og 8 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.

I tilknytning til dette søker vi nå om at konsesjonen for spillkraft blir forhøyet til å gjelde 10 000 kW, som også vår kontrakt med Elektrisitetsverket lyder på. Etter ombygning av vår kjele har vi nemlig mulighet for å utta inntil 10 000 kW i de perioder vi har behov for det og Drammens Elektrisitetsverk kan stille kraft til disposisjon.

På basis av ovenstående håper vi at konse-

sjon kan gis oss med det større kvantum spillkraft, og takker på forhånd herfor.»

3. Kraftleiekontraktene.

3.1. Primakraftkontrakten.

I henhold til kontrakt av 11. og 25. januar 1967 har Drammens elektrisitetsverk forpliktet seg til å levere inntil 2 000 kW for et tidsrom av 5 år fra 1. november 1966 til 31. oktober 1971. For samme tidsrom har selskapet forpliktet seg til å utta eller betale avgift for minimum 1 333 kW. Maksimalgrensen kan etter kontrakten bare overskrides etter nærmere avtale mellom partene.

Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm med en spenning på ca. 4,6 kV i selskapets transformatorstasjon. For kontroll og måling bekoster og vedlikeholder Drammens elektrisitetsverk ved hovedinntaket på transformatorens høyspenningsside en kWh-måler med maksimalviser.

For kraften skal betales kr. 107 pr. kW/år med en brukstid inntil 3 500 t. Forbruk utover 3 500 t brukstid skal betales med 1,8 øre/kWh. Hvis kontraktens maksimumsgrense overskrides i henhold til kontrakten skal herfor betales kontraktspris, hvis elektrisitetsverket selv har kraft til disposisjon. Ifall elektrisitetsverket må dekke seg med dyrere kraft skal elektrisitetsverket ha adgang til å få ekstraomkostningene dekket av selskapet.

Effekten skal fastsettes for hvert driftsår som middelverdien av de 6 høyeste avlesninger på kWh-målerens maksimalviser.

3.2. Spillkraftkontrakten.

I henhold til kontrakt av 11. mai/8. juni 1964 skal Drammens elektrisitetsverk levere inntil 10 000 kW spillkraft til en elektrisk dampkjel i selskapets fabrikk. Leveringen skal foregå helt etter elektrisitetsverkets bestemmelse, idet dette helt selvstendig avgjør både om det skal leveres og når det skal leveres spillkraft, og i hvilken utstrekning levering skal skje. Selskapet skal på sin side være forpliktet til å bruke elektrisitet til dampfremstilling i den utstrekning som spillkraft stilles til disposisjon når bedriften er i gang. Om brenselsfyrte kjeler må brukes samtidig skal disse drives slik at spillkraften utnyttes best mulig.

Spillkraften skal leveres i selskapets elektriske kjelhus som trefaset vekselstrøm med en spenning på ca. 4,6 kV.

Elektrisitetsverket setter opp kWh-måler med maksimalviser til måling av levert kraft.

For kraften skal betales en kWh-pris basert på prisen for fyringsolje.

Kontrakten er gjort gjeldende for 10 år fra 1. januar 1964.

4. Avgitte uttalelser.

4.1. Drammens elektrisitetsverk har i brev av 19. januar 1970 til styret uttalt:

«Vi viser til søknad fra Star Paper Mill til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen om konsesjon på leie av inntil 2 500 kW primakraft og 8 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk, gjeldende fra 1. januar 1970 (oversendt gjennom fylkesmannen).

Star Paper Mill har kontrakt på 2 000 kW primakraft og har hatt en maksimal belastning (topp) på 1 920 kW. Kontrakten løper ut 31. oktober 1971.

Spillkraftkontrakten lyder på 10 000 kW og den maksimale belastning har vært oppe i 7 520 kW (topp). Kontrakten løper ut 1. juni 1974. Da spillkraftforbruket har vært så tett oppunder de 8 000 kW som bedriften søker konsesjon på og kontrakten lyder på 10 000 kW har vi konferert med bedriften ved overingeniør Knudsen og blitt enige om at konsesjonen bør gjelde for inntil 10 000 kW spillkraft. Dette vil bedriften selv understreke i brev til Vassdragsvesenet.

Det foreslås på det angitte grunnlag at styret anbefaler at konsesjon gis til Star Paper Mill på leie av inntil 2 500 kW primakraft og 10 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.»

4.2. Styret for Drammens elektrisitetsverk har i påtegning av 30. januar 1970 til fylkesmannen i Buskerud meddelt:

«Styret for Drammens Elektrisitetsverk vil anbefale at konsesjon gis Star Paper Mill på leie av inntil 2 500 kW primakraft og 10 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk.»

4.3. Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning hit av 3. mars 1970 meddelt:

«Den foreliggende søknad fra A/S Star Paper Mill har i samsvar med direktoratets anmodning vært forelagt Drammen kommune, der uttalelsen etter fullmakt er avgitt av styret for Drammens Elektrisitetsverk. Slik fullmakt er gitt av Drammen formannskap allerede i 1959, og en har forstått det slik at direktoratet ikke har hatt noe å innvende mot denne praksis. Fullmakten er nå gjentatt av Drammen bystyre 18. desember 1969.

Fylkesmannen har for sin del ikke noe å bemerke til at søknaden fra A/S Star Paper Mill av 11. desember 1969 om fornyelse av kraftleiekonsesjon blir imøtekommet. Heller ikke har fylkesmannen noe å innvende mot at konsesjonen for leie av spillkraft blir forhøyet til 10 000 kW.»

Søknaden har dessuten av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt

4.4. Departementets Industriavdeling, som i brev av 13. januar 1970 til Vassdragsavdelingen har meddelt «at den intet har å bemerke til at søknaden blir inn-

vilget». Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

Jfr. departementets brev hit av 19. januar 1970 — Id. 455/70 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved departementets brev av 24. november 1960 ble A/S Star Paper Mill som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 1 500 kW primakraft og inntil 2 500 kW spillkraft fra Drammens elektrisitetsverk. Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. januar 1970 ble gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnes etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner var sløyfet i samsvar med konsesjonsloven.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for driftsåret 1968/69.

For 1968/69 var den kr. 1 996,20.

Ved kongelig resolusjon av 30. september 1966 ble selskapet gitt tillatelse til å leie ytterligere inntil 5 500 kW spillkraft fra Drammens elektrisitetsverk i tillegg til de tidligere konsederte 2 500 kW. Tillatelsen ble gitt med samme tidsbegrensning og i det vesentlige på samme vilkår som tillatelsen av 1960.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av disse konsesjoner, dog slik at de konsederte kraftkvanta søkes forhøyet fra tidligere 1 500 kW primakraft til 2 500 kW og fra tidligere i alt 8 000 kW spillkraft til 10 000 kW.

Søknaden har vært forelagt Drammens elektrisitetsverk og dets styre som i henhold til bystyrevedtak og departementets godkjenning er gitt fullmakt til å avgi uttalelse på kommunens vegne. Likeledes har søknaden vært forelagt fylkesmannen i Buskerud og departementets Industriavdeling. Det er ikke fremkommet noen innvending mot å meddele konsesjon i samsvar med søknaden. Det er av departementets Industriavdeling heller ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at A/S Star Paper Mill gis ny tillatelse til å leie inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Drammens elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Drammen kommune, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid selskapet måtte leie fra Drammens elektrisitetsverk inntil 2 500 kW primakraft i henhold til kontrakten av 11. og 25. januar 1967 samt inntil 10 000 kW spillkraft i henhold til kontrakten av 11. mai/8. juni 1964, dog ikke utover en

10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsene av 1960 og 1966, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Avgiften som i tilfelle forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år forutsettes å bli å oppkreve fra og med 1. januar 1970.

Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløyfet i samsvar med konsesjonsloven.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av 11. desember 1969 fra selskapets styre i samsvar med § 24, annet ledd, i konsesjonsloven vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 20. april 1970.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring fra styret i A/S Star Paper Mill angående styrets sammensetning m. v.

De nevnte konsesjoner til A/S Star Paper Mill på kraftleie fra Drammens Elektrisitetsverk, gitt henholdsvis 24. november 1960 av Industridepartementet og ved kongelig resolusjon av 30. september 1966 utløp begge 1. januar 1970.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til hovedstyret rå til at A/S Star Paper Mill til drift av sitt anlegg i Drammen gis den søkte konsesjon på leie i henhold til særskilte kraftleiekontrakter fra Drammens Elektrisitetsverk av inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft for den tid kontraktene står ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

Departementet vil med hovedstyret foreslå oppstilt vilkår for konsesjonen bl. a. om årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW til staten for leien av primakraften.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene om leie av 2 500 kW primakraft og av 10 000 kW spillkraft måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. *Avgift.*

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges fra 1. januar 1970 til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. *Kontroll.*

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. *Overtredelse av konsesjonsvilkårene.*

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

I forbindelse med vilkårenes pkt. 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov av 16. juni 1961 om rettshøve mellom grannar.

Kraftuttaket er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Star Paper Mill å leie inntil 2 500 kW primakraft og inntil 10 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk til drift og sitt anlegg i Drammen.

Tillatelsen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 10. september 1970.

41. A/S Ila og Lilleby Smelteverker.

(Konsesjon på leie av inntil 20 MW/160 GWh pr. driftsår garantert kraft og inntil 5 MW/40 GWh pr. driftsår ikke-garantert kraft fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne.)

Kgl. res. 10. september 1970.

A/S Ila og Lilleby Smelteverker fikk ved kongelig resolusjon av 9. juni 1961 konsesjon på leie av inntil 25 000 kW fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1961 side 98 flg. Konsesjonen utløp 1. januar 1970.

Videre fikk A/S Ila og Lilleby Smelteverker ved Kronprinsregentens resolusjon av 26. april 1968 konsesjon på leie av inntil 40 MW/200 GWh pr. driftsår fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk til drift av Holla Smelteverk i Hemne. Konsesjonen gjelder leie av kraften fra Sjø kraftverk, og er tidsbegrenset til 40 år regnet fra det tidspunkt da Sjø kraftverk ble satt i drift, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1968 side 21 flg.

Departementet har mottatt en søknad av 28. november 1963 fra A/S Ila og Lilleby Smelteverker om konsesjon på leie av inntil 45 MW og 310 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne. Søknaden ble inntil videre stilt i bero i departementet i påvente av kraftleiekontrakt mellom partene samt Stortingets samtykke til inngåelse av kontrakt med statskraftverkene om kraftleveringen.

I forbindelse med nevnte konsesjonssøknad har Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet gitt uttalelse senest i brev av 17. desember 1969 til departementet. Hovedstyrets brev er sålydende:

«A/S Ila og Lilleby Smelteverker. Søknad av 28. november 1963 om konsesjon på kraftleie fra statskraftverkene.

I brev til departementet av 20. august 1965 anbefalte hovedstyret at A/S Ila og Lilleby Smelteverker ble gitt tillatelse til å leie inntil 45 MW/310 GWh pr. år fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne kommune i henhold til selskapets søknad av 28. november 1963.

I hovedstyrets brev var anført at etter foreliggende utkast til kraftleiekontrakt av januar 1965 skulle NVE være forpliktet til å stille til disposisjon for A/S Ila og Lilleby Smelteverker 16,5 MW/90 GWh pr. driftsår fra 1. januar 1964 og 33 MW/240 GWh pr. driftsår forutsetningsvis fra 1. desember 1968. Fra det tidspunkt Sjø kraftverk kom i drift skulle kontraktskvantumet reduseres til 20 MW/160 GWh pr. driftsår.

I forbindelse med planleggingen av Holla Smelteverk var nemlig forutsatt at bedriften skulle skaffes kraft fra Sjø kraftverk som da var under planlegging, jfr. St. prp. nr. 140 for 1962—63 om tillatelse for Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk til å foreta regulering av Søavatn og Vatsiivatn i Sjø-vassdraget m.v. Det var av selskapet regnet med at kraftlevering derfra kunne ta til i begynnelsen av 1968. I den forbindelse avga hovedstyret i brev til departementet av 18. oktober 1965 uttalelse som konkluderer med å rå til at A/S Ila og Lilleby Smelteverker ble gitt tillatelse til å leie inntil 40 MW/200 GWh pr. år fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk. Det var forutsatt at kraften fortrinnsvis skulle nyttes til drift av Holla Smelteverk som søkt om.

Ved kongelig resolusjon av 26. april 1968 har A/S Ila og Lilleby Smelteverker fått tillatelse til å leie inntil 40 MW/200 GWh pr. år fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk til drift av Holla Smelteverk. Konsesjonen gjelder for den tid kraftleiekontrakten av 26./29. mars 1965 med tilleggsavtale av 11. november 1967 mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover 40 år regnet fra det tidspunkt da Sjø kraftverk ble satt i drift.

I møte 10. januar i år har Stortinget som kjent samtykket i at det inngås kontrakt om levering av kraft fra statskraftverkene til A/S Ila og Lilleby Smelteverker i overensstemmelse med St. prp. nr. 15 for 1968—69.

På side 6 og 7 i proposisjonen har departementet bemerket:

«Det totale garanterte kvantum fram til idriftsettelsen av 2. aggregat i Rana, er 96 GWh pr. år. Fra dette tidspunkt øker det

garanterte kvantum til 240 GWh pr. år. Det blir imidlertid ikke aktuelt å levere det største kvantum fordi det totale garanterte kvantum ble redusert til 160 GWh pr. år ved Sjø Kraftverks idriftssettelse. Samtidig med kraftleveringen fra Sjø kraftverk opphørte statskraftverkene leveringsforpliktelse til Holla. I den utstrekning driftsforhold m.v. tillater det, vil imidlertid selskapet fortsatt få anledning til å ta ut statskraft til Holla. . .»

Ifølge det som er referert ovenfor fra stortingsproposisjonen er det totale garanterte kraftkvantum forutsatt redusert til 160 GWh pr. år ved Sjø kraftverks idriftssettelse. Det er dessuten forutsatt at selskapet fortsatt skal få anledning til å ta ut statskraft til Holla.

Garantert kraft	20 MW	160 GWh pr. driftsår
Ikke-garantert kraft	5 MW	40 GWh pr. driftsår

Ikke-garantert kraft er fastsatt til 25 pst. av det garanterte kvantum.

Kraften kan inntil videre anvendes i bedriftens anlegg i Trondheim og Hemne (se § 13).

En kopi av kraftleiekontrakten vedlegges.»

Hovedstyret vil etter dette anbefale at A/S Ila og Lilleby Smelteverker gis konsesjon på leie av inntil 20 MW (timemiddel)/160 GWh pr. driftsår garantert kraft og inntil 5 MW (timemiddel)/40 GWh pr. driftsår ikke garantert kraft fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne kommune.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleiekontrakten av 17. februar 1969 mellom partene er gjort gjeldende, dvs. i 40 år fra leveringens begynnelse (1. januar 1964) til 31. desember 2003.

For øvrig vises til vedlagte kopi av kraftleiekontrakt datert 17. februar 1969 mellom partene og til hovedstyrets brev til departementet av 20. august 1965 og de der foreslåtte konsesjonsvilkår.

Med hensyn til den foreslåtte årlige avgift til staten på kr. 1,50 pr. kWh, er denne av hovedstyret forutsatt å bli å betinge som vanlig av all kraft som uttas, både garantert og ikke garantert kraft.»

Hovedstyrets tidligere nevnte uttalelse av 20. august 1965 til departementet i forbindelse med konsesjonssøknaden av 28. november 1963 fra A/S Ila og Lilleby Smelteverker er sålydende:

«Med Industridepartementets ekspedisjon av 3. desember 1963 — 3231/63 IDV — har hovedstyret mottatt til uttalelse en søknad av 28. november 1963 fra A/S Ila og Lilleby Smelteverker om konsesjon på leie av inntil 45 000 kW og ca. 310 mill. kWh pr. år fra

Departementet har bedt om NVE's uttalelse til dette før konsesjon på statskraft meddeles A/S Ila og Lilleby Smelteverker.

Saken har av Elektrisitetsdirektoratet vært forelagt

Direktoratet for statskraftverkene, som i brev av 4. desember 1969 har meddelt:

«A/S Ila og Lilleby Smelteverker. Søknad av 28. november 1963 om konsesjon på kraftleie fra NVE — Statskraftverkene.

Vi viser til Deres brev av 11. november 1969 og skal meddele følgende:

I henhold til kraftleiekontrakt av 17. februar 1969 skal Statskraftverkene fra 1. januar 1969 (dvs. etter Sjø kraftverks idriftssettelse) leveres følgende kvanta:

20 MW	160 GWh pr. driftsår
5 MW	40 GWh pr. driftsår

Statskraftverkene for drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og det nye Holla Smelteverk i Hemne.

Søknaden er sålydende:

«I henhold til kongelig resolusjon av 9. juni 1961 er vi meddelt konsesjon på leie av inntil 25 000 kW fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk.

Tillatelsen ble gitt for den tid vi måtte leie inntil 25 000 kW fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk, kfr. overføringskontrakt av 22. april 1955/2. november 1956 mellom Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk og oss og søknad av 9. oktober 1959, dog ikke lenger enn til 1. januar 1970.

Senere er kraftleveringen på inntil 16 500 kW maksimalt uttak og 90 mill. kWh pr. år overtatt som fast levering fra Statskraftverkene, samtidig som vi også får ta ut, når Statskraftverkene kan skaffe dette, ytterligere kraft på inntil 70 mill. kWh pr. år.

Vi har videre en avtale med Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk om levering av 25 mill. kWh pr. år fra Svartelva kraftstasjon i 10 år fra 1. januar 1961.

I skrivelse av 14. november 1962 anmodet vi Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen om utsettelse med søknad om konsesjon på leie av kraft fra Statskraftverkene etterat de overtok direkte levering til oss, til forholdene med fremtidig kraftleie var klare.

Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen ønsker imidlertid at vi nå får konsesjon på kraftleveringen fra Statskraftverkene. Vi har ventet med denne søknad til forholdene for driften ved Holla Smelteverk i Hemne ble klarlagt, og er det nå avgjort at dette verk vil bli drevet som en avdeling av vårt selskap i samkjøring med Lilleby Smelteverk i Trondheim.

Vi refererer til St. prp. nr. 1 for 1960—61, kap. 983, Hemne Kommune, hvor det er redegjort for avtalen mellom oss, Industridepartementet, Hemne Kommune og Sør-Trøndelag fylke om reising av et ferrolegerings-smelteverk på Holla i Hemne Kommune.

Avtalen går ut på at Holla Smelteverk etter

første byggetrinn skal ha en kapasitet på 120/150 mill. kWh innen utgangen av 1964.

På grunn av den vanskelige konjunktursituasjonen siden høsten 1961, er arbeidet ikke forsert så sterkt som opprinnelig planlagt, men vil en ovn kunne settes i drift våren 1964.

Kraftoverføringslinjen på 145 kV fra Trollheimen Kraftstasjon til verket, er bygget ut av Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk, trafostasjonen for 145/20 kV og fordelingsstasjonen for felles drift med Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk, ovnshall, pakkeri, lagerbygning etc. er ferdige, og montering av ovn nr. 1 på 10/12 000 kW er i gang. Kaien er bygget i henhold til avtalen, og vi har montert losseutstyr med en 8-tonns gripekran etc. på kaien. Råvarelager er under bygging.

Ovn nr. 2, som også er på en maksimal ytelse av 12 MW, er beregnet ferdigmontert i løpet av 1964, således at det samlede kraftuttak da maksimalt kan bli 24 000 kW og ca. 150 mill. kWh pr. år.

Holla Smelteverk er prosjektert for en større utbygging idet det er tatt sikte på at en størrelsesorden for et sådant ferrolegerings-smelteverk optimalt vil være ca. 500 mill. kWh pr. år, og håper vi at konjunktorene senere vil muliggjøre en utbygging til denne størrelsesorden.

Når det gjelder kraftleveringen til Holla Smelteverk har Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk søkt om konsesjon for å bygge Søa Kraftverk, men vil levering av kraft herfra ikke kunne ta til før i 1967/1968. Vi tillater oss å referere fra St. prp. nr. 1 for 1960—61, kap. 983, Hemne Kommune:

«Kraft til bedriften er det meningen å skaffe fra Søa-vassdraget, hvor Sør-Trøndelag fylke nå planlegger en utbygging som vil gi 150 mill. kWh pr. år, og som kan ventes ferdig i slutten av 1965.

Smelteverket kan imidlertid stå ferdig i 1963 og drives fra da av, såfremt kraft kan skaffes fra samkjøringsnettet. Det er ikke mulig for Statskraftverkene å forplikte seg til en slik levering, og neppe heller for andre verker, da man ikke vil ha dekning for den i særlig dårlige vannår. Det er etter Vassdragsvesenets mening imidlertid meget gode utsikter til at bedriften vil få kjøpt den nødvendige kraftmengde som overskuddskraft i området i disse årene, da prognosen viser et betydelig overskudd i middels eller gode vannår. Det må imidlertid være en klar forutsetning at bedriftens behov i en knapphetssituasjon må stå tilbake for alle kontraktsmessige leveringer og levering av kraft til alminnelig forbruk.

Fra Søa-utbyggingen blir ferdig ansees bedriftens kraftforsyning sikret, også på lengere sikt. Sør-Trøndelag fylke har vedtatt å bygge ut Sokna kraftverk i Lunde-sokna, og planlegger også utbygging av andre kraftkilder i fylket.

Sør-Trøndelag fylke planlegger bygging av en 145 kV ledning fra samkjøringsområdet frem til anlegget i Holla, og denne ledning skal være ferdig til anlegget kommer i drift. Ledningen vil senere tjene som samkjøringsforbindelse med kraftverket i Søa.»

Vi viser også til vårt brev av 29. juni 1962 til Det ærede Departement og Deres

brev av 13. august 1962 til oss med kopi av Deres brev til Chr. Salvesen og Chr. Thams' Communications Aktieselskab av samme dato.

Når vårt selskap nå skal drive Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne, er det eneste rasjonelle at verkene samarbeidet om fordeling av produksjonen av de forskjellige produkter og kvaliteter, og at produksjonen fordeles mellom anleggene på den mest rasjonelle måte. På lengere sikt og etterhvert som Holla Smelteverk bygges ut til også å produsere de spesialkvaliteter vi for tiden leverer fra Lilleby Smelteverk, og som krever et større teknisk apparat og spesialutstyr, vil det være naturlig at hovedtyngden av produksjonen etter hvert overføres til Holla Smelteverk. Når en sådan overflytting kan skje, er også avhengig av hvor hurtig vi kan bygge om Lilleby Smelteverk for annen produksjon.

Det mest rasjonelle for oss vil da være å få en kraftleiekontrakt for felles levering til Lilleby Smelteverk over Blakli, og til Holla Smelteverk over linjen fra Trollheimen Kraftanlegg.

Statskraftverkene forbeholder seg all kraftlevering til Lilleby Smelteverk, også av tilfeldig kraft unntatt den levering på 25 mill. kWh pr. år som vi har kontrakt på med Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk, gjeldende til 1. januar 1971.

I henhold til § 23 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 (nr. 16) tillater vi oss herved å søke om konsesjon på leie av inntil 45 000 kW og ca. 310 mill. kWh pr. år fra Statskraftverkene, delvis levert som 60 kV fra transformatorstasjonen på Blakli til Lilleby Smelteverk, og delvis som 145 kV fra Trollheimen Kraftstasjon til Holla Smelteverk.

Da Statskraftverkene kontrakter nå gjøres gjeldende for 40 år, tillater vi oss å søke om tilsvarende tid for denne kraftleiekonsesjon.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at som konjunktorene for tiden er for ferrolegeringsindustrien, og spesielt for ferrosilisium som er vår hovedproduksjon, er det av avgjørende betydning for verkene konkurransevne at konsesjonsbetingelsene settes så lempelige som mulig.

Med hensyn til konsesjonslovens § 24 har De vel allerede de nødvendige erklæringer for vårt selskap.»

Søknaden har herfra vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse på vanlig måte.

Hemne herredstyre har i møte den 30. desember 1963 enstemmig vedtatt følgende innstilling fra formannskapet:

«Hemne kommunestyre vil anbefale at den omsøkte konsesjon blir gitt. Det er av avgjørende betydning for vår kommune at Holla Smelteverk nå kommer i drift da kommunen har investert store beløp til tomteervervelser for Smelteverket og ellers til boligreising og til grunnlagsinvesteringer i det hele.»

Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk har i påtegning av 27. februar 1964 til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag uttalt:

«Søknaden omfatter konsesjon på kraftleie til bedriftens smelteverker i Trondheim og

Hemne. Fordeling av kraftforbruket er ikke oppgitt og vi antar at bedriften i så måte ønsker å stå fritt.

Bedriften kan i dag forbruke ca. 185 GWh/år ved smelteverket i Trondheim, hvorav 25 GWh/år kontraktmessig leveres av Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk. Den tidligere meddelte konsesjon til bedriften må således opprettholdes for så vidt det gjelder dette kvantum. Det er imidlertid et spørsmål om ikke også denne konsesjon bør gjelde fullt ut, da det innen få år blir aktuelt å bygge ut Sjø Kraftverk med direkte levering til Holla Smelteverk. Levering fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk vil da omfatte ca. 25 000 kW.

Under denne forutsetning vil vi anbefale at bedriftens søknad blir imøtekommet.»

Trondheim Elektrisitetsverk har i påtegning av 10. mars 1964 til Finansrådmannen i Trondheim uttalt:

«Det er foreløpig utklart hvem som blir endelig kraftleverandør til disse smelteverker.

Selv om dette er en konsesjon til kjøper, som sannsynligvis ikke er forpliktende eller rettighetsskapende for selger, er det kanskje allikevel riktig å gi anbefaling med en viss reservasjon.

Jeg foreslår:

Trondheim kommune har ingen merknad til at A/S Ila & Lilleby og Hemne Smelteverker får konsesjon på kraftleie som omsøkt, under forutsetning av at Trondheim derved ikke avskjærer seg muligheten til selv å kunne levere den nødvendige kraft til den del av disse industriforetakene som ligger i Trondheim.»

Trondheim bystyre har i møte den 9. april 1964 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å tiltre Trondheim elektrisitetsverks uttalelse av 10. mars 1964.

Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk har videre i påtegning av 9. juli 1964 til Fylkesmannen bemerket:

«I tillegg til vår påtegning av 27. februar 1964 vil vi peke på at vi forutsetter at innvilgning av den søkte konsesjon ikke innebærer det vilkår at bedriften blir bundet til å kjøpe sin kraft fra Statskraftverkene.

Det vil nemlig på lenger sikt uten tvil være riktig å basere leveringen til bedriften(e) på kraftproduksjon i Sør-Trøndelag helt eller delvis ved direkte leveringer.

Dette vil ha stor betydning for kraftutbyggingen og næringslivet i fylket.»

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har i påtegning hit av 13. juli 1964 vist til Hemne og Trondheim kommunestyres vedtak av henholdsvis 30. desember 1963 og 9. april 1964 og slutter seg til uttalelsene fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk av 27. februar og 9. juli 1964.

Statskraftverkene har i ekspedisjon til Elektrisitetsdirektoratet av 23. januar 1965 meddelt:

«Det har i lengre tid pågått forhandlinger med A/S Ila og Lilleby Smelteverker om levering av kraft, men det er ennå ikke opprettet noen kraftleiekontrakt.

Vi går imidlertid ut fra at Statskraftverkene vil opprette kontrakt med Ila og Lilleby omtrent som antydnet i bedriftens brev av 28. november 1963.

Vi vil derfor anbefale at A/S Ila og Lilleby Smelteverker får konsesjon på leie av inntil 45 000 kW og ca. 310 mill. kWh pr. år fra Statskraftverkene.»

På foranledning herfra har A/S Ila og Lilleby Smelteverker i brev hit av 17. juni 1965 gitt slike tilleggsopplysninger:

«Vi søkte i sin tid om konsesjon på leie av inntil 25 000 kW fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk, og fikk denne konsesjon innvilget 9. juni 1961.

Denne konsesjon var nødvendig idet Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk begynte å levere kraft til oss fra Svartelva Kraftanlegg i henhold til kontrakt og samtidig leverte Statskraftverkene kraft til Lilleby Smelteverk med avregning gjennom Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk.

Da Statskraftverkene selv overtok den direkte avregningen med oss ble spørsmålet om konsesjon på denne levering tatt opp av Dem, og vi sendte konsesjonssøknad på uttak av statskraft til Lilleby Smelteverk og Holla Smelteverk datert 28. november 1963.

Planene er nå i orden for Sør-Trøndelag Elektrisitetsverks utbygging av Sjø Kraftanlegg, og vår konsesjonssøknad av 14. mai 1965 gjelder den kraftlevering til Holla Smelteverk som var forutsatt i planene for dette anlegg som ble godkjent av Stortinget.

Vårt kraftforbruk ved full drift og nåværende utbygging av anleggene er: Lilleby Smelteverk 185 mill. kWh pr. år, Holla Smelteverk 160 mill. kWh pr. år, tilsammen 345 mill. kWh pr. år.

Statskraftverkene har i skrivelse av 13. april 1965 tilbudt en samlet fast kraftlevering fra 1. desember 1968 på 240 mill. kWh pr. år, og en momentan belastning på 33 000 kW.

Våre planer var å utvide ferrolegeringsproduksjonen således at vi for denne produksjon ved Lilleby Smelteverk og Holla Smelteverk tilsammen kunne anvende ca. 420 mill. kWh pr. år, dvs. det fra Statskraftverkene tilbudte kvantum og kraftleveringen fra Sjø Kraftanlegg.

Vi har imidlertid nå for Industridepartementet fremlagt planer for utvidelse av Holla Smelteverk med annen produksjon som vil i første byggetrinn ha et kraftbehov på 150 mill. kWh pr. år.

Forutsatt at disse planer blir godkjent og bygget, vil det totale kraftbehov bli ca. 500 mill. kWh pr. år.

Med en kraftleiekonsesjon på 240 mill. kWh fra Statskraftverkene og 180 mill. kWh fra Sjø Kraftanlegg, trenger vi da ytterligere en kraftmengde på ca. 80 mill. kWh pr. år. Det er jo mulig at vi kan få dette kraftkvantum fra Statskraftverkene, men da Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk arbeider med andre utbyggingsplaner enn Sjø Kraftanlegg, vil det også være mulig at vi kan få denne kraft derfra.

Vi anser det derfor å være en fordel om vi, inntil kraftleveringsforholdene er mere avklart, kan beholde den konsesjon vi nå har på kjøp av kraft fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk.

Når det gjelder konsesjon på kraftleien fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk på Sjø Kraftanlegg's levering, tør vi be om at denne konsesjon blir behandlet så snart som mulig. Anleggsarbeidene med Sjø Kraftanlegg settes nå igang, og da vi skal delta i finansieringen av dette anlegg, er det helt nødvendig for oss å få den formelle kraftleiekonsesjon i orden for å kunne ordne denne finansiering.»

Ved kongelig resolusjon av 9. juni 1961 er A/S Ila og Lilleby Smelteverker gitt tillatelse til å leie inntil 25 000 kW fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. januar 1970. Konsesjonen er meddelt på vanlige betingelser, herunder med vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes. Avgiften er betalt til og med for året 1964. For 1964 var den kr. 36 727,50.

Som nevnt i søknaden er det søkte kraftkvantum 45 000 kW/ca. 310 mill. kWh pr. år av selskapet forutsatt å skulle nyttes til drift av dets anlegg i Trondheim, Lilleby Smelteverk og det nye Holla Smelteverk i Hemne.

For så vidt angår spørsmålet om kraftforsyningen til Holla Smelteverk har Hovedstyret i brev til departementet av 25. august 1961 uttalt:

«Kraft til bedriften er det meningen å skaffe fra Sjø-vassdraget, hvor Sør-Trøndelag fylke nå planlegger en utbygging som vil gi 150 mill. kWh pr. år, og som kan ventes ferdig i slutten av 1965.

Smelteverket kan imidlertid stå ferdig i 1963 og drives fra da av, så fremt kraft kan skaffes fra samkjøringsnett. Det er ikke mulig for Statskraftverkene å forplikte seg til en slik levering, og neppe heller for andre verker, da man ikke vil ha dekning for den i særlig dårlige vannår. Det er etter Vassdragsvesenets mening imidlertid meget gode utsikter til at bedriften vil få kjøpt den nødvendige kraftmengde som overskuddskraft i området i disse årene, da prognosen viser et betydelig overskudd i middels eller gode vannår. Det må imidlertid være en klar forutsetning at bedriftens behov i en knapphets situasjon må stå tilbake for alle kontraktmessige leveringer og levering av kraft til alminnelig forbruk.

Fra Sjø-utbyggingen blir ferdig ansees bedriftens kraftforsyning sikret, også på lengere sikt. Sør-Trøndelag fylke har vedtatt å bygge ut Sokna kraftverk i Lundesokna, og planlegger også utbygging av andre kraftkilder i fylket.

Sør-Trøndelag fylke planlegger bygging av en 145 kV ledning fra samkjøringsområdet frem til anlegget i Holla, og denne ledningen skal være ferdig til anlegget kommer i drift. Ledningen vil senere tjene som samkjøringsforbindelse med kraftverket i Sjø.»

Den nye bedriften er prosjektert for en kapasitet på 15—20 000 årstonn ferrosilicium etter første byggetrinn, med et årlig kraftforbruk på 120—150 mill. kWh og en sysselsetting på 120—150 mann. I løpet av 10—15 år er ventet at bedriften vil ha firedoblet sin kapasitet. Kraftforbruket er antatt da å øke til 500 mill. kWh pr. år og en sysselsetting til 500—600 mann.

I tilknytning til det nye smelteverk har Hemne kommune til bygging av kai fått stilt til rådighet inntil 2,5 mill. kroner som lån av staten.

Jfr. for øvrig St. prp. nr. 1 for 1961—62 kap. 983 og Stortingets vedtak 24. november 1961, Stortingsforhandlingene nr. 89.

I henhold til foreliggende utkast til kraftleiekontrakt av januar 1965 mellom partene skal Statskraftverkene forplikte seg til å stille til disposisjon for A/S Ila og Lilleby Smelteverker fra 1. januar 1964 16,5 MW (momentanverdi) 90 GWh/driftsår og forutsetningsvis fra 1. desember 1968 33 MW (momentanverdi)/240 GWh/driftsår for drift av Lilleby Smelteverk og Holla Smelteverk. Fra det tidspunkt Sjø kraftverk kommer i drift skal kontraktskvantumet reduseres til 20 MW/160 GWh pr. driftsår. Leveringsforpliktelsen ved Lien koblingsstasjon skal samtidig bortfalle. Selskapet skal ifølge utkastet betale for minst $\frac{3}{4}$ av det nevnte energikvantum med 1,8 øre pr. kWh + 25 pst. for levering Strinda og 1,8 øre pr. kWh + 17 pst. for levering Lien. Den fastsatte kraftpris er forutsatt å skulle gjelde uforandret til 1. juli 1972 med senere adgang til regulering.

Kraften skal leveres ved Strinda transformatorstasjon med ca. 60 kV og Lien koblingsstasjon med ca. 132 kV som trefaset vekselstrøm med ca. 50 perioder pr. sekund. Kraftleveringen skal måles de nevnte steder hvor Statskraftverkene skal sette opp kWh-måler samt registrerende MW-MWAr-måler.

Kontraktens varighet er ikke nevnt i utkastet, men vil antagelig bli 40 år som vanlig for slike kontrakter.

I forbindelse med planleggingen av Holla Smelteverk var som nevnt forutsatt at bedriften skulle skaffes kraft fra Sjøvassdraget, som nå er under planlegging av Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk. Jfr. St. prp. nr. 140 for 1962—63 om tillatelse for Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk til å foreta regulering av Søvatn og Vatslivatn i Sjøvassdraget m. v. Det er av selskapet regnet med at kraften derfra kan leveres fra begynnelsen av 1968. I den forbindelse har hovedstyret med departementets ekspedisjon av 10. juni 1965 — 1448/65 IDV — mottatt til uttalelse A/S Ila og Lilleby Smelteverkers brev av 14. mai 1965,

hvor det søkes om konsesjon på leie av inntil 40 MW eller ca. 185 GWh pr. år fra Sør-Trøndelag Elektrisitetsverk for 40 år fra den tid Sjø Kraftanlegg kommer i drift. Hovedstyrets uttalelse i det høve vil bli sendt departementet så snart saken er ferdigbehandlet.

Hovedstyret vil etter dette rå til at A/S Ila og Lilleby Smelteverker gis tillatelse til å leie inntil 45 000 kW (310 mill. kWh pr. år) fra Statskraftverkene for drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne som søkt om.

Tillatelsen anbefales meddelt for den tid kraftleiekontrakten mellom partene måtte bli gjort gjeldende, forutsetningsvis 40 år.

En vil foreslå at det etter vanlig praksis fastsettes vilkår om en årlig avgift til staten av den kraft som gjennomsnittlig nyttes med kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$\frac{\text{kWh}}{8760}$ Avgiften som forfaller til betaling ved

hvert års utgang, blir i tilfelle å oppkreve fra

det tidspunkt kraftleveringen tok til.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige betingelser, således uten vilkår om norske tjenestemenn og arbeidere. Vilkår om kraftavståelse (10 pst.) til kommuner går en ut fra blir å innta etter loven.

Det vises for øvrig til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsbetingelser.

Behandlet i hovedstyremøte den 20. august 1965.»

Departementet skal bemerke:

Stortinget har den 10. januar 1969 gjort vedtak om å samtykke i at det inngås kontrakt om levering av kraft fra statskraftverkene til A/S Ila og Lilleby Smelteverker for produksjon i Trondheim og Holla i Hemne kommune i samsvar med Innst. S. nr. 76 for 1968—69, jfr. St. prp. nr. 15 for s. å.

I samsvar med Stortingets nevnte vedtak er det totale kvantum garantert kraft som omfattes av leveringen forutsatt redusert til 160 GWh pr. driftsår fra det tidspunkt da Sjø kraftverk settes i drift, og videre forutsettes at A/S Ila og Lilleby Smelteverker etter at Sjø kraftverk er satt i drift fortsatt skal ha anledning til å få levert statskraft til smelteverket i Holla.

Det foreligger nå en kraftleiekontrakt av 17. februar 1969 mellom A/S Ila og Lilleby Smelteverker og statskraftverkene, inngått i henhold til Stortingets nevnte samtykke, og som omfatter levering fra 1. januar 1969 (Sjø kraftverkers idriftsettelse) av inntil 20 MW/160 GWh pr. driftsår garantert kraft samt inntil 5 MW/40 GWh pr. driftsår ikke-garantert kraft fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk

i Hemne. Kraftlevering etter kontrakten ble påbegynt 1. januar 1964 med ikke-garantert kraft, og kontrakten gjelder i 40 år fra leveringsens begynnelse til 31. desember 2003.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til hovedstyret rå til at A/S Ila og Lilleby Smelteverker gis konsesjon på leie av inntil 20 MW/160 GWh pr. driftsår garantert kraft samt inntil 5 MW/40 GWh pr. driftsår ikke-garantert kraft fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne for den tid kraftleiekontrakten av 17. februar 1969 mellom partene står ved makt, dog ikke utover 31. desember 2003.

Departementet vil foreslå at konsesjonen for øvrig gis på vilkår stort sett som foreslått av hovedstyret, bl. a. om årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW til staten av all den kraft som uttas (både garantert og ikke-garantert kraft) og om kraftavståelse til kommuner.

Departementets utkast til konsesjonsvilkår er sålydende, jfr. lov nr. 65 av 19. juni 1969 om endring av bl. a. lov nr. 16 av 14. desember 1917:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleiekontrakten av 17. februar 1969 mellom partene om leie av inntil 20 MW/160 GWh pr. driftsår garantert kraft og inntil 5 MW/20 GWh pr. driftsår ikke-garantert kraft til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne står ved makt, dog ikke utover 31. desember 2003.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selska-

per, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes (både garantert og ikke-garantert kraft), erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement. For øvrig leveres kraften så langt det passer på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for konsesjonæren. Uenighet om leveringsvilkårene avgjøres av departementet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 9 eller

overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår :

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates A/S Ila og Lilleby Smelteverk å leie inntil 20 MW/160 GWh pr. driftsår garantert kraft og inntil 5 MW/40 GWh pr. driftsår ikke-garantert kraft fra statskraftverkene til drift av Lilleby Smelteverk i Trondheim og Holla Smelteverk i Hemne kommune.

Tillatelsen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 10. september 1970.

42. Porsgrunds Porselænsfabrik og Egersund Fayancefabriks Co. A/S.

(Konsesjon på kraftleie til drift av sitt produksjonsanlegg i Eigersund kommune og til sine anlegg for produksjon av hotellporselen m. v. og for produksjon av sanitærporselen m. v. i Porsgrunn kommune.)

Kgl. res. av 10. september 1970.

Porsgrunds Porselænsfabrik og Egersund Fayancefabriks Co. A/S har i brev av 25. oktober 1969 søkt om konsesjon på kraftleie til drift av selskapets tre fabrikker, hvorav den ene ligger i Eigersund kommune og de to andre i Porsgrunn kommune.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 1. april 1970 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av søknaden:

«1. Innledning.

Ved departementets brev av 19. april 1960 — jnr. 686/60 — ble A/S Eigersunds Fayancefabriks Co., Egersund, gitt tillatelse til å leie i alt inntil 1 250 kW primakraft samt inntil 1 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Eigersund komm. elektrisitetsverk (nå Eigersund Elverk) med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

Ved departementets brev av 22. juli 1963 — jnr. 163/63 — ble Porsgrunds Porselænsfabrik, Porsgrunn, gitt tillatelse til å leie inntil 2 900

kW fra Skiensfjordens komm. kraftselskap med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

De to selskaper er med virkning fra 30. mai 1967 slått sammen til ett selskap under firma-navn Porsgrunds Porselænsfabrik og Egersunds Fayancefabriks Co. A/S, som i brev hit av 25. oktober 1969 har søkt om tillatelse til å leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft fra Eigersund Elverk for drift av anlegget i Eigersund kommune samt i alt inntil 3 800 kW primakraft fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap (SKK) for drift av anleggene i Porsgrunn kommune.

2. Søknaden med tilleggsopplysninger.

Selskapets søknad av 25. oktober 1969 lyder slik:

«Vi tillater oss med dette å søke om konsesjon på kjøp av den kraft som er oppgitt i vedlagte 3 kontraktkopier for henholdsvis Egersunds Fayancefabrik, Egersund, Porsgrunds Porselænsfabrik, Porsgrunn og Porsgrunds Porselænsfabrik, avd. Sanitærporselen, Porsgrunn.

Videre søker vi om konsesjon på kjøp av 1 000 kW spillkraft til fremstilling av damp ved fabrikken i Eigersund, tidligere ikke konsesjonspliktig.

Til Deres orientering vedlegges felleserklæringen fra A/S Eigersunds Fayancefabriks Co. og Porsgrunds Porselænsfabrik vedr. selskapenes fusjon og dannelselse av det nye selskap.»

Som bilag til søknaden fulgte bl. a. en redegjørelse for kraftbehovet, som lyder:

«Under henvisning til vår søknad om konsesjon av 25. ds., på kjøp av kraft til våre fabrikker, skal opplyses:

Vårt konsern består av 3 fabrikker som til sammen beskjeftiger noe over 700 personer.

Av fabrikkene ligger 2 i Porsgrunn, nemlig avdelingen for husholdnings- og hotellporselen, grunnlagt 1887, og avdelingen for sanitærporselen og fliser, grunnlagt 1948. Fayancefabriken i Eigersund, grunnlagt 1847, fremstiller husholdningsvarer av fayance.

Vi har kontinuerlig drift i 3 store tunnelovner og endel mindre keramiske ovner. En rekke produksjonsprosesser utføres ved hjelp av halv- eller helautomatiske maskiner, det trenges strøm til et omfattende tørkesystem for varer samt utstrakte ventilasjons- og avtrekksinstallasjoner ved hver av fabrikkene. I Eigersund dessuten til fremstilling av damp.

Kraftbehovets størrelse fremgår av tidligere kontrakt.

I brev av 21. november 1969 har selskapet gitt følgende tilleggsopplysninger:

«Takk for Deres brev av 4. november.

Det er vist til 4 forskjellige kontraktkopier i brevet, men henvisningen skjer ikke i den rekkefølge som man kunne vente.

Når det gjelder 1 000 kW spillkraft til fabrikken i Eigersund kan vi meddele at det ikke foreligger noen skriftlig avtale om levering

av dette. Levering av eventuell spillkraft skjer etter muntlig forespørsel hos Eigersund El-verk.

Selskapet ledes av et styre på 5 medlemmer som alle er norske statsborgere og hvis personalia er som følger:

J. Aall Møller, Porsgrunn, styrets formann, f. 12. februar 1906.

Lars H. Hellandsjø, Porsgrunn, adm. direktør, f. 13. mai 1911.

Christen Knudsen, Borgestad, styremedlem, f. 22. januar 1917.

Herman Bryn, Lilleaker, styremedlem, f. 19. juni 1915.

Gunnar Iversen, Egersund, styremedlem, f. 12. mai 1922.

Selskapets aksjekapital som fordeler seg på 4 050 fullt innbetalte på navn lydende aksjer, befinner seg i alt vesentlig på private norske hender.

Styrets erklæring i samsvar med § 24 II i den alminnelige konsesjonslov av 14. desember 1917 følger vedlagt sammen med en redegjørelse for bakgrunnen til sammenslutningen av de to tidligere selskaper og dannelsen av det nye selskap.»

I brev av 26. november 1969 har selskapet ytterligere meddelt:

«Vi viser til dagens telefonsamtale og bekrefter at vår søknad av 25. oktober for så vidt er misvisende som det i teksten henvises til 3 kontraktkopier mens fotnoten refererer til 4 forskjellige kontraktkopier.

Det er de i fotnoten oppgitte 4 kontrakter + 1 000 kW spillkraft vi søker om konsesjon for, og tallet 3 i teksten bør derfor rettes til 4.

Vi ber Dem unnskyldte uleiligheten på grunn av denne misforståelse.»

3. Kraftleiekontraktene.

3.1. Anlegget i Eigersund.

I henhold til kontrakt datert 28. desember 1967 har Eigersund Elverk påtatt seg å levere inntil 1 800 kW til selskapets anlegg i Eigersund. Uttatt kraftkvantum bestemmes som middel av de 3 høyeste avleste maksimal-effekter i driftsåret.

Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm i Humlestad transformatorstasjon med en spenning på ca. 5,2 kV. Kraftleveringen måles samme sted, hvor elverket settes opp maksimalmåler med kWh-telleverk.

For totalt uttatt energikvantum skal selskapet betale 2,4 øre/kWh. For uttatt effekt utover det fastsatte effektkvantum på 1 800 kW skal betales et tillegg på kr. 35 pr. kW. Selskapet skal for kraftlevering i henholdt til kontrakten betale en årlig kraftleie på minst kr. 198 000.

Kontrakten som er gjort gjeldende fra 1. januar 1968 kan av hver av partene oppsies med 2 års oppsigelsesfrist. Hvis det skjer endringer som i vesentlig grad influerer på

prisenivået for elektrisk kraft, er prisen forutsatt å kunne tas opp til revisjon etter minst 6 måneders varsel.

I tillegg til de 1 800 kW primakraft skal leveres inntil 1 000 kW spillkraft til dampfremstilling. For dette kraftkvantum foreligger ingen skriftlig kontrakt.

3.2. Anleggene i Porsgrunn.

2.20. Avdelingen for husholdnings- og hotellporselen.

3.21. I henhold til kopi av kontrakt datert 23. november 1968 har SKK påtatt seg å levere inntil 1 500 kW primakraft til selskapets avdeling for husholdnings- og hotellporselen i Porsgrunn. Uttatt effekt skal bestemmes som midlet av de 3 høyeste maksimaler i driftsåret.

Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm i selskapets transformatorbokser med en spenning på ca. 10 kV. Kraftleveringen måles samme sted, hvor SKK setter opp målerutstyr som registrerer det midlere kW-uttak og samlet kWh-uttak.

For uttatt kraftkvantum skal selskapet betale 2,67 øre/kWh. Dog skal for kraftlevering i henhold til kontrakten betales en årlig leie på minst kr. 175 000. For effektforbruk utover kontraktskvantumet på 1 500 kW skal betales et tillegg på kr. 40 pr. kW/år.

Kontrakten er gjort gjeldende fra 1. januar 1969 og kan av hver av partene sies opp med 1 års oppsigelsesfrist.

3.30. Avdelingen for sanitærporselen og fliser.

3.31. I henhold til kontrakt datert 23. november/18. desember 1968 har SKK påtatt seg å levere inntil 1 500 kW primakraft til drift av selskapets avdeling for sanitærporselen og fliser i Porsgrunn. Uttatt effekt skal bestemmes som midlet av de 3 høyeste maksimaler i driftsåret.

Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm i selskapets transformatorstasjon med en spenning på ca. 10 kV. Kraftleveringen måles samme sted, hvor SKK har satt opp en maksimalmåler som registrerer det midlere kW-uttak og samlet kWh-uttak.

For uttatt kraftkvantum skal selskapet betale 3,25 øre/kWh. Dog skal for kraftlevering i henhold til kontrakten betales en årlig leie på minst kr. 200 000. For effektforbruk utover kontraktskvantumet på 1 500 kW skal betales et tillegg på kr. 40 pr. kW/år.

Kontrakten er gjort gjeldende fra 1. januar 1969 og kan av hver av partene sies opp med 1 års varsel.

3.32. I henhold til ytterligere kontrakt av 23. november/18. desember 1968 har SKK påtatt seg å levere inntil 800 kW primakraft til sanitæranlegget i Porsgrunn.

Kontraksbestemmelsene er de samme som for kontrakten nevnt under pkt. 3.21, bortsett fra prisen som skal være 3,75 øre/kWh for uttatt kraftkvantum. Dog skal betales en årlig leie på minimum kr. 25 000. For effektforbruk utover kontraktskvantumet på 800 kW skal betales et tillegg på kr. 40 pr. kW/år.

Også denne kontrakt er gjort gjeldende fra 1. januar 1969 og kan av hver av partene sies opp med 1 års varsel.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikter til uttalelse. Således har angående anleggene i Porsgrunn:

4.1. Porsgrunn bystyre i møte 22. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden. Søknaden har av kommunen dessuten vært forelagt

4.2. Skiensfjordens kommunale kraftselskap, som i brev av 21. november 1969 til plan- og boligrådmann i Porsgrunn har meddelt at det ikke har noe å bemerke.

4.3. Fylkesmannen i Telemark har i påtegning hit av 5. januar 1970 meddelt at han for sitt vedkommende ikke har noe å bemerke til søknaden.

For så vidt angår selskapets anlegg i Eigersund har:

4.4. Eigersund kommunestyre i møte 26. januar 1970 enstemmig tiltrådt Eigersund Elverks styres vedtak 12. desember 1969 sålydende:

«Styret vil anbefale at konsesjon blir gitt i samsvar med søknad av 28. oktober 1969.»

4.5. Elektrisitetskonsulenten i Rogaland har i påtegning 3. februar 1970 til fylkesmannen i Rogaland anbefalt at konsesjon blir innvilget.

4.6. Fylkesmannen i Rogaland har i påtegning hit av 5. februar 1970 meddelt at han tiltrer konsulentens anbefaling.

5. NVE's uttalelse.

Ved departementets brev av 19. april 1960 ble tidligere A/S Egersunds Fayancefabriks Co. gitt tillatelse til å leie fra Egersund komm. elektrisitetsverk (nå Eigersund Elverk) i alt inntil 1 250 kW primakraft samt inntil 1 000 kW spillkraft til damfremstilling. Tillatelsen som var tidsbegrenset til 1. januar 1970, var gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre. Vilkår om årlig avgift til staten var sløyfet. Om dette var i hovedstyrets brev til departementet av 3. mars 1960 anført: «Da de leiede kraftkvanta i nærværende tilfelle stort sett vel er å anse nyttet

til erstatning for brensel (kull eller olje) vil hovedstyret foreslå at det som forholdene ligger an ikke blir å fastsette vilkår om avgift til kommune eller staten av kraftuttaket». Vilkår om kraftavståelse til kommuner var likeledes sløyfet i samsvar med loven.

Ved departementets brev av 22. juli 1963 ble tidligere Porsgrunds Porselænsfabrik gitt tillatelse til å leie inntil 2 900 kW fra SKK med tidsbegrensning til 1. januar 1970. Tillatelsen var gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: kWh/8760 = kW. Vilkår om kraftavståelse til kommuner var sløyfet, idet Porsgrunn er deltaker i SKK som står for strømforsyningen av distriktet, derunder Porsgrunn by. Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1969. For 1969 er betalt kr. 3 084.

Som nevnt er de to selskaper med virkning fra 30. mai 1967 slått sammen til ett selskap under firmanavn Porsgrunds Porselænsfabrik og Egersunds Fayancefabriks Co. A/S. I en felleserklæring fra de to selskaper i forbindelse med forslag til sammenslutning ble bl. a. anført:

«Samarbeidet i EFTA har stimulert norsk keramisk industris eksportbestrebelse, men samtidig også åpnet hjemmemarkedet for en sterkere konkurranse fra de øvrige EFTALand. Hvis Norge blir tilsluttet Fellesmarkedet vil denne dobbeltvirkning forsterkes.

Både i EFTA og innen Fellesmarkedet møter norsk keramisk industri Europas største konserner innen denne sektor. Disse er allerede innstillet på de store markeder og har gjennom arbeidsdeling innen det enkelte konsern og ved et innarbeidet salgssapparat skaffet seg en sterk stilling.

Den norske keramiske industri består av små enheter i europeisk målestokk. Det finnes ingen samordning, og man tør vel kunne si at fabrikkene svekker sine krefter ved unødige innbyrdes konkurranse, og hver fabrikk underholder et kostbart salgs- og eksportapparat. Et fellesskap mellom to eller flere norske produsenter ville åpne muligheten for en fornuftig arbeidsdeling og derav følgende rasjonell produksjon og effektivisering av salg og administrasjon. Dette ville i betydelig grad bedre konkurransevnen.

Efter inngående drøftelser vil direksjonen i A/S Egersunds Fayancefabriks Co. og representantskap og styre i Porsgrunds Porselænsfabrik foreslå for sine respektive aksjonærer at de to selskaper inngår et intimt samarbeide. Dette vil umiddelbart kunne løse endel av de problemer som man i dag står overfor, og muliggjøre en videre utvikling av bedriftene i Egersund og Porsgrunn, til glede for aksjonærene, de ansatte og de to kommuner.»

Den foreliggende søknad fra det nye selskap gjelder konsesjon på leie av inntil 1 800

kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Eigersund Elverk til drift av selskapets anlegg i Eigersund samt inntil i alt 3 800 kW primakraft fra SKK til drift av anleggene i Porsgrunn.

Søknaden har vært forelagt Eigersund kommunestyre, elektrisitetskonsulenten og fylkesmannen i Rogaland for så vidt angår anlegget i Eigersund samt Porsgrunn bystyre, Skiensfjordens kommunale kraftselskap og fylkesmannen i Telemark for så vidt angår anleggene i Porsgrunn. Ingen av disse har hatt noe å bemerke til søknaden.

6. NVE's konklusjon.

NVE vil etter dette for sitt vedkommende anbefale at Porsgrunds Porselænsfabrik og Eigersund Fayancefabriks Co. A/S i samsvar med søknaden gis tillatelse til å leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft til dampfremstilling fra Eigersund Elverk til drift av anlegget i Eigersund kommune samt i alt inntil 3 800 kW primakraft fra Skiensfjordens kommunale kraftselskap til drift av anleggene i Porsgrunn kommune. Tillatelsen foreslås gitt for den tid de respektive kraftleieforhold måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

Tillatelsen foreslås gitt på nå vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes både fra Eigersund Elverk og Skiensfjordens kommunale kraftselskap og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. I henhold til konsesjonen av 19. april 1960 til tidligere A/S Eigersunds Fayancefabriks Co. var som nevnt vilkår om avgift til staten sløffet både for primakraften og spillkraften. I samsvar med den praksis som nå følges vil NVE imidlertid foreslå at det fastsettes vilkår om avgift også av den primakraft som skal leveres fra Eigersund Elverk. Spillkraftleveringen fra Eigersund Elverk forutsettes fortsatt fritatt for avgift som vanlig.

Vilkår om konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløffet.

For øvrig vises til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av 21. november 1969 fra selskapets styre, vedlegges.»

Departementet skal bemerke:

Som det fremgår ble A/S Eigersunds Fayancefabriks Co. med virkning fra 30. mai 1967 slått sammen med selskapet Porsgrunds Porselænsfabrik til ett selskap med navnet Pors-

grunds Porcelænsfabrik og Eigersund Fayancefabriks Co. A/S.

Selskapet er et norsk selskap med helt norsk styre. Aksjekapitalen er i det vesentlige på private norske hender.

I forbindelse med sin søknad om konsesjon har Porsgrunds Porcelænsfabrik og Eigersund Fayancefabriks Co. A/S fremlagt erklæring om at de opplysninger som er gitt i forbindelse med søknaden om ledelsen av selskapet og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker det reelle forhold, jfr. § 24, annet ledd, i lov nr. 16 av 14. desember 1917, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

For drift av sitt produksjonsanlegg i Eigersund kommune søker Porsgrunds Porselænsfabrik og Eigersund Fayancefabriks Co. A/S konsesjon på å leie fra Eigersund Elektrisitetsverk inntil 1 800 kW primakraft i henhold til en fremlagt kraftleiekontrakt av 28. desember 1967 mellom partene, som er gjort gjeldende fra 1. januar 1968, samt på leie av inntil 1 000 kW spillkraft til dampfremstilling. For sistnevnte levering foreligger ikke noen skriftlig kraftleiekontrakt.

Videre søker Porsgrunds Porselænsfabrik og Eigersund Fayancefabriks Co. A/S konsesjon på leie av 1 500 kW primakraft fra Skiensfjordens kommunale Kraftselskap (SKK) til sitt anlegg for produksjon av husholdnings- og hotellporselen i Porsgrunn i henhold til en fremlagt kontrakt av 23. november 1968 med SKK samt på leie av henholdsvis 1 500 kW primakraft og ytterligere 800 kW primakraft fra SKK til sitt anlegg for produksjon av sanitærporselen m. v. i Porsgrunn i henhold til to særskilte kraftleiekontrakter, begge dater 23. november/18. desember 1968 med SKK.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til hovedstyret rå til at Porsgrunds Porselænsfabrik og Eigersund Fayancefabriks Co. A/S gis den søkte konsesjon på leie av inntil 1 800 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft fra Eigersund Elektrisitetsverk til drift av sitt anlegg i Eigersund samt på leie fra Skiensfjordens kommunale Kraftselskap (SKK) i henhold til fremlagte særskilte kraftleiekontrakter henholdsvis av 1 500 kW primakraft til sitt produksjonsanlegg for hotellporselen m. v. i Porsgrunn og av 2 300 kW primakraft (1 500 kW + 800 kW) til sitt anlegg for produksjon av sanitærporselen m. v. i Porsgrunn, og slik at konsesjonen skal gjelde så lenge de nevnte kraftleieforhold med Eigersund Elektrisitetsverk og med SKK står ved makt, dog ikke utover 1. januar 1980.

Departementet vil videre med hovedstyret foreslå tatt inn vilkår i konsesjonen om årlig avgift til staten — kr. 1,50 pr. kW — for leien av primakraften, og som skal erlegges fra

de tidspunkter da de respektive leveringer av primakraft tok til i henhold til kontraktene med Eigersund Elektrisitetsverk og med Skiensfjordens komm. Kraftselskap.

Departementet foreslår konsesjonen gitt på følgende vilkår:

1. *Konsesjonstid.*

Konsesjonen på kraftleie fra Eigersund Elektrisitetsverk gjelder så lenge selskapet måtte leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft til drift av produksjonsanlegget i Eigersund kommune, dog ikke utover 1. januar 1980.

Konsesjonen på kraftleie fra Skiensfjordens kommunale Kraftselskap (SKK) gjelder så lenge de respektive kraftleiekontrakter med SKK om leie av henholdsvis 1 500 kW primakraft til selskapets bedrift for produksjon av hotellporselen m. v. i Porsgrunn og om leie av henholdsvis 1 500 kW og 800 kW primakraft (i alt 2 300 kW primakraft) til drift av produksjonsanlegget for sanitærporselen m. v. i Porsgrunn måtte stå ved makt, dog ikke utover 1. januar 1980.

2. *Styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til-

sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innsendes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Bli det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. *Avgift.*

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgift blir å erlegge fra de tidspunkter da de respektive leveringer av primakraft i henhold til kraftleiekontraktene med Eigersund Elektrisitetsverk og med Skiensfjordens komm. Kraftselskap tok til.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Før overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

I forbindelse med konsesjonen er ikke tatt noe standpunkt til spørsmålet om hvorvidt Porsgrunds Porselænsfabrik og Eigersunds Fayancefabriks Co. A/S vil trenge røykskadekonsesjon etter lov av 16. juni 1961 om rettshøve mellom grannar, jfr. i denne forbindelse konsesjonsvilkårenes pkt. 4.

Industridepartementet

tilrår:

Porsgrunds Porselænsfabrik og Eigersunds Fayancefabriks Co. A/S gis i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV konsesjon på:

1. å leie inntil 1 800 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft fra Eigersund Elektrisitetsverk til drift av sitt produksjonsanlegg i Eigersund kommune.
2. å leie fra Skiensfjordens kommunale Kraftselskap i henhold til fremlagte særskilte kraftleiekontrakter henholdsvis 1 500 kW primakraft til sitt anlegg for produksjon av hotellporselen m. v. i Porsgrunn kommune og i alt 2 300 kW primakraft til sitt anlegg for produksjon av sanitærporselen m. v. i Porsgrunn kommune.

Konsesjonen gis på de vilkår som er fore-

slått i Industridepartementets tilråding av 10. september 1970.

43. Salsbruket Tresliperi (innehaver Albert Collett).

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 16. september 1970.

Deres søknad av 10. februar 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16. av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis Salsbruket Tresliperi (innehaver Albert Collett) konsesjon på å leie inntil 2 500 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.

Salsbruket Tresliperi skal ikke erverve mer enn 90 000 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger.

Med norsk bartrevirke forstås rundvirke, hugget flis, bakhon og annet sagbruksavfall av bartre.

Bedriften kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke utover det fastsatte kvantum når det ikke kan anvises kjøpere til visse tømmerpartier.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinns-

vis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra og med året 1970.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i post 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917. Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

— — — — — .»

44. Moss Rosenberg Verft A/S.

(Konsesjon på kraftleie til drift av Rosenberg
(Konsesjon på kraftleie til drift av Rosenberg
Verft på Buøy i Stavanger kommune.)

Kgl. res. av 18. september 1970.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 26. august 1970 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 13. januar 1970 fra Moss Rosenberg Verft A/S om konsesjon på kraftleie fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift av skibsverft på Buøy i Stavanger kommune:

«Moss Rosenberg Verft A/S. Søknad av 13. januar 1970 om konsesjon på kraftleie fra Stavanger elektrisitetsverk.

1. Innledning.

I brev av 13. januar 1970 — stilet til departementet — har Moss Rosenberg Verft A/S som nytt selskap søkt om konsesjon på leie

av inntil 7 000 kW fra Stavanger elektrisitetsverk til drift av skipsbyggingsverksted m. v. på Buøy i Stavanger kommune og som selskapet fra 1. januar 1970 har overtatt fra A/S Rosenberg Mekaniske Verksted. De overtatte anlegg skal drives under navnet Rosenberg Verft.

A/S Rosenberg Mekaniske Verksted fikk ved kongelig resolusjon av 22. oktober 1948 tilatelse til å leie inntil 3 500 kW fra Stavanger elektrisitetsverk til drift av de samme anlegg som nå er overtatt av Moss Rosenberg Verft A/S. A/S Rosenberg Mekaniske Verksted har meddelt hit, at det etter dette ikke lenger har behov for kraftleiekonsesjon og at konsesjonen av 1948 derfor kan bortfalle.

2. Søknaden.

Søknaden av 13. januar 1970 fra Moss Rosenberg Verft A/S lyder slik:

«Vi har fra 2. januar 1970 som nytt selskap under navnet Moss Rosenberg Verft A/S overtatt A/S Rosenberg Mekaniske Verkstedes verkstedområde med tilbehør i Stavanger, og skal drive dette under navnet Rosenberg Verft. I den forbindelse søkes herved om konsesjon på kraftleie for Rosenberg Verft i Stavanger.

Det kjøpes nå kraft fra Stavanger Elektrisitetsverk etter elektrisitetsverkets industrietariff.

Kraftforbruket er ca. 3 000 kW, ca. 11 mill. kWh pr. år.

På grunn av forestående utvidelser søkes det for Rosenberg Verft om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW.

Kraften skal brukes til eget behov til sveising, motordrift, lys og varme for verftets skipsbygging og industriproduksjon.

Kraftleveransen skjer over Stavanger Elektrisitetsverks kabler til verftets egen 5 kV hovedfordelingsstasjon, hvorfra videre fordeling foregår over verftets interne fordelingsanlegg.

Selskapets styre består av følgende:

Fritjof Lind, formann, Madserud Allé 15, Oslo 2 — f. 13. juli 1899.

Erik Anker, Furulund, Malmøya, Oslo — f. 8. mars 1915.

Harald Diesen, Tiedemanns gate 34, 7000 Trondheim — f. 17. mai 1911.

Kjell B. Langballe, Skøyenveien 15, Oslo 2 — f. 18. november 1913.

Selskapets firma tegnes av 2 styremedlemmer i fellesskap.

Aksjekapitalen er kr. 10 000 000 hvorav 6 mill. kroner eies av Kværner Industrier A/S og 4 mill. kroner av A/S Kværner Brug.

Selskapet er innført i Moss Handelsregister. Kopi av selskapets vedtekter samt erklæring fra styret i henhold til den alminnelige konsesjonslov av 1917, følger vedlagt.»

3. Avgitte uttalelser.

3.1. Stavanger bystyre har i møte 29. juni 1970 etter innstilling fra formann-

skapet enstemmig vedtatt å anbefale at konsesjon gis.

3.2. Elektrisitetskonsulenten i Rogaland har i påtegning av 16. juli 1970 til fylkesmannen i Rogaland meddelt at konsesjon anbefales innvilget.

3.3. Fylkesmannen i Rogaland har i påtegning hit av 18. juli 1970 meddelt at elektrisitetskonsulentens anbefaling tiltres.

Søknaden har av departementets Vassdragsavdeling også vært forelagt

3.4. Departementets Industriavdeling, som i påtegningsskriv av 19. februar 1970 til Vassdragsavdelingen har uttalt bl. a. at de investeringer som foretas ved Rosenberg Verft vil sette verftet i stand til å bli forende på det fremtidsområde som bygging av store gasstankskip vil bli, og Industriavdelingen anser det meget viktig at verftet får den kraft som er nødvendig for å kunne bygge disse skipene. Avdelingen har derfor anbefalt konsesjonssøknaden innvilget.

Jfr. departementets brev hit av 27. februar 1970 — Id jnr. 2130/70 V.

4. Hovedstyrets uttalelse.

Som anført i søknaden har det nye selskap Moss Rosenberg Verft A/S fra 2. januar 1970 overtatt A/S Rosenberg Mekaniske Verkstedes anlegg på Buøy i Stavanger.

Det nye selskap har en aksjekapital på kr. 10 000 000, hvor 6 mill. kroner eies av Kværner Industrier A/S og 4 mill. kroner av A/S Kværner Brug.

Det er opplyst at selskapet er dannet med sikte på bygging av store gasstankere og andre spesialskip. For å sette verkstedet istand til dette, var det nødveidig med en del investeringer. Således har Finansdepartementet i brev av 13. mars 1969 til Kværner Industrier A/S etter søknad meddelt, at selskapet kunne påregne departementets samtykke til opptak av et partialobligasjonslån på 40 mill. kroner, fordelt med 20 mill. kroner på hvert av årene 1969 og 1970.

Det er videre opplyst at Industridepartementet 15. august 1969 innvilget en byggesøknad for en spesialhall, som skal brukes til seksjonsbygging av skrog til gasstankskip.

Det er også opplyst at selskapet i brev av 26. januar 1970 har søkt om utvidelse av sveisehallen for at verkstedet skal kunne bygge de kuletankene som gasstankskipene skal utstyres med. Ifølge departementets Industriavdeling kan det regnes med at søknaden vil bli innvilget.

Kraftforbruket ved Rosenberg Verft er oppgitt til for tiden å være ca. 3 000 kW og ca. 11 mill. kWh pr. år. På grunn av de planlagte

utvidelser søkes det om konsesjon på leie av inntil 7 000 kW.

Søknaden har av kommunen vært forelagt Stavanger elektrisitetsverk som ifølge påtegning av 23. februar 1970 ikke har hatt noe å bemerke til søknaden og anbefalt den innvilget.

Elektrisitetsverket har for øvrig bekreftet hit underhånden at det ikke foreligger noen særskilt skriftlig kontrakt mellom partene og kraftlevering, men at levering vil skje etter verkets tariff E.

Søknaden har som nevnt vært forelagt Stavanger kommune, elektrisitetskonsulenten og fylkesmannen i Rogaland, som ikke har hatt noe å innvende. Søknaden har dessuten vært forelagt departementets Industriavdeling som har anbefalt søknaden innvilget. Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

Ved kongelig resolusjon av 22. oktober 1948 fikk A/S Rosenberg Mekaniske Verksted tillatelse til å leie inntil 3 500 kW fra Stavanger elektrisitetsverk til drift av de anlegg som nå er overdratt til Moss Rosenberg Verft A/S. Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. januar 1973 er gitt uten vilkår om årlig avgift til staten.

Om dette uttalte Rogaland fylkes elektrisitetskontor i brev av 2. april 1948 til fylkesmannen i Rogaland:

«Med hensyn til de konsesjonsavgifter som i henhold til ervervsloven § 23, punkt 4 kan pålegges til staten og kommuner, finner Stavanger det rimelig at sådanne ikke pålegges i dette tilfellet, idet Stavanger elektrisitetsverk allerede betaler lignende avgift for den kraft som produseres i Flørli, og dessuten skal den leiede kraft betales etter ordinære tariffer.»

Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner er dessuten sløyfet. For øvrig ble konsesjonen gitt på da vanlige vilkår.

A/S Rosenberg Mekaniske Verksted har meddelt hit at selskapet ikke lenger har behov for konsesjon på kraftleie og at konsesjonen av 1948 derfor kan bortfalle.

5. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at Moss Rosenberg Verft A/S gis tillatelse til å leie inntil 7 000 kW fra Stavanger elektrisitetsverk til drift av Rosenberg Verft på Buøy i Stavanger kommune, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

For øvrig foreslås tillatelsen gitt på vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og dessuten om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen:

$kWh/8760 = kW$, idet en etter de foreliggende opplysninger ikke kan se at det foreligger noen spesiell grunn for avgiftsfritakelse i dette tilfelle. Avgiften forutsettes å bli å oppkreve fra det tidspunkt kraftleveringen tar til. Vilkår om 10 pst. kraftavståelse til kommuner går en ut fra blir å sløyfe i samsvar med loven.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Tillatelsen av 22. oktober 1948 til A/S Rosenberg Mekaniske Verksted til å leie inntil 3 500 kW fra Stavanger elektrisitetsverk til drift av de samme anlegg som nå er overtatt av Moss Rosenberg Verft A/S forutsettes å bortfalle.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av 13. januar 1970 fra selskapets styre vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. august 1970.»

Departementet skal bemerke:

Moss Rosenberg Verft A/S er et nytt aksjeselskap med en aksjekapital på 10 mill. kroner, hvorav A/S Kværner Industrier eier 6 mill. kroner og A/S Kværner Brug 4 mill. kroner.

Moss Rosenberg Verft A/S søker nå om konsesjon på kraftleie fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift under navnet Rosenberg Verft av de anlegg på Buøy i Stavanger kommune som selskapet fra 2. januar 1970 har overtatt fra A/S Rosenberg Mekaniske Verksted.

Det foreligger erklæring av 13. januar 1970 fra styret i Moss Rosenberg Verft A/S i samsvar med § 24 i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Som det fremgår fikk A/S Rosenberg Mekaniske Verksted ved kongelig resolusjon av 22. oktober 1948 konsesjon på leie av inntil 3 500 kW fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift av de samme anlegg på Buøy i Stavanger kommune som nå er blitt overtatt av Moss Rosenberg Verft A/S, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1948 side 153. Konsesjonen utløper 1. januar 1973.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til hovedstyret rå til at Moss Rosenberg Verft A/S gis den søkte konsesjon på leie av inntil 7 000 kW fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift av Rosenberg Verft i Stavanger kommune så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1980. Departementet vil ellers foreslå oppstilt vilkår om bl. a. årlig avgift — kr. 1,50 pr. kW — til staten av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, og som blir å erlegge fra det tidspunkt da kraftleveringen tok til.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot

til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW}.$$

Avgiften skal erlegges fra det tidspunkt da kraftleveringen tok til.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en

løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.»

Den ved kongelig resolusjon av 22. oktober 1948 gitte konsesjon til A/S Rosenberg Mekaniske Verksted på kraftleie fra Stavanger Elektrisitetsverk forutsettes å bortfalle ved meddelelsen av en eventuell konsesjon som foreslått til Moss Rosenberg Verft A/S.

Kopi av eventuell kraftleiekontrakt som måtte bli opprettet mellom Moss Rosenberg Verft A/S og Stavanger Elektrisitetsverk om kraftleien forutsettes innsendt til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen så snart den foreligger.

I forbindelse med konsesjonsvilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillates Moss Rosenberg Verft A/S å leie inntil 7 000 kW fra Stavanger Elektrisitetsverk til drift av Rosenberg Verft på Buøy i Stavanger kommune.

Tillatelsen gis på de vilkår og under den forutsetning som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 18. september 1970.

45. Nora Fabrikker A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 22. september 1970.

Søknad av 20. januar 1970 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis Nora Fabrikker A/S konsesjon på leie av inntil 250 kW primakraft og inntil 2 500 kW spillkraft fra Oslo Lysverker.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

8. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 7 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

— — — — —.»

46. Larvik Smelteverk.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 22. september 1970.

Søknad av 10. mars 1970 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates Larvik Smelteverk, avdeling av A/S Sandnes Aducerverk, å leie ytterligere inntil 2 000 kW fra Vestfold Kraftselskap.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1971.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Saksmaal etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke lig-

ger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgiften blir å erlegge fra det tidspunkt den økte kraftlevering tok til.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, sva-res deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.»

47. Bergenshalvøens kommunale kraftselskap.

(Endring i planene m.v. for reguleringer i Teigdals- og Eksingedalsvassdragene m.v.)

Kgl. res. av 25. september 1970.

I anledning søknad fra Bergenshalvøens kommunale kraftselskap om tillatelse til endring av de planer som ligger til grunn for reguleringstillatelse av 4. mars 1966 i forbindelse med utbygging av Evanger kraftverk har Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen avgitt følgende innstilling og tilråding datert 21. april 1970:

«Med Departementets påtegning av 23. juli 1969 har man mottatt til uttalelse følgende søknad fra Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap (G. K. K.), datert 17. s. m.:

«Ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966 fikk Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap tillatelse til å foreta reguleringer og overføringer i forbindelse med utbygging av Evanger kraftverk.

I Grøndalen ble det gitt tillatelse til følgende reguleringer, konfr. vedlagte kart 4042.

	Normalvannstand	Oppdemming	Senking
Grøndalsvatn	761	15,0	11,0
Langevatn	810	15,0	5,0
Svartevatn	869	10,0	7,0
Øvre Svartevatn	879	0	17,0

Planene forutsatte inntak i Askjellalsvatn som reguleres mellom kotene 750 og 810 med en 2,5 km lang sidetunnel til Langevatn i Grøndalen. Grøndalsvatn med sitt nedslagsfelt fikk en separat regulering mellom kotene 750 og 776, idet man ikke fant det økonomisk forsvarlig å demme dette vann til samme høyde som Askjellalsvatn.

Dette medførte at kraftverket i enkelte perioder måtte drives med Grøndalsvatn som inntaksmagasin.

Da konsesjonssøknad for Evanger kraftverk ble innsendt, hadde man et forholdsvis dårlig kartmateriale å bygge på for vurdering av reguleringene. Ved nyere oppmålinger, grunnundersøkelser og lodding har man funnet at arbeidene med de konsesjonerte reguleringer i Langevatn og Svartevatn vil bli så omfattende og kostbare at de ikke kan forsvares økonomisk. Loddingene viser dessuten at man ikke kan få så store magasiner som det var regnet med i søknaden. Man har derfor vurdert disse reguleringene på nytt og er kommet til at man vil søke om endring av planene slik at reguleringene i Langevatn, Svartevatn og Øvre Svartevatn sløyfes dersom man kan få kompensert noe av det tapte magasin ved en forhøyelse av dammen ved Grøndalsvatn med 7,0 m.

Forholdene ligger her godt til rette for en slik oppdemming. Det neddemte areal rundt Grøndalsvatn vil øke noe, men fyllingen av magasinet vil bli meget bedre, idet magasinprosenten blir redusert fra 56,3 til 31,7. I tillegg kommer da at hele dalen innenfor Grøndalsvatn vil bli uberørt av reguleringsanlegg.

For å unngå drift av kraftverket på to høyder forutsettes det installert en pumpe som pumper avløpet fra Grøndalsvatn inn på driftstunnelen fra Askjellalsvatn. De nye målinger har også vist at normalvannstanden for Grøndalsvatn ligger på kote 760, altså 1 m lavere enn oppgitt i vår konsesjonssøknad. Vi tør be om at dette blir korrigert samtidig.

Man tillater seg i henhold til ovenstående å søke om følgende planendringer:

1. Reguleringene i Langevatn, Svartevatn og Øvre Svartevatn sløyfes.
2. Den 2 500 m lange overføringstunnel mellom Langevatn og driftstunnelen sløyfes.
3. Normalvannstanden i Grøndalsvatn rettes fra kote 761 til kote 760. Senkingen på 11 m bibeholdes slik at LRV blir 749 og oppdemmingen økes fra 15 m til 22 m, slik at HRV blir 782.
4. Det installeres pumpe i forbindelse med inntaket i Grøndalsvatn.

I henhold til lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 med senere endringer vil vi gi følgende opplysninger og oppgaver som kreves etter lovens § 5, punkt a til g.

- a. Vedlagte tegn. nr. 10267 viser situasjonsplan for Grøndalsvassdraget med de kon-

sesjonerte reguleringer til venstre og den søkte planendring til høyre på tegningen.

Tegn. nr. 10269 viser magasinkart for Grøndalsvatn med den nye reguleringsgrense inntegnet.

Tegn. nr. 10261 viser situasjonsplanen for den prosjekterte dam ved Grøndalsvatn med pumpestasjonen.

Med den foreslåtte planendring regner man med å få en mindretgift på ca. 3,0 mill. kroner i forhold til den opprinnelige plan og en økning av produksjonen på ca. 3,5 GWh, vesentlig på grunn av at fallhøyden for bekkinntakene øker i den tiden man ellers ville ha drevet med Grøndalsvatn som inntaksmagasin.

- b. En vesentlig fordel ved planendringen er at regulering av Grøndalsvassdraget kan konsentreres i ett magasin, slik at den øvre del av vassdraget med Langevatn, Svartevatn og Øvre Svartevatn kan beholdes uberørt av reguleringer. Disse 3 vann er gode fiskevann, og man er kjent med at Voss fiskarlag har drevet kultiveringsarbeid her, både gjødslingsforsøk og utsetting av fisk. I sine uttalelser til konsesjonssøknaden for Teigdals- og Eksingdalsvassdraget fremhevet laget spesielt Grøndalsvassdraget hvor det er drevet både næringsfiske og sportsfiske.

For kraftselskapet knytter den største fordel ved planendringen seg til at man kan unngå den driftstekniske ulempe ved å måtte kjøre kraftverket med forskjellige fallhøyder. Man mener dessuten å være kommet frem til billigere løsninger som gir større produksjon i Evanger kraftverk. Magasinene i Langevatn og Svartevatn, tilsammen 21 mill. m³ faller bort, mens magasinet i Grøndalsvatn øker med 7,8 mill. m³ til i alt 26,8 mill. m³.

- c. Den planendring som er foreslått kan ikke sees å medføre skade eller ulempe for almene interesser. Hverken ferdsløst eller fløtning blir berørt. Inngrepene i naturforhold og fiske blir mindre enn tidligere.
- d. Ulempene ved planendringen er at det neddemmede areal ved Grøndalsvatn blir øket med ca. 175 da. Vi mener at denne økning og skadevirkningen blir ubetydelig når man fra før har tillatelse til en oppdemming på 15 m. Terrenget rundt Grøndalsvatn består vesentlig av fjellgrunn og lyngmark som tildels kan utnyttes som beite. Grøndalen for øvrig vil etter planendringen bli uberørt, og man sparer neddemming av arealer på 860 da.
- e. Manøvreringsreglementet for Grøndalsvatn endres slik at
 - HRV blir 782,0
 - NV blir 760,0
 - og LRV blir 749,0

For øvrig tas Langevatn, Svartevatn og Øvre Svartevatn ut av manøvreringsreglementet av 4. mars 1966.

- f. Besvart i vår søknad av 7. juli 1962.
 g. Kraftselskapet eier det vesentligste av fallrettighetene. Eierne av de nedenforliggende bruk er ikke forespurt om de vil delta i utbyggingen.»

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lysingsblad og i 3 lokalaviser. Den har på vanlig måte vært forelagt distriktet, Landbruksdepartementet og Kommunaldepartementet.

Voss kommunestyre har i møte 28. november 1969 sagt seg enig i følgende uttalelse som styret i Voss Elektrisitetsverk vedtok på møte 9. oktober s.å.:

«Styret finn at endringane det her er søkt om har mange føremunar for utbygginga, og råder derfor Voss kommunestyre til å godkjenna søknaden. Ein må likevel peika på at det vert teke omsyn til Voss sitt syn på delinga av kommuneavgiftene.»

Elektrisitetsverkstyret hadde til grunn for sitt vedtak lagt denne betraktning:

«Ved denne reguleringsendringa minkar magasinvolumet innanfor Voss kommune med 21 mill. m³ ÷ 7,8 mill. m³ = 13,2 mill. m³.

Samla magasinvolum etter konsesjonssøknaden er 40 mill. m³ innanfor Voss kommune. I framlegg til deling av kommuneavgiftene for Evanger kraftverk (sjå sak 48/68 handsama i styremøte 19. september 1968) syner styret til misshøvet med at magasinvolumet i dette tilfelle skal vega tyngst ved delinga av konsesjonsavgiftene. Magasinvolumet innan Voss kommune vert ved den endringa det her er søkt om minka med

$$\frac{13,2 \cdot 10^6}{40} = \text{ca. } 33 \text{ pst.}$$

Ein finn det og rett å peika på at innsparringa på 3,5 mill. i anleggskapitalen er i anlegg innanfor Voss kommune. Dette vil seinare redusera skatteinntektene av anlegget.»

Voss jordstyre har i møte 3. september 1969 ikke hatt noen bemerkninger og har anbefalt søknaden imøtekommet.

Fylkeslandbruksstyret i Hordaland har 6. oktober 1969 ingen innvendinger.

Fylkesmannen i Bergen og Hordaland har 4. mars 1970 oversendt innkomne distriktsuttalelser og har bl. a. bemerket:

«Inngrepene i naturforhold og skader på fiske blir mindre enn ved den konsesjonerte regulering.

Den omsøkte reguleringsendring gir følgelig en riktigere og mer skånsom utnyttelse av vassdraget samtidig som produksjonen øker. Jeg anbefaler derfor at BKK blir gitt konsesjon på endret regulering av Grøndalsvassdraget i Eksingedalen i samsvar med selskapets søknad av 17. juli 1969.»

Kommunaldepartementet har i brev av 10. november 1969 meddelt at utta-

lelser departementet har innhentet ikke gir grunnlag for merknader.

Landbruksdepartementet, brev av 6. januar 1970:

«Saken har vært forelagt fiskerikonsulenten for Vest-Norge som har uttalt seg slik hans vedlagte skriv av 20. november 1969 viser.

Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske har i brev hit av 17. desember 1969 erklært seg enig i denne uttalelsen som også Landbruksdepartementet slutter seg til. Se særlig forslag om tilleggspunkt til post 13 i kongelig resolusjon av 4. mars 1966.»

Konsulenten for ferskvannsfisket i Vest-Norges nevnte uttalelse lyder:

«En har ingen bemerkninger til at reguleringen i Langevatn, Svartevatn og Øvre Svartevatn sløyfes.

Planendringen for reguleringen av Grøndalsvatn går ut på ytterligere 7 m oppdemming slik at HRV blir kote 782. Med de erfaringer en har fra andre reguleringsmagasiner er det overveiende sannsynlig at planendringen vil medføre en øket skade på fisk og fiskeforholdene i Grøndalsvatnet.

Zoologisk Museum i Bergen har foretatt fiskeribiologiske undersøkelser i Grøndalsvatnet og fant her den beste fiskekvaliteten av de undersøkte vann som sorter til Teigdalsvassdraget. Langevatn, som ligger ovenfor Grøndalsvatn, hadde en fiskebestand med en lavere kvalitet enn Grøndalsvatn. Elven mellom Grøndalsvatn og Langevatn må betraktes som en meget god gyte- og oppvekstplass for aure. Fisken fra Grøndalsvatn blir imidlertid stoppet av en foss langt nede i elven og kan ikke fritt vandre opp i Langevatn. Ved den omsøkte planendring med en ytterligere oppdemming på 7 m vil auren fritt kunne passere fossen og opp i Langevatn. Dermed har fisken fra Grøndalsvatn fått åpnet store gyteområder og dette vil sannsynligvis medføre at aurebestanden vil bli ekstremt overbefolket etter reguleringen, dersom ikke beskatningen er tilstrekkelig stor.

Ut fra ovennevnte finner en det nødvendig å foreslå følgende tilleggspunkt til post 13 i kgl. res. av 4. mars 1966:

g) å bekoste nødvendige utfiskinger (uttynninger) i Grøndalsvatn, dersom planendringen medfører en overbefolkning eller en forverring av de opprinnelige forhold.»

Man har ansett det overflødig å forelegge uttalelsene for søkeren.

Hovedstyret vil bemerke:

B. K. K. fikk ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966 tillatelse til å foreta reguleringer og overføringer i Teigdals- og Eksingedalsvassdragene i forbindelse med bygging av Evanger kraftverk. Man viser til St. prp. nr. 98 for 1964—65 og til Innst. S. nr. 293 s. å.

I tillatelsen inngikk regulering av følgende 4 vatn i Grøndalen:

	Nat.vst.	Reg.grenser	
		Øvre	Nedre
Øvre Svartevatn ..	879	879	862
Svartevatn	869	879	862
Langevatn	810	825	805
Grøndalsvatn	761	776	750

Avløpet fra de tre øverste av disse magasinene var planlagt ført inn på driftstunnelen fra Askjeldalsvatn gjennom en sidetunnel fra Langevatn. Grøndalsvatn derimot ligger lavere enn øvre reguleringsgrense i Askjeldalsvatn, og en vesentlig del av avløpet fra Grøndalsvatns partielle felt (12,6 km²) kunne derfor bare utnyttes når hovudtunnelen var stengt.

B. K. K. har i den forløpne tid foretatt nye oppmålinger med detaljerte grunnundersøkelser m.v. og er kommet til at reguleringen av de tre øverste vatn vil bli så kostbart at den ikke kan forsvares økonomisk. Selskapet har derfor søkt om tillatelse til å sløyfe alle reguleringsinngrep i disse vatn. I stedet søkes om adgang til 7 m ytterligere oppdemming av Grøndalsvatn og til pumping av Grøndalsvassdragets avløp inn på driftstunnelen.

Evanger kraftverks totale magasinivolum vil ved disse endringer bli redusert med 13,2 mill. m³, idet magasinene i Øvre Svartevatn, Svartevatn og Langevatn tilsammen er antatt å utgjøre 21 mill. m³ mens tilleggsmagasinet i Grøndalsvatn er opplyst å være 7,8 mill. m³. Regulert vassføring i et bestemmende år vil bli redusert, men reduksjonen vil i noen grad være avhengig av om Sendo og Grungen tillates overført, — B. K. K.'s søknad om overføring av disse vassdragene er som kjent ennå ikke klar til sluttbehandling, jfr. St. prp. nr. 98, s. 33. Reduksjonen blir 0,17 m³/sek. uten Sendo-Grungen, 0,25 m³/sek. med. Tilsvarende reduksjoner i innvunnen kraftmengde blir henholdsvis ca. 1 800 nat.-hk og ca. 2 600 nat.-hk.

I søknaden er anført at planendringen vil innebære en mindrekostnad på 3 mill. kroner. Samtidig er regnet med at årlig produksjon vil bli øket med ca. 3,5 GWh. Dette siste synes umiddelbart å stemme dårlig overens med Hovedstyrets nat.-hk-beregninger ovenfor. Her må imidlertid has for øye de spesielle forhold som gjør seg gjeldende for Grøndalsvatn. Som nevnt ville det etter den konsederte plan være nødvendig å kjøre ut mesteparten av

vatnets avløp i en fallhøyde ca. 40—50 m mindre enn for den øvrige produksjon. I den tid dette skjer, vil også avløpet fra driftstunnelens samtlige øvrige bekke- og elveinntak — med et samlet nedbørfelt på ca. 60 km² — få tilsvarende redusert fallhøyde. Resultatet av produksjonsberegningene vil i høy grad være avhengig av de tappeforutsetninger som legges til grunn for kraftverket i sin helhet, og selv om Hovedstyret for sin del nok ville være tilbøyelig til å anta at den årlige produksjon etter planendringen ikke vil bli større enn før, men helst er par GWh mindre, finner man ikke grunn til å gå nærmere inn på dette.

Skader og ulemper.

Ved den ytterligere oppdemmingen av Grøndalsvatn vil et areal på ca. 175 dekar bli satt under vatn i tillegg til 320 dekar ved den konsederte oppdemming. På den annen side vil frafall av regulering i de tre vatn lenger oppe i vassdraget spare et samlet areal på 860 dekar.

Økingen av reguleringshøyden fra 26 til 33 m vil ifølge de sakkyndige sannsynligvis medføre øket skade på fiskeforholdene.

Det foreligger ingen innvendinger mot søknaden, — de fleste instanser har gitt den sin anbefaling.

Også Hovedstyret vil tiltrå at den omsøkte planendring godkjennes. Man har her lagt vekt på at de samlede skadevirkninger må antas å bli redusert og at endringen medfører minskede kostnader mens kraftproduksjonen bare blir ubetydelig influert.

Overensstemmende med innstillingen fra de fiskesakkyndige vil man foreslå at det under vilkårenes post 13 tas inn følgende nye punkt g:

g) å bekoste nødvendige utfiskinger (uttynninger) i Grøndalsvatn, dersom planendringen medfører en overbefolkning eller en forverring av de opprinnelige forhold.

Manøvreringsreglement.

Planendringen vil medføre at det i reglementet må gjøres enkelte endringer:

Under pkt. «1. A. Reguleringsmagasiner» utgår Langevatn, Svartevatn og Øvre Svartevatn. Da B. K. K.'s nyere målinger har vist at Grøndalsvatns normalvasstand ligger 1 m lavere enn tidligere antatt, vil de forskjellige data for dette magasin bli:

	Nat.vst.	Reg.grenser		Oppd. m	Senking m	Reg.høyde m
		Øvre	Nedre			
Grøndalsvatn	760	782	749	22	11	33

Under pkt. «1. B. b. Overføringer. Eksingedalsvassdraget» utgår Langevatn 18,9 km², mens Grøndalens nedbørfelt endres fra 12,6 km² til 31,5 km².

Sakens dokumenter følger vedlagt.
Behandlet i møte 20. april 1970.»

Departementet skal bemerke:

Regulerings- og overføringstillatelse for Teigdals—Eksingedalsvassdragene er med Stortingets samtykke meddelt ved kongelig resolusjon 4. mars 1966. Planene omfattet regulering av 11 vatn, samlet magasin størrelse 544,3 mill. m³, og kraftinnvinning ca. 218 500 nat.-hk. Ved Kronprinsregentens resolusjon av 14. november 1969 er det gitt tillatelse til ytterligere oppdemming 1,6 m av Piksvatn i Teigdalsvassdraget. Dette tilsvarer en magasinøkning på 2,15 mill. m³. Den foreliggende søknad gjelder ytterligere oppdemming 7 m av Grøndalsvatn som er tillatt regulert ved senking 11 og oppdemming 15 m mellom kote 761 og 776. Naturlig vannstand er i det tidligere reglement oppgitt til kote 761, men ligger i følge nøyere målinger 1 m lavere. En ytterligere oppdemming til kote 782 tilsvarer etter det opplyste en magasinøkning på 7,8 mill. m³ som delvis vil oppveie sløyfing av reguleringen av de 3 øvrige vatn i Grøndalsvassdraget: Øvre Svartevatn, Svartevatn og Langevatn som representerer 21 mill. m³.

Magasinreduksjonen er avhengig av om den søkte overføring av Sando-Grungen blir tillatt. Hovedstyret antar imidlertid at årsproduksjonen bare vil bli ubetydelig influert.

Planendringen har ikke møtt noen innvendinger verken fra distriktet eller fra naturvernhold.

Den vil medføre øket skade for fisket i Grøndalsvatn.

For øvrig vil de samlede skadevirkninger bli mindre og kostnaden er antatt å ville bli redusert med ca. 3,0 mill. kroner. I samsvar med tilråding fra Landbruksdepartementet har Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen foreslått at det oppstilles tilleggs-vilkår for eventuell tillatelse om nødvendige utfiskinger i Grøndalsvatn.

Departementet rår med Hovedstyret til at tillatelse til planendring gis som omsøkt, med tilleggsbestemmelse under vilkårenes post 13 g, og endring av manøvreringsreglementet som inntatt foran.

Industridepartementet

tilrår:

1. Planene for de reguleringer i Teigdals- og Eksingedalsvassdragene m. v. som Bergenshalvøens kommunale kraftselskap har fått

konsesjon på ved kongelig resolusjon 4. mars 1966 tillates endret som angitt i Industridepartementets tilråding av 25. september 1970.

2. Det ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966 fastsatte manøvreringsreglement for reguleringer og overføringer i Eksingedalsvassdraget m. v., endret ved Kronprinsregentens resolusjon 14. november 1969, endres i samsvar med forslag i Industridepartementets ovennevnte tilråding.

48. Vestfold Flatbrødfabrikk A/S.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 28. september 1970.

Deres søknad av 17. oktober 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 gis Vestfold Flatbrødfabrik A/S konsesjon på leie av inntil 2 500 kW fra Vestfold Kraftselskap.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Konsesjonstid.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske mate-

riell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som

utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å erlegge fra og med året 1970.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om retts høve mellom grannar av 16. juni 1961.

49. Kammerfos Bruk A/S.

(Konsesjon på kraftleie til drift av sitt tresliperi ved Kragerø.)

Kgl. res. av 2. oktober 1970.

I anledning av en søknad av 15. oktober 1969 fra Kammerfos Bruk A/S om konsesjon på leie av inntil 6 300 kW fra Kragerødistriktets Kraftlag til drift av tresliperi på Atangen ved Kragerø har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet gitt følgende uttalelse i brev av 26. august 1970 til departementet:

«Kammerfos Bruk A/S. Søknad av 15. oktober 1969 om fornyelse av konsesjoner på kraftleie fra Kragerødistriktets Kraftlag.

1. Innledning.

Ved departementets brev av 16. juni 1965 — jnr. 929/65 IDV — og kongelig resolusjon av 11. februar 1966, jfr. departementets brev av 11. mars 1966 — jnr. 275/66 IDV — ble Kammerfos Bruk A/S gitt tillatelse til å leie henholdsvis inntil 2 300 kW/18 mill. kWh pr. år og inntil 4 000 kW/18 mill. kWh pr. år (inklusive eventuell spillkraft) fra Kragerødistriktets Kraftlag med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

I brev herfra av 7. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonenes utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt.

2. Søknaden.

I brev hit av 15. oktober 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonene med samme kraftkvantum som tidligere. Søknaden lyder slik:

«Vi tillater oss å søke om konsesjon på leie av inntil 6 300 kW for levering gjennom Kragerødistriktets Kraftlag som hittil.

Den elektriske kraft benyttes ved vårt anlegg for fremstilling av tørr mekaniske tremasse på Åtangen ved Kragerø.

Vår tremasseproduksjon varierer mellom 87—100 tonn pr. døgn. Produksjonen går helkontinuerlig og årsproduksjonen utgjør ca. 29 000 tonn.

Vårt eget kraftverk ved Kammerfossen, har en maksimal kapasitet på 1 869 kW, men vannføringen i Kragerøvassdraget er varierende og vanlig årsproduksjon ved kraftverket er 10—12 mill. kWh.

Da vi vesentlig fremstiller spesialkvaliteter av tremasse, er vårt gjennomsnittlige kraftforbruk ca. 1 600 kWh pr. tonn, eller 140 000—160 000 kWh pr. døgn.

Produksjonen ved vårt eget kraftverk reduserer vårt uttak gjennom Kragerødistriktets Kraftlag, og normalt ligger uttaket under 6 300 kW.»

I brev av 28. oktober 1969 har selskapet gitt følgende tilleggsopplysninger:

«I besvarelsen av Deres brev av 20. oktober 1969 kan det opplyses:

Selskapets styre har følgende medlemmer:
Disponent Nils Heldal — formann,
Disponent Erik Juel — viseformann,
Siv.ing. Nils Heldal jr.,
Bedriftsøkonom Kjell Heldal,
Fru Inger Juel
og Nils Juel.

Daglig leder er disponent Nils Heldal, teknisk leder sivilingeniør Nils Heldal jr.

Samtlige styremedlemmer er norske statsborgere.

Grunnkapitalen eies i sin helhet av privatpersoner som alle er norske statsborgere.

Den kraft som leveres gjennom Kragerødistriktets Kraftlag er 2 000 kW statskraft, resten er samkjøringskraft.

Bedriften betaler de til enhver tid gjeldende

priser for statskraft og samkjøringskraft, med tillegg av overføringstap. Hertil kommer en avgift til Kragerødistriktets Kraftlag på 0,6 øre pr. kWh.

Det vedlegges erklæring fra selskapets styre om at de opplysninger som er gitt om selskapets styre og eiendomsretten til grunnkapitalen er uttømmende og dekker det reelle forhold.

Det gjøres oppmerksom på at 3 av styrets medlemmer er på reise i utlandet og vil komme tilbake om ca. 1 måned. I tilfelle det kreves vil disse kunne avgi erklæring når de kommer tilbake.»

3. Avgitte uttalelser.

3.1. Kragerø kommunestyre har i møte 5. desember 1969 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å uttale at Kragerø kommune ingen merknader har til saken.

3.2. Fylkesmannen i Telemark har i påtegning hit av 18. desember 1969 meddelt at han for sitt vedkommende ikke har noe å merke til søknaden.

Søknaden har dessuten vært forelagt:

3.3. Departementets Industriavdeling som i notat av 3. juni 1970 til departementets Vassdragsavdeling har anbefalt, at det gis ny konsesjon på leie av inntil 6 300 kW med konsesjonstid til 1. januar 1980 og at det bl. a. tas inn følgende konsesjonsvilkår:

«Kammerfos Bruk A/S skal ikke erverve mer enn 25 900 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger. Med norsk bartrevirke forstås rundvirke, hugget flis, bakhon og annet sagbruksavfall av bartre.

Selskapet kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke utover det fastsatte kvantum når ikke kjøperorganisasjonene kan anviser kjøpere til visse tommerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.»

4. NVE's uttalelse.

Ved departementets brev av 16. juni 1965 og kongelig resolusjon av 11. februar 1966 ble Kammerfos Bruk A/S som nevnt gitt tillatelse til å leie i alt inntil 6 300 kW og 36 mill. kWh pr. år (2 300 kW/18 mill. kWh + 4 000 kW/18 mill. kWh) fra Kragerødistriktets Kraftlag. Konsesjonene som er tidsbegrenset til 1. januar 1970 ble gitt med vilkår om at selskapet ikke skal erverve mer enn 25 900 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger og fra grensedistriktene. For øvrig er konsesjonene gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: kWh/8 760 = kW. Vilkår om konsesjonskraft til kommuner er sløffet i samsvar med praksis, idet Kragerødistriktets Kraftlag står for strømfor-

syningen av det distrikt hvor bedriften er beliggende.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for driftsåret 1968/69. For 1968/69 var den kr. 5 755.

I forbindelse med søknaden i 1965 om tillatelse til å leie de ytterligere inntil 4 000 kW/18 mill. kWh pr. år fra Kragerødistriktets Kraftlag oppga selskapet sitt kraftbehov slik:

«Statskraft (konsesjon av 16. juni 1965)	18	mill.	kWh
Egen kraft	ca. 12	»	»
Fra Kraftlaget	» 6	»	»
<u>Tilsammen 36 mill. kWh»</u>			

De 18 mill. kWh som er kalt «statskraft» refererer seg til de 2 300 kW (jfr. den tidligere konsesjon av 16. juni 1965) som omfattes av kontrakt av 2./15. desember 1952 mellom Kammerfos Bruk A/S og Kragerødistriktets Kraftlag. Kontrakten som er avsluttet med 5 års gjensidig oppsigelse gjelder fortsatt. For denne kraft betales statskraftpris til enhver tid + 0,6 øre/kWh.

I tillegg til dette får selskapet leie fra Kragerødistriktets Kraftlag den kraft selskapet har behov for og som kraftlaget kan avse (ikke-garantert kraft). Dette behov er ovenfor angitt til ca. 6 mill. kWh, men da egenproduksjonen vil kunne variere sterkt, har selskapet søkt om og tidligere fått konsesjon på det hele kvantum 18 mill. kWh pr. år i tillegg til den såkalte «statskraft». I kvantumet er inkludert et mindre spillkraftkvantum på ca. 2 mill. kWh, maksimum 5,4 mill. kWh pr. år. For kraften betales samkjøringspris til enhver tid med et tillegg på 0,6 øre/kWh. Da dette tilleggskvantum vil kunne variere sterkt fra år til år, foreligger det ingen kontrakt mellom partene om et bestemt kvantum.

Søknaden har vært forelagt Kragerø kommune og fylkesmannen i Telemark, som ikke har hatt noe å bemerke. Dessuten har søknaden vært forelagt departementets Industriavdeling, som har anbefalt at konsesjon gis på leie av inntil 6 300 kW som søkt om. Den har anbefalt at det bl. a. tas inn konsesjonsvilkår om begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v., som referert foran under pkt. 3. 3.

5. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret vil etter dette anbefale at Kammerfos Bruk A/S gis fornyet tillatelse til å leie i alt inntil 6 300 kW/36 mill. kWh pr. år fra Kragerødistriktets Kraftlag til drift av selskapets anlegg i Kragerø kommune, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

Videre forutsettes inntatt vilkår i samsvar med departementets Industriavdelings forslag om begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v., som referert foran.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsene av 1965 og 1966, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: kWh/8 760 = kW. Avgiften som i tilfelle forfaller til betaling pr. 30. juni hvert år forutsettes å bli å oppkreve fra og med 1. januar 1970.

Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløyfet i samsvar med praksis.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av 28. oktober 1969 fra selskapets styre vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. august 1970.»

Departementet skal bemerke:

Aksjekapitalen i Kammerfos Bruk A/S er på private norske hender, og samtlige styremedlemmer er norske statsborgere.

Kammerfos Bruk A/S har med brev av 12. september 1970 sendt inn erklæring i samsvar med lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 24, annet ledd.

Kammerfos Bruk A/S er ved Industridepartementets brev av 16. juni 1965 og ved kongelig resolusjon av 11. februar 1966 gitt konsesjon på leie av tilsammen inntil 6 300 kW/36 mill. kWh pr. år (inklusive eventuell spillkraft) fra Kragerødistriktets Kraftlag, jfr. herom «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1965 side 123 og for 1966 side 12. Begge konsesjoner utløp 1. januar 1970.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret rå til at Kammerfos Bruk A/S til drift av tresliperi ved Kragerø gis den søkte konsesjon på leie av inntil 6 300 kW/36 mill. kWh pr. år (inklusive eventuell spillkraft) fra Kragerødistriktets Kraftlag så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980. Departementet vil ellers foreslå konsesjonen gitt på vilkår om bl. a. begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v. og om en årlig avgift til staten fra 1. januar 1970 på kr. 1,50 pr. kW av primakraften, jfr. pkt. 3 og pkt. 8 i utkastet nedenfor til vilkår.

Departementet vil foreslå konsesjonen gitt på følgende vilkår:

1. *Konsesjonstid.*

Tillatelsen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. *Styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Begrensning i tillatt erverv av norsk bartrevirke pr. år m. v.*

Kammerfos Bruk A/S skal ikke erverve mer enn 25 900 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger. Med norsk bartrevirke forstås rundvirke, hugget flis, bakhon og annet sagbruksavfall av bartre.

Selskapet kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke utover det fastsatte kvantum når ikke kjøperorganisasjonene kan anvise kjøpere til visse tømmerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest

norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. *Avgift.*

Av den primakraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten fra 1. januar 1970 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{8\,760}{\text{kWh}} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 3 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

I forbindelse med konsesjonsvilkårenes pkt. 5 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis Kammerfos Bruk A/S konsesjon på leie av inntil 6 300 kW/36 mill. kWh pr. år (inklusive eventuell spillkraft) fra Kragerødistriktets Kraftlag til drift av sitt tresliperi ved Kragerø.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 2. oktober 1970.

50. Nordenfjelske Treforedling A/S.

(Konsesjon på ytterligere kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 12. oktober 1970.

Selskapets søknad av 17. desember 1969 til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates Nordenfjelske Trefordeling A/S å leie ytterligere inntil 1 700 kW primakraft fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk til drift av sitt bestående fabrikanlegg på Fiborgtangen i Skogn i Levanger kommune.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene står ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1977.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Begrensning i tillatt forbruk av norsk bartrevirke pr. år m. v.

Selskapet kan inntil videre maksimalt bruke 300 000 fm³ norsk bartrevirke pr. år, men for øvrig fritt dekke sitt behov med lauvtrevirke eller ved import. Etter søknad kan departementet på grunnlag av innhentede opplysninger tillate brukt et større kvantum norsk bartrevirke, dersom virkessituasjonen måtte tillate det.

Dersom det på basis av forhandlinger mellom skogeierorganisasjonene og industrien nordenfjells etableres en ordning for fordeling av virke som imøtekommer rimelige krav, bortfaller ovenstående bestemmelse om virkebegrensning for selskapet for det tidsrom ordningen gjelder. Det samme gjelder hvis departementet finner at virkessituasjonen for øvrig har endret seg vesentlig.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. For-

utsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW.}$$

Avgiften blir å erlegge fra det tidspunkt da kraftuttaket oversteg 48 300 kW.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

10. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2, 4 og 9 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

Det forutsettes at det tilligger departementet å vurdere hvorvidt en ordning for fordeling av virke som nevnt i annet ledd i vilkårenes pkt. 4 imøtekommer rimelige krav, slik at bestemmelsen i første ledd om virkesbegrensning for selskapet bortfaller for det tidsrom ordningen gjelder.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 5 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

51. A/S Greaker Cellulosefabrik.

(Konsesjon på kraftleie til drift av selskapets anlegg i Tune kommune.)

Kgl. res. av 16. oktober 1970.

Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen har i brev av 23. april 1970 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 5. desember 1969 fra A/S Greaker Cellulosefabrik om fornyet konsesjon på kraftleie fra A/S Hafslund:

«A/S Greaker Cellulosefabrik. Søknad av 5. desember 1969 om fornyelse av konsesjon på kraftleie fra A/S Hafslund.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 27. januar 1961 ble A/S Greaker Cellulosefabrik gitt tillatelse til å leie inntil 10 000 kW primakraft fra A/S Hafslund med tidsbegrensning til 1. januar 1970.

I brev herfra av 7. oktober 1969 ble selskapet minnet om konsesjonens utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden.

I brev til departementet av 5. desember 1969 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonen med samme kraftkvantum som tidligere.

Søknaden lyder slik:

«Vårt selskap ble med det ærede departements brev av 27. februar 1961 meddelt konsesjon for leie av inntil 10 000 kW primakraft fra A/S Hafslund i en periode som utløper 31. desember i år.

Dette brev er ment som en ansøking om fornyet konsesjon for leie av inntil 10 000 kW primakraft fra Hafslund fra 1. januar neste år og for den maksimale periode som loven tillater. Av vedlagte brev datert 19. november i år fra A/S Hafslund til oss vedrørende ny strømleveringskontrakt, fremgår at vi har anmeldt et behov på 8 000 kW fra 1. juli 1970. Videre utbygging av vår fabrikk vil muligens føre til at vi allerede om forholdsvis kort tid vil trenge ytterligere kraftleveranser, men vi tror neppe at vi får bruk for mer enn 10 000 kW innenfor den fremtid som det er naturlig å planlegge i dag.

Vi bekrefter følgende opplysninger som vi forstår kreves etter konsesjonsloven av 14. desember 1917 med endringer vedtatt i lovs form 19. juni 1969:

- a. Vår selskaps styre består av følgende personer som alle er norske statsborgere og som alle er over 21 år:
 - Direktør Ole Mauritz Mustad, Selco A/S, Postboks 125 — Lilleaker, Oslo 2.
 - Siv.ingeniør Olav Selvaag, Holmenveien 19, Oslo 3.
 - Disponent Kaare Andersen, Rådhusgt. 4, Oslo 1.
 - Kjøpmann Ivar Huuse, Storgt. 19, 2800 Gjøvik.
 - H.r.advokat Alf Øgland, Kongens gate 15, Oslo 1.
- b. Selskapets aksjekapital er på kr. 5 760 000 og aksjenes pålydende er kr. 100. P. 5. september i år, siste ajourføring av aksjekartoteket, hadde selskapet 1 940 innenlandske og 44 utenlandske aksjonærer, representerende henholdsvis 55 899 og 1 729 aksjer. Antall aksjonærer med mer enn 1 pst. av aksjekapitalen var pr. 5. september 10. Største aksjonær var eier av ca. 11 pst. av den samlede kapital.

For ordens skyld kan vi meddele at en

ekstraordinær generalforsamling i selskapet den 12. september i år fattet følgende vedtak:

«Generalforsamlingen beslutter forhøyelse av aksjekapitalen med kr. 2 000 000, hvorav kr. 500 000 er preferansekapital idet hele utvidelsen reserveres for Compak A/S og generalforsamlingen vedtar i den forbindelse følgende nye ordlyd av selskapets vedtekter § 3, 1. ledd:

Selskapets aksjekapital er kr. 7 760 000 fordelt på 72 600 ordinære aksjer og 5 000 preferanseaksjer, alle pålydende kr. 100 ...»

Utvidelsen er ennå ikke gjennomført.»

Brevet av 19. november 1969 fra A/S Hafslund til selskapet lyder slik:

«Under henvisning til telefonsamtale med ingeniør Fronth Blikstad tillater vi oss å bekreffe at den nuværende kraftleveringskontrakt som utløper den 31. desember d.å. vil bli fornyet, og da med et kontraktskvantum på 8 000 kW.

Det nye fastkraftkvantum er betinget av at vi pr. 1. juli 1970 fra Statskraftverkene får tildelt de 2 800 kW statskraft De har bedt oss bestille til dekning av Deres behov.

Da det neppe vil foreligge noen avgjørelse angående de nye statskrafttildelinger før over nyttår, tillater vi oss å foreslå at forhandlingene om den nye kontrakt utsettes til avgjørelsen foreligger og at de betingelser vi blir enige om gjelder fra 1. januar 1970.

Vi ber om Deres bekreftelse på at De er enig heri.»

I påtegning hit av 15. desember 1969 — jnr. 2623/69 IDV — har departementet bedt om hovedstyrets uttalelse til søknaden.

3. Avgitte uttalelser.

Søknaden har herfra på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt. Således har

3.1. Tune kommunestyre i møte 29. januar 1970 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden om fornyet konsesjon på leie av inntil 10 000 kW.

3.2. Fylkesmannen i Østfold har i brev hit av 2. februar 1970 meddelt at han ikke har noe å bemerke og anbefaler konsesjon gitt. Dessuten har søknaden av departementets Vassdragsavdeling vært forelagt:

3.3. Departementets Industriavdeling, som i brev av 23. februar 1970 til departementets Vassdragsavdeling har meddelt at den intet har å bemerke til at søknaden blir innvilget. Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår. Jfr. departementets brev til hovedstyret av 5. mars 1970 — Id. 2198/70 IDV.

4. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 27. januar 1961 ble A/S Greaker Cellulosefabrik som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 10 000 kW fra A/S Hafslund. Konsesjonen som var tidsbegrenset til 1. januar 1970 ble gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Vilkår om konsesjonskraft til kommuner var sløyfet, da A/S Hafslund står for strømforsyningen i Østfold fylke i henhold til Smålensoverenskomsten, med kraftlevering bl. a. til Tune kommune.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for året 1968. For 1968 var den kr. 5 560,50.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av konsesjonen av 1961 med samme kraftkvantum som tidligere, nemlig inntil 10 000 kW.

A/S Hafslund har bekreftet hit underhånden, at den nåværende kraftleiekontrakt — datert 1. november 1966 — som er tidsbegrenset til 31. desember 1969 vil bli fornyet og da med et kontraktskvantum på i alt 8 000 kW. Det nye fastkvantum er imidlertid betinget av at A/S Hafslund pr. 1. juli 1970 fra statskraftverkene får tildelt de 2 800 kW statskraft som A/S Greaker Cellulosefabrik har bedt A/S Hafslund bestille til dekning av bedriftens behov. Inntil dette forhold er bragt i orden skal kontrakten av 1. november 1966 gjelde midlertidig. Etter denne kontrakt er A/S Hafslund forpliktet til å levere 5 200 kW som A-kraft (garantert kraft) og 300 kW som C-kraft (tilfeldig kraft). Kraftprisen er kr. 70 pr. kW/år + 2 øre/kWh. For C-kraften er prisen den samme, men dog slik at bedriften betaler minst Hafslunds egen innkjøpspris med et tillegg på 30 pst.

Søknaden har vært forelagt Tune kommune-styre og fylkesmannen i Østfold, som har anbefalt at konsesjon blir gitt som søkt om.

Dessuten har søknaden vært forelagt departementets Industriavdeling, som ikke har hatt noe å bemerke til at søknaden blir innvilget. Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

5. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret har etter dette ikke noe å innvende mot et fortsatt kraftleieforhold og vil anbefale at A/S Greaker Cellulosefabrik gis fornyet tillatelse til å leie inntil 10 000 kW fra A/S Hafslund til drift av selskapets anlegg i Tune kommune, som søkt om.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved

makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. januar 1970.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsen av 1961, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten på kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8760 = kW$. Avgiften til staten som forfaller til betaling ved hvert års utløp, forutsettes å bli å oppkreve fra og med 1970.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Det bemerkes at selskapet ved brev herfra er bedt innsende snarest mulig erklæring fra styret i samsvar med § 24, annet ledd, i konsesjonsloven. Erklæringen vil bli ettersendt så snart den er mottatt.

Behandlet i hovedstyremøte den 20. april 1970.»

A/S Greaker Cellulosefabrik har gitt ytterligere opplysninger i følgende brev av 24. september 1970 til departementet:

«*Vår ansøking om fornyelse av konsesjon på kraftleie.*

Vi henviser til Deres brev av 15. ds. samt til dagens telefonsamtale med Venke Hystad, og bekrefter at kontrakt med A/S Hafslund, datert 1. juni 1970, om levering av inntil 8 500 kW til vår bedrift, nu er undertegnet av begge parter.

I forbindelse med den nylig gjennomførte utvidelse av aksjekapitalen kan opplyses følgende:

Forhøyelsen av aksjekapitalen til kr. 7 760 000 ble registrert av Tune Handelsregister den 3. august i år. Preferansekapitalen, kr. 500 000, ble av Handelsregisteret registrert innbetalt 10. september. Eier av denne kapital er Compak A/S, Dronningensgt. 13, Oslo, som er et rent norsk selskap. Også den resterende del av forhøyelsen er reservert for Compak A/S, men denne del av kapitalen er ennå ikke innbetalt, idet Compak vil benytte seg av den i aksjeloven gitte frist for innbetaling av nytteget aksjekapital.

Vi håper at departementet med dette har fått de opplysninger som er nødvendige for sakens videre behandling.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger en erklæring av 19. august 1970 fra styret i A/S Greaker Cellulosefabrik, jfr. § 24, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917, jfr. endringslov av 19. juni 1969.

Som det fremgår er den i selskapets generalforsamling 12. september 1969 besluttede forhøyelse av aksjekapitalen i A/S Greaker Cellulosefabrik fra kr. 5 760 000 til kr. 7 760 000 senere blitt gjennomført, og det er A/S Compak som skal overta de aksjer for i alt 2 mill. kroner som aksjekapitalen er blitt

forhøyd med. A/S Compak er av søkeren opplyst å være et rent norsk selskap.

Den utenlandske del av aksjene i A/S Greaker Cellulosefabrik er etter det opplyste vel kr. 17 000.

Da A/S Compak ved erverv av de nevnte aksjer for i alt 2 mill. kroner i A/S Greaker Cellulosefabrik blir innehaver av mer enn 2 tiendedeler av aksjene i selskapet, vil A/S Compak trenge konsesjon etter § 36 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 til erverv av aksjene, og departementet vil henstille til A/S Compak å søke konsesjon på aksjeerverv etter lovens § 36.

Den ved kongelig resolusjon av 27. januar 1961 gitte konsesjon til A/S Greaker Cellulosefabrik på leie av inntil 10 000 kW primakraft fra A/S Hafslund utløp 1. januar 1970, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1961 side 7 flg.

I forbindelse med den foreliggende søknad om fornyet konsesjon har departementet mottatt kopi av den nevnte kraftleiekontrakt av 1. juni 1970 mellom A/S Greaker Cellulosefabrik og A/S Hafslund om leie av inntil 8 500 kW primakraft til selskapets fabrikk, og som nå er blitt undertegnet av begge parter.

Kontrakten er gjort gjeldende fra 1. januar 1970 til 30. juni 1974.

Etter kontraktens § 1 plikter A/S Hafslund på nærmere vilkår å levere A/S Greaker Cellulosefabrik inntil 8 500 kW elektrisk kraft fra egne og fremmede anlegg, herunder 5 200 kW av sin egen produksjon som fast årskraft og den til enhver tid tildelte faste årskraft fra statens anlegg, begrenset oppad til 2 800 kW.

Videre plikter A/S Hafslund etter kontraktens § 2 så vidt mulig å søke å dekke fabrikkens behov utover det avtalte kraftkvantum ved levering fra egne og fremmede anlegg.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til hovedstyret rå til at A/S Greaker Cellulosefabrik gis konsesjon som søkt om på leie av inntil 10 000 kW primakraft fra A/S Hafslund for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980 og på vilkår om bl. a. årlig avgift på kr. 1,50 pr. kW til staten, og som skal erlegges fra og med året 1970.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. januar 1980.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det

skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten fra og med året 1970 en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.»

I forbindelse med vilkårenes post 4 vises til

bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettsheve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Greaker Cellulosefabrik konsesjon på leie av inntil 10 000 kW primakraft fra A/S Hafslund til drift av selskapets anlegg i Tune kommune.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 16. oktober 1970.

52. Fosdalens Bergverks-Aktieselskab.

(Konsesjon på kraftleie til drift av sitt anlegg i Verran kommune.)

Kgl. res. av 30. oktober 1970.

I anledning av en søknad av 24. april 1970 fra Fosdalens Bergverksaktieselskab om fornyet konsesjon på kraftleie fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk har Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen gitt følgende uttalelse i brev av 26. august 1970 til departementet:

«Fosdalens Bergverks-Aktieselskab. Søknad av 24. april 1970 om fornyelse av konsesjon på kraftleie fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 21. desember 1962 fikk Fosdalens Bergverks-Aktieselskab tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk med tidsbegrensning til 1. juli 1970.

I brev herfra av 1. april 1970 ble selskapet minnet om konsesjonens utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes søknad om fornyelse innsendt i god tid.

2. Søknaden.

I brev til NVE av 24. april 1970 har selskapet søkt om fornyelse av konsesjonen. Det søkes nå om tillatelse til å leie i alt inntil 10 000 kW. Søknaden lyder slik:

«Under henvisning til Deres brev av 1. ds. tillater vi oss med dette å søke vår kraftleiekonsesjon av 21. desember 1962 fornyet for så lang tid fremover som det er anledning å innvilge konsesjon for. Samtidig søkes konsesjonen utvidet til å gjelde leie av inntil 10 000 kW.

Vårt energibehov har med økende produk-

sjon, og ikke minst ved mer rasjonelt og mekanisert driftsutstyr i den senere tid steget sterkt, og en realistisk vurdering tilsier at rammen for vår kraftleiekontrakt bør være de omsøkte 10 000 kW.»

I brev av 12. juni 1970 er gitt følgende tilleggsopplysninger:

«Under henvisning til Deres brev av 1. ds. vedlegges erklæring fra vårt selskaps styre om selskapets kapitalforhold og ledelse.

Det foreligger ingen skriftlig kontrakt med Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk om kraftlevering, idet denne skjer på basis av E-verkets generelle Tariff II (industritariffen).

Med hensyn til det økte kraftbehov ut over nåværende konsesjon på 6 000 kW kan, i tillegg til det som er anført i vår søknad av 24. april d.å., opplyses følgende:

Med sikte på en økning av vår produksjon av jernmalmslig til en årsproduksjon av 500 000 tonn, er det i løpet av de senere år installert følgende nytt elektrisk utstyr som under full drift vil kreve følgende kraftmengde:

Heisespill i Hovedsjakt V	2 000 kW
Nytt steinmølleanlegg	3 000 kW
Installasjoner i nytt Oppredningsverk	1 000 kW

Samtidig er en del eldre utstyr fjernet, respektive vil bli fjernet i den nærmeste fremtid, slik at en realistisk vurdering tilsier fremtidig behov av kraftleiekonsesjon på inntil 10 000 kW.»

3. Avgitte uttalelser.

3.1. Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk har i påtegninger av 9. juni og 23. juli 1970 til henholdsvis NVE og fylkesmannen i Nord-Norge meddelt, at det ikke har noe å bemerke.

3.2. Verran kommunestyre har i møte 2. juli 1970 etter innstilling fra formannskapet vedtatt å uttale at kommunestyret ikke har noe å innvende mot at den søkte konsesjon blir gitt.

3.3. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har i påtegning til NVE av 28. juli 1970 meddelt at han intet har å bemerke til søknaden.

4. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 21. desember 1962 ble Fosdalens Bergverks-Aktieselskab som nevnt gitt tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk. Tillatelsen som er tidsbegrenset til 1. juli 1970 ble gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8\ 760 = kW$. Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner er sløffet i samsvar med praksis.

Den årlige avgift til staten er betalt til og

med for året 1969. For 1969 var den kr. 6 121,47.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av konsesjonen av 1962. Konsesjonskvantumet søkes nå forhøyet fra 6 000 kW til 10 000 kW. Dette henger sammen med selskapets øking av produksjonen av jernmalmslig til 500 000 tonn pr. år. Med sikte på denne produksjonsøkning er det opplyst å være installert følgende nytt elektrisk anlegg som under full drift vil kreve følgende kraftmengder:

Heisespill i Hovedsjakt V	2 000 kW
Nytt steinmølleanlegg	3 000 kW
Installasjoner i nytt Oppredningsverk	1 000 kW

Videre er opplyst at en del eldre utstyr er fjernet, respektive vil bli fjernet, slik at en realistisk vurdering etter selskapets mening tilsier et fremtidig kraftbehov på inntil 10 000 kW.

Det foreligger ingen skriftlig kraftleiekontrakt mellom partene, idet levering skjer på basis av fylkesverkets Tariff II (industritariff).

Søknaden har vært forelagt Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, Verran kommunestyre og fylkesmannen i Nord-Trøndelag, som ikke har hatt noe å bemerke til søknaden.

5. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret har etter dette for sitt vedkommende ikke noe å innvende mot søknaden og vil anbefale at Fosdalens Bergverks-Aktieselskab gis ny tillatelse til å leie inntil 10 000 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Verran kommune.

Tillatelsen foreslås gitt for den tid kraftleieforholdet mellom partene måtte stå ved makt, dog ikke lenger enn til 1. juli 1980.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsen av 1962, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og beregnet etter formelen: $kWh/8\ 760 = kW$. Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med praksis.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter, herunder erklæring av 12. juni 1970 fra selskapets styre, vedlegges.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. august 1970.»

Departementet har videre innhentet følgende uttalelse av 24. september 1970 fra Bergmesteren i Trondheimske bergdistrikt:

«Fosdalens Bergverks-Aktieselskab. Søknad av 29. april 1970 om konsesjon på kraftleie.

Fosdalens Bergverks A/S søker ved brev av 24. april 1970 om fornyelse av sin konsesjon på kraftleie fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, som vil utløpe den 1. juli 1970. Den gjeldende konsesjon er på inntil 6 000 kW. Det søkes i samme brev om å få utvidet kraftleien til 10 000 kW. Begrunnelsen for dette er de store tekniske nyinstallasjoner i grubene og oppredningsverket, som alene krever 6 000 kW ved full drift. Selv om disse til en viss grad avløser gamle installasjoner som er — eller vil bli — fjernet, anser bedriften det fremtidige kraftbehov å bli på inntil nevnte 10 000 kW.

Jeg er vel kjent med de forandringer som har funnet sted, og som vil finne sted i nær fremtid, og kan kun bekrefte at det av selskapet kalkulerte kraftbehov er til stede, og at driften vil være avhengig av at den omsøkte konsesjon for utvidet kraftleie inntil 10 000 kW blir innrømmet.

Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen har etter innhentede uttalelser fra elektrisitetsverket, kommunen og fylket intet å innvende mot en utvidet kraftleveranse som omsøkt, og fremlegger i brev av 26. august 1970 et forslag til konsesjonsvilkår for kraftleie inntil 10 000 kW, gjeldende til 1. juli 1980.

Jeg har intet å bemerke til dette forslag.»

Sakens dokumenter følger vedlagt i retur.

Departementet skal meberke:

Fosdalens Bergverks-Aktieselskab er et rent statsselskap, der samtlige aksjer eies av staten v/Industridepartementet.

Det foreligger erklæring fra selskapets styre i samsvar med § 24, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Ved kongelig resolusjon av 21. desember 1962 fikk Fosdalens Bergverks-Aktieselskab konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1962 side 246. Konsesjonen utløp 1. juli 1970.

Departementet vil etter det foreliggende i tilslutning til Hovedstyret rå til at Fosdalens Bergverks-Aktieselskab til drift av sitt anlegg i Verran kommune gis den søkte konsesjon på leie av inntil 10 000 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk for den tid kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juli 1980 og på vilkår om bl. a. årlig avgift fra 1. juli 1970 på kr. 1,50 pr. kW til staten.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet mellom partene måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juli 1980.

2. Selskapets styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene

når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kWh, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW.}$$

Avgiften blir å erlegge fra 1. juli 1970.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan

trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis Fosdalens Bergverks-Aktieselskab konsesjon på leie av inntil 10 000 kW fra Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk til drift av sitt anlegg i Verran kommune.

Konsesjonen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 30. oktober 1970.

53. A/S Tronstad Brug Ltd.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Industridepartementet 3. november 1970.

Selskapets søknad av 1. november 1969 til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 og bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 15. mai 1959 tillates A/S Tronstad Brug Ltd. å leie inntil 800 kW fra A/S Børresen utover de 1 000 el.hk (736 kW) som omfattes av den ved kongelig resolusjon av 3. oktober 1908 gitte konsesjon for selskapet på kraftleie fra Glitreelv ved Sjøstad i Lier tilhørende A/S Børresen.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdet måtte bestå, dog ikke utover 1. januar 1980.

2. Styre og kapital.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

Minst to tredjedeler av aksjekapitalen skal til enhver tid befinne seg på norske hender.

3. Begrensning i adgangen til å erverve norsk bartrevirke m. v.

A/S Tronstad Brug skal ikke erverve mer enn 27 500 fm³ norsk bartrevirke pr. år, heri inkludert virke fra egne skoger.

Med norsk bartrevirke forstås rundvirke, hugget flis, bakhon og annet sagbruksavfall av bartre.

Bedriften kan etter innhentet samtykke fra Industridepartementet erverve norsk virke utover det fastsatte kvantum når det ikke kan anvises kjøpere til visse tommerpartier.

Leieforedling må ikke finne sted.

4. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

5. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

6. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet,

må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\ 760} = \text{kW.}$$

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. Avgiften blir å betale fra og med året 1970.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

9. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement. For øvrig leveres kraften så langt det passer på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for konsesjonæren. Uenighet om leveringsvilkårene avgjøres av departementet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års

varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 10 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, 2. ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

I forbindelse med vilkårenes pkt. 5 vises til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettsløshet mellom grannar av 16. juni 1961.

54. Sunnhordland Kraftlag.

(Planendring m. v. vedrørende konsesjon gitt ved kongelig resolusjon 12. august 1966 for regulering av Blådalsvassdraget.)

Kgl. res. av 6. november 1970.

I brev av 26. mars 1969 har L/L Sunnhordland kraftlag søkt om tillatelse til å unnlate å overføre Sauavatn til Blomstølskarsvatn.

I anledning av søknaden har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet avgitt følgende uttalelse til departementet:

«L/L Sunnhordland Kraftlag har 26. mars 1969 innsendt følgende søknad:

«Vi tillater oss med dette å søke om planendring i konsesjon på ytterligere erverv, regulering og overføring i Blådalsvassdraget m. v. meddelt ved kongelig resolusjon av 12. august 1966, gående ut på at:

den konsederte overføring av Sauavatn til Blomstølskarsvatn ikke blir å utføre.»

I henhold til nevnte konsesjon fikk Sunnhordland Kraftlag tillatelse til å overføre avløpet fra Sauavatn i Londalsvassdraget til Blomstølskarsvatn i samme vassdrag og det samlede avløp herfra videre til Blådalsvassdraget.

Overføringen skulle skje ved tunneler.

Nedførfeltet for Sauavatn og Blomstølskarsvatn var i vår konsesjonssøknad av 20. mars 1964 anslått til 15 km², henholdsvis 22 km² med et midlere, årlig avløp på 66 og 104 mill. m³.

Det alt vesentlige av nedbørfeltene ligger på Folgefonno og størrelsen på feltene var beregnet ut fra topografien på grunnlag av det mangelfulle kartmaterialet som da var for hånden.

Etter at våre planer var utarbeidet har imidlertid Statskraftverkene foretatt kartleggingsarbeider og omfattende hydrologiske undersøkelser på Folgefonno i forbindelse med den forestående utbygging av Folgefonnsanleggene. Statskraftverkene har bl. a. utarbeidet et utmerket brekart som også dekker øvre Londalen med Sauavatn og Blomstølskarsvatn. Videre har vi selv de siste år foretatt en rekke befaringer og målinger for å skaffe oss en bedre oversikt over avløpsforholdene ved de ovennevnte to vann.

Ut fra dette materiale er vi nå kommet til at det anslåtte avløp fra Sauavatn ca. 66 mill. m³ kan være noenlunde riktig, derimot må avløpet fra Blomstølskarsvatn på 104 mill. m³ være vesentlig for høyt anslått.

Vi vil imidlertid vente med å korrigere avløpene inntil vi har fått foretatt ytterligere undersøkelser, bl. a. vassmålinger ved limnigrafier, og kommer derfor inntil videre å regne med de i konsesjonssøknaden angitte avløp, selv om de som ovenfor nevnt er vesentlig uriktig for Blomstølskarsvatns vedkommende.

Sauavatn var tenkt overført til Blomstølskarsvatn ved en ca. 5,5 km lang 6 m² stor tunnel.

Vi var ved planleggingen i 1963 oppmerksom på at overføring av Sauavatn medførte spesielle tekniske vansker, men størrelsen og rekkevidden av disse er vi først blitt klar over de siste år, når vi har arbeidet i detalj med spørsmålet på grunnlag av det nye og bedre materialet som er tilgjengelig.

Det er dette som foranlediger at vi nå søker om planendring, men før vi går nærmere inn på nye planer, skal vi gi en kort karakteristikk over forholdene ved breen i Øvre Londalsvassdraget (se vedlagte bilag nr. 5).

Fjellterrenget langs brekanten Blomstølskarsvatn—Sauavatn er usedvanlig vanskelig å ta seg fram i og alt anleggsarbeide må baseres på helikoptertransport. Klimaforholdene om vinteren er harde med store snømengder og sterk vind. Anleggsarbeid selv ved tunnelanlegg kan bare foregå i 7 å 8 måneder av året.

Det er to vann i området.

Blomstølskarsvatn:

Vannet ligger på kote 1030.

Breen velter seg ut i, oppfyller en stor del av vannet, og skiller det i et søndre og tre mindre nordre vann.

Alle disse kommuniserer under normale forhold.

Elven har sitt utløp fra et av de små nordre vann. Brehastigheten er liten og det føres lite erosjonsmateriale ut i vannet, som er ganske klart for brevann å være.

Brefronten mot søndre vann har en ganske stor høyde. Vi har observert kalving av større brepartier her, men aldri slik at det

har ført til «overskvalping» mot Londalen. En barriere av fjell på min. 10—12 meters høyde stenger for dette.

Tidligere har man, etter det vi har fått kjennskap til, hatt skadeflommer i Londalsvassdraget forårsaket av Blomstølskarsvatn. Senest hendte dette 30. juli 1938.

Så vidt vi kan forstå må disse være oppstått ved gjennombryting av oppdemmede isdammer ved elvens utløp av vannet.

De konsederte arbeider tar sikte på å senke søndre Blomstølskarsvatn ca. 30 meter og overføre det ved en 1,6 km lang tunnel til Inste Botnane. Det vil og bli nødvendig å slå en ca. 480 meter lang tunnel mellom nordre og søndre Blomstølskarsvatn, for å være sikker på å få smeltevannet forbi Bretungen.

Vi regner med å ha gode muligheter for å få overført det alt vesentlige av avløpet til Inste Botnane ved disse anlegg. Tunnelarbeidet i Inste Botnane er påbegynt og ventes å være ferdig om 2 å 3 år.

Sauavattn, kote 1082.

Breen velter seg ut i vannet på nordre side og danner en «strandlinje» på 500—600 meter.

Brefronten er ikke så høy og markert som ved søndre Blomstølskarsvatn.

Vannet har normalt sitt avløp over en fjellterskel ca. 200 meter fra breen. Det synlige areal av vannet er 0,26 km², men hvor langt det kan strekke seg under breen, er ikke godt å si noe sikkert om.

Høsten 1962 fikk man en meget stor skadeflom i Londalsvassdraget, forårsaket ved at Sauavattn tømte seg under breen. Vannstanden som normalt er på ca. 1 082 falt under dette omlag 25 meter.

Sommeren 1964 hadde vi folk ved Sauavattn. De bodde i en liten flybåren aluminiumshytte like ved vannet og drev med landmåling.

Etter en uvær natt i august måned oppdaget de om morgenen at Sauavattn var borte.

I løpet av natten var vannstanden sunket fra kote 1080,37 til 1048,38 \pm temmelig nøyaktig 31 meter. Det var kun en «gjørmet suppe» med et areal på omlag 0,02 km² tilbake av et opprinnelig areal på 0,26 km². Etter 1964 har man hatt flere lignende flommer.

Så vidt vi vet har det ikke forekommet skadeflom fra Sauavattn før 1962, og det er naturlig å gjette seg til at fenomenet står i forbindelse med breens tilbaketrekking de siste årtier.

De nevnte flommer tar seg veg under breen og kommer ut i dagen under Bretungen i «Sandvikekjeften» på kote ca. 943.

Breområdet nord for Sauavattn kan ha sitt avløp fra tre steder:

1. Elv fra Sauavattn kote ca. 1082.
2. Elv under Bretungen i Sandvikekjeften kote 943.
3. Elv på ca. 1060, ca. 700 meter nordvest for Sandvikekjeften.

Iblant kan omtrent hele bresmeltingen komme fra elv 1060, andre tider fra elv 943 eller Sauavattn.

Stort sett er det allikevel riktig å anta at Sandvikekjeften, 943, gir det vesentlige av smeltevannet fra dette området.

Skal Sauavattnsfeltet overføres til Blomstøl-

skarsvatn må avløpet fra de tre nevnte elver fanges inn i en høyde på minst 1 050 m o. h. Dette innebærer bl. a. at vann i Sandvikekjeften må tas inn i tunnelen under breen i et nivå 110 meter over Bretungens utløp.

Breelven i Sandvikekjeften er sterkt materialførende. Under perioder med sterk smelting kan en under Bretungen høre larm, dunder og brak fra stein og is på vandring i elven under breisen.

I vår konsesjonssøknad av 20. mars 1964 var avløpet fra Sauavattnsfeltet anslått til 66 mill. m³/år, hvorav 60 mill. m³ i tiden 1. mai—1. oktober og 6. mill. m³ i tiden 1. oktober—1. mai.

Dette representerer utnyttet i Blåfalli I, II og III:

	98 mill. kWh pr. år
hvorav 88 mill. kWh	i sommerperioden
	1. mai—30. september.
og 10 mill. kWh	i vinterperioden
	1. oktober—30. april.

Overføringstunnelen var den gang kalkulert til 9,4 mill. kroner. Det motsvarer en anleggskostnad på 9,5 øre pr. kWh.

Vi har nå på grunnlag av nye erfaringer og bedre kartmateriale revidert vårt overslag. Tunnelen blir etter dette 600 meter lenger \pm 6,1 km mot i søknaden 5,5 km.

På vedlagte bilag nr. 5 har vi vist hvordan det hele kan tenkes arrangert.

Vårt reviderte overslag, basert på dagens priser, som følger vedlagt, bilag nr. 3, lyder på 15,2 mill. kroner.

Dette tilsvarer en anleggskostnad på 15,5 øre pr. kWh.

I betraktning av at dette er 90 pst. sommerkraft, og at det i Blådalsvassdraget ikke er økonomisk mulig å bygge ut magasiner for denne energi, så er prosjektets lønnsomhet allerede ved dette tvilsom.

I tillegg kommer de betydelige risikomomentene som er knyttet til innfangingen av vannet under breen.

Vi skal nærmere presisere hva det ligger i dette:

En skulle anta at det, ved sonderboringer fra tunnel og breoverflaten, vil la seg gjøre å finne fram til et sted under breen hvor man har en viss sjanse til å fange inn hele eller en del av breelven ved et gjennomslag. Dette er et meget vanskelig arbeid, vi har til nå foretatt i alt 9 gjennomslag under vann forskjellige steder i Blådalsvassdraget med trykk opp til 65 meter og har visse erfaringer å bygge på.

Men sett at dette går godt, så har man fremdeles risikoen for at inntaket i løpet av noen tid helt eller delvis blokkeres av grus, stein eller is, kfr. den store materialtransport. Videre kan breelven etter noen tid forandre sitt leie, slik at man overhode ikke får vann i tunnelen. Slike forandringer i breelvets leie har vi sett mange ganger i løpet av de siste 15 år ved Bretungene i Møsevatn og mot Svelgen og Inste Botnane.

Etter en nøye vurdering av alt det materiale som er for hånden er vi kommet til at en overføring av Sauavattnsfeltet til Blomstølskarsvatn byr på mange og store risikomomentene og faller så kostbar at dette arbeidet ikke bør gjennomføres.

De 15 mill. kroner som anlegget ville koste

kan anvendes på en annen og bedre måte for elektrisitetsforsyningen i distriktet.

Sløyfes overføring av Sauavatn, vil den

økning i produksjonen som er angitt i vår konsesjonssøknad av mars 1964, reduseres som følger:

	År	Müll. kWh	
		vinter	sommer
Økning i produksjonen av konsesjon meddelt 12. august 1966 .	701	359	342
- Sauavatns overføring	98	10	88
Rest	603	349	254
+ tidligere meddelte konsesjoner	505	346	159
Sum produksjon i et middels år i Blåfalli	1 108	695	413

Kfr. side 4 i vår søknad av 20. mars 1964.»

Søknaden har på vanlig måte vært kunn-
gjort i Norsk lysingsblad og i lokalpressen
og har vært forelagt distriktet.

Etne kommunestyre har i møte 16.
september 1969 enstemmig vedtatt følgende
uttalelse:

«I.

1. Ved kongelig resolusjon av 27. februar
1964 vart Skånevik delt mellom Etne og
Kvinnherad kommunar.

Skånevik var som kjent ein av dei større
kraftutbyggingskommunar i Sunnhordland
med Blådalsvassdraget og Blåfallistasjonane
som det naturlege sentrum.

Primærkommunen, Skånevik, uttala den
gongen at ein fann det urimeleg at «Skåne-
vik sitt store aktivum, fossekrafta, og då sær-
leg Blåfalli med Sunnhordland Kraftlag sitt
anlegg i Matre, skulle gå til Kvinnherad,
medan den største delen må gå til Etne, og
då utan denne naturherlighet».

Trass i denne fråsegna vart resultatet som
kjent at Kvinnherad kommune vart tildelt
heile Blådalsvassdraget. Som ein konsekvens
av dette vart Skånevik sine konsesjonsavgif-
ter seinare delt med 90 pst. til Kvinnherad og
10 pst. til Etne.

Etne kommune vart såleis sitjande igjen
med berre ein liten del av dei store økono-
miske verdiar som knyter seg til Blådals-
vassdraget, trass i at ein måtte overta ein
større del av Skånevik med eit veiktt utbygt
næringsliv og små økonomiske ressurser. Kom-
munestyret har vanskeleg for å akseptera
dette resultatet som ein finn urimeleg og i
strid med føresetnaden for kommuneinnde-
linga, nemleg at alle kommunar skulle sikrast
eit tilstrekkeleg folketal — og eit så allsidig
næringsliv som mogeleg. Til nærare oriente-
ring om kommunestyret sitt syn på dette
spørsmålet tillet ein seg å visa til vedlagde
uttale av Etne formannskap av 4. april 1967
i saka om deling av konsesjonsavgiftene.

2. Etne kommunestyre meiner at ei over-
føring av Lundalsvassdraget vil føra til ein
endå større ulikskap når det gjeld dei økono-
miske tilhøve mellom dei to kommunane.

Denne oppfatning byggjer ein på desse for-
hald:

a. Lundalsvassdraget kan byggjast ut i eige
fall med kraftstasjon ved Åkrafjorden.
Dette var også føresetnaden då vassret-
tane vart kjøpte i 1899 og er seinare lagt
til grunn for utbyggingsplanar, både i
1917 og 1925. Ei separat utbygging av

Lundalsvassdraget er det også rekna med
i «Nyttbar vasskraft i Norge» og av Ho-
vedstyret, jfr. St. prp. nr. 86 for 1965—66,
side 20 andre spalte.

Lundalsvassdraget er nemleg ei sjølv-
stendig kraftkjelde som ved utbygging
innan kommunen vil vera av stor verdi
for Etne kommune.

b. Fallrettane i Lundalsvassdraget vart frå-
skilt dei tilstøytande gardar i 1899. Sunn-
hordland Kraftlag eig desse rettane. Men
det er uklårt om kraftlaget eig alle rett-
ar, og ein grunneigar har no reist krav om å
eiga dei øvre fallrettane i vassdraget.

Dette spørsmål står for Sunnhordland
heradsrett. Men utan omsyn til utfallet
av denne saka, har dei sentrale fallrettar
heilt sidan 1899 tilhøyrt kraftutbyggjarar,
utan at det til no er gjort noko tiltak for
å realisera eit kraftprosjekt.

c. Ei overføring av det øvre nedslagsfelt i
Lundalsvassdraget til Blådalsvassdraget vil
etter kommunestyret sitt syn setja ein
definitiv bom for noko utbygging av det
attverande vassdrag med kraftstasjon ved
Åkrafjorden.

Føresetnaden for ei sjølvstendig utbyg-
ging av fallet frå Sandvikvatn til sjøen er
at ein disponerar heile nedslagsfeltet, elles
vil vassføringa og kraftmengda verta for
liten.

Ein skjønad nemleg Hovedstyret sin ut-
tale på side 20, andre spalte slik at prosjek-
tet for eventuelle overføringar ligg i løn-
semdegrensa. Under desse forhold vil kvar
reduksjon av nedslagsfelta få avgjerande
innverknad for utrekning av lønsemda.
Dette gjeld sjølv om overføringa vert av-
grensa til berre å omfatta Blomstølskars-
vatnet. Hertil kjem at Lundalsvassdraget
knappt kan tenkjast overført til andre kraft-
prosjekt.

Konsekvensen av dei overføringar som
no står føre, må verta at den attverande
vassføring i Lundalsvassdraget i framtida
vert liggjande unytta.

Dette resultat er så urimeleg at Etne
kommune vil oppmoda Departementet om
å revurdera heile sakskomplekset og gi
kommunen økonomisk kompensasjon for
dei naturverdiar som dels vert amputert og
dels overført til utnytting i grannekom-
munen.

II.

1. Etne kommune tillet seg i samband
hermed å peika på at spørsmålet kan løysast
såleis:

- a. Sunnhordland Kraftlag sin søknad om planendring vert ikkje stetta. Når kraftlaget, som eigar av Lundalsvassdraget, ynskjer å nytta sine rettar i Blåfallista-sjonane, bør det verta pålagt å gjennomføra full overføring slik at Etne kommune i alle høve får konsesjonsavgiftene av den maksimale kraftmengde som dermed kan innvinnast.
- b. Dersom Hovedstyret finn at det er teknisk/økonomisk urimeleg å påby ei overføring av Sauavatnet, bør i alle høve konsesjonsavgiftene for den kraftmengde som vert innvunnen ved overføring av Blomstølskarsvatnet aukast til kr. 5 pr. nat.-hk. Og heile denne avgifta bør tilfalla Etne kommune som kompensasjon for Lundalsvassdraget.
- c. I St. prp. nr. 86 side 5 andre spalte nederst, uttalara kraftlaget: «En utnyttelse av den resterende del av Lundalsvassdraget kan en gang i fremtiden skje ved å bygge ut fallet Sandvikvatn—sjøen. Her kan innvinnas ca. 65 mill. kWh årgangskraft.»

Kommunestyret stiller seg skeptisk til lønsemda av eit slikt prosjekt. Men dersom Hovedstyret finn at det kan realiserast, bør kraftlaget påleggjast å gjenomføra separat utbygging innan ein nærare fastsett tidsfrist.

Kommunen peikar i dette høvet på slik utbygging som det er rekna med i konsesjonsloven av 14. desember 1917 § 2 pkt. 3.

III.

Som samanfallande konklusjon vil kommunestyret understreka:

1. Frå primærkommunen Skånevik fekk Etne berre overført Lundalsvassdraget, medan Blåfallianlegget, og deler av Blådalselva vart lagt til Kvinherad.

2. Lundalsvassdraget er eit sjølstendig kraftutbyggingsprosjekt som representerar eit verdfullt økonomisk aktivum for Etne kommune.

3. Sunnhordland kraftlag, og tidlegare eigarar av utbyggingsrettane heilt sidan 1899, har ikkje gjort noko tiltak for å realisera dei latente kraftverdiar til fordel for det lokale distrikt.

4. Kraftlaget si overføring til Blåfallista-sjonen representerer ein «dødsdom» over Lundalsvassdraget som sjølstendig utbyggingsprosjekt. Den attverande vassføring kan ikkje utnyttast i andre prosjekt.

5. Under desse tilhøve må Etne kommune fasthalda kravet om:

- a) Enten å få økonomisk kompensasjon for heile Lundalsvassdraget i form av høgare konsesjonsavgifter, og at desse uavkorta skal tilfalla Etne.
- b) Eller må kraftlaget, dersom Hovedstyret er samd, at det attverande fall kan utbyggjast med kraftstasjon ved fjorden, påleggjast utbyggingsplikt innan ein nærare fastsett frist.»

Kvinnherad kommunestyre har 31. juli 1969 enstemmig anbefalt søknaden.

Odda kommunestyre har 28. mai 1969 vedtatt at kommunen for sin del ikke har

noe å innvende mot at søknaden blir imøtekommet.

Elkraft- og industriutvalet i Hordaland har i brev av 12. januar 1970 meddelt at utvalget i møte 9. desember 1969 anbefalte søknaden.

Fylkesmannen i Bergen og Hordaland, som med brev av 2. februar 1970 oversendte innkomne distriktsuttalelser, har vist til elkraft- og industriutvalgets uttalelse, men har for sin del ikke noe særlig å bemerke.

Søkeren, som har fått seg forelagt ovenstående uttalelser, har i brev av 6. april 1970 bemerket følgende til Etne kommunestyres vedtak:

Etne kommunestyres vesentligste innvending mot vår søknad bygger, slik vi forstår det, på følgende resonnement:

En overføring av de øvre deler av Lundalsvassdraget til Blåfalli er etter deres mening å betrakte som en «amputasjon» av et ellers separat utbyggbart vassdrag og forringer eller utelukker muligheten for å utnytte den gjenværende del.

Prinsipielt er man derfor imot en slik løsning, men skal en først overføre noe, så må en ta mest mulig av: både Blomstølskarsvatn og Sauavatn.

Man tilrår følgelig at vår søknad ikke blir imøtekommet.

Vi er uenig i dette syn, og skal nedenfor gjøre rede for saken slik vi ser den.

En separat utbygging av Lundalsvassdraget må skje fra Sandvikvatn kote 323 og til sjøen ved Åkrarfjorden.

De hydrologiske observasjoner som finnes er mangelfulle. En meget stor del av de øvre nedslagsfelter ligger på breen hvor det er vanskelig med noen grad av nøyaktighet å fastlegge feltenes størrelse. Disse usikkerhetsmomenter er det pekt på både i vår søknad av 20. mars 1964 og av 26. mars 1969.

Vi er ved en nøye gjennomgåelse av alt det materiale som i det siste er blitt tilgjengelig, kommet til at midlere årlige avløp fra:

Blomstølskarsvatn kan være av størrelsesorden	47 mill. m ³
Sauavatn kan være av størrelsesorden	64 » »
Sandvikvatn kan være av størrelsesorden	221 » »
Sandvikvatn med innføring av Hjorto kan være av størrelsesorden	263 » »

Av avløpet fra Sandvikvatn + Hjorto antas 23 pst. å komme i de 7 vintermånedene. For Blomstølskarsvatn og Sauavatn antas tilsvarende tall å være 10 pst.

Magasineringsforholdene i Lundalsvassdraget er usedvanlig dårlige. Sauavatn og Blomstølskarsvatn kan neppe nyttes til magasiner p. g. a. de spesielle forhold ved breen.

Det eneste vann som kan gi magasin av noen størrelse er Sandvikvatn. Ved utløpet finnes intet egnet damsted, men 750 meter nedenfor kan man anbringe dam. I planene for 1917 forutsetter man oppført en 40 m

høy dam, kronelengde ca. 130 meter. Oppdemming 17 meter, senking 19 meter, innvunnet magasin 23 mill. m³. Vi anslår kostnaden ved en slik dam til 6 mill. kroner eller 26 øre pr. m³, som med den aktuelle fallhøyde gir et kostbart magasin.

Fra Sandvikvatn forutsettes slått en ca. 5 km lang tunnel til kraftstasjon ved sjøen, midlere brutto fall ca. 325 meter.

Ovennevnte utbygging er kostbar.

- A. Ved separat utbygging blir ved 23 mill. m³ magasin:
magasinpst.	23 · 100/263 = 8,7 %
reguleringsgrad best.år	28,7 %
regulert vassføring	2,4 m ³ /sek.
- B. Separat utb. med overføring av Blomstølskarsvatn:
magasinpst.	23 · 100/216 = 10,7 %
reguleringsgrad best.år	33,0 %
regulert vassføring	2,26 m ³ /sek.
- C. Separat utb. med overf. av Sauavatn og Blomstølskarsvatn:
magasinpst.	23 · 100/152 = 15,1 %
reguleringsgrad best.år	42,5 %
regulert vassføring	2,05 m ³ /sek.

Det er ved beregningen nyttet bestemmende reguleringskurve for Øyreselv som må antas å være representativ i dette tilfelle. Det er ved beregning ikke tatt hensyn til at forholdet mellom vinter og sommeravløp for Blomstølskarsvatn og Sauavatn er et annet enn for vassdraget sett samlet. Hadde dette vært vurdert inn, ville forskjellen i de regulerte vassføringer for alternativene A — B — C vært enda mindre enn angitt ovenfor.

Vi mener med den foretatte beregning å påvise at en overføring av Blomstølskarsvatn og eventuelt Sauavatn til Blåfalli ikke i nevneverdig grad forringer mulighetene for en separat utbygging av gjenværende del av vassdraget fra Sandvikvatn til sjøen.

Eller med andre ord:

Om de øvre deler av Londalsvassdraget overføres eller ikke, så betyr dette lite for lønnsomheten av en eventuell utbygging av fallet Sandvikvatn—sjøen.

Med hensyn til Etne kommunes alternative krav om å forplikte oss til innen en viss tidsfrist å bygge ut gjenværende del av vassdraget, så ser vi det slik at det ikke kan være rett å ta dette med.

Fremtiden får vise om det er teknisk/økonomisk riktig å foreta en slik utbygging. Vi har ikke avskrevet en slik mulighet, men på nåværende tidspunkt må man etter vår mening i alle fall konsentrere seg om prosjekter som gir langt billigere kraft.»

Sigurd Bringeland har i brev av 10. mai 1969 uttalt:

«Med di eg visar til annonse i Haugesunds avis den 16. april 1969 um regulering av Blådalsvassdraget, ber eg um å få tilsendt dei endra planane for reguleringi. Då eg er delgrunneigar i området som kraftlaget ikkje har kjøpt noko av, kan eg ikkje gå med på at ein tek berre noko av den samla vassføring til Londalsvassdraget og dermed øydelegg resten av Londalsvassdraget for eventuell utbygging av dette som eigen kraftstasjon.»

Hovedstyret vil bemerke:

L/L Sunnhordland Kraftlag fikk ved kongelig resolusjon 12. august 1966 tillatelse til ytterligere erverv, regulering og overføring i Blådalsvassdraget, herunder overføring av Blomstølskarsvatn (i tidligere saksdokumenter kalt Blomsterskardvatn) og Sauavatn fra Londalsvassdraget, jfr. for øvrig St. prp. nr. 86 for 1965—66.

Kraftlaget har imidlertid etter at nærmere kartleggings- og oppmålingsarbeider er foretatt, kommet til at overføring av Sauavatn vil være forbundet med så store usikkerhets- og risikomomenter og vil falle så kostbar at laget nå har søkt om å få slippe å gjennomføre overføringen.

Etter Hovedstyrets beregninger vil sløyfing av Sauavatn sammenlignet med de vedtatte planer innebære at den regulerte vassføring i kraftverket Blåfalli III blir redusert med 1,2 m³/sek. og i kraftverkene Blåfalli II og I 1,0 m³/sek. Reduksjonen i innvunnet kraft i de tre stasjonene vil totalt dreie seg om ca. 10 000 nat.-hk.

Som framholdt i ovennevnte proposisjon er det hydrologiske grunnlaget i området svært dårlig, og man må derfor ta nødvendig forbehold vedrørende beregningene. I denne forbindelse finner man grunn til å peke på hva kraftlaget har anført i sitt brev av 6. april 1970, nemlig at tilløpet til Blomstølskarsvatn etter de nyeste oppmålingene bare kan antas å være ca. 47 mill. m³ pr. år, mens man i 1966 regnet med hele 104 mill. m³.

Overføringen av Sauavatn er i henhold til revidert kostnadsoverslag av september 1968 beregnet å koste 15,2 mill. kroner. Årsproduksjonen vil etter Sunnhordland Kraftlags oppgaver synke med 98 GWh, herav 88 GWh sommerkraft. Overføringskostnaden på den kraft man gir avkall på, vil etter dette i gjennomsnitt være 15,5 øre/kWh. Ettersom det alt overveiende er sommerkraft, kan overføringen ikke karakteriseres som billig. Med den betydelige risiko som vil være til stede såvel under anlegg som drift, er Hovedstyret etter det som nå foreligger kommet til at overføringen ikke bør gjennomføres og tilrår derfor at søknaden blir imøtekommet.

Den eneste innvending mot søknaden er kommet fra Etne kommune som har hevdet at Londalsvassdraget er et selvstendig utbyggingsprosjekt som vil bli ødelagt eller i alle fall vesentlig redusert i verdi ved overføring til Blåfalli. Kommunen har derfor krevet enten økonomisk kompensasjon i form av hølere konsesjonsavgifter eller at kraftlaget eventuelt blir pålagt utbyggingsplikt for den gjenværende del av Londalsvassdraget innen en nærmere fastsatt frist.

L/L Sunnhordland Kraftlag har gitt en framstilling av reguleringsmulighetene i Londalsvassdraget. Det framgår av denne at vassdraget, optimalt regulert, ville kunne gi en regulert vassføring på 2,4 m³/sek. Dersom Blomstølskarsvatn blir overført, ville det med den samme regulering kunne oppnås en regulert vassføring på 2,26 m³/sek., mens vassføringen etter overføring også av Sauavatn ville gå ned til 2,05 m³/sek.

Hovedstyret har ikke noe vesentlig å bemerke til denne framstilling. Man viser ellers til — og fastholder — det man allerede i 1966 uttalte, nemlig at de øvre fallene i Londalsvassdraget ikke kan regnes som nyttbare og at fallet fra Sandviksvatn (kote 323) til sjøen trolig vil falle så dyrt å bygge ut at det er vanskelig å dømme om dette i det hele tatt vil bli aktuelt.

Ettersom overføring av Blomstølskarsvatn bare reduserer utbyggingen i eget vassdrag med 0,14 m³/sek. eller med knapt 6 pst., slutter man seg til kraftlagets uttalelse om at overføringen ikke i noen vesentlig grad forringer mulighetene for utbygging. Man kan derfor ikke anbefale Etne kommunes krav om høyere konsesjonsavgifter, — dette så meget mer som en stor del av avgiftene på vanlig måte må forventes å bli tildelt magasinkommunen, i dette tilfelle Kvinnherad.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i hovedstyremøte 14. september 1970.»

Departementet skal bemerke:

L/L Sunnhordland Kraftlag har tidligere fått følgende konsesjoner i Blådalsvassdraget:

Kongelig resolusjon 22. oktober 1948: Erverv av fallet Fjellhaugvatn—sjøen, jfr. St. prp. nr. 105 for 1948.

Kongelig resolusjon 20. mai 1949: Regulering av Blådalsvassdraget, jfr. St. prp. nr. 18 for 1949.

Kronprinsregentens resolusjon 26. oktober 1956: Ytterligere regulering av Blådalsvassdraget, jfr. St. prp. nr. 86 for 1960—61.

Kongelig resolusjon 12. august 1966: Tillatelse til ytterligere erverv, regulering og overføring i Blådalsvassdraget, og regulering og overføring til dette av øvre Londalselv, jfr. St. prp. nr. 86 for 1966.

I brev av 26. mars 1969 til NVE, søkte L/L Sunnhordland Kraftlag om å få unnlate overføringen av Sauavatn. Dette er en planendring, som i henhold til pkt. 6 i manøvreringsreglementet, bare kan foretas av Kongen.

Den omsøkte planen lring gjelder sistnevnte

konsesjon av 12. august 1966, hvoretter Sauavatn i Londalsvassdraget ble tillatt overført til Blomstølskarsvatn i samme vassdrag og det samlede avløp herfra videre til Blådalsvassdraget. Sauavatn var tenkt overført til Blomstølskarsvatn ved en ca. 5,5 km lang og 6 m² stor tunnel. På grunn av undersøkelser som er foretatt etter at de opprinnelige planene var utarbeidet, er kraftlaget kommet til at overføringen av Sauavatn bør sløyfes. Undersøkelsene har vist at prosjektets lønnsomhet er tvilsom, og at en overføring er knyttet til betydelig tekniske vanskeligheter og risikomomenter.

Sløyfingen av Sauavatn, vil bety et krafttap på ca. 10 000 nat.-hk i forhold til de tidligere reguleringsplanene. Overføringen av Sauavatn var beregnet til å koste 15,2 mill. kroner. Sløyfes overføringen, vil årsproduksjonen synke med 98 GWh, hvorav 88 GWh er sommerkraft. Dette vil bety at overføringskostnaden på den kraft man gir avkall på vil være 15,5 øre/kWh. På bakgrunn av at det alt overveiende er sommerkraft det er tale om kan overføringen ikke betegnes som billig.

I anledning søknaden er det innkommet protest fra Etne kommune. Kommunen er misfornøyd med at man i 1966 samtykket i å overføre de øvrige deler av Londalsvassdraget til Blådalsvassdraget idet man hadde foretrukket separat utnyttelse i Etne av Londalsvassdraget. Det hevdes at Londalsvassdraget ved overføringen ødelegges som selvstendig utbyggingsprosjekt. Kommunen ber om at man revurderer hele sakskomplekset og gir kommunen økonomisk kompensasjon for de naturverdier som dels ble amputert og dels overført til utnytting i nabokommunen. Det kreves derfor enten kompensasjon i form av høyere konsesjonsavgifter eller at kraftlaget blir pålagt å utbygge Londalsvassdraget innen en nærmere fastsatt frist.

Til dette vil Industridepartementet bemerke at tillatelse til overføring av de øvre deler av Londalsvassdraget er gitt og kan ikke trekkes tilbake. Spørsmålet gjelder nå om en bestemt del av denne overføring kan sløyfes. Dette vil ikke redusere mulighetene for egen utnyttelse i Etne kommune.

Planendringen er begrenset med at overføring av Sauavatn viser seg å være risikabel anleggsteknisk og tvilsom økonomisk. Hovedstyret er enig i denne vurdering og er kommet til at overføringen ikke bør gjennomføres. Departementet slutter seg til dette.

Det kan ikke stilles opp som forutsetning at Sunnhordland Kraftlag skal bygge ut Londalsvassdraget innen en bestemt tidsfrist. En slik utbygging er i henhold til Hovedstyret et tvilsomt økonomisk prosjekt.

Videre er man enig med Hovedstyret i at Etnes kommunes krav om høyere konsesjonsavgifter ikke kan imøtekommes.

Industridepartementet tilrår at det gis samtykke til den omsøkte planendring.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av pkt. 6 i manøvreringsreglement meddelt Sunnhordland Kraftlag for regulering av Blådalsvassdraget, fastsatt ved kongelig resolusjon av 12. august 1966, tillates konsesjonæren å gjennomføre slik planendring at overføring av Sauavatn til Blomstølskarsvatn kan sløyfes.

55. Varanger Kraftlag A/L.

(Tillatelse til å innføre inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år fra Sovjet-Samveldet.)

Regjeringens res. av 12. november 1970.

Spørsmålet om kraftimport fra Sovjet ble reist på et møte 7. januar 1970 mellom fylkesmann Varmann og tidligere fylkesmann i Murmansk Konovalov. Fra sovjetisk side ble spørsmålet velvillig mottatt.

Varanger Kraftlag A/L skrev 26. januar 1970 — gjennom Finnmark Fylkes Elektrisitetsforsyning — til Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen og ba om at forhandlinger kunne komme i gang, med henblikk på kraftimport fra Sovjet-Samveldet fra høsten 1970.

I uttalelse av 17. februar 1970 anbefalte Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen at det ble rettet en forespørsel til de sovjetiske myndigheter som nevnt.

På foranledning av Industridepartementet tok Utenriksdepartementet saken opp med det sovjetiske Utenriksministerium, som meddelte at de var villig til å forhandle om kraftleveranse til Varanger Kraftlag A/L.

Forhandlingene resulterte i et kontraktsforslag, som av Industridepartementet er forelagt Utenriksdepartementet, Handelsdepartementet og Norges Bank med anmodning om å sende eventuelle bemerkninger til kontraktsutkastet direkte til NVE. Fra Handelsdepartementet og Norges Bank er det ikke kommet noen bemerkninger. Utenriksdepartementet har uttrykkelig meddelt at det ikke har noe å bemerke.

Kontrakt er undertegnet av selgeren v/o «Energomashexport» og Varanger Kraftlag A/L. I brev av 3. september 1970 har Varanger Kraftlag A/L søkt om konsesjon på import av kraft fra Sovjet-Samveldet.

I brev av 9. oktober 1970 har Norges

Vassdrags- og Elektrisitetsvesen avgitt følgende uttalelse i sakens anledning:

«Varanger Kraftlag A/L. Søknad av 3. september 1970 om konsesjon på kraftimport fra Sovjet-Samveldet.

I brev av 3. september 1970 til departementet — ekspedert gjennom NVE — søker Varanger Kraftlag A/L om konsesjon på import av inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år fra Sovjet-Samveldet.

I søknaden er anført at kraftlagets tilgang på kraft i midlere år ligger på 145 GWh. I 1969 var forbruket 146,7 GWh og med en årlig behovsøking på 10 pst., som ifølge søknaden er lavt i forhold til stigningen i perioden 1964—70, vil det i 1972 være et udekket behov på 50 GWh. Til dette vil komme ytterligere ca. 15—25 GWh, hvis det blir aktuelt med drift på kvartsforkomstene i Tana.

I denne situasjon har kraftlaget under ledelse av overingeniør Goyer i NVE forhandlet med representanter for V/O «Energomashexport», Moskva, om import av kraft fra Sovjet-Samveldet.

Forhandlingene resulterte i vedlagte kontraktsforslag, som forplikter «Selgeren» til å levere og kraftlaget til å motta fra 1. oktober 1970 til 31. desember 1973 inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år. Leveringen skal foregå over 22 kV kraftledning fra transformatorstasjon ved Boris Gleb kraftverk i «Kolenergo» til norsk transformatorstasjon i Kirkenes. Leveringspunkt for kraften skal være den sovjetisk-norske grense. Vedlagte kartkopi viser hvorledes kraften er tenkt overført. Det er nødvendig å bygge en 2,9 km ny kraftledning (vist med rødt) for tilknytning til bestående ledning (vist med blått).

For kraften målt ved Boris Gleb kraftverk skal Varanger Kraftlag A/L betale 6 øre/kWh.

I tilfelle ingen av partene skriftlig har erklært ønske om å annullere kontrakten eller forandre bestemte punkter i den innen 2 måneder før utgangen av leveringstiden, vil kontrakten fortsatt gjelde for ett år av gangen.

Kontraktsforslaget er tidligere forelagt Industridepartementet, Utenriksdepartementet og Handelsdepartementet, som ikke har hatt noe å bemerke.

Søknaden har av NVE vært forelagt fylkesmannen i Finnmark, som i brev av 3. oktober 1970 har uttalt:

«Fylkesmannen har vært kjent med og har gitt sin tilslutning til søknad om import av elektrisk kraft fra Sovjet. Behovet for import av kraft til Aust-Finnmark er stort.

Man har ingen bemerkninger til søknaden og den foreliggende kontrakt.

I betraktning av kraftprisen ville man finne det rimelig om konsesjonsavgift blir frafalt.»

Kontraktsforslaget er godtatt og undertegnet av partene 4. september 1970.

NVE vil etter dette — under henvisning til § 23 a, annet ledd, i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — anbefale at Varanger Kraftlag A/L gis konsesjon på import av inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år fra V/O «Energomasheksport» i samsvar med den inngåtte kontrakt av 4. september 1970.

Konsesjonen foreslås gitt for den tid kraftleiekontrakten av 4. september 1970 mellom partene måtte bestå, dog ikke utover en 5-års periode regnet fra 1. oktober 1970.

I betraktning av kraftprisen vil NVE anbefale at vilkår om en årlig avgift til staten og kommuner sløyfes.»

Industridepartementet skal bemerke:

I henhold til den inngåtte kontrakt, datert 4. september 1970, er selgeren forpliktet til å levere og Varanger Kraftlag A/L til å motta fra 1. oktober 1970 til 31. desember 1973 inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år.

Kraftprisen er etter kontrakten 6 øre pr. kWh med omregning i forhold til mulig endring i kronens gullverdi. I tilfelle ingen av partene skriftlig ønsker å annullere kontrakten eller forandre bestemte punkter i den innen 2 måneder før utgangen av leverings-tiden, vil kontrakten fortsatt gjelde for ett år av gangen.

Fylkesmannen i Finnmark har anbefalt konsesjonssøknaden og har meddelt at han ikke har noe å bemerke til kontrakten.

Industridepartementet vil anbefale at den nødvendige konsesjon etter ervervslovens § 23 a blir meddelt. Konsesjon anbefales gitt på inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år, og med varighet for den tid kraftleiekontrakten av 4 september 1970 mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. oktober 1975.

Industridepartementet mener i likhet med Vassdragsvesenet at vilkår om årlig avgift til staten og kommuner kan sløyfes.

Det anses ikke påkrevet å fastsette ytterligere vilkår for konsesjonen.

Industridepartementet

tilrår:

I meldhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 23 a tillates Varanger Kraftlag A/L å innføre inntil 3 200 kW/20 mill. kWh pr. år fra Sovjet-Samveldet.

Tillatelsen gjelder for den tid kraftleiekontrakten av 4. september 1970 mellom partene måtte bestå, dog ikke utover 1. oktober 1975.

56. I/S Finndøla Kraftverk.

(Tillatelse til erverv av fallrettigheter i Finndøla i Fyresdal kommune i Telemark fylke.)

Regjeringens res. 12. november 1970.

I anledning søknad av 30. januar 1970 fra I/S Finndøla Kraftverk om ervervskonsesjon for fallrettigheter i Finndøla, har Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen avgitt følgende uttalelse av 29. september 1970:

«Departementet bad i brev av 5. februar 1970 om Hovedstyrets uttalelse i anledning følgende søknad datert 30. januar 1970 vedrørende ovenstående:

«Det vises til konsesjonssøknaden av mars 1967 på utbyggingen av Finndøla Kraftverk i Fyresdal og de tilhørende reguleringene og overføringene i Arendalsvassdraget. Søknaden ble ekspedert med brev av 18. mars 1967 fra Arendals Vassdrags Brukseierforening til Det Kgl. departement for Industri og Håndverk. Det vises også til konferanse med direktør Sperstad, NVE, den 21. januar 1970.

Som det fremgår av søknaden, eies interessentskapet Finndøla Kraftverk av Aust-Agder Kraftverk og Vestfold Kraftselskap, som har ervervet ca. 80 pst. av de nødvendige fallrettighetene i de vassdragsdelene det her er tale om.

Under henvisning til lov av 14. desember 1917 nr. 16, jfr. lov av 19. juni 1969 nr. 65, tillater vi oss herved å søke om konsesjon på kjøp av de vannfallsrettigheter som eies av Fyresdal kommune og som vil bli nødvendige for utbyggingen av Finndøla Kraftverk. Etter at det har vært forhandlet om saken, er det blitt enighet om at vi skal få kjøpe de nødvendige fallrettigheter av kommunen på nærmere omforenede betingelser. Avtalen mellom Fyresdal kommune og Finndøla Kraftverk er under behandling mellom partene og skal bli oversendt så snart den foreligger i endelig form.

Hvis det er noen nærmere opplysninger De ønsker i anledning av denne henvendelse, f. eks. spesifikasjoner angående de aktuelle fallrettseiendommene, er vi takknemlig for å få Deres meddelelse herom.»

Saken har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Fyresdal kommune vedtok i møte 19. februar 1970 utkast til avtale med I/S Finndøla Kraftverk om salg av fallrettighetene. Vedtaket ble fattet mot 1 stemme.

Telemark fylke uttaler i påtegnning av 5. juli 1970:

«Vedlagt oversendes fotokopi av møteboka for Fyresdal formannskap den 19. februar 1970, sak nr. 15, samt utskrift av sak 114 i møte i Telemark fylkesutval den 11. mai 1970, der det var gjort slikt vedtak:

«Fylkesutvalet rår til at I/S Finndøla Kraftverk får konsesjon for kjøp av Fyresdal kommune sine fallrettar i Finndøla. Telemark fylke vil ikkje gjere bruk av forkjøpsretten etter lov av 14. desember 1917 nr. 16 § 9 pkt. 2.»

Hovedstyret vil bemerke:

I/S Finndøla Kraftverk er dannet av Aust-Agder Kraftverk og Vestfold Kraftselskap med en andel på 50 pst. til hver. Selskapet sendte i mars 1967 via Arendals Vassdrags Brukseierforening søknad om tillatelse til reguleringer og overføringer for utbyggingen av Finndøla Kraftverk, og reguleringskonsesjon ble gitt ved kongelig resolusjon 14. august 1970. Reguleringsaken er for øvrig behandlet i St. prp. nr. 105 for 1969—70 der Hovedstyret også har bebudet den foreliggende ervervsak. En siterer fra proposisjonen:

«Søkerne — AAK og VK — råder i dag over ca. 80 pst. av de fallrettigheter som inngår i utbyggingen — Liå regnet fra Ulvsvatn, Finndøla regnet fra Haukereiivatn og Gauså regnet fra Gausvatn. De øvrige 20 pst. eies av Fyresdal kommune. Det har vært forhandlet om overdragelse av kommunens rettigheter, og i siste forhandlingsmøte 21. januar 1970 i Vassdragsdirektoratet ble det oppnådd enighet mellom forhandlerne. En venter imidlertid på bekreftelse av at resultatet er godkjent av selskapenes styre og av kommunestyret. Forutsatt at godkjennelse blir gitt, må overdragelsen følges opp med en søknad fra AAK og VK om konsesjon på ervervet. Den søknaden blir så å undergi vanlig behandling og vil bli fremmet som egen sak. Det vil imidlertid ikke være nødvendig å forelegge det konsesjons-spørsmålet for Stortinget, idet de nevnte rettigheter bare representerer ca. 9 300 nat.-HK, jfr. ervervslovens § 2.»

Etter avtalen skal Finndøla Kraftverk betale kr. 60 pr. nat.-HK utregnet på grunnlag av regulert vassføring i bestemmende år og ut fra de reguleringer som blir tillatt og for øvrig på de betingelser som gjelder for kommunens kjøp av rettighetene. Kraftverket yter et kontant tilskudd på kr. 400 000 til kommunens påtenkte kombinerte hotell — svømmehall — samfunnshus. Videre yter Finndøla Kraftverk et lån til hotellet på kr. 300 000 som skal være rente- og avdragsfritt i 10 år og deretter avdras i løpet av 10 år med like store årlige avdrag. Kraftverket tegner dessuten aksjer for kr. 150 000 under forutsetning av at prosjektet blir organisert som et aksjeselskap og at kommunen tegner aksjer også for minst kr. 150 000. En forutsetning for ytelsen er at kommunen skaffer til veie den resterende del av byggekapitalen og at bindende vedtak fra kommunen om byggingen foreligger.

Hovedstyret anbefaler at ervervskonsesjon blir gitt slik som søkt om på de vilkår som følger vedlagt.

Om vilkårene er å bemerke at de er søkt holdt i overensstemmelse med de som er fastsatt ved kongelig resolusjon 14. august 1970 for reguleringskonsesjonen. Således er det betinget ubegrenset konsesjons-tid, post 1, og revisjonsadgang av vilkårene foreslås satt til 50 år regnet fra 14. august 1970. Samme utgangspunkt regnes for byggefrister, post 4, og for tidspunktet da avgiftssatsene forutsettes å kunne bli tatt opp til ny prøvelse. Disse følger for øvrig konsesjonen av 14. august 1970 — kr. 4,50 pr. nat.-HK — til kommuner og kr. 1 til staten pr. nat.-HK.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 28. september 1970.»

Utkast til betingelser er sålydende:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra 14. august 1970. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til statens konsesjonsavgiftsfond av kr. 1 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frambringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til konsesjonsavgiftsfondene i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 4,50 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år, regnet fra 14. august 1970, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vasskraften tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 13, skal med bindende virkning for hvert

enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år regnet fra 14. august 1970 og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. Under særlige omstendigheter kan fristene forlenges av Kongen.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse fristene oversettes uten tillatelse fra vedkommende departement, betaler konsesjonæren en mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist om dette avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

10.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende utbyggingen slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggets eier.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten medmindre departementet treffer annen bestemmelse.

12.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske observasjoner, som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal sendes Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde, som vassfallet etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, regnet fra 14. august 1970.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Unighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

14.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelser av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Såfremt slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjæmmende. Plassering av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

15.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4 eller 15, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med ervervslovens § 26, annet ledd.

16.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende, jfr. ervervslovens § 2.»

Departementet skal bemerke:

Ved kongelig resolusjon av 14. august 1970 ble Arendal Vassdrags Brukseierforening meddelt tillatelse til å foreta reguleringer og overføringer i Finndøla, Arendalsvassdraget, jfr. St. prp. nr. 105 for 1969—70. Reguleringene skal utføres av I/S Finndøla Kraftverk, som eies av Aust-Agder Kraftverk og Vestfold Kraftselskap med 50 pst. på hver. I proposisjonen er på s. 28 redegjort for at Finndøla Kraftverk mangler 20 pst. av fallrettighetene, idet disse eies av Fyresdal kommune. Det er forutsatt at disse skulle erverves og at Industridepartementet er bemyndiget til å meddele ervervskonsesjonen.

Fyresdal kommune har 19. februar 1970 vedtatt avtale om overdragelse. Telemark fylke har rådet til at konsesjon blir gitt og har ikke hatt noe å bemerke til den avtalte pris m. v. Hovedstyret har anbefalt at ervervskonsesjon blir gitt på vilkår i det vesentlige i samsvar med dem som er fastsatt for reguleringskonsesjonen, bl. a. ubegrenset konsesjonstid og årlige konsesjonsavgifter kr. 4,50 og kr. 1 pr. nat.-HK til henholdsvis kommuner og staten. Som utgangspunkt for frister for revisjon og byggefrister er satt 14. august 1970 for å falle sammen med reguleringskonsesjonen.

Departementet slutter seg til hovedstyret.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 gis I/S Finndøla Kraftverk tillatelse til erverv av fallrettigheter i Finndøla i Fyresdal kommune i Telemark på de betingelser som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 12. november 1970.

57. A/S Krogstad Cellulosefabrik.

(Konsesjon på leie av inntil 3 600 kW primakraft fra Nedre Eiker Elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker.)

Regjeringens res. av 12. november 1970.

I anledning av en søknad av 22. april 1970 fra A/S Krogstad Cellulosefabrik om fornyet konsesjon på kraftleie fra Nedre Eiker Elektrisitetsverk og fra Buskerud Kraftverker (tidligere Elektrisitetsforsyningen i Buskerud) har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet gitt følgende uttalelse i brev av 26. august 1970 til departementet:

«A/S Krogstad Cellulosefabrik. Søknad av 22. april 1970 om fornyelse av konsesjon på kraftleie.

1. Innledning.

Ved kongelig resolusjon av 6. april 1962 — jfr. departementets brev av 7. mai 1962 — j.nr. 477/62 IDV — fikk A/S Krogstad Cellulosefabrik tillatelse til å leie inntil 3 180 kW primakraft (inklusive 300 kW Tokke-kraft) fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud (nå Buskerud kraftverker) med tidsbegrensning til 1. juli 1970. For så vidt angår leien av de 300 kW Tokke-kraft gjelder tillatelsen til 30. juni 1996.

I brev herfra av 1. april 1970 ble selskapet minnet om konsesjonens utløp og for det tilfelle at kraftleieforholdet skulle fortsette forutsattes innsendt søknad om fornyelse.

2. Søknaden.

I brev til NVE av 22. april 1970 har selskapet søkt om ny tillatelse til å leie inntil 3 600 kW primakraft (inklusive 300 kW Tokke-kraft) fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft som tidligere fra Buskerud Kraftverker. Søknaden lyder slik:

«Vi har med takk mottatt Deres brev av 1. april 1970, og søker herved om fornyet konsesjon på kraftleie.

Vedlagt følger gjenpart av kraftleiekontrakt på 3 600 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk.

Spillkraft 12 000 kW som tidligere fra Buskerud Kraftverker.»

3. Kraftleiekontraktene.

3.1. Primakraftkontrakten. I henhold til den gjeldende primakraftkontrakt av 1. juli/8. desember 1969 har Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk forpliktet seg til fra 1. juli 1969 å stille til disposisjon for A/S Krogstad Cellulosefabrik 3 600 kW. Fra sam-

me tidspunkt har selskapet forpliktet seg til å betale for det hele effektkvantum og for faktisk uttatt energikvantum.

Den bestilte effekt skal leveres med følgende maksimale brukstider:

F. o. m. 16. oktober t. o. m. 15. april — 3 600 timer.

F. o. m. 16. april t. o. m. 15. mai — 450 timer.

F. o. m. 16. mai t. o. m. 15. oktober — 1 950 timer.

Kraften skal leveres som trefaset vekselstrøm ved fabrikkens transformatorstasjon med en spenning på ca. 5 kV eller 10 kV etter egen avtale med selskapet. Kraftleveringen skal måles samme sted, hvor elektrisitetsverket har satt opp måler for såvel totalforbruk som overforbruk.

For kraftlevering skal kjøperen betale den til enhver tid gjeldende kraftpris. I kontrakten er kraftprisen angitt slik:

Energiavgift f. t. kr. 110 pr. kW/år.

Energiavgift f. t.

f. o. m. 16. oktober t. o. m. 15. mai
2,65 øre/kWh.

f. o. m. 16. mai t. o. m. 15. oktober
1,50 øre/kWh.

Overskridelse av brukstid og rekvisisjonskvantum skal avregnes på grunnlag av Buskerud Kraftverkers til enhver tid gjeldende effektive salgspris for slik kraft tillagt 1 øre/kWh. Driftsåret skal regnes fra 1. juli til 30. juni. Kontrakten gjelder med 1 års gjensidig oppsigelse.

3.2. Spillkraftkontrakten. Den opprinnelige spillkraftkontrakt av 22./23. april 1954 mellom A/S Krogstad Cellulosefabrik og Buskerud Kraftverker (tidligere Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke) gjelder fortsatt i henhold til kontraktens § 7, hvorefter den kan sies opp med 1 års varsel.

Ifølge kontraktens § 1 har Buskerud Kraftverker påtatt seg i den utstrekning kjelekraft kan skaffes og overføres til bedriften uten vesentlige ulemper for Buskerud Kraftverkers ordinære kraftleveringer å levere inntil 12 000 kW spillkraft til dampfremstilling. A/S Krogstad Cellulosefabrik har på sin side påtatt seg i den utstrekning driftsforholdene ved bedriften gjør det forsvarlig å motta og betale for kraften på nærmere i kontrakten fastsatte vilkår.

I følge kontraktens § 5 betaler selskapet for rekvirert spillkraft den pris som Buskerud Kraftverker må betale for denne kraft levert på Flesaker + en overføringsavgift på 10 pst. For kraft utover dette betales en pris basert på prisen for fyringsolje.

4. Avgitte uttalelser.

Søknaden har av NVE på vanlig måte vært forelagt vedkommende distrikt til uttalelse. Således har:

4.1. Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk i påtegning av 12. mai 1970 til rådmannen i Nedre Eiker meddelt at det ikke har noen bemerkninger til søknaden.

4.2. Nedre Eiker kommune styre har i møte 10. juni 1970 etter innstilling fra formannskapet enstemmig vedtatt å anbefale søknaden.

4.3. Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning til NVE av 2. juli 1970 meddelt at han for sin del ingen merknader har til at søknaden blir imøtekommet.

Søknaden har av departementets Vassdragsavdeling dessuten være forelagt:

4.4. Departementets Industriavdeling, som i brev av 29. juni 1970 til Vassdragsavdelingen har meddelt at den intet har å bemerke til at søknaden blir innvilget. Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår. Jfr. departementets brev hit av 23. juli 1970 — Id 6564/70 IDV.

5. Hovedstyrets uttalelse.

Ved kongelig resolusjon av 6. april 1962 fikk A/S Krogstad Cellulosefabrik som nevnt tillatelse til å leie inntil 3 180 kW primakraft (inklusive 300 kW Tokke-kraft) fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud (nå Buskerud Kraftverker). Tillatelsen til å leie de 300 kW Tokke-kraft er tidsbegrenset til 30. juni 1996, mens tillatelsen for øvrig var tidsbegrenset til 1. juli 1970.

Tillatelsen er gitt på da vanlige vilkår, herunder vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og som leies fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk. Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner er sløyfet i samsvar med praksis, idet det er kommunens eget verk resp. fylkesverket som står som kraftleverandør til bedriften.

Den årlige avgift til staten er betalt til og med for driftsåret 1968—69. For 1968—69 var den kr. 3 264.

Den foreliggende søknad gjelder fornyelse av konsesjonen av 1962 med samme spillkraftkvantum som tidligere. Primakraftkvantumet søkes imidlertid nå forhøyet fra 3 180 kW til 3 600 kW i samsvar med gjeldende kraftleiekontrakt av 1969.

Søknaden har vært forelagt Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk, Nedre Eiker kommunestyre, fylkesmannen i Buskerud samt de

partementets Industriavdeling, som ikke har hatt noe å bemerke til søknaden. Det er ikke foreslått spesielle konsesjonsvilkår.

6. Hovedstyrets konklusjon.

Hovedstyret har etter dette ikke noe å innvende mot et fortsatt kraftleieforhold som søkt om og vil anbefale at A/S Krogstad Cellulosefabrik gis fornyet tillatelse til å leie inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker og i alt inntil 3 600 kW primakraft (inklusive de 300 kW Tokke-kraft) fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk, idet den tidligere konsesjon av 6. april 1962 da forutsettes å bortfalle i helhet.

For så vidt angår leie av de 300 kW som er tildelt selskapet i forbindelse med tegning av andeler i Tokkelånet forutsettes tillatelsen å gjelde til 30. juni 1996. For så vidt angår leie av de øvrige inntil 3 300 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk og de inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker foreslås tillatelsen gitt for den tid kraftleieforholdene måtte stå ved makt, dog ikke utover en 10-års periode som vanlig, regnet fra 1. juli 1970.

For øvrig foreslås tillatelsen i det vesentlige gitt på samme vilkår som tillatelsen av 1962, herunder med vilkår om helt norsk styre og om en årlig avgift til staten av kr. 1,50 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og som leies fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk. Vilkår om 10 pst. konsesjonskraft til kommuner forutsettes fortsatt sløffet i samsvar med praksis.

Det vises ellers til vedlagte fullstendige forslag til konsesjonsvilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Selskapet er i brev herfra i dag bedt innsende erklæring fra styret i samsvar med § 24, annet ledd, i konsesjonsloven. Erklæringen er bedt sendt departementet direkte.

Behandlet i hovedstyremøte den 22. august 1970.»

A/S Krogstad Cellulosefabrik har i følgende brev av 30. september 1970 gitt ytterligere opplysninger:

«A/S Krogstad Cellulosefabrik. Søknad av 22. april 1970 om konsesjon på kraftleie.

Vi bekrefter mottagelsen av Deres skriv av 29. ds. og skal få meddele følgende:

1. Styrets formann — direktør Roald Jøtun — firma Bøhn & Co., Oslo.
Øvrige styre — direktør Birger B. Rasmussen, firma A/S Borregaard, Sarpsborg, skipsreder Arne Blystad, Oslo/Sokna, direktør Erland Kiøsterud jr., A/S Krogstad Cellulosefabrik, Mjøndalen, samtlige styremedlemmer er norske statsborgere.

2. Aksjekapitalen er på kr. 2 400 000, aksjenes pålydende er kr. 1 000.

Idet vi refererer til § 5 i vedlagte — Vedtekter, — hører vi gjerne fra Dem om det ikke er tilstrekkelig med administrerende direktørs underskrift.»

Departementet skal bemerke:

Det foreligger erklæring av oktober 1970 fra styret i A/S Krogstad Cellulosefabrik, jfr. § 24, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

I forbindelse med søknaden har departementet mottatt en aksjonæroppgave pr. 31. desember 1969 fra A/S Krogstad Cellulosefabrik. Av denne fremgår at aksjekapitalen i A/S Krogstad Cellulosefabrik i det vesentlige er på norske hender. Den utenlandske del av aksjekapitalen er ikke særskilt oppgitt.

Ved kongelig resolusjon av 6. april 1962 fikk A/S Krogstad Cellulosefabrik konsesjon på leie av inntil 3 180 kW primakraft (inklusive 300 kW tegnet Tokkekraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1962 side 59 flg. For så vidt angår de 300 kW som er tildelt konsesjonæren i forbindelse med tegning av andeler i Tokkelånet, og som leveres gjennom Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk, er konsesjonen tidsbegrenset til 30. juni 1996, mens konsesjonen for øvrig utløp 1. juli 1970.

A/S Krogstad Cellulosefabrik søker nå konsesjon på leie av inntil 3 600 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk i henhold til en fremlagt kraftleiekontrakt av 1. juli/8. desember 1969 mellom partene samt på leie av inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker (tidligere Elektrisitetsforsyningen i Buskerud) i henhold til spillkraftkontrakten av 22./23. april 1954 mellom de nevnte parter, som fortsatt gjelder.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret rå til at A/S Krogstad Cellulosefabrik gis konsesjon som søkt om på leie av inntil 3 600 kW primakraft — inklusive 300 kW Tokkekraft — fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsforsyning og av inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker, og at konsesjonen for så vidt angår de nevnte 300 kW Tokkekraft blir tidsbegrenset til 30. juni 1996, mens konsesjonen for øvrig tidsbegrenses til 1. juli 1980.

Departementet vil videre med Hovedstyret foreslå at det for leien av primakraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk betinges årlig avgift på kr. 1,50 pr. kW til staten, og som skal erlegges fra 1. juli 1970.

Departementet foreslår at konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. *Konsesjonstid.*

For så vidt angår leien av de 300 kW som er tildelt konsesjonæren i forbindelse med tegning av andeler i Tokke-lånet gjelder tillatelsen til 30. juni 1966.

For så vidt angår leien av de øvrige inntil 3 300 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk gjelder tillatelsen så lenge dette kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juli 1980.

Tillatelsen til å leie inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker gjelder så lenge dette kraftleieforhold måtte bestå, dog ikke lenger enn til 1. juli 1980.

2. *Styre.*

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. *Overdragelse av energi.*

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en løpende mulkt på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. *Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.*

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Industridepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. *Norsk arbeid og materiell.*

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke lig-

ger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til Industridepartementet om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

6. *Trygd.*

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr like så gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7. *Avgift.*

Av den kraft som gjennomsnittlig nyttes og som leies fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1,50 pr. kW, beregnet etter formelen:

$$\frac{\text{kWh}}{8\,760} = \text{kW}.$$

Avgiften blir å erlegge fra 1. juli 1970.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens be-

regning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

8. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som Industridepartementet måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av Industridepartementet.

9. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

For overtredelse av vilkårene fastsettes en løpende mulkt på kr. 2 000 — kroner totusen — pr. dag.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 8 eller overskridelse av den maksimale effekt konsesjonen lyder på medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, jfr. § 26, annet ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917.

Lovens §§ 31 og 32 kommer i så fall til anvendelse.

For så vidt angår de 300 kW som er tildelt selskapet i forbindelse med tegning av andeler i Tokkelånet, forutsettes konsesjonen av 1962 å falle bort, idet det nevnte kraftkvantum er innbefattet i den foreslåtte nye konsesjon.

For øvrig er konsesjonen av 1962 bortfalt pr. 1. juli 1970.

I forbindelse med konsesjonsvilkårenes post 4 vises til bestemmelsene om røyskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Kraftuttakene er undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Krogstad Cellulosefabrik konsesjon på leie av inntil 3 600 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk og av inntil 12 000 kW spillkraft fra Buskerud Kraftverker.

Konsesjonen gis på vilkår og under forutsetning som foreslått i Industridepartementets tilråding av 12. november 1970.

58. Bjerka-Plura m. v.

(Endring av planene for statsregulering.)

Regjeringens res. av 12. november 1970.

Ved kongelig resolusjon 21. desember 1962 ble det fastsatt reguleringsbestemmelser for

statsregulering av Bjerka-Plura m. v. Reguleringsbestemmelser for ytterligere statsregulering i samme vassdrag ble fastsatt ved kongelig resolusjon 23. august 1968. Det vises til St. prp. nr. 17 for 1962—63 og nr. 114 for 1967—68 samt til Innst. S. nr. 36 for 1962—63 og nr. 225 for 1967—68.

I planene inngikk det bl. a. en rekke overføringer. Da enkelte av disse nå viser seg å bli uforholdsmessig dyre, har Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet foreslått dem sløyfet.

Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen har i brev av 15. oktober 1970 gitt følgende uttalelse i saken:

«Fra Statskraftverkene har man mottatt brev datert 13. september 1969 vedrørende endring av enkelte av de overføringer i forbindelse med Rana kraftverk som er fastsatt ved kongelig resolusjon 21. desember 1962. Endringene gjelder overføringene til Kalvatn såvel fra nord som fra øst, i det følgende kalt henholdsvis Nordoverføringen og Østoverføringen.

Statskraftverkene brev lyder:

«De ovennevnte overføringer var forutsatt i vår utbyggingsplan av november 1961, (kfr. tegn. nr. B-5950). Overføringene oppnås ved tunneler med små tverrsnitt samt en rekke mindre betongdammer og -sperrer. Dette er arbeider som har steget forholdsvis mye i kostnad i den siste 10-årsperioden. Dessuten ble beregningene av lønnsomheten foretatt på grunnlag av tildels dårlige karter, så vi var klar over at omkostningsoverslagene var svært grove. Imidlertid viste disse at lønnsomheten var akseptabel.

Under den senere detaljering av overføringene har vi imidlertid kommet til et annet resultat.

Når det gjelder Nordoverføringen, er overføringskostnaden fram til Kalvatn nå beregnet til 34 øre/kWh (prisnivå 1969). Det overførte vann, 105 mill. m³, utnyttet i Rana kraftverk, vil gi 125 GWh/år. I tillegg til overføringskostnaden må produksjonen også belastes for bruk av magasiner og maskininstallasjon. Disse kostnader anses å være for høye.

Et mindre felt rundt Kobberskarvatn (se tegn. nr. SBP-26480) kan imidlertid overføres til Blerekelva (dit det har flomløp i dag) som tas inn på Østoverføringen fram til Kalvatn. Overføringen foretas ved en liten kanal muligens kombinert med en ubetydelig sperre ved utløpet av vannet, og vil koste av størrelsesorden kr. 50 000. Når vannet fra feltet belaster Østoverføringen (som snart er fullført) marginalt, kan 5 mill. m³ av feltets avløp på 6 mill. m³ overføres til Kalvatn. Disse 5 mill. m³ vil gi en produksjon i Rana kraftverk på ca. 6 GWh/år. Skadene ved overføringene anses ubetydelige i forhold til innvunnet kraft.

Vi ber derfor om tillatelse til å foreta denne overføring.

Under detaljeringen av Østoverføringen har vi funnet at Sølvbekken og feltene nedstrøms kan overføres på en billigere måte ved at hovedtunnelen avsluttes ved Gubbeltåga og at Sølvbekken overføres til Gubbeltåga ved en separat overføring bestående av kanaler og et par mindre sperredammer. Tilleggskostnadene for å ta med feltene nordenfor (Nasafjellbekkene, Stokka og Randalselv) vil derfor øke til ca. 42 øre/kWh. Dette er langt over

akseptabel kostnad for overføring av uregulert vann til Kalvatn-magasinet.

Vi søker derfor om at overføring av følgende felter frafalles: Jordbekkvatn, Kjer-ringvatn, Elivollene, Kobbervatn med unntak av Kobberskarvatn, Rismålsbekken og Rismåls-elven i Nordoverføringen samt Randalselv, Stokka og Nasafjellbekkene i Østoverføringen.

Manøvreringsreglementets pkt. 1, a og b, må etter dette rettes til:

«1.

a. Reguleringsgrensene er:

	Nat. vst.	Reg.grense		Reg.-høyde m	Maks. flomstigning m
		Øvre	Nedre		
Akersvatn	482,0	523,0	480,0	43,0	1,0
Tverrvatn	499,7	500,6	497,6	3,0	
Gressvatn	587,1	598,0	582,0	16,0	1,0
Kjensvatn	525,3	527,0	520,0	7,0	1,0
Kalvatn	524,5	564,0	521,0	43,0	

b. Overføring av følgende elver og beker til Kalvatn og derfra videre til Akersvatn:

Sølvbekken, Gubbeltåga, Andfjellelv, Daumannselv, Virvasselv, Bæveråga, Blerek-elv med Kobberskarvatn har i alt et felt på ca. 453 km² som overføres til Akersvatn.

Under flom eller under reparasjonsarbeider kan det bli fulle vassføringer i de naturlige løp som nå.»

For ordens skyld skal opplyses at det hittil ikke er avhjemlet skjønn i de vassdrag som berøres i omsøkte planendring.»

Planendringen har vært kunngjort i Norsk lysingsblad og i Rana Blad. Saksdokumentene har vært utlagt på Rana kommunekontor og har på vanlig måte vært forelagt distriktet.

Rana kommunestyre har i møte 19. desember 1969 enstemmig vedtatt å anbefale planendringen godkjent.

Fylkesmannen i Nordland viser 28. januar 1970 til brev av 13. s. m. fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, som ikke har noe å bemerke og anbefaler at søknaden blir innvilget.

Direktoratet for statens skoger og Kommunaldepartementet har i brev av henholdsvis 18. oktober 1969 og 15. desember s. å. tatt til orde for at også overføringen av Kobberskarvatn må frafalles, idet dette området i så fall ville inngå sentralt i et mulig fredningsområde ved Junkerfjell. Kommunaldepartementet har imidlertid i brev av 18. august 1970 meddelt:

«Naturverninspektøren har nå opplyst at det viser seg vanskelig å få opprettet noen nasjonalpark ved Junkerfjell på grunn av at ulike inngrep har ført til betydelige arronderingsmessige problemer.

Departementet vil etter dette ikke ha innvendinger til overføringen av Kobberskarvatn til Blerekvatn.»

Statskraftverkene har 18. september 1970 på Hovedstyrets anmodning gitt følgende tilleggsopplysninger bl. a. om de lønnsomhetsbetraktninger som er lagt til grunn ved overføringen:

«1. Benyttet lønnsomhetsgrense i øre/års kWh:

- A. Verdien av vinterkraft levert kraftstasjons vegg å 4 500 brukstimer 33 øre
- B. Belastning av kraftverkets fellesfunksjoner fra Kalvatn til kraftstasjonsvegg, hvor verdiansettelsen er som følger:
- a) Marginalkostnad ved overføring Kalvatn—Akersvatn (alternativt: verdi av marginalt flomtap ved Kalvatn .. ÷ 1 øre
- b) Verdi av marginalt tørrårsmagasin (nødvendig magasinprosent med 95 pst. sikkerhet 110), 1,1 kWh å 4 øre ÷ 4 »
- Kostnaden for utbygging av det marginale magasin er dog kun 2,5 øre/kWh. På grunn av spesielle forhold stiger den marginale utbyggingskostnad steilt fra dette punkt av. Det er derfor ikke utbygget magasiner

til høyere kostnad enn 2,5 øre/kWh.	
c) Verdi av topplast- effekt, 250 kr./kW: 4 500 timer ÷ 6 øre	11 øre
(Marginalkostna- den ved utbygging av Ranas fall fra 3 til 4 maskiner er i underkant av 250 kr./kW.)	
Verdien av overført vann til Kalvatn	22 øre

- Etter de konsederte planer utgjør Nordoverføringens andel ca. 6 pst. av kraftverkets totale utnyttbare vannføring. At overføringen frafalles vil ha til følge at en litt større del av det totale magasin blir disponibelt for særlig vannfattige år.
- Overføringskostnad — innspart kapital. Selve overføringen er beregnet å koste 42,5 mill. kroner (34 øre/års kWh) som blir det innsparte beløp ved at arbeidene sløyfes. Det skal dog bemerkes at dette beløp ikke er tatt med på Statskraftverkens budsjett.
 - Verdien av det overførte vann fra Kobberskarvatnfeltet. Som tidligere angitt vil dette vann gi en produksjon i Rana kraftverk på vel 6 GWh/år som representerer en kapitalisert verdi på nær 1,5 mill. kroner netto.»

Hovedstyret vil bemerke:

Statskraftverkene har på bakgrunn av nyere detaljberegninger lagt fram opplysninger som viser at overføringer til Rana kraftverks såkalte kjerneområde av en rekke delfelter vil bli vesentlig dyrere enn det man ut fra de tidligere kostnadsoverslag hadde gått ut fra.

For Nordoverføringen, som omfatter et nedbørfelt på i alt 87 km², nemlig de elver og bekker som er nevnt under pkt. 1 b, siste avsnitt, i gjeldende manøvreringsreglement av 23. august 1968, er således de rene overføringskostnadene nå beregnet å ville bli 34 øre/kWh (prisnivå 1969). Til sammenligning kan nevnes at Statskraftverkene i 1962 regnet med ca. 18 øre/m³ som tilsvarer ca. 15 øre/kWh.

For Østoverføringens vedkommende, jfr. reglementets pkt. 1 b, 1. avsnitt, viser det seg at den mest fjerntliggende delen av overføringstunnelen — fra Sølvbekken og nordover — faller alt for dyr, idet overføringskostnadene som i 1962 var anslått til 17 øre/kWh nå antas å ville bli hele 42 øre/kWh.

Statskraftverkene foreslår derfor at tunnelen avsluttes ved Gubbeltåga, at Sølvbekken tas inn ved kanalisering og at overføringen av Nasafjellbekkene, Stokka og Randalselv frafalles. Samlet nedbørfelt som på denne måte faller ut, vil utgjøre ca. 68 km².

Et lite delfelt ved Kobberskardvatn, 5 km², som naturlig renner til Kobbervatn og etter de vedtatte planer ville ha hørt med under Nordoverføringen, viser seg meket enkelt å kunne overføres til Blerekvatn og derved bli tatt med i Østoverføringen i stedet. Kobberskardvatns avløp representerer ca. 6 GWh/år og vil kunne overføres for ca. 50 000 kr. eller ca. 1 øre/kWh.

Alt i alt vil de planendringer Statskraftverkene har foreslått, redusere Rana kraftverks nedbørfelt med ca. 150 km². Hovedstyret antar at regulert vassføring derved vil bli redusert med 5,8 m³/sek. og kraftinnvinningen redusert med ca. 39 000 nat.-hk eller ca. 10 pst.

Hovedstyret viser til Statskraftverkens ovenfor gjengitte tilleggsutredning. Da såvel hovedmagasinene Akersvatn og Kalvatn som selve kraftstasjonen forlengst er ferdige og tatt i bruk, vil reduksjonen av overføringene medføre at magasinprosenten øker fra ca. 128 til ca. 142 og at man relativt sett også får en høyere maskininstallasjon enn man tidligere regnet med. Disse forhold får innflytelse henholdsvis på kraftverkets leveringssikkerhet i tørrår og på dets topplasteffekt. Man har ikke noe vesentlig å bemerke til den verdi Statskraftverkene har tillagt disse faktorer, og heller ikke til konklusjonen, nemlig at det med de nåværende kraftpriser ikke er økonomisk forsvarlig å investere mer enn ca. 22 øre/kWh i rene overføringsanlegg i Ranaområdet.

Den nevnte øking av magasinprosenten innebærer langsommere fylling særlig av hovedmagasinene. Fyllingsforholdene har imidlertid ikke vært berørt fra distriktets side, noe som vel kan skyldes at magasinene allerede fra før er høyt regulerte. Hovedstyret er på denne bakgrunn tilbøyelig til å anse mulige ulemper som vil kunne oppstå, som små.

I positiv henseende vil Hovedstyret peke på at Ranaelvas gjennomværende vassføring vil bli betydelig øket sammenlignet med den vedtatte plan. Således vil en ytterligere strekning på ca. 9 km ovenfor samløpet med Gubbeltåga bli helt uberørt, mens vassføringen etter planen her ville bli redusert med 60—100 pst. Ved Messingågas utløp vil reduksjonen bli ca. 35 pst. mens det tidligere måtte regnes med ca. 45 pst., ved Grønnfjellåga henholdsvis ca. 23 pst. og ca. 30 pst., og ved Reinfossen ca. 20 pst. mot tidligere ca. 27 pst. Det må antas at den vassføringsøking som oppnås, vil være av betydning for oppgangen av laks på den nye lakseførende del av elva ovenfor Reinfossen.

Slik forholdene ligger an, har Hovedstyrets flertall, Generaldirektøren og medlemmene Benum, Haugeland og Selvik, derfor ikke noe å bemerke til at overføringene innskrenkes

overensstemmende med Statskraftverkernes forslag. Flertallet vil ellers tilrå at avløpet fra Kobberskardvatn blir overført til Blerekvatn. Skader og ulemper i denne forbindelse vil etter flertallets syn bli ubetydelige, og det foreligger ingen innvendinger mot overføringsplanen, etter at fredning av området neppe lenger er aktuelt, jfr. for øvrig Kommunaldepartementets uttalelse som er gjengitt foran.

Hovedstyrets mindretall, medlemmene Ingvaldsen og Jacobsen, finner på det nåværende tidspunkt ikke å kunne tilrå at overføringen sløyfes, og stemmer for at gjennomføringen utsettes inntil videre.

Man vedlegger utkast til nytt pkt. 1 i manøvreringsreglementet. Ut over de endringer som naturlig følger av ovenstående, har

«Manøvreringsreglement for statsregulering av Bjerka-Plura m. v.

1.

a. Reguleringsgrensene er:

	Nat. vst.	Reg.grense		Reg.-høyde m	Maks. flomstigning m
		Øvre	Nedre		
Akersvatn	482,0	523,0	480,0	43,0	1,0
Tverrvatn	499,7	500,6	497,6	3,0	
Gressvatn	587,1	598,0	582,0	16,0	1,0
Kjensvatn	525,3	527,0	520,0	7,0	1,0
Kalvatn	524,5	564,0	521,0	43,0	
Store Målvatn	421,0	430,0	397,0	33,0	

b. Overføring av følgende elver og bekker til Kalvatn og derfra videre til Akersvatn: Sølvbekken, Gubbeltåga, Andfjellelv, Daumannselv, Virvasselv, Bæveråga, Blerekelv har i alt et felt på ca. 453 km² som overføres til Akersvatn.

Under flom eller under reparasjonsarbeider kan det bli fulle vassføringer i de naturlige løp som nå.

c. Overføring av følgende elver og bekker til Kjensvatn og derfra videre til Akersvatn: Fagerlibekken, Mørkbekken og Leirelven har i alt et felt på 53 km² som overføres til Akersvatn. Under flom eller under reparasjonsarbeider kan det bli fulle vassføringer i de naturlige løp som nå.

d. Overføring av Kalvatns og Tverrvatns partielle tilløp til Akersvatn: Kalvatn (ca. 316 km²) og Tverrvatns (81 km²) felter overføres til Akersvatn sammen med to mindre bekker (6 km²) med avløp til Plura og de under pkt. b oppførte felter.

e. Overføring av Gressvatn samlede partielle tilløp til Akersvatn: Gressvatns og Kjensvatns samlede partielle felt på ca. 190 km² overføres sammen med de under pkt. c oppførte felter til Akersvatn.

man gjort en del mindre endringer av rent redaksjonell art. Ellers vil man peke på at man har foreslått strøket siste setning i pkt. 1 a om oppdemming av Leirelva 6,0 m ved inntaket til overføringstunnelen. Statskraftverkene har underhånden meddelt at dammen neppe blir mer enn 3 m høy. Da inntaket heller ikke på andre måter skiller seg vesentlig ut fra en rekke av de øvrige bekkeinntak i Ranautbyggingen, synes det å være liten grunn til å framheve dette ene.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i hovedstyremøtet 14. september og 12. oktober 1970.»

Post 1 i manøvreringsreglementet vil etter de foreslåtte endringer bli sålydende:

f. Småvatns felt på ca. 34 km² tas inn på kraftverkets tilløpstunnel.

g. Bekk med avløp til Øvre Bleikingene fra øst med nedbørfelt 2,4 km² overføres til Store Akersvatn.

h. Avløpet fra Finnbakkbekken fra kote 445 — nedbørfelt 8,6 km² — føres uregulert gjennom, eller forbi, Bjerka kraftverk.

Høyden for Finnbakkbekken refererer seg til tegning SBP-17150. De øvrige høyder refererer seg til vassdragsnivellelementene nr. 231, 232, 233, 419, 420, 421, 495 og 497. Oppdemnings- og senkingsgrensene skal angis ved faste og tydelige merker ved de enkelte magasiner.

Vasstanden må ikke overstige øvre reguleringsgrense uten at alle flomluker er helt åpne, jfr. dog pkt. 3.»

Departementet skal bemerke:

Det någjeldende manøvreringsreglement for statsreguleringen er fastsatt ved kongelig resolusjon 23. august 1968.

I reglementets pkt. 1 b. er det angitt at Jordbekkvatn, Kjerringvatn, Elivollene, Kobbervatn, Rismålsbekken og Rismålselv — i alt ca. 90 km² — skal overføres til Akersvatn

(den såkalte nord-overføring) og at Randalselva, Stokka, Nasafjellbekken m. fl. — i alt ca. 519 km² — (den såkalte øst-overføring) også blir ledet til hovedmagasinet Akersvatn, som dessuten er inntaksmagasin for Rana kraftverk.

Det foreslåes nå at hele nordoverføringen og en del av øst-overføringen — Randalselva, Stokka og Nasafjellbekken — blir sløyfet, samt at en del av Kobbervatns felt, Kobberskarvatn, som var med i nord-overføringen, isteden blir tatt med i øst-overføringen ved at avløpet ledes til Blerekvatn.

Hovedstyret er kommet til at de nevnte overføringer blir for dyre. Omkostningene ville for nord-overføringens vedkommende bli ca. 34 øre/kWh og for østoverføringen ca. 42 øre.

Både Rana kommune og Nordland fylke har anbefalt planendringen godkjent.

Direktoratet for Statens skoger og Kommunaldepartementet har vært inne på at også overføringen av Kobberskarvatn bør sløyfes, av hensyn til en mulig nasjonalpark ved Junkerfjell. Kommunaldepartementet har imidlertid senere meddelt at det er vanskelig å få opprettet noen nasjonalpark på dette sted, og har ikke noe å bemerke til overføringen av Kobberskarvatn.

De foreslåtte planendringer vil redusere Rana kraftverks nedbørfelt med ca. 150 km². Kraftinnvinningen reduseres med ca. 10 pst. eller ca. 39 000 nat.-hk.

Innskrenkningen vil kunne få innflytelse på kraftverkets leveringssikkerhet i tørrår og på dets topplasteffekt, men Hovedstyret anfører at det ikke ansees for økonomisk forsvarlig å investere mer enn ca. 22 øre/kWh i rene overføringsanlegg i Ranaområdet.

Planendringen vil videre innebære en noe langsommere fylling, særlig av Hovedmagasinene, men på den annen side vil Ranas gjenværende vassføring bli vesentlig økt, noe som bl. a. vil ha betydning for oppgangen av laks.

Etter det som foreligger må det antas at de skadevirkninger som følger av planendringen vil bli små.

Et mindretall i Hovedstyret, Ingvaldsen og Jacobsen, vil på det nåværende tidspunkt ikke rå til at overføringene sløyfes, men stemmer for at de utsettes inntil videre.

Departementet finner å kunne slutte seg til Hovedstyrets flertall. Skulle det senere vise seg ønskelig å få disse dyre overføringer gjennomført, vil det være anledning til å ta saken opp igjen.

Departementet vil således rå til at den av Hovedstyrets foreslåtte planendring godkjennes og at pkt. 1 i manøvreringsreglementet blir endret i samsvar med Hovedstyrets for-

slag. Ut over de endringer som følger av de nye planer har Hovedstyret dessuten foreslått enkelte andre mindre endringer, hovedsakelig av rent redaksjonell art.

Industridepartementet

tilrår:

1. Planene for statsregulering av Bjerka-Plura m. v. endres i samsvar med forslag inntatt i Industridepartementets tilråding av 12. november 1970.
2. Pkt. 1 i det ved kongelig resolusjon 23. august 1968 fastsatte manøvreringsreglement for statsregulering av Bjerka-Plura m. v. endres som foreslått i ovennevnte tilråding.

59. Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning.

(Tillatelse til å erverve bruksrett til vannfall i Frierfjordelva og Adamselv i Lebesby i Finnmark.)

Kgl. res. av 20. november 1970.

Ved kongelig resolusjon av 14. august 1970 ble Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning gitt konsesjon til å foreta regulering og overføring i Adamselv og Frierfjordelva i Lebesby kommune, Finnmark. Konsesjonen omfattet ikke tillatelse til erverv av bruksrett etter ervervsloven av 14. desember 1917 § 4, fordi endelig kontrakt om bruksrett til vassdraget ikke forelå.

Departementet har nå fått tilsendt den endelige kontrakten datert 16. oktober og 20. oktober 1970 om leie av rettigheter i og ved Adamselv- og Frierfjordelva m. v. i Lebesby i Finnmark for utnytting i Adamselv kraftverk.

Departementet viser til kongelig resolusjon av 14. august 1970 og tilrår at bruksrettskonsesjon gis.

Tillatelsen tilrås gitt på de samme vilkår som er inntatt i kongelig resolusjon av 14. august 1970 vedrørende overføringer og reguleringer m. v. i Adamselv og Frierfjordelva. Dog må det i vilkår 1, andre ledd, vises til ervervslovens § 4, tredje ledd.

Vilkårene vil da lyde:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 4, tredje ledd.

Konsesjonen kan ikke ovedras uten Kongens samtykke.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.-hk, beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallene etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 2,50 pr. nat.-hk, beregnet på samme måte.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som vasskraften tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av departementet oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom

forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved konsesjonærens anlegg og bedrifter og disses familier, og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Det kan pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommunes alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til ved reguleringsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne.

derne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 20 000 til rådighet til allmenndannende virksomhet og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og disses familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmennheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse. Ved utstikking av anleggsveger skal de stedlige myndigheter tas med på råd.

Konsesjonæren er forpliktet til å legge om flyttveier og stier der de demmes ned. Spørsmålet om hvilke omlegginger som skal utføres, avgjøres i tilfelle av tvist av regulerings-skjønnen.

11.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at konsesjonæren har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper og innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Konsesjonæren må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøymed.

12.

- a) Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement:
1. å sette ut yngel og/eller settfisk. Vedkommende departement bestemmer også hvilke fiskearter og hvilken størrelse og kvalitet som skal benyttes, samt måte, tid og sted for utsettingen.
 2. å sørge for nødvendig fangst av stamfisk og å dekke alle utgifter med klekking og transport.

3. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser innen området, herunder også langtidsundersøkelser.

4. å anordne sperregittere foran tappe-tunneler og utløpet fra kraftstasjonen hvis kostnaden med tiltaket står i rimelig forhold til det som derved oppnås.

5. å dekke utgiftene til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

6. å bygge om laksetrappen og bygge terskler og holer i Frierfjordelva i den utstrekning dette kan gi oppvekstområder for yngel og smolt til en rimelig kostnad.

- b) Konsesjonæren plikter å påse at hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar nødvendige hensyn til å forebygge fare for tilslamming og annen forurensning av vassdraget.

13.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye og/eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Gjenstående stubber skal ikke være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken.

Ryddingen skal være utført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

14.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringene og overføringene fører med seg for samenes interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist med skjønn, som kan fremmes i forbindelse med skjønn etter vassdragsreguleringslovens § 16.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene og vassdragets utbygging således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almen interesse, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vassslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 2 000 for hver gang etter departementets bestemmelse.

17.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd, å stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kartter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallene etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner.

Fordelingen av kraften bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegg om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major,

streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 3. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft i henhold til bestemmelsene i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

19.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt

i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommune. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Konsesjonæren plikter så vidt mulig å planlegge og bygge midlertidige hjelpeanlegg slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

21.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av postene 2, 4, 16, 18 og 21 kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake i samsvar med bestemmelsene i ervervslovens § 26 og vassdragsreguleringslovens § 12, post 17.

23.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 om erverv av vannfall, bergverk og annen

fast eiendom m. v. § 4, gis Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning tillatelse til å erverve bruksrett til vannfall i Adamselv og Frierfjordeiv i Lebesby i Finnmark, på de vilkår som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 20. november 1970.

60. L/L Tussa Kraft.

(Endring i vilkårene for bruksretts- og reguleringskonsesjoner.)

Kgl. res. av 20. november 1970.

L/L Tussa Kraft, som består av Møre og Romsdal fylkeskommune og 9 herredskommuner i samme fylke, fikk ved kongelig resolusjon 28. juni 1957 tillatelse til å erverve bruksrett til Tussavassdraget og til å regulere Tussavatn og Blådalsvatn. Ved kongelig resolusjon 29. juni 1962 fikk laget tillatelse til å foreta en rekke overføringer til Tussa og til å regulere Skipedalsvatn, og ved kongelig resolusjon 1. oktober 1965 ble det meddelt tillatelse til ytterligere en mindre regulering av Tussavatnet.

Samtlige tillatelser er gitt med tidsbegrensning til 26. mars 2003.

L/L Tussa Kraft har 4. februar 1967 søkt om å få omgjort konsesjonene til å gjelde for ubegrenset tid.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 2. september 1970 gitt følgende uttalelse om saken:

«L/L Tussa Kraft. Konsesjoner av 28. juni 1957, 29. juni 1962 og 1. oktober 1965. — Tjemfallsrett.

Med Departementets påtegning 22. februar 1967 har man mottatt til uttalelse følgende søknad av 4. s. m. fra L/L Tussa Kraft:

Vedr. konsesjon av 28. juni 1957, 29. juni 1962 og 1. oktober 1965.

I medhold av ervervslovens § 5 pkt. 1, jfr. § 2, pkt. 17 annet ledd, og lov om vassdragsreguleringer, § 10, pkt. 2, tillater vi oss å søke om at ovennevnte konsesjoner blir omgjort slik at de får en varighet på ubegrenset tid.

Vårt kraftselskap eies av 9 kommuner og Møre og Romsdal fylkeskommune, og det har til formål å tjene den alminnelige kraftforsyning i distriktet.

Gjeldende konsesjoner påfører oss store utgifter som vi etter lovendringen av 1959 burde bli spart for.

Vi legger ved en kopi av leiekontrakten vi har inngått med eigerkommunene, lutfordelingen og gjeldende vedtekter.»

Av leiekontrakten som er inngått mellom L/L Tussa Kraft og eierkommunene — som for øvrig er nøyaktig de samme som deltakerne i kraftlaget — framgår at kommunene har overdratt bruksretten til de aktuelle vassfall for en tid av 50 år og med adgang til fornyelse for like lang tid. På Hovedstyrets forespørsel har samtlige kommuner sagt seg enig i at kraftlaget søker å få omgjort konsesjonene til å gjelde på ubegrenset tid.

For så vidt angår konsesjonen av 1962 har denne virkninger også utenfor eierkommunene, nemlig for to kommuner i Sogn og Fjordane, og søknaden har derfor vært forelagt disse.

Eid kommunestyre har i møte 30. april 1968 enstemmig anbefalt søknaden imøtekommet.

Stryn kommunestyre vedtok i møte 29. april 1970:

«Søknaden frå L/L Tussakraft om at gjevne konsesjonar av 28. juni 1957, 29. juni 1962 og 1. oktober 1965 skal gjelde i uavgrensa tid vert tilrådd imøtekommen under føresetnad av at satsane for konsesjonsavgifta skal takast opp til ny prøving etter ein 20-årsperiode rekna frå 28. juni 1957, og at måling av dei nyttbare natur-hestekrefter kan takast opp av kommunen om ein finn dette turvande.»

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har i brev 8. juni 1970 ingen bemerkninger til søknaden.

Hovedstyret vil bemerke:

L/L Tussa Kraft, som består av Møre og Romsdal fylkeskommune og 9 primærkommuner i samme fylke, fikk ved kongelig resolusjon 28. juni 1957 tillatelse til å erverve bruksrett til Tussavassdraget og til å regulere Tussevatnet og Blådalsvatnet. Ved kongelig resolusjon 29. juni 1962 fikk laget tillatelse til å foreta en rekke overføringer til Tussa og å regulere Skipedalsvatnet, og ved kongelig resolusjon 1. oktober 1965 ble gitt tillatelse til ytterligere regulering av Tussevatnet. Samtlige tillatelser er gitt for tidsrommet fram til 26. mars 2003.

L/L Tussa Kraft søker nå om at dette forhold må bli endret således at konsesjonene blir gitt på ubegrenset tid.

Fallrettene i vassdraget eies av de samme kommunene som er deltakere i kraftlaget, og alle har gitt sin tilslutning til søknaden.

Hovedstyret vil tilrå at søknaden blir imøtekommet, idet man finner at L/L Tussa Kraft etter endringen av reguleringsloven i 1959 oppfyller vilkårene for å kunne få konsesjon på ubegrenset tid.

I denne forbindelse vil man foreslå at det i vilkårene for de tidligere meddelte konsesjoner blir foretatt følgende endringer:

I ervervs- og reguleringstillatelsen av 1957 skytes i post 1 inn som nytt tredje avsnitt:

«Selskapets kapital skal for den overveiende del eies av kommuner, og selskapets formål skal være å sørge for den alminnelige kraftforsyning i distriktet.»

For post 13 foreslås den formulering som nå er vanlig, nemlig:

«Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre.

Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft i henhold til bestemmelsene i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.»

I post 14 skytes inn et nytt avsnitt:

«Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.»

Postene 17, 18 og 19 går ut og erstattes av:

«Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra denne konsesjons datum. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke»

Post 28 går ut.

For tillatelsene av 1962 og 1965 utformes post 1 tilsvarende post 18 ovenfor, mens postene 2 og 24 i tillatelsen av 1962 og postene 2 og 22 i tillatelsen av 1965 utgår.

Ved endringen av reguleringsloven 19. juni 1969 falt bestemmelsen om sikkerhetsstillelse, jfr. lovens tidligere § 12, post 16, bort. Hovedstyret vil tilrå at det i henhold til overgangsbestemmelsenes § 4 samtykkes i at de sikkerhetsbeløp som tidligere er stillet, nemlig kr. 5 000, jfr. post 25 i konsesjonene av 1957, kr. 10 000, jfr. post 21 i konsesjonen av 1962 og kr. 5 000, jfr. post 19 i konsesjonen av 1965, blir frigitt.

Endelig vil Hovedstyret anbefale at tidligere stillet sikkerhet i medhold av reguleringslovens § 16, post 5 — noe som for L/L Tussa Krafts vedkommende er opplyst å dreie seg om ca. kr. 700 000 — tillates ombyttet med en garantierklæring.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i hovedstyremøte 22. august 1970.»

Departementet skal bemerke:

Ifølge ervervslovens § 27 og vassdragsreguleringslovens § 24 er det adgang for Kongen til å endre de betingelser som er fastsatt i en konsesjon innenfor de grenser som følger av de i loven oppstilte grunnregler for fastsettelse av konsesjonsvilkår.

I Innst. O. XI for 1968—69 uttaler Stortingets industrikomité bl. a. følgende i forbindelse med reguleringslovens § 24:

«Konsesjoner som har vært forelagt Stortinget for innvilgelse, bør med mindre det gjelder uvesentlige endringer derfor som regel

ikke forandres uten ny behandling av Stortinget.»

Dette er begrunnet med hensynet til at i de aller fleste tilfelle vil forskjellige private og almene interesser bli berørt ved endring av vilkårene.

Konsesjonene av 1957 og 1962 har vært forelagt for Stortinget. Det er på det rene at kraftselskapet fyller vilkårene for å kunne få konsesjon på ubegrenset tid, se ervervslovens § 4 og reguleringslovens § 10 pkt. 2 og når konsesjonene ikke er gitt på ubegrenset tid, antas det å skyldes at det i 1957, da den første konsesjon ble gitt, ikke var adgang til det. Departementet antar at den foreliggende sak må kunne avgjøres av Kongen uten foreleggelse for Stortinget.

De kommuner som eier vassfallene har leid dem bort til L/L Tussa Kraft for 50 år fra 26. mars 1953, med adgang til fornyelse av leien for like lang tid. De angjeldende kommuner har nå sagt seg enig i at kraftlaget søker om å få omgjort konsesjonen til å gjelde for ubegrenset tid.

Vassfallene ville ved utløpet av konsesjonstiden falle tilbake til kommunene, noe hjemfall til staten blir det bare tale om for reguleringsanleggenes vedkommende. Denne hjemfallsrett antas det å være helt ubetenkelig å gi avkall på, når staten ikke har rådighet over de vassfall hvor reguleringen utnyttes.

Hvis tidsbegrensningen blir opphevet vil man foreslå at konsesjonsvilkårene skal kunne revideres hvert 50 år regnet fra 26. mars 1953, som danner utgangspunktet for tidsbegrensningen i samtlige konsesjoner. Første gangs revisjon vil da komme samtidig med den någjeldende konsesjonstids utløp. Imidlertid må man i forbindelse med eventuell frafallelse av tidsbegrensningen sørge for at vilkårene, særlig for konsesjonen av 1957, blir mer tidsmessige, først og fremst ved at det innføres bestemmelser om revisjon av konsesjonsavgiftene og at den nå vanlige bestemmelse om konsesjonskraft blir gjort gjeldende.

Fristene for den revisjon som hjemles i slike bestemmelser foreslås i samsvar med tidligere avgjørelser satt med utgangspunkt i de respektive konsesjoners datum.

Konsesjonslovens bestemmelse om sikkerhetsstillelse for betingelsenes overholdelse m. v. er opphevet ved endringsloven av 19. juni 1969, og de tilsvarende konsesjonsvilkår bør i tilfelle tas ut.

For kraftlaget er det av stor betydning å få konsesjon på ubegrenset tid, særlig fordi den stillede sikkerhet for årlige erstatninger, etter det opplyste ca. kr. 700 000, vil kunne ombyttes med en garantierklæring fra Norges Kommunalbank.

Departementet vil med hovedstyret anbefale at søknaden imøtekommes.

Man foreslår følgende endringer i de fastsatte konsesjonsvilkår:

Konsesjonen av 28. juni 1957.

I post 1 skytes inn som nytt tredje ledd:

«Selskapets kapital skal for den overveiende del eies av kommuner, og selskapets formål skal være å sørge for den alminnelige kraftforsyning i distriktet.»

Det nåværende tredje ledd blir fjerde. Post 13 skal lyde:

«Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inn-til 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging og regulering kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, fra konsesjonens datum.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft i henhold til bestemmelsene i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen

av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.»

I post 14 skytes inn et nytt annet ledd:

«Etter 20 år fra konsesjonens datum kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.»

Det nåværende annet ledd blir tredje.

Post 17 skal lyde:

«Konsesjonen gjelder for ubegrenset tid, dog ikke lenger enn leieforholdet varer.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år regnet fra 26. mars 1953. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd, og vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.»

Post 18, 19 og 25 går ut.

Post 27 skal lyde:

«Gjentatte eller fortsatte overtredelser av foranstående poster 1 og 26 medfører at konsesjonen kan trekkes tilbake, slik at reglene i lov om erverv av vassfall m. v. av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.»

Post 28, som hovedstyret har foreslått sløyfet, er av liten betydning, men departementet antar den bør bli stående, idet det er en mulighet for at reguleringsanleggene kan gå over til staten, hvis konsesjonen i henhold til post 17 blir frafalt etter 50 år fordi de reviderte vilkår ikke aksepteres, jfr. henvisningen i reguleringslovens § 10, post 2 til samme lovs § 21.

Konsesjonene av 1962 og 1965.

I tillatelsene av 1962 og 1965 utformes post 1 tilsvarende post 17 ovenfor, idet dog henvisningen til konsesjonslovens § 4, 3. ledd går ut. Postene 2 og 21 i tillatelsen av 1962 og postene 2 og 19 i tillatelsen av 1965 utgår.

Industridepartementet

tilrår:

De vilkår som er oppstilt for L/L Tussa Krafts bruksretts- og reguleringskonsesjon av 28. juni 1957 og for kraftlagets regulerings-

konsesjoner av 29. juni 1962 og 1. oktober 1965 endres i samsvar med forslag inntatt i Industridepartementets tilråding av 20. november 1970.

61. A/S Sagnfossen Kraftanlegg.

(*Endring av ervervskonsesjon stadfestet ved regjeringsresolusjon 19. juli 1946, til å gjelde på ubegrenset tid.*)

Kgl. res. av 27. november 1970.

I anledning søknad fra A/S Sagnfossen Kraftanlegg om endring av ervervskonsesjon meddelt 17. september 1942 stadfestet 19. juli 1946 til å gjelde på ubegrenset tid, har Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen avgitt følgende innstilling datert 6. mai 1965:

«Med departementets brev av 15. juli 1963 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse følgende søknad datert 25. juni 1963 fra A/S Sagnfossen Kraftanlegg:

«Idet vi refererer til konferanse i Vassdragsvesenet den 25. september f.å. mellom overingeniørene Amlie og Fosshem og vår styreformann o.r.sakfører Akre og driftsbestyrer Bergheim, tillater vi oss med dette å søke om stedsevarende ervervskonsesjon på vannfallet i Sagnfossen i Trysil-elva.

Grunnen til at vi søker om dette nå er at det er av avgjørende betydning for våre disposisjoner i kraftanlegget allerede nå å få klarlagt forholdene etter at vår nåværende ervervskonsesjon løper ut.

Den nåværende kraftstasjon med dam ble bygget i 1942/43. Ved østre ende av stasjonen er avsatt plass til utvidelse når reguleringen av Femundsjøen blir gjennomført, og i disse åpninger i dammen er nedlagt et provisorisk bjelkestengsel. Dette bjelkestengsel er begynt å råtne, og det må påregnes at noe må gjøres her i den nærmeste fremtid. Dette er også nevnt muntlig av Vassdragsvesenets folk under kontroll av dammen.

Iflg. de beregninger som foreligger, vil det være lønnsomt å fullføre kraftstasjonen og dammen og montere inn en 3. maskin, hvis man samtidig øker fallhøyden fra 7,5 til 10 m. Dette kan gjøres uten vesentlige endringer ved den nåværende kraftstasjon og ved å forsterke nåværende dam. Ved høyere oppdemning enn 10 m regnes med at såvel dam som kraftstasjon må ombygges, — noe man ikke anser lønnsomt.

Omkostningene med denne forholdsvis beskjedne utvidelse mener vi i tilfelle å klare å finansiere selv uten støtte fra det offentlige. Forutsetningen for at vi skal kunne gå til denne investering er dog at vi gis stedsevarende konsesjon på vannfallet, idet vi anser den gjenstående konsesjonstid for å være alt for kort for amortisering av utbyggingen.

Om aksjeselskapet Sagnfossen Kraftanlegg kan vi gi disse opplysninger:

A. Selskapets formål.

I vedtektenes § 1 heter det: «Sagnfossen Kraftanlegg er et aksjeselskap med formål i størst mulig utstrekning å forsyne Trysil med elektrisk energi til lys og kraft. Selskapets forretningskontor er i Trysil.»

B. Selskapets aksjekapital.

Aksjekapitalen er på kr. 498 200 fordelt på ca. 750 aksjonærer. Herav har Trysil kommune alene aksjer for kr. 255 750 eller 51,3 pst. Mesteparten av de øvrige aksjer er fordelt på personer rundt om i bygda med et lite antall på hver aksjonær. Bare 5,7 pst. av aksjene tilhører personer eller bedrifter utenfor Trysil. De fleste av disse aksjonærer er utflyttere.

C. Hva vi forsynes.

Vår nåværende kraftstasjon i Sagnfossen har en maskininstallasjon på 1 300 kVA. Under minste vannføring i elva yter stasjonen bare ca. 800 kW. I tillegg til dette kjøpes nå fra Hedmark Kraftverk ca. 2 000 kW. Kraften går til alminnelig strømforsyning innen vårt forsyningsområde som omfatter størsteparten av Trysil kommune. Av industribetonte bedrifter som vi leverer strøm til finnes bare 3 stk., nemlig 1 meieri, 1 sagbruk og 1 sponplatefabrikk. Av disse eier Trysil kommune sagbruket. De to øvrige er andelslag, hvor andelene i alt vesentlig eies av innvånere i Trysil og Engerdal. For sponplatefabrikkens vedkommende er de nevnte kommuner også andelseiere for betydelige be-
løp.

Effektforbruket hos disse bedrifter ligger på henholdsvis 32, 96 og 160 kW.

Ved den økte utbygging forutsettes innmontert et 3. aggregat på ca. 2 000 kVA. Maskininstallasjonen blir da på ca. 3 300 kVA, mens man ved minste vannføring bare får ca. 1 300 kW. I tillegg til egen produsert kraft, må også da kjøpes kraft for å dekke behovet innen eget forsyningsområde. Selv med regulert vannføring og 10 m fallhøyde vil der måtte kjøpes tilleggs kraft for å kunne dekke behovet i eget forsyningsområde.

De ovenfor angitte tall for den videre utbygging er foreløpige, og en må ta forbehold om å korrigere disse når konsulentenes beregninger er helt ferdige.

Vårt linjenett har i dag en utstrekning på i alt 297 km stolperekke 20 kV-linjer og 366 km stolperekke 230 kV-linjer. Antall abonnenter er 2 140.

Det forutsettes at våre elektriske konsesjoner som løper ut i 1980/82 også vil bli fornyet ved konsesjonstidens utløp.

Et eksemplar av våre vedtekter vedlegges. Så vidt vi kan se skulle aksjeselskapet Sagnfossen Kraftanlegg tilfredsstillende de krav loven stiller for å kunne gis stedsevarende konsesjon. Av grunner som foran nevnt er konsesjonsspørsmålet nå blitt av avgjørende betydning for oss, og vi håper derfor vår søknad blir imøtekommet.»

Søknaden er forelagt distriktet med følgende resultat:

Trysil kommune, har i møte 12. oktober 1963 enstemmig anbefalt søknaden innvilget.

Fylkesmannen i Hedmark, har i brev av 13. november 1963 uttalt følgende:

«Jeg viser til Deres brev av 5. august 1963 og skal melde at saka har vært lagt fram for Trysil kommunestyre som enstemmig har rådd til at søknaden fra A/S Sagnfossen Kraftanlegg blir innvilget, jfr. vedlagte særutskrift fra kommunestyrets møte den 12. oktober 1963.

Jeg har også lagt saka fram for Elektrisitetskontoret for Hedmark som i brev av 4. d. m. har uttalt:

«A/S Sagnfossen Kraftanlegg fikk ved kongelig resolusjon av 19. juli 1946 tillatelse til erverv av vannfallsrettighetene i Sagnfossen i Trysil. Tillatelsen ble gitt med vilkår om hjemfallsrett til staten etter 50 år rechnet fra 17. september 1942, det vil si 17. september 1992.

A/S Sagnfossen Kraftanlegg søker nå om at konsesjonen blir gjort gjeldende på ubegrenset tid.

Elektrisitetskontoret vil uttale:

Hedmark fylke har som kjent etablert et fylkeskraftverk — Hedmark Kraftverk — med formål å forsyne kraftavtakere i fylket med elektrisk kraft. Som et ledd i denne forsyning bygger HKV for tiden Lutufallet kraftverk med tilhørende 60 kV linjer til Elverum og Nybergsund og en sekundærstasjon i Nybergsund.

Etter vår mening bør de private kraftselskaper i fylket som eier og driver mindre kraftverk i fylket, fortsatt være underlagt bestemmelsen om tidsbegrenset konsesjon. Vi anser det som viktig at staten fortsatt beholder den kontroll som ligger i en tidsbegrenset konsesjon.

Idet vi viser til foranstående vil vi rå til at søknaden ikke blir imøtekommet.»

Jeg er enig i at staten bør beholde den kontroll som ligger i en tidsbegrenset konsesjon. Dersom kommunen overtok kraftanlegget, ville spørsmålet stille seg annerledes.»

I brev av 12. desember 1963 har A/S Sagnfossen Kraftanlegg gitt følgende tilleggsopplysninger:

«Vi refererer til telefonsamtale i går mellom konsulent Wangensten og vår driftsbestyrer Bergheim vedr. våre vannrettigheter og erstatninger for grunn ved en evt. økt oppdemning fra nåværende 7,5 m fallhøyde til 10 m.

I skjøte fra Bergljot og Eigil M. Nyhuus, datert 3. september 1940, heter det bl. a.:

«I salget medfølger alle våre vannrettigheter i Sagnfossen. Som eier av gnr. 67, bnr. 7, Vestre Sætre, der delvis vil berøres av den planlagte regulering av fossen, gir vi A/S Sagnfossen Kraftanlegg rett til å foreta den oppdemning, regulering og utbygging av Sagnfossen, som kraftanlegget finner ønskelig. Vi frafaller således krav på erstatning for grunn, underhørende gnr. 67, bnr. 7, Vestre Sætre, som ved oppdemningen måtte komme under vand.»

Dette gjelder Sagnfossens vestside. Tilsvarende for østsiden i skjøte fra Trysil kommune, datert 14. august 1940:

«Med i overdragelsen følger alle våre vandrettigheter i Sagnfossen. Som eier av gnr. 27, bnr. 1, Landsjøåsen skog, der delvis berøres av den planlagte regulering av fossen, gir vi A/S Sognfossen Kraftanlegg rett til å foreta den oppdemning, regulering og utbygging av Sagnfossen, som kraftanlegget finner ønskelig. Vi frafaller således krav på erstatning for grunn, underhørende denne eiendom, som ved oppdemningen måtte komme under vand.»

Vi eier således alle vannrettigheter på begge sider, og med rett til nødvendig grunn til oppdemning, regulering og utbygging av kraftanlegget i den utstrekning vi finner ønskelig.

Disse rettigheter er tilstått selskapet A/S Sagnfossen Kraftanlegg og vil ikke uten videre kunne nyttiggjøres av andre.

De trufne avtaler om vannrettighetene antas inngått før oppdemningshøyden ble endelig fastlagt.

Til slutt kan meddeles at det nye aggregat iflg. mottatte beregninger fra Ing. Kinck's Vandbygningskontor, vil få en ytelse på 2 680 kW, istedenfor 2 000 kVA som forutsatt i søknaden.»

Kraftlaget har videre i brev av 11. januar 1964 gitt følgende kommentar til fylkesmannens uttalelse:

«Vi har med takk mottatt avskrift av Hedmark fylkes skrivelse til Dem av 11. november 1963 vedrørende rubr. søknad.

Av nevnte skrivelse fremgår at herr fylkesmannen og fylkets elektrisitetskontor har frarådet at vår søknad blir imøtekommet.

Vi vil i den anledning få fremkomme med følgende bemerkninger og opplysninger:

1. Overingeniøren ved fylkets elektrisitetskontor har — med tilslutning av herr fylkesmannen — grunnlagt sitt standpunkt med følgende:

«Vi anser det meget viktig at staten fortsatt beholder den kontroll som ligger i en tidsbegrenset konsesjon.»

Det anførte gir uttrykk for generell og subjektiv vurdering som med like styrke vil kunne anvendes overfor enhver søknad om stedsevarende konsesjon. Og hvis den skulle bifalles, så ville dette så vidt skjønnes bety at de endrede bestemmelser i konsesjonsloven for vannfall m. v. ville bli eliminert eller illusoriske.

Men endringen i loven tilsikter jo nettopp å åpne adgang til at bl. a. aksjeselskaper på nærmere angitte vilkår vil kunne få stedsevarende konsesjon, såfremt «hensynet til andre almene interesser ikke taler mot det».

Så vidt vi kan se, tilfredsstillers A/S Sagnfossen Kraftanlegg de krav loven stiller for en stedsevarende konsesjon. Og hva de «almene interesser» angår så er det nettopp og utelukkende for også i fremtiden å kunne tilgodese disse på beste måte at vår søknad er fremkommet. Vi skal nærmere komme tilbake til dette.

2. Fylket anfører videre at det har etablert et fylkeskraftverk med formål å forsyne kraftavtakere i fylket med elektrisk kraft, og at det som et ledd i denne forsyning har bygget bl. a. en 60 kV linje til Nybergsund med en sekundærstasjon på sistnevnte sted. Dette er for så vidt riktig, men bør det tilføyes at fylket ved overtakelse av Sør-Østerdal Kraftlag A/L ikledte seg en kontraktsmessig forpliktelse hertil, og at det utførte arbeide var en dyd av nødvendighet.

Før Hedmark Kraftverk kom inn i bildet, var det nemlig av Elverum, Åmot, Stor-Elvdal og Trysil kommuner samt A/S Sagnfossen Kraftanlegg etablert et «Sør-Østerdal Kraftlag A/L, «med formål å bygge en 60 kV linje til et sentralt punkt i hver kommune, — for Trysils vedkommende til Nybergsund — med sekundærstasjoner. For de to førstnevnte kommuner ble disse arbeider i alt vesentlig gjennomført av Sør-Østerdal Kraftlag, som også påbegynte 60 kV linjer til Stor-Elvdal og Trysil.

Sør-Østerdal Kraftlag overdro så det hele vederlagsfritt til Hedmark Kraftverk, dog med forpliktelse for sistnevnte til å bygge de manglende overføringslinjer, således også linjen til Trysil (Nybergsund).

Som nevnt hadde Sør-Østerdal Kraftlag som oppgave å overføre fornøden kraft til e-verkene i de resp. bygder mot godtgjørelse etter kraftforbruket. Idet det var Sør-Østerdals rettigheter og forpliktelser Hedmark Kraftverk overtok.

3. Vi står i det hele uforstående overfor fylkets angivelige bekymring for at en evt. imøtekommelse av vår søknad vil medføre at staten for fremtiden ikke vil få fornøden adgang til kontroll. Vi står nå som et hvert annet kraftselskap under full kontroll, og vi kan ikke innse at en forlengelse av vår konsesjon skulle kunne medføre noen endring heri. Det kan nevnes at vi ikke har anledning til å endre våre strømtariffer uten Vassdragsvesenets samtykke, og vi har kun begrenset adgang til å utdele utbytte til aksjonærene, — en adgang som for øvrig har vært svært lite benyttet.

Det reelle spørsmål som melder seg i saken er derfor følgende:

Bør de nåværende eiere (tryslingene selv) få beholde eiendoms- og bruksretten til kraftstasjonen, eller skal det hele ved utløpet av den nåværende konsesjon overføres til andre?

Vurderingsgrunnlaget ved en avgjørelse av dette spørsmål vil måtte bli det som loven selv anviser: Hvilke av disse alternativer vil tjene «de almene interesser» best?

Trysil kommune, som i alle år har vært representert i Sagnfossens styre ved ordføreren, har allerede avgitt en klar og enstemmig uttalelse i spørsmålet. Og for vår del finner vi det åpenbart at det vil stride mot almenheten (abonnentenes) interesse å overlate kraftverket til andre. Vi skal nærmere begrunne dette.

4. Initiativet til å utbygge Sagnfossen for å skaffe hele bygda fornøden tilgang på elektrisk kraft, ble i slutten av 30-åra tatt av Trysil Elektrisitetsverk, — et lite lokalt verk som til da etter fattig evne hadde

forsynt Trysil Innbygd med kraft til lys. Arbeidet ble satt i gang med full tilslutning av kommunen.

Trysil E-verk hadde intet annet alternativ for å skaffe kapital enn å forsøke danne et aksjeselskap. Aksjetegningen gikk tregt idet ingen regnet med at denne ville være noen forretningsmessig pengeanbringelse, men vel en stønad til et meget betydningsfullt og godt formål for bygda.

Til tross for at Sagnfossen Kraftanlegg gjennom en lang rekke år har hatt et regnskapsmessig grunnlag for utdeling av utbytte og aksjonærene har hatt et berettiget krav på renter av sine innskudd, er aksjeutbytte kun blitt tildelt for 2 år.

Byggingen av vårt kraftverk har da også vært omfattet med stor interesse og velvillighet fra såvel det offentlige som almenhetens side. Dette har gitt seg utslag i at vi på forskjellige måter har fått betydelig hjelp og stønad under vårt arbeide med kraftforsyningen, som er og har vært betraktet som en bygdesak.

Hva kommunen angår så har den vederlagsfritt overdratt sin halvdel av vannrettighetene, ytt fri grunnrettighet til ledningsnett over sine store skogstrekninger, gitt direkte stønad i penger samt lån til betydelige beløp, — dels rentefritt og dels mot billig rente. Endelig har den tegnet over halvparten av aksjekapitalen.

Også flere andre større skogeiere har gitt fri grunn til kraftlinjene. For de resterende grunneiere har grunnrettighetene til kraftlinjer blitt ordnet i minnelighet til meget rimelige priser.

Den andre halvdel av vannrettighetene fikk vi overdratt vederlagsfritt fra en privat eier.

Ute i distriktene ble det i betydelig utstrekning ytet tilskudd til linjebyggingen fra de interesserte, — dels i form av kontanter, dugnad på stolpereisingen eller tegning av aksjer i selskapet.

Også fra staten har vi mottatt betydelig stønad.

Kraftverket som det står i dag er således et resultat av et utstrakt samarbeide.

Det har hele tiden vært vårt mål å kunne levere kraften så billig som mulig, hva vi også anser oss forpliktet til. Dette vil fremdeles skje, uten at aksjonærene skal behøve å føle seg skadelidende. Forholdet er at aksjene — bortsett fra de som kommunen har — er spredt på så mange hender, at neppe noen privat aksjonær vil ha økonomisk interesse av å kreve aksjeutbytte på bekostning av strømprisene. Kommunen, som alene er den store aksjonær, men også langt den største kraftavtaker, har også vært innstilt på at abonnentene i første rekke skal tilgodesees.

5. Hva våre nåværende strømtariffer angår, kan meddeles at vårt styre for 2—3 år siden besluttet å nedsette disse. Vedtaket ble innsendt til Vassdragsvesenet med begjæring om godkjennelse. Begjæringen ble — for øvrig til noen overraskelse for oss — kun delvis imøtekommet.

Vi mener at vi selv har de beste forutsetninger for å kunne administrere og drive kraftverket på den beste og billigste måte, og vi føler oss forvisset om at A/S Sagnfossen Kraftanlegg også ved utløpet

av nåværende konsesjon vil ha både evne og vilje til å tilby sine abonnenter strøm på gunstigere vilkår enn en annen eier eller bruker av kraftanlegget med ledningsnett vil kunne klare.

6. Som det fremgår av vår søknad ønsker vi nå å høyne oppdemningen ved kraftstasjonen for derved å få økt egen produksjon. Dette ansees lønnsomt uansett om reguleringen i Femunden kommer i stand. Ved å få gå i gang med dette arbeide vil vi også spare omkostninger ved fornyelse av det gamle bjelkestengsel i dammen.

Den eneste naturlige ordning av kraftforsyningen i fylket må etter vår mening være at Hedmark Kraftverk (fylket) bygger og driver de nødvendige 60 kV overføringslinjer og tilhørende transformatorstasjoner, mens de lokale verk besørger detaljforsyningen. A/S Sagnfossen Kraftanlegg er et slikt lokalt kraftverk, som naturlig går inn i dette bildet.»

Med brev av 27. januar 1964 har Kraftlaget uttalt følgende om aksjonærforholdet:

«Vi refererer til samtale den 15. ds. mellom direktør Sperstad og overingeniør Fossheim hos Dem, samt vår styreformann o.r.sakfører Akre og driftsbestyrer Bergheim, og oversender vedlagt en oversikt over hvorledes aksjene i A/S Sagnfossen Kraftanlegg fordeler seg på de enkelte aksjonærer.

Som det fremgår av oversikten og som også nevnt, er de aller fleste aksjer fordelt blant abonnentene med et lite antall på hver. I tillegg til Trysil kommune, er det bare 8 aksjonærer med over 50 aksjer, — den største med 120 aksjer. Alle disse 8 er bosatt i Trysil, og er av de større abonnenter ved kraftanlegget. Det er således svært få av aksjonærene som vil ha økonomisk fordel av aksjeutbytte på bekostning av strømprisen. Adgangen til å utdele aksjeutbytte er for øvrig begrenset til 6 pst., jfr. vedtektenes § 9.

I vår søknad er aksjonærenes antall ved en skrivefeil blitt oppgitt til ca. 750. Det skulle stå ca. 950.

Vi går ut fra at disse opplysninger er tilstrekkelige for å gjøre det klart at A/S Sagnfossen Kraftanlegg eies av abonnentene rundt om i Trysil, samt av Trysil kommune som jo er den eneste virkelige store aksjonær i selskapet. Kun noen ytterst få aksjonærer er bosatt utenfor Trysil (utflyttere).

Et forhold som ikke er nevnt i tidligere skriv er at vi iflg. avtaler med de svenske konsesjonssøkere om Femundsreguleringen, vil få gratis reguleringsvann fra en evt. regulering av Femunden. Denne rettighet som er av meget betydelig verdi, er tilstått selskapet A/S Sagnfossen Kraftanlegg, og vil ikke uten videre kunne nyttiggjøres av andre.»

I en utredning datert 22. februar 1965 vedrørende utbyggingskostnader m. v. har Kraftlaget anført:

«Fra vår konsulent, ing. Kincks Vandbygningskontor, har vi nå mottatt et nytt omkostningsoverslag over de planlagte utvidelser ved Sagnfossen kraftstasjon. Fotostat-kopi av skrevet med de nye omkostningsberegninger legges ved.

Beregningene som nå viser et totalbeløp på kr. 4 000 000, ligger kr. 363 000 lavere enn det opprinnelige omkostningsoverslag, idet man fra Karlstad Mek. Werkstad har fått tilbud på en rørturbin passende for denne utbygging, som er billigere, og som dessuten forenkler de bygningsmessige arbeider. Dette resulterer i at den planlagte utbygging blir enda gunstigere enn før beregnet, og vil gi betydelig billigere kraft enn den vi kan få kjøpt fra Hedmark Kraftverk.

De opprinnelige beregninger viser at man innviner

8,66 mill. kWh vinterkraft og
8,93 mill. kWh sommerkraft

= 17,59 mill. kWh

Denne kraft beregnes solgt slik:

8,66 mill. kWh vinterkraft selges på eget nett

4,42 mill. kWh sommerkraft selges på eget nett

4,51 mill. kWh sommerkraft selges Samkjøringen

17,59 mill. kWh

Iflg. ing. Kincks beregninger vil de årlige utgifter med nyanlegget komme opp i ca. kr. 340 000, som er beregnet dekket ved dette strømsalget:

4,51 mill. kWh sommer til Samkjøringen à 1 øre/kWh = kr. 45 100
13,08 mill. kWh sommer til eget nett à 2,3 øre/kWh = » 294 900

Sum kr. 340 000

Til sammenlikning kan nevnes at kraftprisen fra Hedmark Kraftverk nå er:

Effektavgift: kr. 65 pr. kW/år
Energiavgift: 2,6 øre/kWh vinter (16. oktober—15. april)
1,6 øre/kWh sommer (16. april—15. oktober)

Ved en brukstid på 6 000 timer pr. år, utgjør effektavgiften ca. 1,1 øre pr. kWh, og kraftprisen fra Hedmark Kraftverk blir således

ca. 3,7 øre kWh vinter og
ca. 2,7 øre kWh sommer

De nevnte 13,08 mill. kWh som vil bli solgt på eget nett ville fra Hedmark Kraftverk koste oss:

8,66 mill. kWh vinter
à 3,7 øre/kWh = kr. 320 420
4,42 mill. kWh
à 2,7 øre/kWh = » 119 340

Sum kr. 439 760

mens de ved utbygging kommer på » 294 900

Innsparer årlig ved utbygging . . kr. 144 860

eller mere enn 10 pst. av våre totale strøminntekter.

Etter hvert som mer av den produserte

sommerkraft omsettes på eget nett, vil resultatet bli enda gunstigere.

For så til slutt å summere opp, mener vi at den planlagte utbygging av Sagnfossen gir følgende fordeler:

1. *Billigere strøm til distriktet.*

Utbyggingen vil som ovenfor beregnet resultere i over 10 pst. lavere strømpris for hele vårt forsyningsområde.

2. *Billig utbygging.*

Ifølge konsulentens beregninger — ca. 23 ørc/kWh.

3. *Damanlegget blir satt i stand.*

Dammen blir forsynt med luker og de dårlige bjelkestengslene blir borte. Likeledes blir dammen ombygget i det området hvor den nå er skadet.

4. Ved den høyere vannstand antas fløtningen ved kraftstasjonen å gå bedre, idet en får roligere vann i dammen og kan styre tømmeret bedre ved hjelp av lenser.

5. Den høyere vannstand vil føre til mindre vanskeligheter med is på varegrindene.

6. Sikrere strømforsyning for vårt område, idet mer av kraften som forbrukes i distriktet blir produsert her.

7. Ved en evt. regulering av Femunden vil kraftstasjonen være ferdig utbygget for regulert vannføring.

Vi vil også i denne forbindelse nevne at vi er med blant konsesjonssøkerne og at vi iflg. våre avtaler med de svenske konsesjonssøkerne vil bli medeiere i reguleringsanleggene og skal ha gratis reguleringsvann til vår kraftstasjon. Likeledes kan nevnes, som også meddelt i vårt brev av 12. desember 1963, at vi eier alle vannrettigheter i Sagnfossen, samt rett til å foreta den oppdemning, regulering og utbygging av Sagnfossen som vi finner ønskelig.

Som vi har redegjort for i vårt skriv av 11. januar 1964 kan vi heller ikke se at det formelt er noe i veien for at vi kan gis stedsevarende ervervskonsesjon på vannfallet. Trysil kommunestyre har som kjent enstemmig anbefalt slik konsesjon gitt.

Vi håper derfor at vår søknad blir imøtekommet, slik at den planlagte utbygging kan settes i gang snarest.»

K l a r ä l v e n s F l o t t n i n g s f ö r e n i n g har i brev av 23. s. md. uttalt at forhøyelsen av dammen vil innebære en fordel for fløtningen.

V a s s d r a g s d i r e k t o r a t e t vil bemerke:

A/S Sagnfossen Kraftanlegg fikk 17. september 1942 tillatelse til å erverve vass- og grunnrettigheter i Sagnfossen i Trysilelva. Tillatelsen ble stadfestet ved regjeringens resolusjon 19. juli 1946.

Tillatelsen er tilknyttet bl. a. vilkår om tidsbegrensning med hjemfallsrett til staten etter 50 år regnet fra 17. september 1942.

Selskapet søker nå om at konsesjonen må bli stedsevarende.

Det framgår av søknaden at kraftanlegget har en maskininstallasjon på 1300 kVA og at det utnyttes en fallhøyde på 7,5 m. For å dekke sitt forsyningsområde kjøper selskapet ca. 2000 fra Hedmark Kraftverk.

Selskapet har nå planer om å øke maskininstallasjonen med 2680 kW, samtidig som fallhøyden økes til 10 m ved å forsterke nåværende dam.

Den planlagte utvidelse av anlegget er bakgrunnen for den foreliggende søknad, idet selskapet hevder at den gjenstående konsesjonstid er for kort for amortisering av utbyggingen.

Av det som er framkommet går det klart fram at selskapet — både ifølge sine vedtekter og etter aksjekapitalens fordeling — vil tjene den alminnelige kraftforsyning i kommunen. Trysil kommune alene har aksjer for kr. 255 750 tilsvarende 51,3 pst. av hele aksjekapitalen. For øvrig er den spredt på en rekke strømabonnenter i kommunen uten noe dominerende innslag fra noen enkeltstående. Dette vises ved det forhold at det bare er 8 aksjonærer med over 50 aksjer — hvorav det på en hånd maksimalt er samlet 120, mens det samlede aksjeantall utgjør 9 964. Bare 5,7 pst. av aksjene opplyses å tilhøre personer eller bedrifter utenfor Trysil.

Det er ervervslovens § 2, post 17, 2. ledd som eventuelt kommer til anvendelse. Det heter her bl. a.:

«Når utbyggingen av et vannfall skal utnyttes til alminnelig kraftforsyning i distriktet og hensynet til andre almene interesser ikke taler imot det, kan konsesjon gis på ubegrenset tid til norske aksjeselskaper, andelslag eller andre sammenslutninger hvor kapitalen for en overveiende del eies av en eller flere kommuner»

I bestemmelsen nevnes altså kun aksjekapitalen, men det er i forarbeidene til loven framkommet synsmåter som vel må oppfattes slik at det er kommunenes overveiende innflytelse på selskapet som er avgjørende. I denne sak har Trysil kommune i generalforsamlingen ikke mer enn 20 av de i alt 825 stemmer, jfr. vedtektens § 3. Som vilkår for å innvilge søknaden bør det derfor stilles som betingelse at vedtektene endres på dette punkt slik at kommunen også får en stemmevekt i samsvar med andelen av aksjekapitalen.

Selskapet får derved en tydeligere kommunal status, jfr. i denne forbindelse Fylkesmannens uttalelse.

Hovedstyret har tatt opp spørsmålet om å sammenslutte de mindre elektrisitetsverkene til større administrative og økonomiske en-

heter i enkelte fylker — således også i Hedmark. Opprettholdelse av vilkåret om konsesjonens tidsbegrensning er med på å fremme denne utvikling, men det gjenstår i dette tilfelle enda nesten 28 år av konsesjonstiden, slik at tidsbegrensningen i dag ikke alene er avgjørende.

A/S Sagnfossen Kraftanlegg har framlagt plan om utvidelse av sitt anlegg til en samlet sum av 4 mill. kroner. Kraftanleggets ytelse øker med ca. 17,6 GWh — ca. 49 pst. vinter- og ca. 51 pst. sommerkraft — og kraftens selvkostende vil da bli ca. 2 øre/kWh. Etter dette må det være en økonomisk fordel for kommunen å sikre egenproduksjonen i Sagnfossen i konkurranse med kraftkjøp utenfra og fortrinnsvis da fra fylket. Søkeren har gjort rede for det i sitt seneste brev av 22. februar d. å.

Ifølge de vedlagte kalkyler tyder forbruksstigningen på at produksjonsøkningen vil være opptatt allerede i 1968. Etter denne tid må man anta at kommunen naturlig vil komme inn som kraftavtager fra fylkesverket. Det vil ikke være riktig om den begrensede konsesjonstid skulle medføre at den nevnte rimelige tilleggskraft ble liggende uutnyttet resten av A/S Sagnfossen Kraftlags konsesjonstid. På betingelse av at § 3 i A/S Sagnfossen Kraftanleggs vedtekter endres slik at hver aksje representerer en stemme tilrår Vassdragsdirektoratet søknaden innvilget.

Endringen i vilkårene for den tidligere gitte ervervskonsesjon foreslås da slik at post 16 og 17 går ut og erstattes av følgende:

«Ervervskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år, fra 17. september 1942. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår. Frafalles konsesjonen, tilfaller vassfallet med alle de innretninger hvorigjennom vatnets løp og leie forandres, så som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m. v. de til utbyggingen av kraftanlegget ervervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør samt arbeidsboliger og andre bygninger som hører med til kraftanlegget staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til kraftanlegget avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten, kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anlegget med installert maskineri skal ved overleveringen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hva skjønnnet i så henseende måtte bestemme. Blir konsesjonen ikke frafalt innen

den fastsatte frist, er konsesjonæren bundet av de nye vilkår.»

I post 1 foreslås 2. ledd gitt følgende tilføyelse:

«Dog skal selskapets kapital for den overveiende del eies av kommuner og dets formål skal være å sørge for den alminnelige kraftforsyning i distriktet.»

Denne innstilling fra Vassdragsdirektøren fikk tilslutning fra Hovedstyrets medlemmer Ingvaldsen og Rekdal.

Hovedstyrets flertall — Generaldirektøren, Benum, Jacobsen og Selvik — stemte for å avslå søknaden i samsvar med de synsmåter som er framkommet gjennom Elektrisitetsdirektoratets uttalelser datert 11. januar 1964 og 10. mars 1965 som begge vedligger sakens dokumenter. Disse følger vedlagt i eget hefte.

Behandlet i møte 27. april 1965.

Den 30. juni 1965 skrev Industridepartementet til NVE sålydende:

«Under Hovedstyrets behandling av saken stemte som kjent et flertall for å avslå ovennevnte søknad i samsvar med de synspunkter som Elektrisitetsdirektoratet la frem i notater av 11. januar 1964 og 10. mars 1965.

Departementet er enig i dette standpunkt slik saken nå ligger an. Spørsmålet ville vel imidlertid stille seg annerledes dersom Trysil kommune overtok kraftanlegget og samtidig erklærte seg villig til å inngå i et samarbeide med andre lokale kraftlag og med fylkesverket. Representanter for kraftselskapet er underhånden gjort kjent med et slikt syn på saken ved konferanse i departementet.

Før departementet treffer noen formell avgjørelse i saken, vil man derfor be Vassdragsvesenet om så snart som mulig å innlede forhandlinger med kraftanlegget, Trysil kommune og Hedmark fylke om en eventuell løsning av spørsmålet etter disse retningslinjer.

De nevnte notater fra Elektrisitetsdirektoratet, samt resultatet av forhandlingene, bes sammenfattet i et offisielt dokument fra Vassdragsvesenet til Industridepartementet, som kan benyttes som begrunnelse for det endelige standpunkt som måtte bli tatt.»

Saken ble på nytt behandlet i Hovedstyret 23. august 1967 og NVE avga følgende innstilling datert 25. august 1967:

Man henviser til departementets brev av 30. juni 1965 vedrørende ovenstående.

Som det framgår av Hovedstyrets tidligere brev av 6. mai s. å., stemte Hovedstyrets flertall for å avslå søknaden i samsvar med de synspunkter som Elektrisitetsdirektoratet la fram i notater av 11. januar 1964 og 10. mars 1965.

I førstnevnte notat heter det:

«Kraftlagene i vårt land må i dag ha en sterk økonomisk evne og en godt utbygd teknisk og merkantil administrasjon for å kunne

mestre de krav til kraftproduksjon, kraftlevering, leveringssikkerhet og brukbar energipris som utviklingen i næringslivet fører med seg. Et kraftlags oppgaver er mange, og en effektiv og rasjonell løsning av disse er av stor betydning for det distrikt kraftlaget tjener. Den sterke forbruksøkning som har gjort seg gjeldende i de senere år har imidlertid bevirket at mange av de mindre kraftlag ikke har maktet å løse oppgavene på en tilfredsstillende måte. De større kraftlag har ved egenkapital eller opptak av lån stort sett vært i stand til å imøtekomme de krav som behovsøkningen har stillet, mens de mindre enheter tildels ikke har maktet å reise den nødvendige kapital.

En sammenslåing av de mindre elektrisitetsverkene til større administrative og økonomiske enheter, har vist seg å være fordelaktig både på det økonomiske og på det tekniske plan. Elektrisitetsdirektoratet har derfor i den senere tid tatt opp spørsmålet om ordningen av elektrisitetsforsyningen med enkelte fylker og distrikter, således også med Hedmark fylke. Etter vår mening har elektrisitetsforsyningen i Hedmark vært delt opp i altfor mange små enheter, og en rasjonalisering av kraftforsyningsorganisasjon innen dette fylket har vært sett på som en meget viktig oppgave. Det er ved årsskiftet kommet i stand en sammenslutning av kraftlagene i kommunene Grue, Hof, Åsnes, Våler og Nord-Odal til Solør kraftlag, men det står fremdeles meget igjen før en har oppnådd en rasjonell oppbygging av kraftforsyningen i hele fylket. A/S Sagnfossen kraftanlegg er således et av de mindre kraftlag som det ansees fordelaktig å få sluttet sammen med andre nærliggende kraftlag eller fylkesverket til en større organisasjonsmessig enhet.

Når det gjelder Sagnfossen kraftanlegg har vi merket oss at dette i sin søknad har anført at Trysil kommune alene eier aksjer for kr. 255 750 eller 51,3 pst. av den totale aksjekapital. På den annen side er vi gjort kjent med at kommunen kun har 20 av de totale 825 stemmer, og den er derved ikke i en slik posisjon at den, hvis ønskelig, kan ivareta sine interesser innen kraftlaget på en tilfredsstillende måte (jfr. vedtektenes § 3). Under henvisning til dette og til det som ovenfor er anført vedr. rasjonalisering av elektrisitetsforsyningen i Hedmark fylke samt til § 2, punkt 17, 2. ledd, i lov av 14. desember 1917 vedr. ervervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom, finner vi at en av hensyn til den almene interesse ikke bør frafalle den hjemfallsrett som staten i følge nevnte lov har på A/S Sagnfossen Kraftanleggs vannfall og anlegg i Trysilelva.»

Denne konklusjon er nærmere begrunnet i notatet av 10. mars 1965:

«Hedmark fylke har en bosettingsstruktur som gjør at elektrisitetsforsyningen i utkantområdene blir relativt kostbar. Der er dog en del sentrale områder med konsentrert bebyggelse hvor elektrisitetsforsyningen er rimelig å ordne og disse områder kom da stort sett tidlig i gang med sin elektrisitetsforsyning. I store strøk av fylket kom elektrifiseringsarbeidene først i gang ved hjelp av stønadsmidler fra statens side. Enda er imidlertid forholdene innen fylket uensartet og en utjevning

av vilkårene og forholdene for øvrig synes på lengre sikt både ønskelig og nødvendig.

Elektrisitetsdirektoratet har derfor vært på vakt imot etablering av forhold som kan stille seg hindrende i veien for en rasjonalisering av elektrisitetsforsyningen innen fylket.

På lengre sikt er vi av den oppfatning at de forholdsvis fåtallige private selskaper innen fylket bør overgå til kommunale enheter, og disse enheter bør som et første skritt på veien til en eventuell overtakelse fra fylkets side slutte seg sammen i rasjonelle enheter som kan forestå fordeling av kraften innen naturlige områder. Engrosleveringene og de store overføringer til utkantområdene er det vår oppfatning at fylket fortrinnsvis bør forestå ved hjelp av fylkets elektrisitetsverk. Slik situasjonen er i dag må fylket ta seg av overføring av kraft til de vanskeligste utkantområder og sørge for overføringslinjer med høyere spenning for supplering av kraft til enkelte elektrisitetsverker hvor egenproduksjonen ikke lenger dekker forbruket. Det synes umiddelbart klart at så lenge disse minst lønnsomme oppgaver skytes over på fylkesverket vil prisene på kraft derfra ligge forholdsvis høyt.

Etter vår mening vil en endring av konsesjonsvilkåret om hjemfallsrett i dette tilfelle nok være fordelaktig for aksjonærene i Sagnfossen Elektrisitetsverk, men vi mener at den betingelse som er foreslått om at vedtektene i selskapet endres dithen at hver aksje representerer en stemme ikke er tilstrekkelig. Vi er redde for at den endelige ordning av elektrisitetsforsyningen i denne delen av Hedmark fylke vil bli vanskeligere å løse ut fra en helhetsvurdering dersom søknaden fra Sagnfossen Elektrisitetsverk blir imøtekommet, og vi mener således at hensynet til andre almene interesser i dette tilfelle taler imot en slik imøtekommelse.

Vi er av den oppfatning at arbeidet med en organisasjonsmessig endring i denne delen av Hedmark fylke fortsetter ved hjelp av Elektrisitetsdirektoratet og Hedmark fylke og at søknaden tas opp igjen på et senere tidspunkt.»

Senere har Elektrisitetsdirektoratet ført forhandlinger med representanter for A/S Sagnfossen Kraftanlegg med sikte på å komme fram til en løsning i samsvar med de retningslinjer departementet skisserte i brevet av 30. juni 1965.

Kommunal overtakelse av kraftlaget synes det for tiden lite realistisk å regne med. Slik overtakelse ville således betinge tilveiebringelse av relativt betydelig kapital til innløsning av kraftanleggets eiendeler.

Under forhandlingene ble det imidlertid oppnådd enighet om en ordning som vil gi kommunen den nødvendige innflytelse i kraftlaget uten at dette vil virke som belastning på kommunens anstrengte økonomi og uten endring av lagets nåværende organisasjonsform. På denne bakgrunn fattet selskapets styre i møte 12. desember 1966 enstemmig vedtak om å fremme følgende forslag for generalforsamlingen:

- «a) Trysil Kommune tilbys 4 655 nye aksjer til pålydende kr. 232 750. Motverdien blir å avregne mot tidligere kommunale tilskudd.
- b) Aksjekapitalen blir samtidig å forhøye til kr. 732 750.
- c) I forbindelse hermed blir det samtidig å fremme følgende forslag til endring av vedtektene.
- § 1. 1. avsnitt endres til:
«Sagnfossen er et aksjeselskap med formål å forsyne Trysil med elektrisk kraft.»
- § 2. Nytt 1. avsnitt:
«Trysil kommune skal ha $\frac{2}{3}$ av selskapets samlede antall aksjer, mens $\frac{1}{3}$ av samme skal være på andres hender.»
- § 3. 2. punktum endres til:
«I generalforsamlingen gir hver aksje en stemme.»
3. punktum utgår.
- § 4. 1. avsnitt endres til:
«Generalforsamlingen bestemmer strømavgiftenes størrelse og forfallstider.»
- § 6. I 2. punktum etter «Det ansetter» innskytes «og fastsetter lønningene for»
- § 11. Etter «overensstemmende med forskriftene» innskytes: «i lov.»

I brev av 12. juni 1967 har selskapet anført:

«*Endring av aksjekapital og vedtekter.*

I ordinær generalforsamling i A/S Sagnfossen Kraftanlegg den 31. f. m. ble ovennevnte sak behandlet. Generalforsamlingen vedtok enstemmig å endre aksjekapitalen slik at kommunen får $\frac{2}{3}$ av aksjene, samt at hver aksje gir en stemme i generalforsamlingen.

Det ble drøftet flere alternativer for gjennomføringen av forandringen med aksjekapitalen.

En regner imidlertid med at det ville være uten betydning for konsesjonsvilkårene på hvilken måte man treffer avtale med kommunen, når man etterkommer vilkårene om at kommunen skal ha $\frac{2}{3}$ av aksjene og stemmerett som nevnt ovenfor.

Vi tør be om Deres bekreftelse herpå. Dette har betydning for den videre behandling av saken, da styret av generalforsamlingen er pålagt å oppta forhandlinger med kommunen for å komme fram til et forslag.»

Hovedstyret er enig med selskapet i at avtalen som treffes med kommunen ikke kan ha noen betydning for den foreliggende sak når bare vilkårene om kommunens aksjeandel og stemmerett er oppfylt. Man vil etter dette anbefale at søknaden om opphevelse av statens hjemfallsrett på vassfallet i Sagnfossen blir imøtekommet. Postene 16 og 17 i ervervskonsesjonen foreslås erstattet av den formulering som Hovedstyrets mindretall hadde tilrådd i brev av 6. mai 1965. Slik forholdene nå ligger an, anses den tilføyelse som mindretallet hadde foreslått til post 1, 2. ledd, overflødig.

Hovedstyret har ikke noe å bemerke til de vedtektsendringene som kraftlagets styre vedtok å legge fram på generalforsamlingen. Så vidt man her er orientert, ble imidlertid endringsforslagene ikke behandlet, og man går derfor ut fra at kraftlaget senere vil komme tilbake til denne formelle siden av saken.

Sakens nye dokumenter følger vedlagt.
Behandlet i møte 23. august 1967.»

Saken har senere etter underhåndskonferanse med NVE vært stillet i bero i påvente av endelig avtale mellom Trysil kommune og kraftanlegget og nødvendig vedtektsendring for å oppfylle ervervslovens betingelser for konsesjon uten tidsbegrensning.

NVE avga tilleggsuttalelse om dette datert 16. oktober 1970, som lyder slik:

«Elektrisitetsdirektoratet har på grunnlag av Vassdragsdirektoratets anmodning ført forhandlinger med representanter for A/S Sagnfossen Kraftanlegg for å komme frem til en løsning som ville være i samsvar med Industridepartementets retningslinjer. De anbefalinger forhandlingene førte frem til er nu vedtatt av generalforsamlingen i A/S Sagnfossen Kraftanlegg og i Trysil kommune. Av vedlagte utskrift av protokoll fra ordinær generalforsamling i A/S Sagnfossen Kraftanlegg den 31. mars 1970 er følgende enstemmig vedtatt:

1. A/S Sagnfossen Kraftanlegg søker snarest å ordne med overføring av det nødvendige antall aksjer til Trysil Kommune, slik at kommunen blir eier av minst $\frac{2}{3}$ av aksjene.
2. A/S Sagnfossen Kraftanlegg fatter vedtak om de nødvendige vedtektsendringer slik at hver aksje har 1 stemme i generalforsamlingen.
3. Trysil Kommune betaler kr. 50 pr. aksje (pari kurs) delt på 10 like store terminer over 10 år. Overkursen på 50 pst. dekkes av A/S Sagnfossen Kraftanleggs disposisjonsfond.
4. Forhandlerne er enige om å anbefale at Trysil Kommunes tidligere forutsetning om at det ikke skal utbetales aksjeutbytte for regnskapsåret 1968, bortfaller.

De samme vedtak er fattet av Trysil kommunestyre i møte den 20. desember 1969 etter formannskapetets innstilling. Formannskapetets innstilling og melding om vedtaket i Trysil kommune er sendt oss av Fylkesmannen i Hedmark med brev av 29. januar 1970. Denne ekspedisjon vedlegges til orientering.

Som det vil fremgå av disse dokumenter er det nu oppnådd enighet mellom partene om at det overføres så mange aksjer til Trysil kommune at denne blir sittende med $\frac{2}{3}$ av antallet. Likeledes er det vedtatt å forandre vedtektene slik at hver aksje har en stemme i generalforsamlingen. Med brev av 28. september 1970 fra A/S Sagnfossen Kraftanlegg har vi mottatt de nye vedtekter til godkjenning. Disse er i overensstemmelse med de vedtak som er gjort og vil i alt vesentlig dekke de vilkår Hovedstyret har satt opp for å anbefale opphevelse av hjemfallsretten. Til

Deres orientering vedlegges vedtektene sammen med den korrespondanse som har foregått om denne sak.

Elektrisitetsdirektoratet anser med dette saken ferdigbehandlet fra direktoratets side, og har med bakgrunn i de vedtak som er fattet intet å bemerke til at A/S Sagnfossen Kraftanlegg nå får stedsevarende ervervs-konsesjon på vannfallet Sagnfossen i Trysil-elven.»

Departementet skal bemerke:

A/S Sagnfossen Kraftanlegg fikk 17. september 1942 tillatelse til å erverve vann- og grunnrettigheter i Sagnfossen i Trysil. Tillatelsen ble stadfestet ved regjeringens resolusjon 19. juli 1946. Det ble betinget hjemfallsrett etter 50 år. Denne konsesjonssak har ikke vært behandlet av Stortinget.

I forbindelse med planlagt utvidelse av anlegget søkte selskapet 15. juli 1963 om frafallelse av hjemfallsretten fordi gjenstående tid til 1992 ansees for å være for kort for amortisering.

Det var dissens i Hovedstyret om saken. Departementet fant med Hovedstyrets flertall ikke å burde gå med på opphevelse av hjemfallsretten. Bakgrunnen for denne holdning var det alminnelige ønsket om sammenlutning av mindre kraftproduksjonsenheter. Samtidig gjorde departementet det klart at holdningen ville kunne bli en annen dersom Trysil kommune overtok kraftanlegget og samtidig erklærte seg villig til å inngå i et samarbeid med andre lokale kraftverk og med fylkeskraftverket.

Senere har det vært forhandlet om dette. Trysil kommune og A/S Sagnfossen har nå truffet avtale om at kommunen skal ha minst $\frac{2}{3}$ av aksjene i kraftlaget. Dette er også vedtektsfestet av kraftlaget. Mot denne bakgrunn har Hovedstyret frafalt sine tidligere innvendinger og anbefalt søknaden.

Etter den endring som nå er gjennomført, er det på det rene at A/S Sagnfossen fyller lovens krav for å få konsesjon på ubegrenset tid. Departementet vil derfor rå til at man med hjemmel i konsesjonslovens § 27 samtykker i den omsøkte endring.

Når det i dag gis konsesjon på ubegrenset tid, stilles det vilkår at betingelsen skal kunne tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis hjemfallsretten frafalles, må denne bestemmelse tas med. Departementet vil videre foreslå at bestemmelsene om konsesjonskraft og om avgifter blir modernisert. Likeledes at det settes som konsesjonsvilkår at selskapets kapital for den overveiende del skal eies av kommuner.

Departementet foreslår følgende endringer:

I vilkårenes post 1 tilføyes som siste ledd i første avsnitt:

«Dog skal selskapets kapital for den overveiende del eies av kommuner og selskapets formål skal være å sørge for den alminnelige kraftforsyning i distriktet.»

Post 11 om kraftavståelse får følgende ordlyd:

«Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde, som vannfallet etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet, til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende, eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år, regnet fra 19. juli 1946.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Unnødvendig om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles, kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.»

I post 12 tilføyes som nytt annet avsnitt:

«Etter 20 år, regnet fra 17. september 1946, kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.»

Post 16 erstattes med følgende:

«Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Vilkårene for konsesjonen kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år fra 17. september 1946. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. konsesjonslovens § 4, 3. ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.»

Post 17 om innløsningsrett faller bort.

Industridepartementet

tilrår:

De oppstilte vilkår for A/S Sagnfossens ervervskonsesjon av 17. september 1942, stadfestet ved regjeringens resolusjon 19. juli 1946 endres i samsvar med forslag inntatt i Industridepartementets tilråding av 27. november 1970.

62. Drangedal kommunale elektrisitetsverk.

(Fornyelse av konsesjon av 3. februar 1963 på regulering og overføring av Lianeelv og Holmevatn i Telemark fylke.)

Kgl. res. av 27. november 1970.

Drangedal kommunale elektrisitetsverk fikk ved kongelig resolusjon 1. februar 1963 tilatelse etter vassdragsreguleringsloven til å foreta reguleringer og overføringer i Lianeelv og Holmevatn i Telemark fylke.

Konsesjonen er meddelt på ubegrenset tid.

For å spare skjønnsomkostninger tok elektrisitetsverket opp forhandlinger med de skadelidende grunneiere om erstatningsspørsmålet.

Til tross for at det ikke var oppnådd enighet med Torleiv Traae, som var grunneier ved vassdrag som blir tørrlagt ved overføring, har elektrisitetsverket gjennomført tiltakene.

Departementet forstår det slik at Traae ikke motsetter seg reguleringen og overføringen hvis hans erstatningskrav blir godtatt. Da elektrisitetsverket mener at kravet er urimeelig, har det søkt om fornyelse av konsesjonen, for å kunne fremme skjønn overfor Traae.

Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet har i brev av 13. november 1970 gitt følgende uttalelse i saken:

«Fra Drangedal Elverk har man mottatt følgende brev, datert 6. november 1970:

«Nevnte regulering ble gjennomført i 1965. Lenge før arbeidene ble satt i gang, ble det tatt opp forhandlinger med de berørte grunneiere om en minnelig avtale for å slippe kostbare skjønnsutgifter.

I brev til NVE av 29. november 1962 fra grunneierne legger de fram sitt syn, og det er sagt at de er villige til å ha frivillige forhandlinger med Drangedal Elverk. Før disse forhandlinger førte til noen avtale, trakk en av grunneierne, Torleiv Traae, seg ut av samarbeidet med de andre grunneierne. Vi vil likevel nevne at Torleiv Traae har skrevet under det nevnte brev til NVE. Det må da være bevis på at Traae er gjort kjent med at reguleringen skal settes i verk.

Torleiv Traae blir berørt ved at utløpet fra Holmevatn er stengt med en dam. Han blir ikke berørt av oppdemmingen, men bare ved at den tidligere vannføring fra Holmevatn er overført til Lianeelv.

Både under anleggsarbeidene og hele tida etterpå har vi stått i forhandlinger med Torleiv Traae. Disse forhandlinger har for det meste vært ført mellom Traaes advokater, Arne Vislie, Ingolf Vislie & Kåre Ødegård og vår advokat Egil Midgaard. Det har dessuten vært en rekke samtaler mellom Torleiv Traae og elverksjef Simen Tørnes.

Drangedal Elverk regner ikke med å ha gjort særlig stort inngrep i Torleiv Traaes eiendom. Vi regner med at fallretten utgjør største verdien. Torleiv Traae har 142,85 m fall (tosidig). Verdien av fallretten ble av Ingeniør A. H. Lem verdsatt til kr. 64 pr. m fall. Det frivillige skjønn la dette beløp til grunn, men la på 25 pst. for de andre grunneiere som har fallrett i bekken. Av andre inngrep må det antas at det kan bli skade på fisket. Torleiv Traae gjør imidlertid krav på at vi skal bygge bilveg inn i hans skog, da han mener at tømmerfløting er umuliggjort ved vår regulering. Traae har fått en skogsakkyndig til å komme med en uttalelse. Denne uttalelse går bl. a. ut på at det tidligere er fløtet tømmer i elva ned til Tørdal. Vi har liten tro på at dette medfører riktighet. Det som i den nevnte uttalelse blir sagt om de små dammene i Uvdalstjern og Hestehomtjern er vi helt enig i, men det er ikke riktig at det var rester etter noen gammel dam ved utløpet av Holmevatn. Når det gjelder utløpet fra Holmevatn, er det en trang kløft i fjellet som neppe ville gi vannføring nok til tømmerfløting uten å bygge nokså høy dam, men terrenget sør for hoveddammen er så lavt at vannet ville ha gått over svabergene ved en oppdemming på mindre enn 2 m. Ved vår oppdemming på 2,8 m har vi måttet bygge en lang og kostbar dam sør for hoveddammen. Drangedal Elverk har kommet med tilbud om erstatning på kr. 20 000 til Torleiv Traae. Videre har vi tilbudt å betale ytterligere kr. 10 000 hvis vi kan slippe å holde skjønn. Dette tilbud er nå avslått, og i siste brev fra Traaes advokat blir det truet med å begjære midlertidig forføyning og vannet tilbakeført til Holmvassselva hvis vi ikke innen 20. november d. å. har ordnet forholdet med Traae.

Styret for Drangedal Elverk har behandlet saka på nytt, og finner ikke å kunne gå med på Traaes krav, da vi finner det helt urimeelig.

Vi søker med dette om å få fornyet reguleringsstillatelsen av 1. februar 1963, slik at vi

kan få det nødvendige rettslige grunnlag for å begjære skjønn.

Vi legger ved kopi av de dokumenter som vi mener har betydning for saka, og håper på en rask behandling, så vi kan slippe de forføyninger som det trues med i siste brev fra Torleiv Traaes advokat.»

Med brevet fulgte en rekke bilag som synes å vise at det gjennom mer enn 5 år har vært kontakt mellom Drangedal Elverk og grunneieren Torleiv Traae for om mulig å komme fram til en minnelig løsning av erstatningsoppgjøret. Som det framgår av brevet, har imidlertid dette ikke ført fram, og høyesterettsadvokat Ingolf Vislie har på Traaes vegne bebudet midlertidig forføyning pr. 20. november 1970 dersom ikke Traaes krav blir tatt til følge. Dette krav går konkret ut på at elverket skal bygge og delvis vedlikeholde en skogsbilveg fra fylkesvegen og inn til Hesthømtjern i Linddalselva. Veggen er av høyesterettsadvokat Vislie helt løselig og uforbindtlig anslått å ville koste ca. kr. 200 000. Det er kalkulert med 30 pst. statsbidrag og eventuelt et tilskudd på kr. 10 000 fra øvrige grunneiere som får nytte av veggen. Av resten, kr. 130 000, sier Traae seg villig til å yte en fjerdepart, slik at elverkets andel av anleggs-kostnadene følgelig ville bli ca. kr. 100 000. Traae har for øvrig frafalt krav om erstatning for fallrettigheter.

Hovedstyret finner, til tross for at det nok kan reises kritikk mot Drangedal Elverk for at erstatningsoppgjøret etter reguleringsstillatelsen av 1. februar 1963 har trukket svært lenge ut, at den omsøkte fornyelse av tillatelsen bør gis, slik at elverket får anledning til å påstevne skjønn. Avgjørende for Hovedstyrets vurdering er først og fremst det forhold at det ikke foreligger nye momenter som taler mot at tillatelsen i 1963 burde ha vært gitt. Ellers vil man peke på at igangsettelsen av såvel anleggsarbeidet som selve reguleringen og overføringen synes å ha foregått i forståelse med grunneierne og at det derfor var liten grunn for konsesjonæren til å anta at påstevning av skjønn innen fristens utløp ville være påkrevet. Man viser i denne forbindelse til Meddelte vassdragskonsesjoner 1963, s. 43, 1. spalte.

At en grunneier nå bebuder iverksatt midlertidig forføyning for å få stoppet overføringen av vatn fra Holmevatn har derfor etter Hovedstyrets syn mindre med de direkte skadevirkninger å gjøre, men må heller ses som et uttrykk for et for øvrig lett forståelig ønske om å få framtvunget en snarlig avklaring vedrørende erstatningene.

Om de faktiske forhold i forbindelse med den nevnte midlertidige forføyning vil man bemerke:

Utløpet av Holmevatn, øverst i Linddalselva, er sperret med en dam. Via en kanal kommuniserer Holmevatn med Breilivatt i Lianelva, hvorfra tappingen skjer ned til inntaket for Suvdøla kraftverk. Dammen ved Holmevatn har ikke bunnluker. Skal man oppnå naturlige vassføringsforhold i Linddalselva, vil det derfor bli nødvendig både å fjerne dammen ved Holmevatn i en viss utstrekning og å sette en sperreanordning i kanalen.

For å unngå å komme i en slik situasjon, har Drangedal Elverk underhånden bedt Hovedstyret ta opp spørsmålet om eventuell tillatelse etter oreigningslovens § 25 til å sette ekspropriasjonsinngrepet i verk før skjønn er holdt.

Hovedstyret er ikke kjent med om vedkommende grunneier, i fall reguleringsstillatelsen fornyes, vil være villig til å forlenge den frist han har satt vedrørende midlertidig forføyning. For alle tilfelles skyld vil man tilrå at tillatelse til forhåndstiltredelse blir gitt samtidig med fornyelsen, da man finner det lite rimelig om elverket i motsatt fall og nærmest av rent formelle grunner skulle bli tilpikket å sette anleggene ut av drift.

Da det i det foreliggende tilfelle ikke dreier seg om å sette i verk nye inngrep, men tvert imot om en forlengelse av en allerede for 5 år siden etablert tilstand, har man ikke ansett det nødvendig å forelegge saken for grunneieren, — dette så meget mer som det nettopp er den frist som er satt av vedkommende grunneier, som gjør rask avgjørelse i saken nødvendig.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet etter instruksens § 10 og vil bli referert i førstkommande Hovedstyremøte.»

Departementet skal bemerke:

Drangedal elektrisitetsverk kan kritiseres for at det har satt reguleringen i verk før det var oppnådd enighet med de skadelidende rettighetshavere, eller endelig skjønn var avholdt. Noen tillatelse til å gjennomføre tiltaket før skjønn var holdt foreligger ikke.

Imidlertid har verket i flere år ligget i underhandlinger med grunneieren. Det bemerkes at verket i 1966 meddelte grunneieren at det ville sørge for å begjære skjønn hvis grunneieren ikke var villig til å forsøke å komme til en avtale. Forhandlingene fortsatte, men, som det framgår, uten at det er oppnådd enighet.

Grunneieren forlanger at verket skal bygge og delvis vedlikeholde en skogsbilvei til erstatning for tapte flytingsmuligheter. Veiens kostende er antydnet å ville bli ca. kr. 200 000, men Traae regner med 30 pst. statsbidrag og kr. 10 000 i tilskudd fra øvrige grunneiere

som får nytte av veien. Selv er Traae villig til å yte tilskudd, slik at verkets anleggskostnader skulle bli ca. kr. 100 000.

Elektrisitetsverket har tilbudt kr. 30 000 i erstatning.

Departementet har vanskelig for å ta noe standpunkt til om veikravet er berettiget. B. a. er det reist spørsmål om hvordan de tidligere fløtningsmuligheter har vært. Det rasjonelle må være at spørsmålet blir bedømt av et skjønn. I henhold til reguleringslovens § 16 post 3 kan et reguleringsskjønn pålegge regulanten å utføre tiltak til avhjelp av skade. Departementet forutsetter at elektrisitetsverket bringer dette spørsmål inn for skjønnnet til vurdering.

Departementet vil etter det foreliggende med hovedstyret rå til at reguleringstillatelsen av 1. februar 1963 blir fornyet i medhold av reguleringslovens § 16 post 6. Etter denne bestemmelse kan ekspropriasjon i henhold til en reguleringskonsesjon ikke foretas med mindre skjønn er begjært innen et år fra konsesjonens meddelelse. Man har ikke funnet det nødvendig å forelegge søknaden for distriktet eller for grunneieren, som har uttalt seg flere ganger på forhånd.

Som det fremgår har hovedstyret også anbefalt at det blir gitt samtykke etter oreigningslovens § 25 til å sette ekspropriasjonsinngrepet i verk før skjønn er holdt. Dette henger sammen med at h.r.advokat Ingolf Vislie på vegne av Traae i brev av 4. mai 1970 har uttalt at han forbeholder seg å kreve vannet tilbakeført til Holmevassdraget inntil det eventuelt foreligger ny reguleringskonsesjon og rettskraftig overskjønn. Advokaten har i brev av 2. november 1970 meddelt at han, hvis Traaes krav ikke er godtatt innen 20. november, vil fremsette begjæring om midlertidig forføyning for å få vannet tilbakeført til Holmevassdraget.

Hvorvidt vilkårene for å foreta midlertidig forføyning er til stede, er det rettens sak å avgjøre. Departementet er bemyndiget til å meddele samtykke etter oreigningslovens § 25, og vil ta spørsmålet opp hvis konsesjonen blir fornyet.

Industridepartementet

tilrår:

I henhold til § 16 post 6 i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 fornyes den ved kongelig resolusjon 1. februar 1963 meddelte tillatelse for Drangedal kommunale elektrisitetsverk til å foreta reguleringer og overføringer i Lianelv og Holmevatn i Telemark fylke.

Fornyelsen meddeles under den forutsetning

som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 27. november 1970.

63. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR).

(Tillatelse til ytterligere regulering av Yljevassdraget med overføringer fra Leineåni m. v.)

Kgl. res. av 27. november 1970.

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) som ved kongelig resolusjon av 2. august 1946 og 20. februar 1948 fikk konsesjon på reguleringer i Yljevassdraget, har i brev av 23. juni 1969 fremmet søknad om ytterligere regulering Steinbusjøen og Øyangen og om overføringer fra Leineåni m. v.

I anledning av søknaden har departementet mottatt følgende innstilling datert 29. september 1970 fra Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen:

«Med Departementets ekspedisjon av 2. juli 1969 fikk Hovedstyret oversendt til uttalelse til søknader: Den ene — datert 23. juni 1969 — gjaldt søknad fra FBR i henhold til reguleringsloven om konsesjon på ytterligere regulering av Steinbusjøen og Øyangen samt overføringer av vatn fra visse nabofelter i Leineåni m. v. til Ylja kraftverk som Oppland fylkes elektrisitetsverk nå har besluttet å bygge ut. Den andre — datert 25. juni 1969 — gjaldt søknad fra Oppland fylkes elektrisitetsverk om tillatelse til ekspropriasjon i henhold til vassdragslovens § 62 av grunnstykker til kraftstasjon og rørgate etc. Hovedstyret finner det riktig å behandle disse saker i to atskilte innstillinger. For så vidt angår ekspropriasjonssøknaden viser en til egen innstilling av i dag om den.

Reguleringsøknaden lyder slik:

«Det er tidligere gitt to konsesjoner på regulering i Yljevassdraget, begge til Vang kommune, nemlig:

- a. Konsesjon av 8. oktober 1942, stadfestet ved kongelig resolusjon av 2. august 1946, på regulering av Steinbusjøen og Øyangen mellom kotene 1209,70 og 1206,70 (3 meter).
- b. Konsesjon av 20. februar 1948 på regulering av Steinbusjøen mellom kotene 1211,0 og 1205,70 (5,30 meter) og av Øyangen mellom kotene 1211,00 og 1202,00 (9 meter).

Vang kommune har solgt sine rettigheter i fallstrekningen mellom Øyangen i Yljevassdraget og Strandevann i Begna ovenfor Vangsmjøsa til Oppland fylkes elektrisitets-

verk. Verket ønsker å bygge ut fallet. Det er utarbeidet en plan for dette ved ingeniør A. B. Berdal. Planen er datert 30. april 1969 og vedlegges som bilag 1.

I henhold til planen søkes herved om tillatelse til ytterligere senkning av Steinbusjøen og Øyangen til kote 1180,00, hvorved den totale magasinkapasitet blir 214 000 000 m³ mot i dag vel 70 000 000 m³.

Den nye kraftstasjonen vil bli liggende i fjell like inn for riksvei E 68 nordøst for Begnas innløp i Strandevann. Vang kommunale elektrisitetsverks Ylja-stasjon som utnytter ca. 0,3 m³/sek. i 256 m av fallet i Ylja elv, vil bli overtatt av Oppland fylkes elektrisitetsverk. Den nye kraftstasjonen vil utnytte fallet mellom Øyangen (kote HRV 1211,00) og Strandevann (kote 515,10) eller i alt 695,90 meter. Maskininstallasjonen vil på grunn av de gode reguleringsmuligheter med flerårsmagasin bli 50 MW. Stasjonen er beregnet til å gi midlere årlig produksjon av primakraft på 150 000 000 kWh. Kraftkvantumet vil bli tatt ut som ren vinterkraft. Reguleringsmulighetene gir også anledning til levering av tørrårskraft. Med 4 måneders tappingstid om vinteren i gjennomsnitt vil en vesentlig del av vannet også kunne utnyttes i fallene nedenfor Strandevann, hvor for tiden stasjoner som utnytter i alt en fallhøyde på 281,50 m, antas å kunne ta vannet i bruk. De vil alle få anledning til å delta i den utvidede regulering. Det samme gjelder kraftverker som senere bygges nedenfor Strandevann, og som kan ta vannet i bruk. Det har ennå ikke vært ført forhandlinger om deltagelse fra andre enn Oppland fylkes elektrisitetsverk.

I tillegg til den utvidede regulering av Øyangen og Steinbusjøen søkes om tillatelse til overføring til Øyangen/Steinbusjøfeltet av 7 felter av Leineåni nedslagsfelt. Disse 7 felter er nevnt under postene II—V og IX—XI i oppstilling øverst på side 4 i ingeniør Berdals forannevnte prosjekt av 30. april 1969. De utgjør 50 pst. av Leineåni nedslagsfelt. Videre søkes om tillatelse til overføring av 3 felter fra feltet til Svindalen/Jongårdstølbekken. Disse 3 feltene er nevnt under postene VI—VIII i ovennevnte oppstilling. Feltene utgjør 75 pst. av nedslagsfeltet til de nevnte bekker. Det gjennomsnittlige årlige avløp fra samtlige felter II—XI er beregnet til 33 460 000 m³. Vi nevner at Oppland fylkes elektrisitetsverk også har ervervet de nødvendige fallrettigheter i Leineåni og Jonskarstølbekken (Bøaråni) av hensyn til overføring av disse felter.

Med ingeniør Berdals prosjekt av 30. april 1969 følger forskjellige kart og tegninger. Vi nevner først oversiktskart (368-012) i målestokk 1 : 50 000. Av dette vil fremgå at feltene II—XI ligger øst for Yljafeltet. Leineåni munner ut i Vangsmjøsa ved Vennis. Svindalen/Jongårdstølbekken munner ut i Strandevann. De forskjellige felter er anmerket på kartet (368-012).

Kotekart, særskilt av Øyangen og Steinbusjøen, finnes på Berdals tegninger henholdsvis nr. 368-006 og nr. 368-021, hvor kotene er ført ned til LRV og de forskjellige nødvendige tunneler er anmerket. Magasinkurven finnes på tegning nr. 368-007. De vil også finne et diagram nr. 33 a av 14. april 1969 som viser

beregnet produksjon i det nye Ylja Kraftverk på grunnlag av observasjonsårene 1920/21—1945/46. Her er også tunneltverrsnittene angitt.

Overføringen av Nordlandstjern (felt V) vil foregå ved kanal over til felt II, se tegning nr. 368-016. For å få inn felt VIII vil det bli bygget en pumpestasjon. Hele overføringsplanen fremgår for øvrig av skjematisk tegning nr. 368-013.

Tegningen over inntaket i Øyangen har nr. 368-014. Av kraftstasjonstegninger medfølger:

- Nr. 368-018, lengdesnitt rørgate, kraftstasjon og adkomst/avløpstunnel.
- Nr. 368-017, kraftstasjonsområdet.
- Nr. 368-019, kraftstasjonen.
- Nr. 368-020, portalbygget.

Alle de ovennevnte tegninger vedlegges.

Ingeniør A. B. Berdal har vedlagt et omkostningsoverslag også datert 30. april 1969 til prosjektet av samme dag. Det vedlegges. Følgende manøvreringsreglement foreslås:

1. Reguleringsgrensene for Øyangen og Steinbusjøen er:	
HRV	1 211,00 m
LRV	1 180,00 m
Reguleringsøyde	<u>31,00 m</u>

Høyden refererer seg til Vassdragsvesenets fastmerke F.M. 3 ved Øyangoset 1 208,368 m o. h. Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2. Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets tidligere flomvassføring så vidt mulig ikke forøkes. For øvrig tappes det etter Ylja kraftverks behov.
3. Det skal påses at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Om det forlanges av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Hver måned sendes, om det forlanges, avskrift av protokollen til Hovedstyret.
4. Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godkjennes av vedkommende departement. Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen kan bestemme hvor den som skal føre den i punkt 3 nevnte protokoll skal bo og om han skal ha telefon i sin bolig.
5. Viser det seg at tappingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Endring av reglementet kan bare foretas etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Når det ikke er tatt med noen bestemmelser om avgivesle av eventuelt fløtningsvann,

kommer dette av at fløtning alltid må antas å være utført før flommen begynner i 1 200 m høyde, hvor det forekommer fløtning. Fløtningen i Drammensvassdraget er nå på det nærmeste nedlagt og ventes helt nedlagt i løpet av få år.

Med hensyn til skader ved det nye regulerings tiltak kan pekes på at tiltakene foretas i et lite beferdet strøk i over 1 200 m høyde, og at inngrepene blir relativt beskjedne. Høyeste regulerte vannstand i Øyangen/Steinbusjøen foreslås ikke endret. Fisket i sjøene er behandlet ved tidligere skjønn. Det settes ut 8 000 en-somrig settefisk av ørret årlig. Fisket nedenfor Øyangdammen er totalskadet og erstattet.

Oppland fylkes elektrisitetsverk vil fremme særskilt søknad om rett til ekspropriasjon på grunn til tippmasser, rørgate og adkomstveier m.v. for Ylja kraftverk. Likeledes vil Fylkesverket sende søknad om elektrisk konsesjon for kraftverket så snart aggregatstørrelsen er endelig bestemt.

Vi ber om å få tillatelse til å stevne grunneiere og rettighetshavere til skjønn etter varsel som nevnt i lov av 9. juli 1851 § 1 (almenningsvarsel), jfr. lov om rettergangsordningers ikrafttreden § 15. Vi ber om at skjønnsrett som oppnevnes, må få anledning til å behandle også eventuelle erstatninger for avståelse etc. i forbindelse med utbyggingen av Ylja kraftverk.

Skulle det trenge opplysninger utover dem som er gitt i nærværende skrivelse med vedlagte bilag, står vår forening gjerne til disposisjon.»

Av Ingeniør A. B. Berdals plan av 30. april 1969 siteres:

«2. Hovedtrekkene i utbyggingsplanen

(tegn. nr. 3681012 og 013).

Planen går, som nevnt innledningsvis, ut på å nytte fallet mellom Øyangen på k. 1211,0 og Strandafjorden på k. 515,1.

Øyangen og Steinbusjøen, som danner inntaksmagasinet for kraftverket er, som nevnt i dag regulert med i alt ca. 70 mill. m³ magasin. Høyeste regulerte vannstand, k. 1211,0, er den samme for begge sjøer. Øyangen kan imidlertid senkes til k. 1202,0, mens Steinbusjøen bare kan senkes til k. 1205,70. Denne plan forutsettes at begge sjøer blir senket ytterligere til k. 1180,0. Magasinet øker der-

med til 214,0 mill. m³ (kfr. magasinkurver datert 15. januar 1967).

For å øke tilsiget til kraftverket (magasinet) er det forutsatt en overføring av vann fra Sanddalen. Dette vil skje ved at det sprenges en takrennetunnel fra Sanddalen-seter til tjern k. 1222 nedenfor Fagersetmyren. Underveis tar denne tunnel opp avløpet fra fem bekker.

Videre vil Nordlandstjern bli kanalisert over til Fagersetmyran. Det bygges så et inntak i tjern på k. 1222,0 og herfra føres vannet i en 9 m² stor overføringstunnel fram til fordelingsbassenget ved Jonsgardstøl. Underveis tar man inn Jonsgardsbekken. Om sommeren ledes vannet videre gjennom tilløpstunnelen for kraftverket og blir magasinert i Øyangen og Steinbusjøen. Om vinteren blir det tatt direkte i fordelingsbassenget og kjørt gjennom kraftverket.

For ytterligere å øke tilsiget til kraftverket er der planlagt å pumpe opp vannet fra Bøa-åni og inn på driftstunnelen. Pumpestasjonen vil bli liggende like nedenfor Jonsgardstølen.

Tilløpstunnelen til kraftverket føres fra inntaket i østre ende av Øyangen fram til fordelingsbassenget ved Jonsgardstøl som ligger rett opp for nordre ende av Strandafjorden. Herfra ledes vannet gjennom en frittliggende rørledning ned til kraftstasjonen som ligger innsprengt i fjell ca. 90 m fra dagen.

I kraftstasjonen er det foreslått installert ett aggregat med en ytelse på 50 MW. Det vil bli tre utgående linjer, en for 145 kV spenning og to for 22 kV spenning. Det vil dessuten bli satt av plass for ytterligere en utgående linje med 22 kV spenning.

Fra kraftstasjonen ledes vannet gjennom en ca. 100 m lang avløpstunnel ut i Strandafjorden.

3. Hydrologi og kraftproduksjon.

De hydrologiske beregninger baserer seg på avløpet fra Vangsmjøsa i 26 års perioden, 1. oktober 1920—30. september 1946.

Den spesifikke avrenning for nedslagsfeltet til Ylja Kraftverk er dels tatt fra Vassdragsvesenets isohydatkart, dels baserer den seg på direkte målinger av avløpet fra Øyangen, og dels baserer den seg på målinger av avløpet fra Rysntjern, som er et nabofelt til de overførte felter i Sanddalen. Ved en samlet gjennomgåelse er vi kommet fram til følgende årsavløp for de delfelter som inngår i planen:

Nr.	Delfelt Navn	Areal km ²	Gj.sn. avløp l/s/km ²	Avløp mill. m ³
I.	Øyangen/Steinbusjøen	61,30	32,1	61,90
II.	Fagersetmyran	10,81	31,0	10,55
III.	Eggbekken	2,00	31,0	1,95
IV.	Svartetjernbekk	3,58	31,0	3,50
V.	Nordlandstjern	3,00	30,1	2,84
VI.	Jonsgardsbekken	2,25	28,0	1,97
VII.	Svindalen, øvre	2,30	29,3	2,12
VIII.	Svindalen, nedre	3,75	30,0	3,54
IX.	Røngsbekken	0,75	31,0	0,73
X.	Geitskinnbekk	3,75	31,0	3,66
XI.	Høgeggbekk	2,65	31,0	2,60
	Sum	96,14	31,4	95,36

Bortsett fra felt I må oppstillingen betraktes som foreløpig. Det foregår for tiden direkte målinger av avløpet i Leineåni som kommer fra Fagersetermyran. Når disse har gåkått et par år, regner man med å ha sikrere opplysninger om fordelingen av nedbøren innen feltet.

Da Vangsmjøsas felt er vesentlig større enn feltene som skal overføres til Øyangen/Steinbusjøen kan man ikke regne med at det er et direkte lineært forhold mellom de daglige avløp for småfeltene og for Vangsmjøsa. Flommen i de små feltene er langt mer intense, men til gjengjeld mer kortvarige enn til Vangsmjøsa. Videre har små felter en utpreget variasjon i vannføringen over døgnet i snesmeltingsperioden, avhengig selvsagt av solvarmen. For så vidt mulig å ta hensyn til disse forhold har vi ved hjelp av EDB satt opp en funksjonssammenheng mellom avløpet fra småfeltene i avhengighet av avløpet fra Vangsmjøsa. Det antas imidlertid at de flomtap som på denne måte er beregnet for bekkeinntakene er noe for store.

Produksjonsmulighetene for kraftverket er fremstilt på diagram 33 a. Disse er bestemt av det valgte program for kjøringen av kraftverket, 5,2 m³/s. gjennomsnittlig over vinterperioden 1. oktober—30. april. Det er ikke forutsatt sommerkjøring av kraftverket. De oppførte flomtap, er flomtap fra inntaksdammen i Sanddalen og fra pumpestasjonen i Svindalen.

Som det vil fremgå er bestemmende årsproduksjon 150,1 mill. kWh. Her må bemerkes at hele produksjonen består av vinterkraft. Det midlere flomtap er beregnet til 3,9 mill. m³. Produksjonstallene foran er imidlertid ca. 1 mill. kWh for store da de er beregnet for et alternativ med trykksjakt mens man senere har funnet det økonomisk å gå inn for rørløst anlegg, noe som vil medføre litt større falltap.

Nytten av reguleringen er imidlertid større enn det fremgår av produksjonstallene, idet reguleringsvannet fra Øyangen—Steinbusjøen også kan nyttes av verkene nedenfor.

Videre er å bemerke at den foran nevnte årsproduksjon på ca. 150 GWh prima vinterkraft er basert på at kraftproduksjonen skal være like stor hver vinter. Med det store reguleringsmagasin som er forutsatt i Øyangen—Steinbusjøen ligger imidlertid forholdene naturlig til rette for å kunne øke produksjonen i tørre år mot til gjengjeld å redusere den i vannrike år. Ved samkjøring med andre verk med dårligere reguleringsmuligheter vil derved grensen for vinterproduksjon i et bestemmende år for de verk som samkjører kunne høynes adskillig.

4. Beskrivelse av anleggets enkelte deler.

a. Overføringstunnel i Sanddalen (tegn. nr. 368-013).

For å få samlet vannet fra bekkene i Sanddalen sprenges en «takrennetunnel» på dalens nordøstside. Tunnelens tverrsnitt vil bli 5 m². Den føres fra bekken omtrent rett nord for Sanddalsseter og fram til tjern k. 1222,0 nedenfor Fagersetermyran. Underveis føres i alt 5 bekker inn på tunnelen i skråsjakter (45°). Forholdene er kun for to av bekkene studert i marken. Det antas at man også for de tre andre på vanlig måte kan stenge

bekkeløpene ved damterskler og lede vannet inn i sjaktene. Eller det kan lages «feller» i form av en utsprengt groft i bekkeløpet som leder vannet inn i sjakten.

b. Overføring Nordlandstjern (tegn. nr. 368-016).

Nordlandstjern ligger i nordvest like ut på brinken mot Fagersetermyran. Ved å grave en mindre kanal kan vannet på en enkel måte ledes over til nedslagsfeltet for «tjern k. 1222,0».

c. Overføringstunnel Sanddalen—fordelingsbasseng (tegn. nr. 368-013).

Vannet fra Sanddalen og Fagersetermyran føres over til fordelingsbassenget i en ca. 3 000 m lang overføringstunnel med 9 m² tverrsnitt. Vannet ledes fra inntaket i «tjern k. 1222,0» ned til tunnelen gjennom en ca. 200 m lang skråsjakt. Like før man kommer fram til fordelingsbassenget føres nok en sjakt inn på tunnelen. Det er inntakssjakten fra Jongsgardsbekken som vil få et tverrsnitt på 5 m².

d. Regulering av Øyangen—Steinbusjøen (tegn. nr. 368-006A og 021).

Som nevnt foran skal Øyangen og Steinbusjøen senkes til k. 1180,0. Dette er tenkt utført på følgende måte:

Mellom Øyangen øst og Steinbusjøen sprenges en 2 200 m lang senkningstunnel med 5 m² tverrsnitt. Tunnelen må drives fra en synk på midten, og det vil bli samtidig utslag under vann til begge sider. Det er å bemerke at omkostningene ved senkningstunnelen inntjenes allerede av verdien av den produksjon som skrives seg fra første gangs nedtapping av Steinbusjøen.

Øyangen øst senkes til k. 1180,0 med hjelp av tilløpstunnelen til kraftverket.

Mellom Øyangen øst og Øyangen vest er det et grunnere parti. Det synes med rimelige omkostninger å være mulig å senke Øyangen vest til k. 1195,0.

e. Inntak Øyangen (tegn. nr. 368-014).

Inntaket ligger i syd-østre ende av Øyangen. I lukesjakten vil det bli montert en rulleluke b × h = 2,0 × 2,5 m med en revisjonsluke foran. Over lukesjakten støpes gulv hvor spillene kan plasseres og som kan danne fundament for et lukehus i armert betong.

f. Tilløpstunnel (tegn. nr. 368-013).

Tilløpstunnelen fører vannet fra Øyangen til fordelingsbassenget. Da terrenget nærmest fordelingsbassenget har et lavpunkt på ca. k. 1160,0, må tunnelen legges betydelig dypere for å få en rimelig sikkerhet mot lekkasjer o. l. Foreløpig er man blitt stående ved å legge den på k. 1060,0 og drive den med jevn stigning fram henimot inntaket. For å redusere trykket på inntaksluken bl. a. har man foreslått å løfte øvre ende av tilløpstunnelen opp til k. 1171,0. Høydeforskjellen må enten overvinnes med en 45° skråsjakt eller med en tunnel med sterk stigning, 1 : 20 eller lignende.

Tilløpstunnelen vil få en lengde av ca. 5 100 m og er planlagt sprengt med 10 m² tverrsnitt.

Det er foreløpig regnet med å føre den øvre del av Bøaåni inn på tilløpstunnelen på vanlig måte gjennom en sjakt fra et inntak

i bekken, mens den nedre del pumpes inn på tunnelen. Det kan også komme på tale å pumpe alt vannet fra Bøaåni inn på tunnelen. I begge tilfelle må det derfor bl. a. bygges en pumpestasjon nedenfor Jonsgardstøl.

g. *Pumpestasjon Jonsgardstøl.*

Pumpestasjonen er påtenkt på høyre side av bekken rett nedenfor Jonsgardstøl. Bekken stenges på vanlig måte med en liten massivdam i betong. Vannet ledes fra det naturlige lille basseng som danner seg ovenfor dammen inn i en kort tunnel rett inn til pumpestasjonen. I denne monteres 2 kraftige sentrifugalpumper som pumper vannet i rør gjennom en betongpropp og herfra i en 45° skråsjakt med 3 m² tverrsnitt ned i tilløpstunnelen. I tillegg til disse to store pumper for å ta lavvannføringen.»

Vedrørende omkostningsoverslaget sies det i utredningen:

«Det vedlagte omkostningsoverslag refererer til dagens prisnivå. Omsetningsavgift er inkludert.

For de bygningsmessige arbeider støtter overslaget seg på anbudspriser vi i den senere tid har mottatt på andre tilsvarende anlegg.

Da forholdene for de forskjellige bekeinntak ikke er studert i detalj, må vi ta et visst forbehold når det gjelder omkostningene ved disse. Det samme gjelder omkostningene for portalbygget og påhugget for adkomsttunnelen.

Prisen på turbinen med utstyr er oppgitt av siv.ing. Roald Bjerck. Videre har vi konferert med siv.ing. Bjerck når det gjelder pris på rørledning m. v.

Prisen på den elektrotekniske utrustning er kalkulert av vår elektroavdeling.

Det beløp som er oppført til renter i byggetiden er basert på at hele utbyggingskapitalen blir lånt mot 6 pst. rente.

Overslaget refererer seg til kraften levert opptransformert ved stasjonen. Erstatninger, skjønnsutgifter og fallrettigheter er ikke medregnet.

Det beløp som de nedenforliggende verkene må betale for å delta i utvidelsen av reguleringen av Øyangen—Steinbusjøen, herunder også overføringstunnelene, må fastlegges ved forhandlinger mellom partene og kan derfor foreløpig bare angis rent anslagsvis. Det reduksjonsbeløp på 2,9 mill. kroner som er oppført i sammendraget av overslaget antas imidlertid å være heller lavt anslått.

Utgiftene for Ylja Kraftverk ved å delta i den eksisterende regulering i Øyangen—Steinbusjøen er utregnet på grunnlag av opplysninger fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

Sluttsummen i overslaget er 54,5 mill. kroner. Basert på en midlere årlig primakraftproduksjon på 150 mill. kWh tilsvarer dette en investering på 36 øre/kWh. Ved vurdering av kraftprisen bør erindres at hele produksjonen vil være ren vinterkraft.

Som tidligere nevnt vil nytten av Ylja Kraftverk kunne økes ved å utnytte de særlig gode magasinforhold til produksjon av en del tørrårskraft.»

Vassdragsdirektoratet sendte FBR følgende brev datert 19. juli 1969:

«Vedlagt oversendes avtrykk av våre brev av i dag til fylkesmannen i Oppland og Buskerud. Til søknaden skal man ellers få bemerke, jfr. også nevnte avtrykk av brev til fylkesmannen i Oppland:

En må be om at søknaden suppleres med oppstilling av fyllingskurver basert på de samme år som produksjonsstatistikken omfatter. En ønsker også oppgave over tørrlagt areal ved senkningen og at tegningene nr. 6 og 21 erstattes av nye hvor nåværende og søkte LRV er tydelig avmerket. Tilleggsopplysningene bes sendt Fylkesmannen i Oppland i 4 eksemplarer og et eksemplar til Fylkesmannen i Buskerud. En må også be om at det blir sendt inn 15 oversiktskart i format A 4 som viser magasinet med kraftverkstrasé, overføringstunneler og nedbørfelter.

Vang kommunes gamle utbygging i Ylja går en ut fra vil bli nedlagt og at kommunens reguleringsrettigheter i Steinbusjøen og Øyangen blir overdratt til Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. De gitte konsesjoner bør da også overdras, idet Yljevassdragets reguleringsforening vel bør oppløses.

Vassdragsdirektoratets rundskriv nr. 11 og 18 vedligger.»

Som svar mottok en følgende brev fra søkeren datert 30. august 1969:

«Brev av 19. juli 1969 (Deres ref. 3098/69-V OF/GL) er rettidig mottatt.

Vi vedlegger kopi av vårt brev av i dag til henholdsvis herr Fylkesmannen i Oppland og til herr Fylkesmannen i Buskerud. Videre vedlegges:

- Et sett fyllingskurver utarbeidet av ingeniør A. B. Berdal, datert 13. august 1969, 7 blad i hvert sett. På Blad 1 er tørrlagt areal mellom nåværende LRV og den LRV det søkes om, anført (6,8 km²).

b. Tegning nr. 368-006.

c. Tegning nr. 368-021.

På begge er anmerket nåværende LRV og den LRV det søkes om.

d. 15 eksemplarer av oversiktskart i format A 4, som viser magasinet med kraftverkstrasé, overføringstunneler og nedbørfelter.

Deres spørsmål om Vang kommunes gamle utbygging i Ylja vil bli nedlagt, har vi latt gå videre til Oppland Fylkes Elektrisitetsverk. Vi skal komme tilbake straks svar foreligger.

Det forhandles med Vang kommune om spørsmål i forbindelse med overdragelse til vår Forening av konsesjon av 8. oktober 1942 og av konsesjon av 20. februar 1948 på tidligere reguleringer i Yljevassdraget. Vi skal komme tilbake til saken straks forhandlingene er avsluttet.»

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lysingsblad 26. og 29. juli 1969 og i lokalpressen og har videre vært lagt ut til gjennomsyn for de interesserte. Distriktsbehandlingen har gitt følgende resultat:

Vang kommune styre har gitt denne uttalelse i møte 5. september 1969:

«Vi viser til at Vang kommune har solgt sine rettigheter i dette vassdraget til O. F. E. og at det er dette verk som skal bygge ut Yljafallene i Vang. Vi gjør oppmerksom på at Vang Komm. El.verks stasjon, Eidsfoss, nytter vann fra Ylja, og tappingen fra magasinene må derfor tilgodes også dette verks behov. Det er en forutsetning at grunneierne får full erstatning for skader som reguleringen fører med seg. Det er klart at for å få full nytte av fallet fra Øyangen og ned til Strandefjorden må det til en regulering av Øyangen og Steinbusjøen.

Vi venter at konsesjonsavgiften for denne regulering blir fastsatt i samsvar med gjeldende regler, og at reguleringsavgiften som før i dette område tilfaller Vang med 100 pst. Vang kommune forutsetter videre at det i konsesjonsvilgårene blir tatt inn bestemmelser om at naturverninteressene blir tilgodesett.

Vedtak: Kommunestyret vil ikke motsette seg at denne konsesjon blir gitt.»

Vang kommunale Elektrisitetsverk har gitt følgende uttalelse direkte til Hovedstyret i brev av 26. september 1969:

«Med de to tidligere reguleringer av Øyangen og Steinbusjøen reknet man nærmest med at dette vassdrag var fullstendig regulert. Men når nå Oppland Fylkes Elektrisitetsverk akter å bygge ut hele fallet på nærmere 700 m, er det utvilsomt rett å søke overført og nyttet det vann som med rimelighet kan overføres til bruk i denne kraftstasjon.

I området for «takrennetunnelen» er det ingen nærliggende støler og for øvrig temmelig liten ferdsel. Det samme gjelder nå også for Bøaånis øvre del. Det er derfor neppe noen grunn til å frarå disse overføringer. Men sommers tid er det atskillig beitedyr i området, spesielt sau og rein. Det må derfor sørges for helt tilfredsstillende sikringstiltak ved alle «nedløp», sikringstiltak som til enhver tid må holdes i orden.

Når det gjelder den omsøkte senking på 22 m slik at den samlede regulering blir på hele 31 m kan vi ikke være enig med søkeren i at dette er et «beskjedent inngrep». Med en så stor senking må en antakelig rekne med total ødeleggelse av fisket, som her oppe har vært meget godt, spesielt i Steinbusjøen. Av erfaring fra andre reguleringer i Vang vet vi at fisket aldri blir fullt erstattet, selv om dette er lovens forutsetning. For grunneierne vil derfor reguleringen utvilsomt medføre direkte tap.

For tamreindriften, som har sine beitestrekninger nettopp i disse områder, vil denne store senkingsregulering utvilsomt bli til atskillig ulempe. Det er dessuten en god del ferdsel etter disse innsjøer, av fotturister om sommeren og skiløpere om vinteren. Ved den planlagte store senking må en rekne med at det blir farlige stup og juv som i uvær om vinteren kan utgjøre en betydelig fare for mange skiløpere. Ved ekstra stor nedtapping bør derfor regulanten bli pålagt å sørge for ekstra merking av farefri løype slik at ulykker kan unngås.

Når det gjelder Vangs nåværende kraftstasjon i Ylja, så anfører søkeren at den vil bli overtatt av Oppland Fylkes Elektrisitetsverk.

Dette må bero på en misforståelse. Stasjonen vil selvsagt ikke lenger få vann fra Øyangmagasinet. Men som erstatning for dette er det ved overdragelsen av fallet inntatt bestemmelse om at Oppland Fylkes E.verk skal levere Vang Kommunale E.verk 5 mill. kWh årlig til en nærmere fastsatt pris. Kraftstasjonen skal ikke overtas av fylkesverket. Den skal fortsatt tilhøre Vang som kan søke å nytte det flomvann som kommer inn i Ylja nedenfor Øyangdammen til fortsatt kraftproduksjon her, eller om man finner det mer formålstjenlig, søke stasjonen realisert.

Når det gjelder vår kraftstasjon i Eidsfoss så har det hittil vært mulig i vanlige år å nytte maskinkapasiteten fullt ut vinteren gjennom ved riktig tapping fra Øyangen. Dette vil ikke lenger være mulig når den nye stasjon blir tatt i bruk. Det blir kun de få vintermånedene denne er i drift, og så en ganske kort tid i vårflommen at vi kan kjøre med full kapasitet. Ellers vil den måtte stå stille, bortsett kanskje fra at den kan settes i gang i igjen litt ved en og annen regnflom. Ved falloverdragelsen er det imidlertid bestemt at Fylkesverket skal levere Vang gratis den kraftmengde som vi taper i Eidsfoss som følge av at magasinet disponeres annerledes enn før.

Men selv om den tapte kraftmengde blir erstattet, vil den oppdelte driften av vår stasjon utvilsomt medføre både tap og ulemper på forskjellig vis. Størrelsen av disse kan en først få oversikt over når Fylkesverket er kommet i drift. Forhåpentlig vil man ved underhandlinger finne fram til en tilfredsstillende ordning også for disse tap og ulemper. Men vi tør be om at det i konsesjonsvilgårene blir tatt inn bestemmelser som sikrer Vang Kommunale E.verks krav også for dette siste punkts vedkommende.

Under henvisning til det som er sagt foran vil Styret for Vang Kommunale E.verk anbefale den omsøkte regulering.»

Vang Innlandsfiskenemnd har gitt denne uttalelse datert 30. september 1969:

«Vang Innlandsfiskenemnd er gjennom ordføreren bedt om å avgi en uttalelse i anledning foreliggende konsesjonssøknad fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering og Oppland Fylkes Elektrisitetsverk for regulering og utbygging av Yljavassdraget med sjøer og vann som ligger innenfor vassdragets nedslagsfelt.

I den anledning vil Innlandsfiskenemnda uttale:

Reguleringen vil omfatte vann og elver med verdifullt fiske, og så vidt forstås vil fisket måtte bli hardt rammet av de forestående reguleringer. Innlandsfiskenemnda vil likevel ikke fraråde at konsesjon blir gitt, men forutsetter at konsesjonæren, foruten de årlige erstatninger, som blir fastsatt ved skjønn, blir pålagt å treffe alle nødvendige tiltak for best mulig opprettholdelse av fiskebestanden og fiskets størrelse i vassdraget. Særskilt vil nemnda peke på følgende:

1. At konsesjonæren blir pålagt å sette ut settefisk av stedegen stamme — fjellfisk — av minst 1 års alder.
2. At konsesjonæren pålegges å bygge fiske-trapper der hvor dette er nødvendig eller

på annen måte å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde og lette fiskens gang innenfor reguleringsområdene etter reguleringen.

3. At konsesjonæren pålegges å foreta effektiv opprydding med fullstendig fjernelse av trær og busker i området som blir neddemmet.»

Vestre Slidre kommunestyre har fattet følgende vedtak i møte 25. september 1969:

«Kommunestyret viser til uttale frå Innlandsfiskerikommisjonen for så vidt vedkjem fisket.

Med omsyn til annan skade eller ulempe for grunneigarane, så går ein ut frå at dei blir erstatta fullt ut.»

Vestre Slidre Innlandsfiskerikommisjonen uttaler i møte 11. september 1969 at den mener at «en større vannføring i Begnavassdraget ikke vil ha noen skadelig virkning på fiskebestanden».

Nord-Aurdal kommunestyre har i møte 6. oktober 1969 enstemmig anbefalt søknaden med forbehold om at eventuelle skader som reguleringen måtte forårsake innen kommunen blir erstattet og at den får sin rettmessige andel av konsesjonsavgiftene.

Oppland fylkes elektrisitetsverk uttaler seg slik i påtegning av 17. oktober 1969:

«Som det fremgår har ingen av kommunene gjort innvendinger mot den omsøkte konsesjon. Vang innlandsfiskerikommisjonen peker dog på at fisket vil bli sterkt skadelidende i Øyangen og Steinbu. Vi er i tvil om dette vil være riktig. For øvrig vil vi i den forbindelse nevne at det ved reguleringene nr. 1 og 2 av disse sjøer allerede er pålagt regulanten tiltak og årlige erstatninger for tap av fiske. Vi har da også merket oss at innlandsfiskerikommisjonen ikke vil fraråde at konsesjon blir gitt.

Vi rår til at konsesjon blir gitt overensstemmende med søknaden.»

Oppland fylke viser i sin påtegning av 22. oktober 1969 til uttalelsen fra Oppland fylkes elektrisitetsverk og rår til at konsesjon blir gitt.

Vang kommunestyre har i møte 30. oktober 1969 gitt denne tilleggsuttalelse:

«Vang kommune frafaller sine konsesjoner av 8. oktober 1942 og 20. februar 1948 på regulering av Øyangen og Steinbusjøen i Yljavassdraget i Vang, og samtykker i at konsesjonene overføres til Foreningen til Bagnavassdragets Regulering.

Forutsetningen er at overføringen av konsesjonene ikke medfører noen reduksjon i kommunens krav på reguleringsavgifter og kraftleveranser i henhold til pkt. 6, 7 og 8 i overenskomst av 14. september 1964 mellom Vang kommune og Oppland fylkes elektrisitetsverk vedr. overdragelsen av fallrettighe-

tene i Ylja m. v. Slik at om konsesjonsavgiften i fremtiden blir endret, eller delt på flere kommuner, skal Vang kommune av O. F. E. alltid være sikret et årlig tilsk. svarende til differansen mellom den nåværende konsesjonsavgift og kr. 3 pr. naturhestekraft.»

Oppland fylke har i brev av 21. november 1969 kommentert Vang kommunestyres nevnte uttalelse slik:

«Det vises til konsesjonssøknad av 23. juni d. å. fra Foreningen til Bagnavassdragets Regulering. Som supplement følger vedlagt særutskrift av Vang kommunestyres vedtak i sak nr. 129 i møte den 30. oktober 1969.

Til saken har Oppland fylkes elektrisitetsverk den 6. d. m. bl. a. uttalt:

«I sitt vedtak har kommunestyret tatt et forbehold om at kommunen i og med konsesjonsoverføringen ikke skal få noen reduksjon av det tilskudd den tilkommer i henhold til pkt. 6 i håndgivelseskontrakten med oss vedr. fallrettighetene eller reduksjon av de kraftmengder den skal ha ut fra bestemmelsene i pkt. 7 og 8. Etter vår oppfatning vil ikke konsesjonsoverføringen medføre slike konsekvenser for Vang kommune. Vi anser oss bundet av bestemmelsene slik de er formulert.»

Fylkesmannen har for sin del ikke noe å bemerke.

Ringerike kommunestyre har i møte 26. november 1969 vedtatt følgende innstilling av 5. s. m. fra Rådmannen:

«Saken har vært oversendt Ringerike Kraftverk til uttalelse og med ekspedisjon av 16. oktober 1969 er det gitt følgende utredning:

«Reguleringsprosjektet gjelder en sideelv til Begna som kommer inn ovenfor Vangsmjøsa i Valdres.

Reguleringen gjennomføres i samband med Oppland fylkes elektrisitetsverks utbygging av Yljavassdraget, en utbygging som er basert på ren vinterkraftproduksjon. Økningen av vannføringen på vinterstid forbi Hønefoss kan dreie seg om ca. 2 m³/sek. og vil knapt kunne merkes av andre enn vannfallseierne som får en større produksjon.

Spørsmålet om deltakelse i reguleringen for oss, vil man senere komme tilbake til når omkostningene er helt klarlagt.

Kraftverkets styre og administrasjon kan ikke finne at det er spesielle distriktsinteresser som skulle gi grunnlag for å fraråde konsesjon gitt på denne reguleringen.»

Rådmannen viser til det som er anført av Ringerike kraftverk og vil foreslå at formannskapet innbyr kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

«Ringerike kommune har ikke noe å bemerke til det foreslåtte reguleringsprosjekt når det gjelder Yljavassdraget med overføring til Yljavassdraget deler av nedslagsfeltet til Leineåni og til Svindal/Jonsgårdstøbekken.»

Fylkesmannen i Buskerud har ikke noe å bemerke til at konsesjon blir gitt, jfr. påtegnning av 20. februar 1970.

Den Norske Turistforening har avgitt denne uttalelse datert 23. oktober 1969:

«DNT har formentlig ingen innvendinger mot ytterligere regulering av Yljevassdraget m. v., men savner nærmere opplysninger om mulige skadevirkninger og kan derfor ikke uttale seg om planene i detalj.

Etter anmodning fra NVE returneres de tilsendte dokumenter til Kommunal- og Arbeidsdepartementet vedlagt.»

Kontaktutvalget ved Universitetet i Oslo for naturvitenskapelige interesser ved vassdragsreguleringer sier i brev av 29. oktober 1969:

«Kontaktutvalget har ingen opplysninger om dette vassdrag. Det gjelder dessuten ytterligere regulering av tidligere regulerte innsjøer (Steinbuvann—Øyangen) og vi har intet å bemerke.»

Fylkesfriluftsnemnda i Oppland behandlet saken første gang på møte 6. februar 1970 og anførte i brev datert 11. s.m. til Kommunaldepartementet at nemnda ikke fant å kunne uttale seg for den hadde foretatt befarung. Kommunaldepartementet meddelte Vassdragsdirektoratet i brev av 5. mars 1970 at Naturvernrådet hadde gitt følgende uttalelse i møte 28. januar 1970:

«Søknaden oppgir at avrenningen fra de berørte nedslagsfelt er oppgitt til ca. 95 mill. m³/år, mens omsøkte magasinivolum tilsvarer ca. 214 mill. m³. Hvis omsøkte prosjekt hadde vært i drift i perioden 1920—1946, ville vannstanden i Steinbusjøen/Øyangen i juli måned ligge 10 meter eller mer under høyeste regulerte vannstand i 15 av 26 år.

Leinåni, Svindal/Jonsgårdstølbekken og Ylja vil få redusert vannføring, særlig vil dette gjøre seg gjeldende for de to sistnevnte bekker/elver.

Nedføringen av vannet til kraftverket i rørgate over jorden antas å bli skjemmende.

I tillegg til forannevnte kommer også landskapsmessige inngrep som nye veier, tippmasser, grustak m. m.

Søknaden gir ikke noen samlet beskrivelse av skadevirkninger og ulemper for friluftslivet og naturverninteressene.

Rådet er ikke kjent med uttalelser som angir forannevnte ulemper og skadevirkninger og finner på dette grunnlag ikke å kunne avgi uttalelse i saken. Sekretæren i fylkesfriluftsnemnda i Oppland har opplyst at nemnda ikke finner å kunne avgi uttalelse i saken uten forutgående befarung. Det bes overveiet å utsette behandlingen av saken til nemnda har fått anledning til å befare området på somreføre.»

Videre meddelte Kommunaldepartementet i brev av 23. mai 1970 til Vassdragsdirektoratet at Statens Friluftsråd på møte 11. mai 1970 hadde gitt følgende uttalelse:

«Søknaden oppgir at avrenningen fra de berørte nedslagsfelt er oppgitt til ca. 95 mill. m³/år, mens omsøkte magasinivolum tilsvarer ca. 214 mill. m³. Hvis omsøkte prosjekt hadde vært i drift i perioden 1920—1946, ville vannstanden i Steinbusjøen/Øyangen i juli måned ligge 10 meter eller mer under høyeste regulerte vannstand i 15 av 26 år.

Leinåni, Svindal/Jonsgårdstølbekken og Ylja vil få redusert vannføring, særlig vil dette gjøre seg gjeldende for de to sistnevnte bekker/elver.

Nedføringen av vannet til kraftverket i rørgate over jorden antas å bli skjemmende.

I tillegg til forannevnte kommer også landskapsmessige inngrep som nye veier, tippmasser, grustak m. m.

Da søknaden ikke gir noen samlet beskrivelse av skadevirkninger og ulemper for friluftslivet, ber rådet om å få tilsendt dette.»

I samme brev bad Kommunaldepartementet, under henvisning til reguleringslovens § 5 c, om en del tilleggsopplysninger for å bedømme virkningene av reguleringen og utbyggingen på landskapet omkring. Etter å ha mottatt de tilleggsopplysninger som var forlangt, har Kommunaldepartementet i brev av 19. august 1970 meddelt at Statens Friluftsråd har gitt denne uttalelse datert 10. s.m.:

«På bakgrunn av søknadsdokumentet, uttalelse fra Fylkesfriluftsnemnda i Oppland av 7. juli 1970 og andre innkomne uttalelser, samt redegjørelse fra Oppland fylkes elektrisitetsverk av 12. juni 1970 og fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering av 19. juni 1970, finner Statens Friluftsråd at skadevirkningene for friluftslivet ikke er av et slikt omfang at det gir grunnlag for å frarå at søknaden blir imøtekommet. Det forutsettes at det blir tatt landskapsmessige hensyn ved utforming av anlegget.»

Departementet slutter seg til uttalelsen fra Statens Friluftsråd.

Fylkesfriluftsnemnda i Oppland har gitt denne uttalelse datert 7. juli 1970:

«En viser til tidligere korrespondanse vedrørende ovennevnte søknad, senest i brev herfra 23. april d.å.

Den 29. juni d.å. var representanter for fylkesfriluftsnemnda sammen med representanter for reguleringsforeningen og Oppland fylkes elektrisitetsverk på befarung i det aktuelle utbyggingsområde. På grunnlag av den foretatte befarung og foreliggende opplysninger vil fylkesfriluftsnemnda i Oppland gi følgende merknader:

Ifølge foreliggende utbyggingsplaner er reguleringsbassenget konsentrert til Øyangen og Steinbusjøen. Disse sjøene er tidligere

regulert forholdsvis mye og uheldige landskapsestetiske virkninger er allerede til stede. Den planlagte regulering er imidlertid langt mer omfattende, og det vil være rimelig å regne med at bassenget ved mindre gunstige nedbørforhold vil få relativt lav vannstand i lange perioder. Ut fra en landskapsmessig betraktning vil en anta at de uheldige virkninger vil dominere sterkt i området ved Øyangen og Steinbusjøen.

I forbindelse med reguleringen blir det naturlige utløp fra Øyangen gjennom Ylja stengt unntatt i flomperioder samtidig som en del mindre vassdrag i Bøånis og Leineånis nedslagsområde blir samlet opp og overført til Øyangen. En del bekkefar vil bli tørrlagt, men skadevirkningene vil antas å være av relativt beskjeden karakter.

Omlag halvparten av Leineånis nedslagsområde blir overført med tilsvarende reduksjon i vassføringen. De restaurerte kverner i Leineåni som for øvrig er såkalte flomkverner, vil neppe få redusert sin attraksjonsverdi.

Foruten mindre damanlegg i bekkeinntakene vil den synlige delen av anlegget være en rørgate for nedføring av vannet. Rørgaten som vil bestå av et rør med diameter 1,5—2 m har en lengde på ca. 600 m. Ved siden av røret blir det anlagt trallebane for transport i anleggstiden samt krafttilførsel til pumpestasjon og lukeanordninger. Rørgaten vil gå i frodig bjørkeskog, men må antas å bli synlig iallfall fra deler av E-68.

Veianlegg i forbindelse med utbyggingen begrenses stort sett til utbedring av eksisterende traktorveier og nye sår i landskapet blir beskjedne. Steinmasser fra tunnelarbeidene vil etter planene bli fordelt på 3 steder, to mindre steintyper henholdsvis i Strandafjorden ved utslippet fra kraftstasjonen og i nærheten av tunnelinnslaget ovenfor rørgaten samt hovedtippen som er tenkt lagt i Bøånis nåværende løp.

Med nødvendig planering og tilsåing vil en anta at den førstnevnte steintipp får liten innvirkning på landskapskarakteren. Steintippen på toppen av dalsida synes noe vanskeligere å «skjule». Når det gjelder hovedtippen synes det å være kommet fram til en gunstig løsning hvor steinmassene tømmes i et eksisterende juv og blir neppe særlig synlig.

Konklusjon.

Den planlagte utbygging vil ikke kunne gjennomføres uten synlige merker i landskapet, og reguleringen av Øyangen og Steinbusjøen må antas å få de største uheldige virkninger. Begge sjøene er tidligere regulert, og mesteparten av områdene omkring er også utnyttet til kraftutbygging. Dette fjellpartiet kan derfor allerede sies å ha redusert verdi som naturområde, og en har inntrykk av at ferdelsen i det aktuelle fjellområde er begrenset. Ut fra en helhetsvurdering finner ikke fylkesfriluftsnemnda i Oppland at de antatte skadevirkninger for friluftslivet er av slikt omfang at de gir grunnlag for en fraråding av søknaden.»

Landbruksdepartementet slutter seg i brev av 14. april 1970 i det vesentlige til uttalelse av 19. mars 1970 fra Fiskerikonsu-

lenten for det Østenfjelske og til uttalelse av 8. april 1970 fra Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfisket. Fiskerikonsulentens uttalelse lyder slik:

«Foreningen til Bagnavassdragets Regulering søker om ytterligere senkning av Steinbusjøen og Øyangen i Vang kommune.

Dette vil ikke innebære noen ytterligere forverring av reproduksjonsforholdene for auren i disse to vann, sett i forhold til siste regulering der det er tatt inn i konsesjonsvilkårene bestemmelser om fisket.

Den omsøkte overføring av Leineånis, Svindalen/Jonsgårdstølbekkens nedslagsfelt vil ikke betinge tiltak når det gjelder reproduksjonsforholdene for auren i disse felter.

Skulle det vise seg at overføring av Nordlandstjern, Øyangen og Steinbusjøen skulle medføre svikt i reproduksjonsforholdene for fisket i Nordlandstjern og Strandavann vil jeg tilrå at utsetting av yngel og/eller settefisk tas inn som vilkår i konsesjonsbetingelsene.

Videre foreslår jeg at det tas inn som konsesjonsvilkår at fiskeribiologiske undersøkelser av reguleringsområdet gjennomføres etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelser og at omkostningene ved undersøkelserne bæres av konsesjonæren.»

Direktoratet for jakt, viltstell og ferskvannsfiske viser til konsulentens uttalelse og tilføyer at reguleringen vil føre til en minskning av næringsproduksjonen i Steinbusjøen og Øyangen og derved ytterligere forverre forholdene for fisket. Direktoratet tilrår at det inntas følgende vilkår i tillatelsen:

«Etter nærmere bestemmelser av vedkommende departement eller den dette bemyndiger bør konsesjonæren kunne tilpliktes:

1. å bekoste og sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårig) av den art, størrelse og kvalitet og på den tid, det sted og den måte som måtte fastsettes.
2. å bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser innen området, herunder også langtidsundersøkelser.»

De uttalelser som er kommet inn har vært sendt søkeren til uttalelse, og det er kommet følgende svar datert 20. juni 1970:

«I henhold til Deres brev av 4. juni 1970 har vi den 19. ds. sendt Dem vårt svar på Kommunaldepartementets brev av 28. mai 1970.

Med Deres brev av 4. ds. mottok vi også forskjellige uttalelser angående vår søknad av 23. juni 1969 om tilleggsregulering av Yljevassdraget m. v.

Til disse uttalelser har vi følgende å bemerke:

- a. Vang kommunestyres uttalelse i møtet 5. september 1969. Intet.
- b. Vang Kommunale Elektrisitetsverks uttalelse av 26. september 1969. Intet.
- c. Oppland Fylkes Elektrisitetsverks uttalelse av 17. oktober 1969. Intet.

- d. Oppland Fylkes uttalelse av 22. oktober 1969. Intet.
- e. Nord-Aurdal kommunestyres uttalelse av 6. oktober 1969. Intet.
- f. Vestre Slidre kommunestyres uttalelse av 25. september 1969. Intet.
- g. Vestre Slidre Innlandsfiskerimyndighets uttalelse av 11. oktober 1969. Intet.
- h. Vang kommunestyres uttalelse av 30. oktober 1969. Intet.
- i. Fylkesmannen i Opplands uttalelse av 21. november 1969. Intet.
- j. Vang kommunes innlandsfiskerimyndighets uttalelse av 30. september 1969. Angående nemndas forbehold i punktene 1—3 kan bemerkes:

Ad 1. Det har siden den andre reguleringen av Ylja ble gjennomført vært satt ut 7 500 settefisk av ørret pr. år i Steinbusjøen og Øyungen etter Landbruksdepartementets bestemmelse.

Ad 2. Det kan ikke være behov for fisketrappene noe sted i det falt som berøres av den regulering det er søkt om.

Ad 3. Det skal ikke neddemmes noe nytt areal.

- k. Fylkesmannen i Buskeruds uttalelse av 20. februar 1970. Intet.
- l. Ringerike kommunes rådmanns innstilling av 5. november 1969. Intet.
- m. Ringerike formannskaps uttalelse av 10. november 1969. Intet.
- n. Ringerike kommunestyres uttalelse av 26. 1969. Intet.
- o. Kommunal- og Arbeidsdepartementets brev av 5. mars 1970.
- p. Den Norske Turistforenings uttalelse av 23. oktober 1969.

Som det fremgår av uttalelsen har Turistforeningen intet å bemerke til den regulering det søkes om. Det er ingen av Turistforeningens ruter som går gjennom det terreng som vil bli berørt.

- q. Kontaktutvalget ved Universitetet i Oslo. Uttalelse av 29. oktober 1969. Intet.
- r. Friluftsnemnda i Oppland Fylke. Uttalelse av 11. februar 1970.

- s. Landbruksdepartementets uttalelse av 14. april 1970. Intet.

- t. Fiskerikonsulentens for den Østenfjelske. Uttalelse av 19. mars 1970.

Når det gjelder siste avsnitt i uttalelsen, vil vi gjerne sitere hva vi skrev under post 2.2.3. på side 2 i vår skrivelse av 19. ds. til Dem:

«Ved de tidligere reguleringer av Øyungen og Steinbusjøen har skjønnsrettene kommet til at restfisket ville bli ubetydelig, for ikke å si helt borte. Dette har ikke slått til, og vi tror heller ikke nå at det blir tilfelle. Det vil fortsatt bli sluppet settefisk av ørret etter Landbruksdepartementets pålegg i henhold til de tidligere konsesjoner. Fisket består, i den høyde over havet som vi har i feltet, i det alt vesentlige av garnfiske. Vi skal i sommer sette i gang registrering

av fiskebestanden, og skal følge opp med registreringer også senere.»

Det skulle derfor være unødvendig med noe påbud fra Landbruksdepartementet om undersøkelser.

- u. Direktoratet for Jakt, Viltstell og Ferskvannsfiske. Uttalelse av 8. april 1970.

Vi henviser til punkt «t» ovenfor.

Vi håper det ovenstående gir de opplysninger som trenges. Skulle Vassdragsdirektoratet ønske ytterligere opplysninger, står vi gjerne til tjeneste.»

I brev av 19. juni 1970 har FBR gitt svar på endel spørsmål som Kommunaldepartementet stilte om virkningen av reguleringen og utbyggingen på landskapet.

FBR peker her på at en eventuell regulering og utbygging vil medføre særlige skadevirkninger for sportsjakten. Noen omlegging av løyper og ruter for så vidt angår turisme og skiløping er etter søkerens mening ikke nødvendig å bemerke videre:

«1. Landskapet.

1.1. Magasinet. Vi regner ikke med at magasinet vil bli særlig skjemmende noen gang. Det ligger i et svært lite trafikkert område øst for Tyn, sør for Bygdin og nord for dalen mellom Vangsmjøsa og Utrovatn på Filefjell. Trafikken følger denne sistnevnte dalen, Tyn og Bygdin. Det er heller ingen trafikk av betydning forbi magasinet eller gjennom trakter øst for dette.

1.2. Overføringene. Disse ligger alle sydøst for magasinet og kan heller ikke være sjenerende. Det gjelder 8 små felt på fra 0,75 til 3,75 km² som inntas ved tunnel, et som inntas ved pumpestasjon (3,75 km²) og et (3,00 km²) som ved en dam får overløp til et av de andre små felter. Det hele ligger ca. 1 200 m o. h. og høyere. På grunn av feltenes lille utstrekning må avløpene betegnes som bekker.

Et nabofelt til de her nevnte felter er 10,81 km² og danner indre del av Leineånefeltet som de fleste foran nevnte småfelter også hører til. Leineåne mister omtrent 1/2 av sitt nedslagsfelt på 53,93 km², nemlig 26,54 km². Det er ingen fosser som forsvinner av den grunn.»

Hovedstyret vil bemerke:

Ved kongelig resolusjon 2. august 1946 fikk Vang kommune stadfestet en regulerings-tillatelse av 8. oktober 1942 som omfattet 1,0 m oppdemming og 2,0 m senkning av Steinbusjøen og 1,7 m oppdemming og 1,3 m senkning av Øyungen i Ylja. Begge sjøer ligger i Vang herred. De felles oppdemmings- og senkningsgrenser er betegnet med kote 1209,7 og 1206,0. Magasinet som ble oppgitt til 37 mill. m³ skulle skaffe driftsvatn til

kommunens utbygging av et 256 m høyt fall i Ylja med en installasjon på 680 kW. Vang kommune har dessuten gjennomført en mindre utbygging av ca. 50 fallmeter — Eidsfoss — i Begna litt ovenfor utløpet i Vangsmjøsa. Installasjonen her er 2 000 kW. Kraftverkene er fra henholdsvis 1939 og 1924.

Ved kongelig resolusjon 20. februar 1946 fikk Vang kommune tillatelse til å øke oppdemmingen av begge vatn med 1,3 m til kote 1211 og til å øke senkningen av Steinbusjøen og Øyangen med henholdsvis 1 m og 4,7 m til kote 1205,7, respektive 1202. Oppnådd tilleggsmagasin ble oppgitt til 47 mill. m³, men summen av de to reguleringer er ca. 79 mill. m³ i henhold til magasinkurven. Samlet er det etter dette konsedert en oppdemming på 2,3 m for Steinbusjøen og 3 m for Øyangen og en senkning for de samme sjøer på 3 m, henholdsvis 6 m. I dag regner en med et midlere årlig avløp fra nedbørfeltet på 61,9 mill. m³ ∴ de konsederte reguleringer gir en magasinprosent på ca. 127,5. Tilleggsmagasinet for Steinbusjøen er forlengst tatt i bruk, mens det for Øyangens vedkommende gjenstår 2,5 m av den ytterligere senkning. Ved departementets bestemmelse av 9. oktober 1969 ble det gitt fristforlengelse til 20. februar 1972 for å gjennomføre arbeidene. Det ble framholdt at den videre senkning var avhengig av at utbygging av Stor-Ylja kraftverk kom i stand.

Med overenskomst av 14. september 1964 har Vang kommune overdratt fallrettighetene i Ylja m. v. til Oppland fylke v/elektrisitetverket, og fylket rår over samtlige nødvendige fallrettigheter såvel i Begna som i Ylja for en utbygging av hele fallet på ca. 685,1 m brutto mellom Øyangen og Strandafjord. Samtlige fallrettigheter er ervervet før det ble innført konsesjonsplikt for kommuner og fylkeskommuner erverv ved lovendringen av 19. juni 1969.

Utbyggingen omfatter Ylja kraftverk med en beregnet årlig produksjon på 150,1 GWh ren vinterkraft (1. oktober til 1. mai), og verket får en installasjon på 50 MW. Anleggsomkostningene er beregnet til 36 øre/kWh. Driftstunnelen får sitt inntak i Øyangen og legges så lavt at det kan oppnås en senkning ned til kote 1180 ∴ ytterligere 22 m i forhold til det som i dag er konsedert. Videre sprenges en 2 200 m lang 5 m² senkningstunnel mellom Øyangen og Steinbusjøen for også å oppnå senkning av sistnevnte til kote 1180 ∴ ytterligere 25,7 m sammenlignet med konsedert regulering for sjøen. Videre omfatter planen adgang til å overføre til magasinet via driftstunnelen avløpet fra i alt 23,54 km² av Leineånis nordlige nedbørfelt (Sanddalen) ved en samletunnel som går ut

fra ca. kote 1222 nedenfor Fagersetmyran. Avløpet fra Nordlandstjern — nedbørfelt 3 km² — overføres også til Fagersetmyran. Overføringstunnelen fra Fagersetmyran skal etter planen også ta opp avløpet fra 2,25 km² fra Jonsgardstølbekken, og den samlede overførte vassmengde føres inn i fordelingsbassenget for kraftverket. I Svindalen planlegges overført avløpet fra et nedbørfelt på 2,3 km² til driftstunnelen gjennom sjakt samt ytterligere overføring til samme av avløpet fra 3,75 km² av det gjenværende nedbørfelt av Svindalsbekken og Jonsgardstølbekken — etter samløpet kalt Bøani — ved hjelp av pumpe. Det bemerkes at den nåværende utbygging i Ylja gir en midlere produksjon på ca. 4,5 GWh pr. år som altså faller bort.

Reguleringen og overføringen er ledd i utbyggingen for Ylja kraftverk og FBR står som søker på reguleringene av hensyn til bestemmelsen i reguleringslovens § 9 om at reguleringskonsesjon fortrinnsvis skal gis til en brukseierforening. Oppland fylkes elektrisitetstilsyn har fremmet egen søknad om tillatelse til ekspropriasjoner etter vassdragslovens § 62 for å kunne gjennomføre utbyggingen. Ei viser om dette til egen sak fra Hovedstyret i dag.

For så vidt angår Vang kommunes konsesjoner så har kommunen frafalt disse, jfr. vedtak i kommunestyremøte 30. oktober 1969. Nå er imidlertid også FBR medeier i reguleringen, og konsesjonene gjelder for foreningens medlemmer for så vidt de er private falleiere til 8. oktober 1992 — mens det for kommunale fall gjelder ubegrenset konsesjonstid. Oppland fylke vil kunne kjøpe seg inn i de rettigheter FBR har i den bestående regulering. Når de gjeldende konsesjoner nå skal overføres til FBR, må dette etter Hovedstyrets mening skje på uforandrede vilkår, og Hovedstyret gir sin anbefaling til den ordning.

Den søkte tilleggsregulering gir en magasinøkning på 135 mill. m³, og totalt magasin blir da 214 mill. m³. Det søkes overført avløp fra i alt 34,84 km² nedbørfelt med et antatt midlere årlig avløp på 33 mill. m³. Det naturlige nedbørfelt er på 61,3 km² med et midlere årlig avløp på 60,9 mill. m³. Samlet magasin utgjør således 228 pst. av totalt midlere årlige tilsig. Da det naturlige nedbørfelt er overregulert allerede med de magasiner som er etablert i dag, blir det bare de overførte delfelter som gir økning etter reguleringslovens beregningsmåte. Økningen kan settes til 0,9 m³/sek. i Ylja og Eidsfoss og til 0,65 m³/sek. i kraftverkene nedenfor Strandefjord. De tilsvarende kraftmengder blir ca. 8 200 nat.-hk, ca. 560 nat.-hk og ca. 1 850 na.-hk. Den gamle regulering ga en økning i den

nåværende utbygging i Ylja på ca. 9 100 nat.-hk. I den nye utbygging vil den tilsvarende økning bli ca. 24 600 nat.-hk. Tilleggsreguleringen og overføringene gir altså en samlet økning på ca. 10 610 nat.-hk som blir å legge til grunn ved vurderingen av om saken på grunn av kraftøkningen bør legges fram for Stortinget, jfr. reguleringslovens § 2, 2. ledd. Den samlede netto kraftøkning som reguleringen og utbyggingen gir blir imidlertid ca. 26 100 nat.-hk.

Reguleringen karakteriseres ved en meget sterk nedtapping og overregulering. Det tørrlegges et nytt areal på 6,8 km² i tillegg til de 9,7 km² som utgjør strandbeltet i reguleringssonen i dag. Senkningen er i praksis å regne for maksimal, og den vil virke skjemmende.

De fyllingskurver som ligger ved omfatter perioden 1920—1946. I middel viser disse en manglende fylling på 13 m pr. 1. juli, 11 m pr. 1. august og 10 m pr. 1. september. Magasinet er fylt i 2 år, men mangler gjennomsnittlig 7 m i de resterende år.

Det synes for øvrig etter de uttalelser som foreligger som om skader og ulemper vil bli meget begrenset, også da tatt i betraktning den skjemmende virkning. Den sterke regulering som er gjennomført tidligere er en medvirkende årsak til denne vurderingen. Imidlertid har det heller ikke fremkommet nevneverdige innvendinger mot overføringene som medfører delvis tørrlegging av nye bekker og elvefar. Hovedstyret antar da at det bare vil oppstå helt ordinære skader og ulemper.

En regulering i henhold til søknaden representerer en ekstrem overregulering, og Vassdragsdirektoratet har foretatt en produksjonsberegning på basis av andre regulerings-trinn, men medregnet de søkte overføringer. Produksjonsberegningen gjelder Ylja kraftverk.

I alt. I regner en med konsedert magasin σ : 79 mill. m³. I alt. II regner en med magasin slik det er søkt om, men uten tilleggsregulering på Steinbusjøen σ : $214 - 89 = 125$ m³. I alt. III er det regnet med søknadens magasinsum på 214 mill. m³. Resultatet er blitt følgende (alle tall i GWh):

	Alt. I	Alt. II	Alt. III
Tilløp	152	152	152
Magasin	128	202	346
Fastkraft:			
Sommer	13	0	0
Vinter	117	146	150
Overskudd:			
Sommer	13	5	1
Vinter	4	0	0
Årlig underskudd .	0,9	0,6	0

Produksjonen er beregnet ved EDB for 30-årsperioden 1926—1956. Ved beregningen er benyttet Årdalsvatn VM. Tallene er derfor ikke nøyaktige, men skulle likevel være tilstrekkelige for en sammenligning av de forskjellige alternativ.

Ingeniør A. B. Berdal har kostnadsregnet senkningstunnelen til 3,3 mill. kroner. Det svarer til 1,65 øre/kWh for senkningsmagasinet i Steinbusjøen når en også tar hensyn til de kraftverker som ligger nedenfor Ylja. Alene kan ikke Ylja kraftverk dekke ekstra-kostnadene ved senkning av Steinbusjøen, men utnyttet samlet med kraftverkene nedenfor og som flerårsmagasin for samkjøringsområdet, er det likevel et svært billig magasin selv tatt i betraktning den høye reguleringsprosenten. Tilleggsmagasinet i Øyangen oppnås nærmest uten økede kostnader — ca. 0,2 mill. kroner. Ut fra produksjonsberegningene har Hovedstyret vurdert om en skulle legge spesielle restriksjoner på et flerårsmagasin tilsvarende f. eks. 87 mill. m³ σ : nedtrapping under kote 1199. Det er imidlertid i Ylja kraftverks interesse å holde størst mulig fallhøyde og flerårsreserve, og da naturvern-interessene må antas å være små i dette reguleringsområdet, har en ikke funnet grunn til å gå nærmere inn på problemet.

Etter dette er Hovedstyret ved en samlet vurdering kommet til at vilkåret i henhold til reguleringslovens § 8 for å gi konsesjon overensstemmende med søknaden er oppfylt, og anbefaler den innvilget på de vilkår som er foreslått i vedlagte utkast.

Om vilkårene bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Det blir overveiende kommunaleide fall som blir deltagere i denne reguleringen. Hovedstyret foreslår derfor at konsesjonen gis på ubegrenset tid for stat og kommuner — en bestemmelse som for øvrig er i samsvar med det som er bestemt ved de to tidligere konsesjoner. Når det gjelder de privateide fall, må konsesjonen i henhold til reguleringslovens § 10 pkt. 1 begrenses til et tidsrom av inntil 60 år. De tidligere konsesjoner har sammenfallende opphørstid, nemlig 8. oktober 1992. Det gjenstår da 22 år, noe som utgjør en uvanlig kort konsesjonstid. Da den søkte tilleggsregulering også betinger nytt reguleringsanlegg, finner Hovedstyret det ikke rimelig å begrense konsesjonen slik at samtlige privateide deler av reguleringen tilfaller staten til samme tidspunkt, men foreslår for disse en konsesjonstid på 60 år fra konsesjonens datum.

Årlige avgifter, post 2.

Vang kommune foreslår at konsesjonsavgiftene fastsettes i samsvar med gjeldende regler. For øvrig har ingen uttalt seg om avgiftsspørsmålet. Denne saken gjelder en typisk overregulering hvor økningen blir uforholdsmessig liten. Hovedstyret finner derfor grunn til å foreslå kr. 5 pr. nat.-hk som sats for kommuneavgiften.

Som statsavgift foreslås kr. 1 pr. nat.-hk.

Delingen av avgiftsbeløpet blir tatt opp som egen sak senere, jfr. Vang kommunes uttalelse.

Midlertidig forsamlingslokale m. v., post 9.

Det foreslås oppstillet lovens krav i den vanlige form i dette tilfelle. Det er ikke framkommet noen krav fra distriktshold vedr. dette punkt. Beløpet til almindennende virksomhet og geistlig betjening foreslås satt til kr. 20 000.

Naturvern, post 14.

Kommunaldepartementet forutsetter at det blir tatt landskapsmessige hensyn ved utformingen av anlegget. Hovedstyret foreslår oppstillet det vanlige naturvernvilkår.

Sikringstiltak, post 18.

Det foreslås oppstillet vilkår for markering ved tausperring av partier av isen som mister sin bæreevne på grunn av reguleringen. Dessuten har en foreslått at alle bekkeinntak sikres for ferdsel og beitende dyr etter skjønnsnettens nærmere bestemmelse.

Fisket, post 19.

Vilkår av hensyn til fisket er foreslått overensstemmende med Landbruksdepartementets utkast. Pkt. 1 i Vang Innlandsfiskenemnds krav må kunne vurderes videre i henhold til det vilkår som foreslås av Hovedstyret. Pkt. 2 i samme krav fører etter Hovedstyrets syn for vidt. Bygging av fisketrapper må være begrunnet med mer detaljerte undersøkelser basert på konkrete prosjekter. For så vidt angår pkt. 3 om rydding av trær og busker m. v. i neddemningsområdet, bemerkes at Hovedstyret mener det ikke blir foretatt noen neddemninger av betydning. Bekkeinntakene ligger så høyt og det dreier seg om så små arealer at det ikke kan være behov for noe pålegg om rydding.

For øvrig bemerkes at forholdet mellom Vang kommune og FBR for så vidt angår eventuelt krafttap i Eidsfoss i mangel av enighet må bli å avgjøre av skjønnsretten. Hovedstyret vil anse det riktig at magasinet tappes med hensyn til Ylja kraftverk og har

forutsatt dette i vedliggende utkast til manøvreringsreglement.

Søkeren har i sitt utkast ikke tatt med noen bestemmelse om avgivelse av fløtingsvatn, fordi det antas at fløtingen alltid vil være utført før flommen begynner i 1 200 m høyde. Dessuten blir det sagt at fløtingen i Drammensvassdraget nå på det nærmeste er nedlagt og ventes helt nedlagt i løpet av få år. Hovedstyret foreslår at en ikke fastlegger en bestemt ordning i konsesjonen, men holder åpen plikt til avgivelse av fløtingsvatn etter skjønnsnettets bestemmelse dersom ikke transporten av trevirket ordnes på annen måte. En foreslår dette tatt inn som et eget punkt i manøvreringsreglementet.

Det er søkt om tillatelse til å nytte allmannastevning til skjønn, og Hovedstyret tilrår slik tillatelse gitt, men forutsetter at alle kjente rettighetshavere varsles direkte.»

Departementet skal bemerke:

Vang kommune fikk ved kongelig resolusjon 2. august 1946 stadfestet en regulerings-tillatelse av 8. oktober 1942 som omfattet 1 m oppdemming og 2 m senkning av Steinbusjøen og 1,7 m oppdemming og 1,3 m senkning av Øyangen i Ylja. Magasinet på anslagsvis 37 mill. m³, skulle skaffe driftsvann til kommunens utbygging av et 256 m høyt fall i Ylja med en installasjon på 680 kW. Vang kommune har dessuten utbygget ca. 50 fallmeter — Eidsfoss — i Begna ovenfor utløpet i Vangsmjøsa, med en installasjon på 2 000 kW. Kraftverkene er fra henholdsvis 1939 og 1924.

Ved kongelig resolusjon 20. februar 1948 fikk Vang kommune tillatelse til å øke oppdemningen av begge vann med 1,3 m til kote 1211 og til å øke senkningen av Steinbusjøen og Øyangen med henholdsvis 1 m og 4,7 m til kote 1205,7 respektive 1202. Etter denne tilleggsregulering ble det samlede magasin på ca. 79 mill. m³. Samlet er det etter dette konsedert en oppdemning på 2,3 m for Steinbusjøen og 3 m for Øyangen og en senkning for de samme sjøer på 3 m, henholdsvis 6 m.

Ved overenskomst av 14. september 1964 har Vang kommune overdratt fallrettighetene i Ylja m. v. til Oppland fylke v/elektrisitetverket, og fylket rår over samtlige nødvendige fallrettigheter såvel i Begna som i Ylja for en utbygging av hele fallet på ca. 685,1 m brutto mellom Øyangen og Strandafjord.

FBR søker i brev av 23. juni 1969 om tillatelse til ytterligere senkning av Steinbusjøen og Øyangen til kote 1180. Videre søkes om tillatelse til overføring til Øyangen/Steinbusjøfeltet av 50 pst. av Leineånis nedslagsfelt samt 75 pst. av nedslagsfeltet til Bøan-

åni. Den omsøkte senkningen vil øke den totale magasinkapasitet til 214 mill. m³. I dag er den totale magasinkapasitet vel 70 mill. m³. Reguleringshøyden ved den omsøkte reguleringen vil bli 31 m. Det er regulantens hensikt å bygge den nye kraftstasjonen i fjell like inn for riksvei E 68 nordøst for Begnas innløp i Strandevann. For å oppnå senkning av Steinbusjøen til kote 1180 må det sprenges en 2200 m lang 5 m² senkningstunnel mellom Øyangen og Steinbusjøen. Senkningstunnelen er kostnadsberegnet til 3,3 mill. kroner. Det svarer til 1,65 øre/kWh for senkningsmagasinet i Steinbusjøen når en også tar hensyn til kraftverkene nedenfor Ylja.

Den prosjekterte stasjonen vil gi en årsproduksjon på ca. 150 GWh ren vinterkraft til en kostnad av 36 øre/kWh. Tilleggsreguleringen og overføringene gir en samlet økning på ca. 10 610 nat.-hk. Reguleringen og utbyggingen tilsammen gir imidlertid en netto kraftøkning på ca. 26 100 nat.-hk.

For så vidt angår Vang kommunes konsesjoner, så har kommunen frafalt disse ved vedtak i kommunestyremøte 30. oktober 1969.

Den omsøkte tilleggsregulering vil bety en betydelig overregulering og en meget sterk nedtapping. I anledning søknaden har Fylkesfriluftsnemnda i Oppland avgitt en uttalelse av 7. juli 1970 med følgende konklusjon:

«Den planlagte utbygging vil ikke kunne gjennomføres uten synlige merker i landskapet, og reguleringen av Øyangen og Steinbusjøen må antas å få de største uheldige virkninger. Begge sjøene er tidligere regulert, og mestepartene av områdene omkring er også utnyttet til kraftutbygging. Dette fjellpartiet kan derfor allerede sies å ha redusert verdi som naturområde, og en har inntrykk av at ferdselen i det aktuelle fjellområde er begrenset. Ut fra en helhetsvurdering finner ikke fylkesfriluftsnemnda i Oppland at de antatte skadevirkninger for friluftslivet er av slikt omfang at de gir grunnlag for en fraråding av søknaden.»

Statens Friluftsråd har gjennom Kommunaldepartementet avgitt følgende uttalelse daterert 10. august 1970:

«På bakgrunn av søknadsdokumentet, uttalelse fra Fylkesfriluftsnemnda i Oppland av 7. juli 1970 og andre innkomne uttalelser, samt redegjørelse fra Oppland fylkes elektrisitetsverk av 12. juni 1970 og fra Foreningen til Bagnavassdragets Regulering av 19. juni 1970, finner Statens Friluftsråd at skadevirkningene for friluftslivet ikke er av et slikt omfang at det gir grunnlag for å frarå at søknadene blir imøtekommet. Det forutsettes at det blir tatt landskapsmessige hensyn ved utforming av anlegget.»

Den Norske Turistforening har også gitt uttrykk for at den ikke har noen innvendinger

mot ytterligere regulering av Yljavassdraget i uttalelse av 23. oktober 1969.

Den omsøkte regulering vil medføre at det tørrlegges et areal på 6,8 km² i tillegg til de 9,7 km² som utgjør strandbeltet i reguleringssonen i dag. Senkningen må betraktes som maksimal, og den vil virke sterkt skjæmmende. Skadevirkningene må ses i relasjon til at området allerede ved de tidligere reguleringene har fått en redusert verdi som naturområde. På denne bakgrunn vil skadene ved tilleggsreguleringen få et meget begrenset omfang.

Når departementet vil tilrå at det gis tillatelse til denne reguleringen til tross for at planen for vassdrag som ikke skal utbygges, ennå ikke er forelagt Stortinget, skyldes dette at angjeldende område allerede er sterkt regulert. Det synes derfor ikke å ha noen naturvernmessige betenkeligheter å tillate en tilleggsregulering som omsøkt. Det kan dessuten tilføyes at naturverninteressene i reguleringsområdet synes å være små. Området er lite benyttet til ferdsel og rekreasjon.

Departementet har videre lagt vekt på at magasinet også vil kunne utnyttes av kraftverkene nedenfor Ylja, samt kunne fungere som flerårsmagasin for samkjøringsområdet.

Departementet råder med Hovedstyret til at reguleringstillatelsen meddeles i samsvar med søknaden og slutter seg til Hovedstyrets utkast til vilkår.

I vilkårene er det foreslått at konsesjonen gis på ubegrenset tid for stat og kommune, og for 60 år for de privateide fallene. Det blir i vassdraget nedenfor den omsøkte utbyggingen, overveiende kommunaleide fall som blir deltager i reguleringen.

Årlig konsesjonsavgift settes til kr. 1 for staten og kr. 5 for kommunene. Fordelingen av avgiften mellom kommunene, vil senere bli tatt opp som egen sak.

Det er foreslått vanlige vilkår for samlingslokaler og kr. 20 000 til almindennende virksomhet. Kommunaldepartementet forutsetter at det blir tatt landskapsmessige hensyn ved utforming av anlegget, og det stilles det vanlige naturvernvilkår. I anledning issikring er det foreslått vilkår om markering ved tauseperring av partier av isen som mister sin bære-evne på grunn av reguleringen. Dessuten er det foreslått at alle bekkeinntak sikres for ferdsel og beitende dyr etter skjønnets bestemmelse. Vilkår av hensyn til fisket er i samsvar med Landbruksdepartementets forslag. For så vidt angår tømmevløtning foreslås at man ikke fastlegger en bestemt ordning i konsesjonen, men holder åpen plikt til avgivelse av fløtningsvann etter skjønnets bestemmelse dersom ikke transporten av trevirke ordnes på annen måte.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 tillates Foreningen til Bægnavassdragets Regulering (FBR) å foreta ytterligere reguleringer og overføringer i Yljavassdraget m.v.
2. Tillatelsen gis på de betingelser og med det manøvreringsreglement som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 27. november 1970.

Utkast til betingelser for tillatelse for Foreningen til Bægnavassdragets Regulering til ytterligere regulering av Steinbusjøen og Øyangen i Ylja og overføring av Leineåni m. v.:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. vassdragsreguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Dersom vassfall som ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i anlegget, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfalleieres andeler i anlegget staten uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte anlegg eller andeler i dem kan ikke selges, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vasskraften som ved reguleringen og overføringene innvinnes for eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse betale følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 5 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften skal beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som reguleringen og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med de tidligere konsederte reguleringer i vassdraget. Ved be-

regningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttet på en sådan måte at vassføringen i lavvassperioden blir så jevn som mulig. Hva som i hvert enkelt tilfelle skal regnes som innvunnet øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å betale avgiftene inntreter etter hvert som den innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiften har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 13 skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år fra konsesjonens datum og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. Under særlige omstendigheter kan fristene forlenges av Kongen.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse fristene oversittes uten tillatelse fra vedkommende departement, betaler konsesjonæren en mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig, herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, som de kan fås for fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innenlandske arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske varepris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist om dette, avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknad

om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

For overtredelse av bestemmelsene i denne post betaler konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden helt eller delvis å dekke utgiftene til legehjelp for arbeiderne og funksjonærene ved anlegget og deres familier og til oppførelse eller utbygging av sykehus eller sykestue.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

8.

Konsesjonæren er i nødvendig utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene og deres familier sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

9.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anleggene, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunns- hus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 20 000 til rådighet for almindennende virksomhet og geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

10.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, slik at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. Utgiftene som er forbundet med dette, betales av anleggenes eier.

11.

Vasslippingen skal foregå overensstemmende med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd fastsetter.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før reglementet er fastsatt.

For så vidt vasslippingen foregår i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 5 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

12.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske observasjoner som i det offentlige interesse finnes påkrevet, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

13.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen og overføringen innvunne driftsvatn er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne økning av kraften (beregnet som angitt i

post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig. Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten denne er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris.

Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig som uttak varsles kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere kraft som er betinget i denne post uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anleggene for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

14.

Konsesjonæren plikter i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å unngå ødeleggelse av naturforekomster og områder, når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Så-

fremt slike ødeleggelse ikke kan unngås, skal Naturvernrådet underrettes i god tid på forhånd.

Konsesjonæren skal videre i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding om dette til vedkommende museum. Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å sørge for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende. Plassering av stein- og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post. Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdet. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. Utgifter i denne forbindelse betales av konsesjonæren.

Midlertidige hjelpeanlegg bør så vidt mulig planlegges slik at de senere kan bli til varig nytte for almenheten.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere nødvendig underretning.

15.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelse av de oppstilte vilkår.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av vedkommende departement.

Gjentatte eller fortsatte overtredelser av post 2, 4, 11, 13 eller 15, første eller annet ledd, kan medføre at konsesjonen trekkes tilbake eller til at enkelte deltakeres rett til å bruke reguleringsvatn faller bort, i samsvar med vassdragsreguleringslovens § 12, post 17, annet og tredje ledd.

16.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke

reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

17.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse, ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av almenheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse.

18.

De partier av isen på magasinet som mister sin bæreevne på grunn av reguleringene og overføringene skal markeres slik:

Så snart isen er farbar om høsten, innsirkles det svekkede parti med tau festet til påler som settes fast i isen med passende mellomrom. Tauet skal til enhver tid ha en fri høyde over is- eller snøoverflaten på mellom 0,5 og 1 m.

Alle bekkeinntak skal sikres for ferdsel og beitende dyr etter skjønnets nærmere bestemmelse.

19.

Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement eller den dette bemyndiger tilpliktes konsesjonæren:

1. Bekoste og sette ut yngel og/eller settefisk (herunder også flerårige) av den art, størrelse og kvalitet og på den tid, sted og måte som måtte fastsettes.
2. Bekoste fiskeri- og viltbiologiske undersøkelser innen området, herunder også langtidsundersøkelser.

20.

Eieren skal uten vederlag for de utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

21.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i reguleringsanleggene tillatelse til å benytte driftsvatn som er innvunnet ved reguleringene og overføringene mot en årlig godtgjørelse til anleggenes eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

Utkast til manøvreringsreglement for regulering av Steinbusjøen og Øyangen med overføringer:

1.

Reguleringer:

Magasin	Nat. vasst. kote	Reg.grenser		Flomstigning m	Oppd. m	Senkn. m	Reg.-høyde m
		Øvre kote	Nedre kote				
Steinbusjøen	1 208,7	1 211,0	1 180,0		2,3	28,7	31,0
Øyangen	1 208,0	1 211,0	1 180,0		3,0	28,0	31,0

Høydene refererer seg til NVE's fastmerke F. M. 3 ved Øyangsøset (kote 1208,368 m o. h.).

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Overføringer.

Avløpet fra delfelter på i alt 12,73 km² overføres med samletunnel på Sanddalens nordøstside i Leineånis nedbørfelt til Fagersetmyran i samme. Avløpet fra Nordlandstjønn (3 km²) som nå utgjør øvre del av en tverrelv til Leineåni fra sydvest — overføres til Fagersetmyran (tjern på kote 1222,0).

Det samlede avløp fra Fagersetmyran (15,73+10,81=26,54 km²) overføres i tunnel til fordelingsbassenget for Ylja kraftverk. Tunnelen tar opp avløpet fra 2,25 km² av Jonsgardstølbekken nedbørfelt.

Avløpet fra 2,30 km² av øvre del av Bøånis nedbørfelt overføres til driftstunnelen

for Ylja kraftverk. Avløpet fra ytterligere 3,75 km² av tilstøtende felt nedenfor overføres til driftstunnelen ved pumpestasjon ved Jonsgardstøl.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øyet at flomvassføringene i Ylja og Begna ikke økes. Heller ikke må lavvassføringen nedenfor Ylja kraftverk minskes til skade for andres rettigheter. For øvrig tappes det etter Ylja kraftverks behov.

3.

Det avgis til fløtingen i vassdraget nedenfor Ylja kraftverk nødvendig vatn etter skjønnets bestemmelse, dersom ikke transporten av trevirket ordnes på annen måte.

4.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vasstander samt observeres og noteres om det forlanges, nedbørmengder, temperatur, snødybder m.v. Av protokollen sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Hovedstyret kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Viser det seg at slipping etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendige.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.